

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

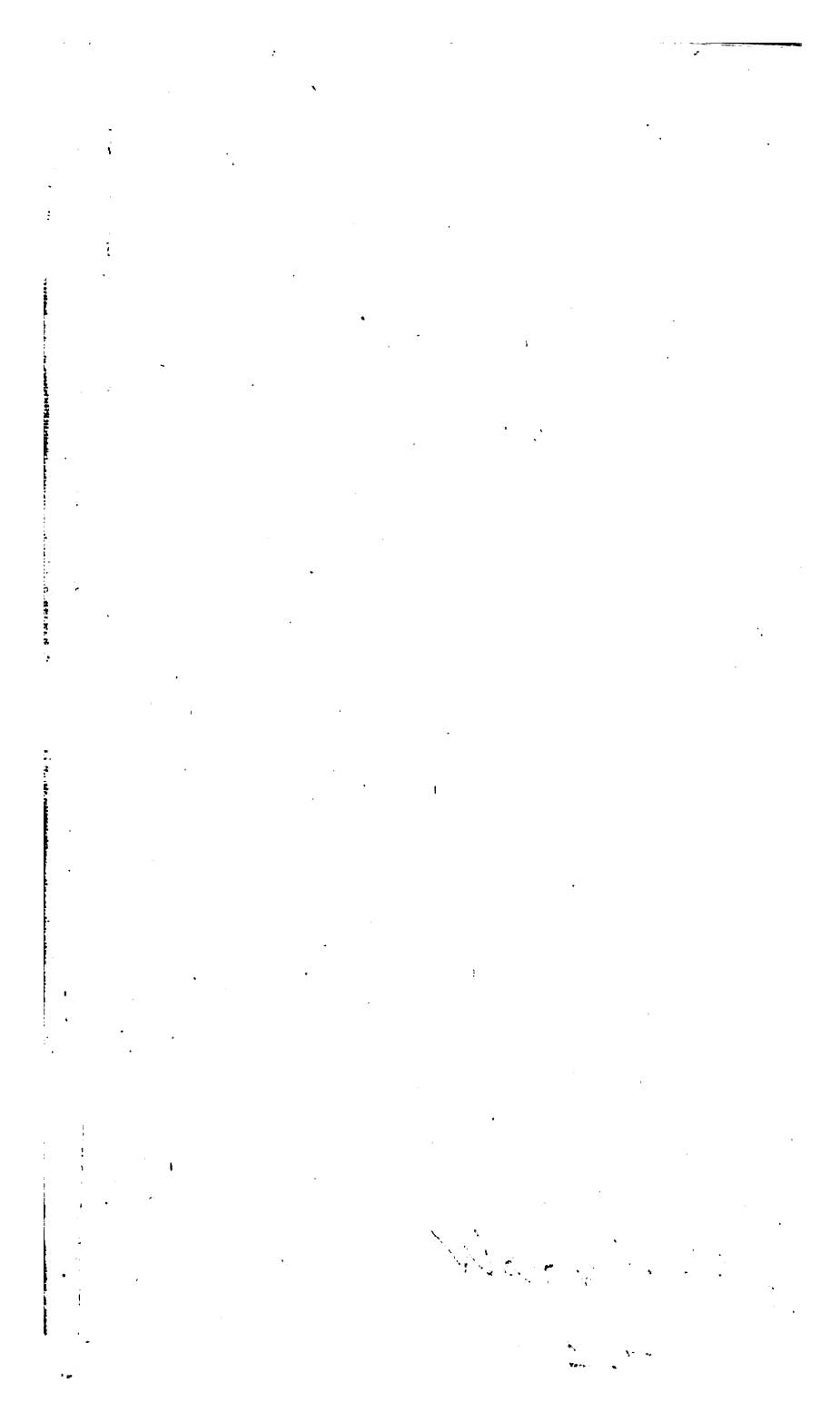
Vi ber dig även att:

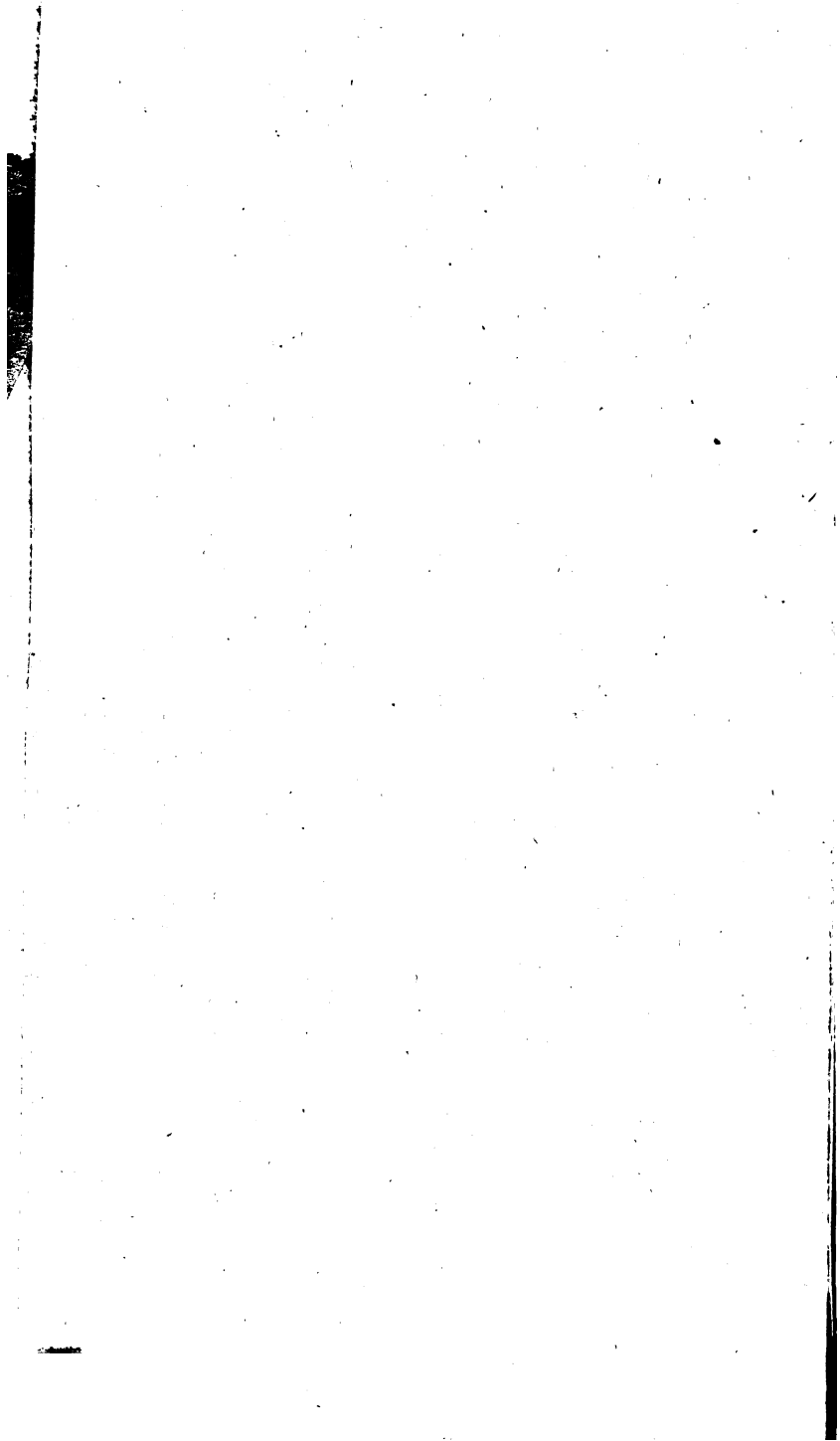
- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsatt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsatt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

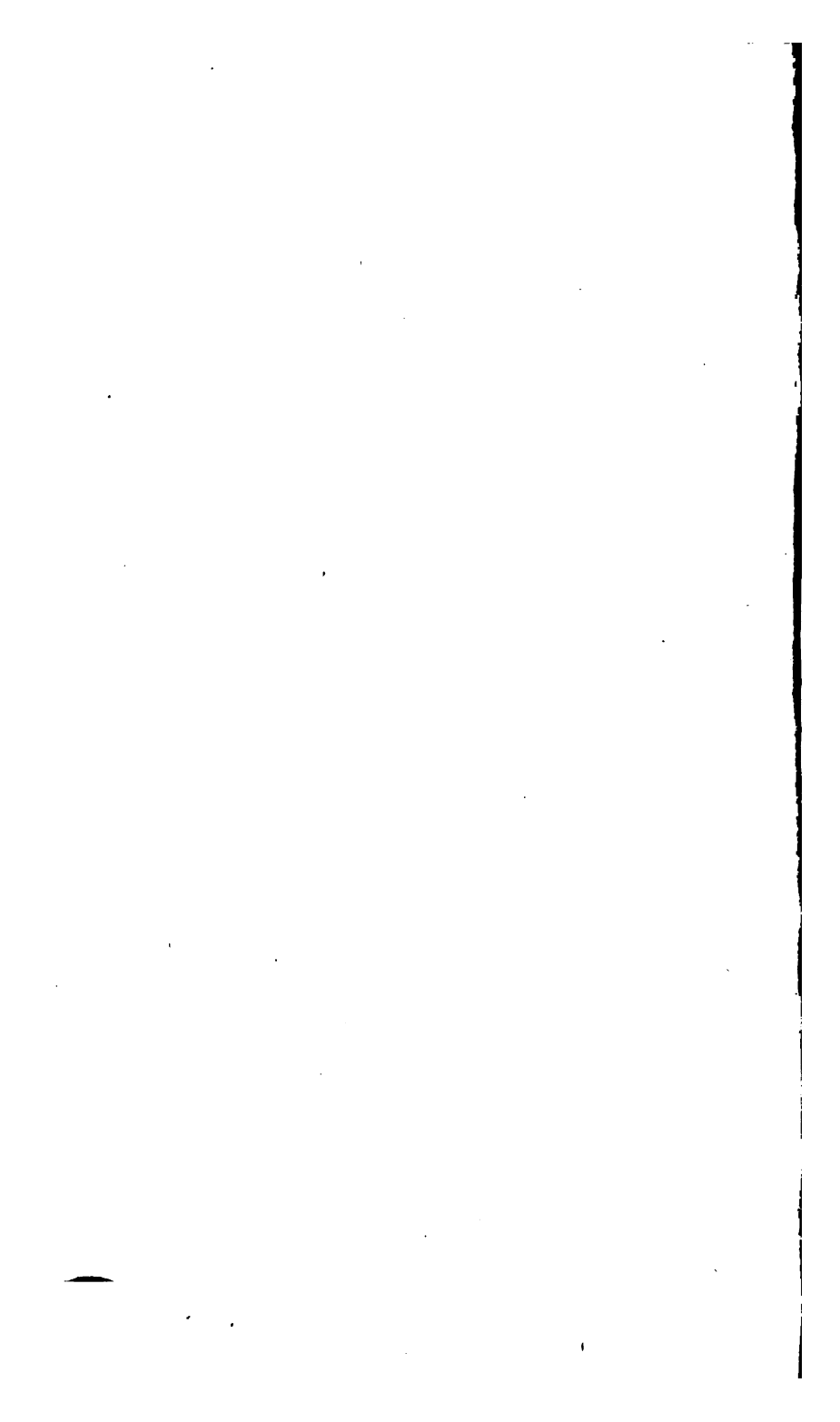
Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk <http://books.google.com/>

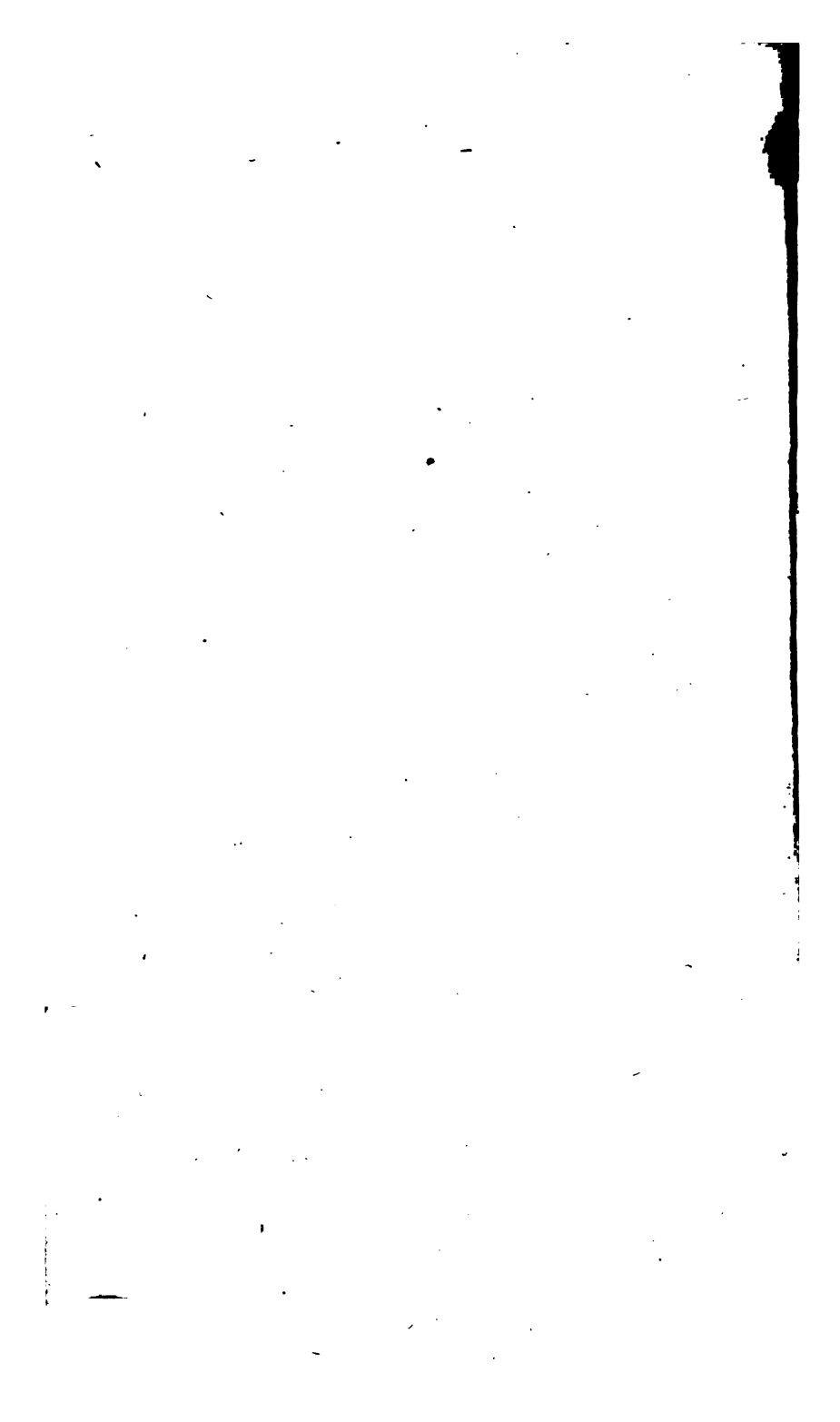

GE

BIBLIOTHECA HISTORICA SVEO-GOTHICA;

Eller

FÖRTEKNING

Uppå

Så väl trykte, som handskrifne Böcker, Tractater och
Skrifter, hvilka handla om

Svenska Historien,

Eller därutinnan kunna gifva Ljus;

Med

Critiska och Historiska

ANMÄRKNINGAR:

Af

CARL GUST. WARMHOLTZ,

Hof-Råd.

FEMTE DELÉN,

Som innehåller de Böcker och Skrifter, hvilka angå

SVERIGES ALMÄNNA HISTORIA och

KONUNGA-HISTORIA til År 1520.

STOCKHOLM,

Trykt hos ANDERS JAC. NORSTRÖM: 1790.

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

100

BIBLIOTHECA HISTORICA SVEO-GOTHICA

Tredje Boken.

Sveriges Politiska Historia.

Cap. I.

*Förberedelser och Allmänna Inledningar
til Svenska Konunga-Historien.*

Sect. I.

Förberedelser och Allmänna Inledningar.

2446. *Kil.* STORÆI Introductionis compendiaræ in Fundamentorum Historiæ civilis, imprimis Patriæ Notitiam, Sect. I, de Monumentis Lapidariis; Sect. II, de Re Numismatica. *in quarto.* Lond. Goth. 1740, 1741. pp. 27 & 24.

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia,

Ömtr. uti *Kil.* STORÆI Opuscula, Dantisci 1752. *in 4°.* p. 183 — 223, uti hvilken nya Uplaga, vid 1° Afdelningen, en Tassa tillkommit, dock utan Förklaring.

: 2447. Positiones selectæ, quæ Dissertationi publicæ inserviant, quam Pr. Fratre Joh. Phil. MURRAY tuebitur Gust. Murray, *in quarto.* Goettingæ 1768. pp. 8.

Bibl. H. S. G. Del. 5.

▲

Göt.

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Götting. Anzeig. 1769. p. 169—174. *Led-*
da Tiden. 1769. n. 80.

De handla om Källorne til vår Nord's Hi-
storia, neml. de gamle Skalde- och Hicke-Qvä-
den, Sagorne, Runstenarne och Mynten.

2448. *Thorm. TORFÆUS*, de Anti-
quitatum, Documentorumque, quæ Condi-
tores Historiarum Septentrionalium secuti
sunt, auctoritate & fide.

Uti des. *Series Dynast. & Regg. Daniæ*.
Hafn. 1762. in 4°. Lib. 1.

Författaren handlar: 1. de Islandorum An-
tiquitatibus, mythologicis relationibus; monu-
mentis fabulosis & authenticis Historiis; 2. de
Historiar. Islandicar. fundamentis, ac auctori-
tate; 3. de verustissimorum Reum Danicar.
Scriptorum auctoritate & fundamentis; 4. de
Antiquitatibus Gothlandicis; 5. de Sueticis
Scriptoribus; hvartil kommer: Append. 1. p.
"447—475; de Jo. Magni in describendo Da-
niæ Suecæque Regum ordine, eslioh Saxo-
nis imitatione": p. 3—10, står en utlyst
Förteckning på de Sagor, som Torfæus hade
sig bekante.

2449. *Inledning til de Yfverborna*
Göters gamla Häfder, särdeles Götska
Språkets förmon och Sagornas kiänndom.

Introductio in Antiquitates Hyperbo-
reo-Gothicas; præsertim prærogativam Lin-
gvæ & cognitionem Historiarum Gothicarum.
Auctore *Erico Jul. BIERNER*. (Suet. &
Lat.)

Lat.) in fol. Holmiæ. Horrh 1738, pp. 219. B. III.
sine Ded. & Præf.

Leipz. Gel. Zeit. 1739, p. 141. E. L. Rath-
 leff, *Gesch. jetzleb. Gel. v. Th.* p. 150. C. I.
 Sveriges
 Almäna
 Historia.

Författaren var sinnad låta detta arbete utgå
 såsom Föreläsning til *Nordiska Kämpa-daterne*, hvar-
 om här nedanförelid, n. 2604; men som der blef
 för vidlyftigt, nödgades han deraf göra et sär-
 skilt Verk.

2450. *Disquisitiones duæ Historico-
 antiquariæ: Prior de veterum Septentriona-
 lium; imprimis Islandorum, peregrinationi-
 bus, in quæ ex antiquorum Islandorum
 peregrinandi studio, eorumque de peregrina-
 tionum usu & necessitate sententiis, poli-
 ti populi mores adstruuntur, & Historico-
 rum Islandorum auctoritas; vetustorum ma-
 nuscriptorum fide, vindicatur; Posterior de
 Philippia, sive amoris equini apud præcos
 Boreales causis. Per Joh. ERICI, M^A in
 Communit. reg. Dec. n. in oca. Lipsiæ, Mum-
 me, 1755, pp. 159.*

A. F. Bälchings *Nachr. v. dem Zustande &c.*
 III. B. p. 128; Egental, hörer förlita Affind-
 lingen hit: på Tyska läses den hos Schlözer,
Algem. Nord. Geschichte, p. 556—571.

2451. *Disert. Gradual. de Fide Hi-
 storica Monumentorum Islandicorum. Pr.
 Sv. Bring. Resp. Joh. Ad. STECHAU. in
 quarto. Lond. Goth. 1763. pp. 37.*

B. III.
C. I.
Sveriges
"Almänna
Historia."

Lärda Tiden. 1763. n. 41.

Isländska Sagornas Trovärdighet förklarad här
enkannerligen emot Köpenhamnske Profesoren
Mallers inkast: uti des *Introd. à l' Hist. de Dan-*
nemarc, Copenh. 1755. in 4:o, p. 32. 1qq.

Huru O. Sperling dem emot Leibnitz för-
svarat, kan läsas uti *Nov. Litter. Mar. Balth.*
1699. p. 365.

De hös utsigfne Sagors värde stadfäst N. R.
Brocman, uti Föret. til Sagan om *Ingvar Widfar-*
ne och des Son Svan. Stockholm. 1762. in 4:o.

Mindre fördelaktiga Tankar om nyttan och
beskaffenheten af de flesta Isländska Sagor hy-
ler Canc. B. Ihre. Se des *Glosfar. Suiu-Goth.*
under ordet SAGA.

Prof. Schlozer går längre, och förkastar dem
alldeles, hållandes före, at skälen, hvarmed
Mallet, uti den här anförde Disputation veder-
lägges, äro en Lagerbring ovärdige. *Algem.*
Nordl. Geschichte, p. 217 och anmärkn. (m).

Äfven därstädes, p. 212. Anmärkn. (d), ci-
teras en *Vigfusur*, "de Plagiis Svecorum in
"Islandos", uti "*Dreyers Monumens anecdotis*";
men som jag icke ledt denna Afhandling, så
vet jag ej eller, hvaruti desle lärde stöder
egentligen bestå.

2452. *Manuscripta Scandinavica et Anti-*
quitates & Historiam Septentrionalium a-
riorumque Regnorum illustranda, in *Reg.*
Ant. Archivo, Holmiae selecta.

Denna

Denna Förteckning på en del gamla handskr. Sagor, som förvaras uti Ant. Archivö, upsat år 1701 af Joh. PERINGSKÖLD, är trykt uti G. Hicckesii *Ant. Lit. Septentr. L. II.* eller III Bandet af des *Thesaur. Linguar. vet. Septentrional.* Oxon. 1703 — 1705. in fol. p. 310. Följa, p. 315 — 321; "Excerpta quædam ex Epistolis J. N. Sälani, ad Libror. Septentrional. notitiam spectantia"; jämte en Förtekn. på El. Brenners arbeten, med åtskilliga andra mindre Utdrag och Förteckningar.

B. III.
C. I.
Sveriges
Almänna
Historia.

Uti Friherrl. Rålambska Bibliotheket på Högskö finnes *Peringskölds*, eller kanske rättare, *Salans* Förteckning, på Svenska, i Mfct. Äfven därstädes har jag sedt en annan, också handskr. Förteckning på gamla Sagor, med Titel: "*Gudm OLA I Index Historiarum antiquarum Norvagico-Islandicarum: in 4°. Et Supplement til Peringskölds Förteckning*, har Sonen, *Jo. Fr. PERINGSKÖLD*, latt trycka vid slutet af Anmärkningarne, bakom *Asmunds Kapabanes Saga*, Stockh. 1722. in fol. p. 36.

Ibland Handskrifterne, *Biblioth. Langebekiana*, p. 578, har jag funnit upreknad: *Finni JONÆI Index historico-criticus Monumentorum Islandicorum*", hvilken jag tror höra hit.

Uti sit *XIV Bref*, rörande en *Resa til Island*, p. 147 — 169, meddelar Hr U. von Troil en Förteckning på Isländska Sagor; men deribland förekomma åtskilliga af litet eller inret värde, och som icke höra til Nordiska Historien.

Mindre vidlöftig är Förteckningen, som står

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

uti Halfd. Einari *Sciographia, Histor. literar. Island.* p. 100—123. Hafn. 1777. in 8:o.

2453. Monumenta Suiuo-Gothica vetustioris ævi falso meritoque suspecta, Pr. J. Ihre exhibit. *Carol. Gust. NORDIN. in quarto.* Upsal. 1773. p. 1—28.

Ups. Tidn. 1773. n. 31. *Götting. Anzeig.* 1775. Zug. n. 19.

Ejusd. Disjert. Cont. I. exhibit *Carol. Gust. Nordin. atq. Joh. Er. Dillner. in quarto.* Upsal. 1774 p. 29—52.

Detta år början af et kritiskt Arbete, som med desse tvenne Stycken icke bordt afbrytas. Uti första Stycket, hvaraf et Sammandrag, med Tilökning, läses på Svenska, i *Nya Lärda Tidn.* 1775. n. 18, 20, handlar Författaren om *Könunga-och Höfdinga-Styrelsen*, och i det andra om *Lialmars och Ramers Saga.*

2454. *Er. Jul.* BIÖRNER'S kurtze und in Eil entworfenene Beweifs-gründe, daß unsere Bóta und Runsteine einerlei, und aus dem heidnischen Alterthum her sind; zu Beleuchtung eines unlängst zu Upsal erblikten Programma.

Uti *Hamb. Berichte von Gel. Sachen.* 1738, p. 145, 153, 501. Biörner, som för våra Runstenars höga ålder var mycket intagen, hade redan året förut, eller 1737 uti samma *Lärda Tidn.* p. 691, låtit kungöra, det han hade under händer et annat arbete i samma ämne, och hvilket skulle få följande Titel: *Examen Runicum, continens suc-*
"cin-

"einſtum judicium de monumentorum Scandi- B. III.
 "corum ætate & integritate, quo ſimul Religio- C.
 "nis Chriſtianæ in his terris Antiquitas, nec Sveriges
 "non Gothorum expeditiones illuſtrantur". Se Almänns
 Hiſtorien
 Biörners Leſverne hos Rathlef, v. Th. p. 153,
 154. At hans Underſökning, hvaraf Original
 Handſkr. förvaras uti Ant. Archivo, i ſynner-
 het är ſtåld emot de här ofvanföre, under n.
 1627 anförde Ol. Celfii Afhandlingar, utvi-
 lar Titeln.

2455. *Nils Reinh.* BROCMANS Un-
 derſökning om våre Nordiske Runſtenars
 ålder.

Står bakefter den af honom utgifne *Sagan
 om Inguar Widtforne och hans Son Swen.* Stock-
 holm 1762. in 4:o p. 49—280.

Författaren tror, at mingen ſom hållit vå-
 ra Runſtenar för litet eller intet berydande
 Minnesmärken, torde genom hans Skrift kom-
 ma på andra tankar, och andra ſom icke med
 mera ſkål fatt deſte Nordens ålderdoms Lem-
 ningar öfver både Grækers och Romares An-
 tiquiteter, ockſå ledas til at nogare efterſinna
 och pröfva ſin mening: ſåledes ſynes han vil-
 la hålla Medelvägen.

2456. *Ewald.* ZIERVOGEL Diſſert.
 Acad. III de Re Nummaria, ejuſque in Hi-
 ſtoria Suo - Gothica uſu. in quarto. Uplå,
 1745—1750. pp. 195. c. fig.

Lärda Tidr. 1747. n. 33. 1749. n. 90.
 1750. n. 25.

B. III,
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

2457. Utkast til offentliga historiska Föreläsningar öfver Svenska Myntkunska-
pen, hvilka, uti det för *Numophylacio Eh-*
renpreusiano i Gustavianiska Academien
utfedde Rum, komma efter befallning at
hållas af *Ewald ZIERVOGEL*, V. Biblio-
thecar. På Auct. bekostnad tr. i Upsala, hos
L. M. Höyer, 1753, *in quarto*. 44. sid.

2458. Föreläsningar öfver Upsala A-
cademies Myntsamling; innehållande så väl
Inledning til Myntkunsken i gemen,
som kort historisk Beskrifning öfver Sven-
ska Konungar och deras Mynt, ifrån Olof
Trätelja til och med Christian den Andre
m. m. af *Ewald ZIERVOGEL in quarto*.
Upsala, Edman, 1772, 180 sid. utom Ded.
och Reg.

Lärda Tidn. 1773. n. 92. 93.

Boken är tilegnad Canc. Råd. C. R. Berch,
som icke allenast genomfodt det af Författa-
ren, efterlemnade Miptet, utan ock för-
bättrat det med många och viktiga Tilökning-
gar.

2458 (a). *Erici M. FANT* *Conspe-*
ctus Rei Diplomaticæ Svecanæ; Sect. pri-
or historica, (Disfert. Acad.) in quarto.
Upsal. 1780. pp. 20.

Uti denna afhandling har Författaren börjat
vidlyftigare utföra sin Uppgift, rörande Nöd-
vändigheten och Beskaffenheten af et Svenskt *COR-*
PUS DIPLOMATICUM, tr. i Stockh. *Lärda*
Tidn.

Tidn. 1778. n. 76. Förre Afdelningen är Historisk; den senare blifver Critisk.

B. III.
C. I.
Sveriges
Almänna
Historia.

2459. Historia Sueo-Gothica deficientis & restaurata, exercitio Academico exposita. P. I. Pr. A. A. Scarin. Resp. Er. RENSTRÖM. in quarto. Aboæ, 1736. pp. 61.

Uri denna Del handlar Författaren *de Historia S. G. deficiente*; andra Delen, *de Historia S. G. restaurata*, lefvade han, sedan han blifvit Collega vid Trivial Skolan i Jönköping, med det första til urarbetande företaga: anhölt derföre, at de Herrar, til hvilka han lämnat det af honom uplatte Project, täcktes deröfver författa Påminnelser, samt honom tillända. *Lärda Tidn.* 1753. p. 152. Likväl saknas ännu, så vida mig bekant är, denna Fortlätning.

Skador, som Sverige lidit, dels genom förförande af många ålderdoms-lämningar, dels genom angelägna Handlingars Ikingrande och bortförande, upräknar v. Dalin uri Föret. til sin *Svea Rikes Hist.* 1 Del; tillstår likväl, at när man besinnar hvad öden våra gamla Häfder och Handlingar genomgådt, man inrare må undra, at vi dock äga deraf så mycket förråd. Läs också Anmärkningen (x) uti Wildes *Almännel. Rätts Hist.* 1 Del. p. 332 — 335. hvarest viles, at til äfventyrs Sverige, mindre än något annat Rike i Europa, har orsak, klaga öfver förlust och brist på Handlingar och Esterrättelser; at sådan klagan utmärker

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

mycken oförsiktighet, samt at man därmed mindre ser på Rikets än sin egen Heder. m. m.

Denna påminnelse har likväl icke hindrat D. Ol. Celsius, at i början af sin tilämnade S. R. Kyrkohistoria, å nyo bitterligen klaga öfver brist på Handlingar, samt med mycken våltalighet, at åter upprepa alla de förluster Sverige, i den delen, lidit; hvaraf händt, at en och annan Utläpning tagit sig anledning göra ois förebräelser, tom vi ej förtjena. Annorlunda förhåller sig Canc. R. Lagerbring, i Föret. til II. Del. af sin *Svsa R. Historia*. Han beskriver huru sorgfällig han varit at förskaffa sig tillförlätelige Esterrättelser; upgifver de Källor han nytjat; visar at man genom dem kan dels bekräfta, dels rätta och öka våra äldre och nyare Historie Skrifvare; anmärker, at en och annan af de äldre haft underrättelser som vi sakna; at mycket finnes hos Utländska Scribenter, hvilkas Verk, hvaraf någre nämngifvas, sållan af våra Inhemske Historici blifvit nytjade, ehuru uti dem, och flere dylike, mycket finnes rörande Sverige, samt Kyrkans och Vetenskapernas tillstånd i Norden, tom såfångt tokes på andra ställen.

2460. Disert. Acad. præcipuas causas defectuum, quibus laborat Historia Fennica, leviter adumbrans. Pr. J. BILMARK, Resp. Gabr. HABERFELT. in 4:o Aboæ, 1766. pp. 20.

2461. Sv. BRING, om åtskilliga Felaktigheter i Svenska Historien.

Uti

Uti des *Saml. af åtskilliga Handlingar och* B. III.
Påminnelser, &c. 1. D. p. 94—III. C. I.

Sedan Författaren rättat et och annat fel, Sveriges
 som han sjelf begåt, upräknar han åtskillige Almännas
 som finnas så väl uti Anmärkningarne vid Fran- Historiä.
 ska Öfversättningen af Pufendorfs Historia
 tr. 1743, som uti Bar. Holbergs Danska Histo-
 ria.

Denna Afhandling kunde ansefligen ökas,
 både utur inhemske och utländske Scribenter;
 Mestenius, som bekant är, har sjelf rättat en
 hög sina egna oriktigheter, uti sin *Scand. Il-
 lustr.* andre hafva gjort der efter honom, och
 ändå är et långt större antal öfrigt, som in-
 gen vidrört. v. Dalins Förseelser har Kam-
 mar-Rådet Botin, i en särskild Skrift, lagt för
 Allmänhetens ögon; och Bring (Lagerbring)
 upträcker i sin *S. R. Historia*, på många stäl-
 len, äldre Historie-Skrifvares, eller andre lär-
 de Mäns misstag och felaktigheter.

Utur några nyare Fransyska Auctorer, har
 jag, utan mycken möda, tamlat en väldig
 mängd, icke sällan de största Löjligheter. An-
 dra har J. C. Nemeitz anmärkt: *Vern. Gedan-
 ken über allerhand Histor. Crit. u. Moral. Ma-
 terien.* 11. Th. Frft. 1739. in 8:o. p. 26—38.
 I synnerhet vilas han, huru många och grof-
 va fel uti vår Historia och Geographie, den
 i sin tid namnkunnige Gundling i Halle be-
 gåt. Men så är den hederlige Nemeitz sjelf
 icke heller fri från förseelser, hvarken på an-
 förda stället, eller i de öfriga Delar af ofvan-
 nämde *Vern. Gedanken*, i hvilka också åtskil-
 ligt, Sverige angående förekommer.

Et

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Et nytt bevis på en Fransk Auctors grofva okunnighet i Svenska saker, hämtat ur en Bok med titel: "*Tableau du Globe, ou Nouveaux Cours de Geographie, par Mr. Serane*", tr. i Angers, 1770. 384 sid. in 12:o. kan läsas i *Tidn. utgif. af et Sällskap i Åbo*, 1775. n. 12.

2462. Mscr. En kort Anledning til Svenska Historiens förbättrande, författad af Öfverste-Lieut. *Petr. SCHÖNSTRÖM*.

Sådan är Titeln på den Afskrift jag äger, och den jag fått af nog säker hand. Huru fördenskul v. Dalin kommit at citera detta arbete under Titel af *Inledning til Svenska Historien*, begriper jag så mycket mindre, som Författarens affigt förnämligast går därhån, at af Utländska Historie-Skrifvare bevisa Sveriges ålder och Herra-vælde, jämka vår Tideräkning och Äldsta Lands-beskrifning, samt uti åtskilliga andra mål rätta och förbättra våra inhemska Esterrättelser. Arbetet vittnar om mycken insigt och beläsenhet, ehuru man icke i allt kan vara med Auctoren af enahanda tanka.

Sect. II.

Sveriges Konungars Chronologie.

2463. Disfert. de Fundamentis Chronologiae Suo-Gothicæ. P. I, II. Pr. Sv. Bring, Relp. *Joh. GOTHENIUS*. in quarta. Lond. Goth. 1754. pp. 76.

Stockholms Hist. Bibl. III. St. p. 194. *Sv. Mercur.* 1755. Dec. p. 354. Crit. Anmärkning af öfver denna Disput. läsas uti *Götheb. Magaz.* 1760. n. 19.

Våre

Våre äldre Historie-Skrifvare hafva uti Ti-
deräkningen gjort stora och många felsteg, B. III.
C. I.
hvarföre också, hvad älsta Tiderne vidkommer, Sveriges
Allmänna
Historia.
Erici Olai, Joh. Magni, med fleres derefter
inrättade Konunga Längder, intet mindre äro
än riktige.

Om Chronologien, samt våra Konungars med
de Hebræers, Chaldæers, Egyptiers, Latiners
och andra Regenters Tillsammanställning i tider-
ne, handlar O. Rudbeck, Atlant. T. 1. C. 40.
hvarmed des Chronolog. Taflor, jämte flere
ställen i de öfrige *Atlant.* Delar, kunna ef-
terfes.

Vår Tideräkning har, framför andra, Hi-
storiogr. R. Jac. Wilde, satt i bättre ljus; se
des *Förbered. til Anmärk. öfver Pufendorf*,
samt sielfva *Anmärkningarne* på flere ställen:
jämnför Sonens, And. Wildes, Svar på M.
Haquin. Neanders Inkast, uti Disputationen
Charakter chronolog. Newtonianus, Upsl. 1743.
in 4:o. uti Förr. til Fadrens Anmärkn. öfver
Pufend. p. 6. följ.

As von Dalin grundat sin Tideräkning på Vit-
tuminiskningen här i Norden, är ofvantöre I.
1. C. 11. Sect. v. §. 2. anmärkt, samt alla de
Skrifter upräknade, som höra til detta ämne.

Grunden til den Tideräkning, som Mr. Gö-
ranstson följt, uti sin *Svea Konungars Histo-
ria*, beskriver han sjelf p. 278, bifogande en
med mycken flit sammandragen Tabel, på 2
a. under Titel: "Atlants, eller Svea Rikes Ko-
nunga Längder, samlade af J. Göransson".

Lagerbring, uti sin *S. R. Historia*, följer i
Tide-

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Tideräkningen, samma grund som Gothenius antagit och utfört uti sin här ofvanföre nämnde gifne Disputation. Jämför Upfostr. Sällskaps Sammandr. af Chronologien eller Ldran om Tiden. Cap. VII. Stockh. 1779. in 8:o.

2464. Om Tideregningen i den gamla Nordiske Historie, - - ved Gerh. SCHÖNING.

Är fögar såsom Bihang til des "Afhandling om de Nordikes, og en del andre Nordiske Folkes Oprindelse", Soroe 1769. in 4:o (se n. 1246), och består af 12 a. med tre Synchroneistiske Tabeller. Författaren grundar sig i tyngnerhet på Ynglingatalen, samt Are Frodes Släkteregister, jämförandes dem med åtskilliga andra Danska och Norrska Langfedgatal. För hvar Ätteled utlättes 33 år. Odens ankomst föres til år 40 före, och Statsförändringen under Ingiald Ilråda, til år 630 efter Christi Födelse.

2465. Mscr. Joh. SCHEFFERI Observationes in Seriem & Catalogum Regum Sueciae, sicut legitur apud Joh. Magnum, Episc. Collationes cum aliis Catalogis, quos in Codd. Mscris passim invenit.

Uti Ant. Archiv. n. F. E. 165. I. 2.

2466. Chronologia, seu temporum series, ab initio mundi ad nostra hæc tempora præterita, in cujus mediõ contextitur Genealogia Christi ab Adamo, per Sem, fil. Necho. A dextro latere positi sunt Reges

ges Gothorum, Sueonumq. tam extra patriam, quam in patria, a Magogo, fil. Propheti oriundi, teste Jeronymo, Isidoro Lib. 9, & aliis dignis Autoribus. In sinistro latere quartæ Monarchiæ ordinantur. Ad quartam Monarchiam, Romanorum scilicet, adpositi sunt Romani Pontifices, ad præsentem Rom. Eccles. nunc præidentem. Ab optimis quibusq. autoribus, opera & studio M. Jac. GISLONIS breviter collecta. in 4:ö Stockholm, Gutterwitz: 1592. pl. 23.

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Författarens Son, *Gislo Jacobi*, äfven så litet känd i den lärda världen som Fadren, har gifvit ut detta arbete, och tilegnat det K. Sigismund. Inrättningen ses af den vidlyftiga Titeln.

J. Messenius håller Jac. Gislonis för en lika så stor *Falsarius*, som Saxo och Joh: Magnus, sägandes, *Scand. Illustr. T. XII, p. 5*, at han ännu mera, genom en updiktad tideräkning, bortskämt den senares arbete. Likväl var J. Hadorph sinnad, denna Chronologia, dock med tilökningar och förbättringar, at omtrycka lära; se *Catal. Libr. in Hist. & Antiquit. patriæ, sub imp. Caroli XI. publicat. p. 18*. Uti Ant. Archiv förvaras et exemplar updraget med rent paper *in fol.* med handskt. tilökningar i brädderne, och Continuation til år 1613.

Hos Peringsköld, *Monum. Ulleraker. p. 238*, förekommer, ibland Scholemästare i Uplala, en Jac. Gislonis; som ligts hafva sammanskrifvit en

B. III.
C. I.
Sveriges
Almänna
Historia.

en *Chronologiam Universalem*. Denne Mand omkom genom vådeld 1490; kan altså icke vara vår Jac. Gissonis, hvilken, efter Scheffers intygande, *Succ. Lit.* p. 45, varit *Pastor & Präposit.* in Wekol, och lefvar under K. Johan III. regering, samt lämnat efter sig en Son, som latit trycka Fadrens arbete.

2467. *Joh. MESSENII Catalogus Regum*, quotquot ab a. post diluv. orbis universale CXCIII. apud probatos inveniuntur Chronographos, Sueonibus ante Christi natalem, per intervalla, sed post continua serie dominati, fidelissimus.

Uti des *Scand. Illustr.* T. XIII. p. 77.

2468. *Speculum Scandiæ*, quo exhibentur Regnorum Aquilonarium Reges Ethnici & Christiani; — ex Scandia illustrata Messenii, a *Nicol. DAL*, Hufvedii fil. *fol. pat.* Holm. Horn. 1718.

Tafeln innehåller Namnen på alla Sveriges, Danmarks, och Norriges Konungar, intill K. Carl d. XII. och K. Fredric IV.

2469. *Lumen Chronographicum Regnor. Rerumpubl. Hominum, Artium, Rituum*, maxime memorabilium ab orbe condito, per millenarios, secula & annos, continua serie, in hæc usque tempora deductum; addita ad finem *Tabulæ Clavæ Autorum*, qui de singulis fonte tenus accuratius scripsere, tum seorsim edito libello
in-

informatorio ad normam operis. Autore P. III.

Joh. WIDICHINDI.

G. 12.
Svartige
Almänna
Historia

Första trycket af detta arbete, bestående af flere ark, at ihöfugas i en stor Taffla, utkom af trycket hos Meurer 1664. Hvarpå följde 1666. Continuarium Luminis Chronographici per nov. Poedus & Christo natum, ock så tryckt hos Meurer; och emot slutet af samma år: "Introductio in Lumen Chronologicum, Holmiae, ap. Hantschen" in Följ. 2. 4. Hela verket; som nu för tiden, icke ofta förekommer, men ej eller mycket eftersökes; är, så tillägnat R. Cancell. Gr. Magn. Gabr. de la Gardie.

Författaren har icke förglömt Fäderneslandets Historik, men följer merendels våra äldre Häfda! Teknare, begynnandes ifrån Magog.

Hans System är korteligen detta: "Nos universam revolutionem tribus grandibus Inrevallis distinguimus. Primum Patris potestatis supponimus ab a. m. 1745. a. Magog. Secunda est Regum paganorum ab Erico I. a. m. 1014. Tertia est Christianorum a Biornone III."

Joh. Widekindi, Kongl. Historiograph, afled 1678.

2470. Mscr. Claud. Arrhenii G. A. N. Opus Chronologicum, demonstrans Christianorum omnium Sueciae Regum vetera Tempora.

2471. Mscr. Ejusd. Opus Chronologicum

Bibl. H. S. G. Del. 5.

B

gicum

B. III. gicum, per Centurias Decuriasque anno-
rum digestum.

Sveriges
Historia.

Detta arbete var halfgjordt, och det näst föregående under händerne, när *Catal. Libr. qui in Hist. Et Antiquit. Patriæ sub imp. Caroli XI publicati sunt*, utgafs år. 1690.

Om något deraf ännu är i behåld, vet jag icke; se emedlertid des Chronolog. Förteckning på Sveriges Konungar, ifrån 790 til 1250, som itår uti des *Histor. Eccles.* p. 592.

2472. Breve Chronicon & Series Regum Sueciæ.

Denna Chronolog. Förteckning på Sveriges Konungar, sammandragen utur Gillonis; Petri och Svaniugii Skrifter, står vid slutet af Joh. Loecenii *Histor. Suec.* Uptal. 1662. in 8to. p. 183; eller *Fest. & Lips.* 1676, in 4° p. 858.

2473. Chronicon Regum Sueciæ, ab Erico I. a. m. 2014. ad Carolum XI.

Uti Joh. Flachsenii *Chronologia Sacra*, in Append.

Även därvides står en annan Konunga-Längd, efter Ol. Rudbecks System; men går ej längre än til Olof Skör-Konung.

2474. Mscr. Tideräkning vid Norriska Historierne nödig: efter trovärdiga Annaler sammandragen. in fol.

Ibland Joh. Peringskölds Handskrifter uti Ant. Archiv.

2475. Msc. Joh. PERINGSKÖLDS Konunga-Tal, eller Förteckning på Svea och Götha

ha Rikes Konungar och Drottningar, med deras gamla Minnings - märken, uti Runor - Ritningar, Mynt, Sigiller, Skiöldar, och Cra Toder. *in fpl.*

b. ff.
C. 1.
Sveriges
Almåns
Historia.

Ibland fören. Handskrifter. Samlaren har inryckt en hop i trä och koppar stuckne saker, som han haft tillfälle nyttja i sina genom trycket utgångne skrifter. Vapnén äro afritade af C. L. v. Schantz. Pag. 187. och p. 189. förekomma K. Gustaf Eriksöns, och Dr. Margareta Leijonhufvuds Porträtter *de cap. in pied.*

2476. Historische Ordnung und Nachfolge der Könige in Schweden, kurtz nach der Sündfluth an, bis auf diese Zeit Capoli des XI. Extract - weise in die Engde gezogen, von Joh. Henr. Voigt, 1683. *in 4:0. 3. a.*

Följer med denna Mannens *Calendarium* för år 1683.

2477. Chronologie des Rois de Suede.

Uti *Atlas Historique, ou nouvelle Introd. à l'Histoire, à la Chronologie & à la Geographie ant. & mod. Anné. 1735. Foll Max. VIII.* Voll. Et mera pråktigt och kostbart, än tillförlitligt och nyttigt verk.

2478. Verzeichniß und Contrefeijen aller Könige in Schweden. Nürnberg. 1707. *fol. part.*

Stucken i koppar: Nürnberger. arbets. Man har ock en dylk, som går til K. Fredric, och en annan, i trätick.

B. III. 2479. Tabula Chronologica, eller
 C. I. kort Beskrifning öfver alla Svea och Gö
 Sveriges tha Konungars Regemente, i en visst Örd
 Almänna Historia. ning, ifrån Magog til R. Carl XI; ut
 dragen af de trovärdigste Scribenters Chrö
 nikor. Fol. pat.

Tafflan är stucken i koppar, med en *bordre*, som innefattar de den tiden under Sveriges Kröna lydande Provinciers Vapen.

Omr. är denna Taffla, och continueradt til Kon. Fredrich, med Province-Vapnen omkring skurpe i tråd, til samma antal, och i samma ordning som på den i Koppar stukne Taffla ånskönt, sedan R. Carl, d. XI. död, flere Provincier gått förlorade. Nederst ser man några Heshiska Haler tillhörige Landskapers Vapen.

2480. *Erici HUMBLA* Schema Chronologico-Historicum, temporis lapsum ab O. C. ad nostrum usque ævum monstrans. Fol. pat.

Består af 4 a. st. häftas tillamman, i hvilka Sv. Konungars Chronologie vidkommer.

2480. (a). *Melétémata* nonnulla, generatim, de Orbis Synchronismorum, in antiquiori patria Historiarum, quæ, Pr. C. F. GEORGII, Disertat. gradualí exhibet *Joh. LANGE*, in quarto. Upsal. 1779. pp. 24.

2481. Anvisning til en Synchronistisk, eller samtidig Universal - Historia i
 Min.

Minnestafver. sammanfattad af *Ewald ZIEK-
ROGEL.* in fol. maj. Upsala, Höjer, 1754. B. III.
C. I.
Sveriges
Almänna
Historia.

24 $\frac{1}{2}$ a.

Lärda Tiden. 1754, n. 15, 87, 88.

Svenska Historien börjar Författaren med Olof Sköt-Konung, Verket är utzirat med 17 st. "Minnes-penningar öfver de i Svea Rike, ifrån xvi. Sec. början, regerande Konungar och Regenter", st. i Koppar. Dese Minnes-penningar äro af den så kallade Hedlingers Jetton-Suite, och hvartil Cans. Råd. Berch angifvit Reverferne.

2482. En sexhundrade åra Minnes-kedia öfver Svea och Gótha Konungar, Drottningar, Printsar och Printseslor, samt Riks Föreståndare och Regenter, utu troz värdige Auctorerers förråd, til Ungdomens tjenst författad, och framgifven af Bibliothecar. *Joh. BÅCKSTRÖM.* fol. pat. 1748. 1. Reg. a.

Börjar med Suercher (I.) Kollon, och slutar med Hans Kongl. Högh. Pr. Gustaf.

2483. Disfert. Histor. Periodos Historiæ Suecane leviter adumbrans: Pr. C. F. Georgii, Resp. Severin. WALEDIN in quarto, Upsal. 1763. pp. 14.

Läs i detta ämne, J. Wildes Förberedelse til Anmärkn. öfver Puffendorf. 1. St.

2484. Meditationes quædam generatioribus de Familiis Regum Suis-Gothorum, Dis-

B. III. Disert. Acad. Pr. C. F. Georgii, Resp.
 C. I. Sveriges Almännas Historie, 1763, pp. 16.
 Joh. Dider. ALSING, in quarto, Upsala

Författaren har alt sit af Wilde, l. c.

2485. *Vetustissima Regum in Svec-
 nia Series ab Odino ad Ericum Edmundi*

Denna Konunga-Längd har Ol. Verelius lå-
 fit trycka uti Anmärkningarne til *Herparar Sa-
 ga*, p. 39, 40; men fullständigare J. Lange-
 bek *Scriptor. rer. Danicar., med. avi. T. 1.*
 n. 1. p. 1 — 6. Skilnaden emellan begge Upla-
 gorne kan af senare Utgivarens *Prolegomena*
 inhämtas.

2486. *LANGFEDGATAL, sive Series
 Regum Sueticorum a Ragnaro Lodbroko,
 ad Birgerum Magni filium.*

Uti Er. Benzeli *Annot. in Jo. Vastovii Vi-
 tem aquilon.* Upsal. 1708. in 4°. p. 81.

Å nyo utgifvit, tillika med Norriges och
 Danmarks Konungars Langfedgat, af J. Lan-
 gebek, l. c. n. 111 p. 10 — 13.

Langfedgat betyder egentel. *Series Genea-
 logica.*

2487. *Om Christna Konungar i Sve-
 rige.*

Denna Konunga-längd, ifrån Olof Sköt-Kon-
 til Johan Sverckerfon, står bak efter *Vest-
 götha Lagen*, utgifven af Ge. Stiernhielm, Stock-
 holm 1663. in fol. pag. 93. och uti J. Loc-
 cenii Latiniska Översätt. af samma Lagbok,
 med C. Lundii Anmärk. utgifven af Ol. Rud-
 beck, Ups. 1692. in fol. p. 71.

J. Schef-

J Schefferus *Suec. Lit.* p. 4. menar denna **B. III.**
 Konunga-längd vara upfat i Eric Lestes tid; **C. I.**
 Wilde åter, *Anmärks. öfver Rusend.* p. 485. **Sveriges**
 förer den til början af XIII Sec. **Almänne**
Historia.

2488. *Joh. IHRB Specim. Academ.*
stems Vetustum Catalogum Regum Sui-
othicorum, notis criticis illustratum. P. 1-
7. in quarto. Upsal, 1752—1755. pp. 150.

Ldrda Tidn. 1753, n. 11, 12. 1756. n. 14.

Anmärkningarne hafva väl egentligen afle-
 ende på gamla Språker; men gifva därjämte
 mycken uplysning uti Historien, samt den ti-
 dens Lagar och Seder.

Uti sin *Tal om de Ldrda Vetenskapers Til-*
stånd &c. p. 80. anmärker v. Stiernman, at
 "denna Konunga-längd ej med den granlk-
 ning, som sig borde, är blefven stafradad och
 "jämförd med hufvudskriften, samt en an-
 "nan yngre, ej mindre tillförlätelig, bägge för-
 "varade uti Ant. Archivum, hvar på han (*nota*
 173) gifver et och annat exempel. Hvad Canc.
 R. Ihre, härtill syrat, kan läsas uti des *Bref*
innehållande Bihang m, m. p. 18, följ. Til at
 bestyrka sin påstående, inrykte v. Stiernman,
 uti sin så kallade *Brefvaxling*, p. 32—44. he-
 li denna Konunga-Längd, sådan som han uti
 Archivi Mscr. teknat B. 59. finnes, jämför-
 randes dermed både Ihres Afskrift och Up-
 laga, såsom ock hvad utur et yngre Archivi
 Mscr. (D. 4.) til uplysning tjena kan, altsam-
 mans i Anmärkningar som stå under Texten.

2489. *Catalogus Regum Sveciæ paga-*
porum pariter ac christianorum.

B. III.
C. I.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Uti Er. Benzelij *Monum. vet. Eccles. Sueo-*
Goth. P. II. Upl. 1709. in 4.º. p. 68—71.

At Förteckningarne på Christna Konungarne
intet annat år; än en Version af den som stå
bakom Västgötha Lagen vilas Ihre tydeligen,
uti Förer. tid II. Delen af, näst föur antekna-
de Disputation, hvarvid han gör följande an-
märkning; "Versio hæc vel eo nomine memo-
rabilis est, quod licet circa medium Sec. XIV
sit exarata, ut ex Prolegomenis Benzelianis
pater, atque adeo vix vertente seculo iplo,
prototypo minor sit, nihilominus tamen Ling-
va vetus Sveo-Goth. usque adeo in delvetu-
dinem jam tunc abierit, ut plerasque voces
intellectu difficiliore auctor ejus penitus tran-
sire fuerit coactus, id quod in collatione in-
stituenda facile apparere poterit. Vel verbo
etiam nominare juvabit, eundem hunc Catalo-
gum fuisse quo, retentis quoque verbis, u-
sus fuit Ericus Olai, in concinnanda Historia
sua Suiio-Gothica, & ad quem etiam frequen-
ter lectorem remittunt Jo. Meslenius &
Oernhielmus, nullus licet eorum, unde de-
promptus sit hic Index Latinus, nos certiores
reddiderit. Si vero cuiquam dubium forte
visum fuerit, utra lingua Catalogus hic pri-
mum conscriptus fuerit, observabit, non mo-
do ulterius pertexi Latinum, sed etiam pe-
nitius variari stili renorem, ubi Westrogothi-
ca Regum Series desinit".

Läs, om denna Konunga längd, Lagerbrings
S. R. *Hist. D. I. p. 11.* följ.

2490. Catalogus Regum Sveciæ (ab
Olao Sköt, Konung ad Waldemarum).

Uti

Uti Er. Benzeli *Monument.* P. 1. P. 17. . . . . B. III.
C. 2.

På samma ställe pag. 18. får man igen en Sveriges, Almänna Historia.
annan Konunga-längd, den Benzelius menar vara författad under K. Albrechts Regements-tid, vid pafs år 1380.

2491. Series Regum in Svecia Christianorum (ab Olavo Sköt-Konung ad Carolum Knwtzon).

Uti Chronicon primor. in Eccl. Upsal. Archiep. edit. ab Ol. Celsio. Ups. 1705. in 8. o. p. 11.

Wilde, *Anmärkn. öfver Pufend.* p. 485. tror denna Konunga-Längd vara upfat inemot slutet af XIII. Sec.

Uti Ant. Archivo. Fascic. Mjctor. D. 29. b. n. 6. finnes en sådan Konunga-Längd, mycket lika med Celsii, men vidlyftigare och går til 1506.

2492. *Can. Hag.* (Canonici Hagbyensis, i. e. Er. BENZELII) Series Chronologica Serenis. Regum Sueciæ, ab Olavo Sköt-Konung ad Gustavum I.

Uti *Act. Liter. Sueciæ*, 1722. P. 255—261.

Cap. II.

Sveriges Konungars Historia i geyen.

2493. Två små gamla Sveriges och Göthes Chronikor, then ena på rhym, then andra eljest, för någhre hundrade år sedan

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

sedan beskrefne: af Joh. MESSENIUS, Fä-
derneslärden till beröm, flitelijan offver-
sedde, och nu först uthaf Christoph. Reus-
ners tryck medli Konungzlige frijhet uth-
gångne och publicerade, in 8:o Stockholm,
1615.

Uppå Företålet till Carl Christopherson, Ko-
nungzlige Husgeråds och Myntz föreståndare,
m. m. följer p. 1 — 81. *Then gamle Svenske
Chronika* (i obuändt Tal) begynandes med
de Göthers och Svenskas ursprung, och slut-
tandes med Kon. Carl Knutsons första anträ-
de till Regementet (1448); hvartil Utgifva-
ren lagt en liden Fortsättning, ända intill K. Gu-
staf Adolphi uphöjelse på Thronen,

Ol. Verelius har anmärkt, at Messenius utaf
Norska Chronikan på Danska verterad, indra-
git tolf Capitel, neml. ifrån det sierde till det
siuttonde, som icke finnas uti det af honom
jämteföde Mstr, se Renhielm, *Nota in Oddi Mo-
nachi Hist. Reg. Olai Trygvæ fl.* p. 40, och
v. Stiernmans *Tal om de ldrda Vetenskapers Til-
stånd &c.* p. 92. Uti en Handskrift, som jag
äger, finnas ej eller fören, tolf Capitel; men
så tillhör också Messenius sielf, vid slutet af
xvi. Cap. p. 42. at af *Norska Chronikan* är uth-
dragit hvad som förtdt är om de (föregående)
sem och tiugu Svenska Konungar,

Uti *Catal. Libror. qui in Hist. & Antiquit.
getria sub Imp. Caroli XI. publicati sunt*, p.
19, berättas, at Jo. Hadorph hade denna Chro-
nika, på nyo, af en gammal Pergamentis-Bok,
mycket rättare och fulkomligare utskrifven,
hvarz

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

hvertil han gjort en Latinisk utfolkning; och några anmärkeller, redan år 1690 öfver halfparten färdige til tryck. Tvenne ark af denna Latiniska Öfversättning finnas liggande i förvar uti Ant. Archivo, jemte Chrönikan på Svenska, Msc. teknat D. 26.

Hvad denna Chrönikas Författare beträffar, så håller Verelius före l. c. at han lefvat och detta arbete sammanskrifvit uti Carl Knutsons första Regements-tid. Lundius åter påstår, *Prolegomena in Litt. Agapeti* &c. p. 16. denna Chrönikas Uphofsman hafva lefvat långt före Carl Knutsons tid, "men om det också vore", säger v. Stiernman uti sin Tal p. 93. "så sträcker hans ålder sig intet längre än til det trettionde Seklet; ty i begynnelsen af tredje Capitlet, som intet är af Messenius tillfickat, talas ju om Archiebiskopen i Spanien, *Rodericus Ximenes*, den där kallas *Toletanus*, "hvilken afled först år 1245, på sin återresa ifrån Mötet i Lyon". At ej. eller Laurentius Arosiensis, som andre påstå, författat denna Chrönika, visar jämväl v. Stiernman l. c. p. 98.

Then gamla och minsta Svenska Rim-Krönikan, som också stannar vid Carl Knutsons antråde til Regimentet, eller rättare vid des Hyllning, til Norges Konung, år 1449. intager 21 sidor, p. 81—102. Denna korta Rim-Krönika tillägnas en *Laurentius Canonikus Arosiensis*, som lefde vid påls år 1481. Se Er. Benzeli *Utkast til Sv. Folkets Hist.* p. 63. v. Stiernman uti sin Tal p. 98. kallar honom *Laurentius Rabat*, och förer des död til år 1505.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Hadorph lät å nyo trycka denna Rim-Krönika, år 1674, tillika med den vidlyftigare, hvarom här nedanföre. Sista Bladet i Boken innefattar någre Rim, med Titel: "*Thes Dan-
ste Saxonis Grammatici* gamble och hårlige
"vittnesbörd, om the Góthers och Svenskes
"manlighet emot the Danske".

En ny Uplaga af begge desle Chrónikor är tryckt i Stockholm, hos Ignat. Meurer, 1643. in 8:o. 86 sid. uti hvilken likväl Mestrenii Förretal til Carl. Christopherlon är utlämnat.

Uti Friherrl. Rålambska Bibliotheket på Hög-
sjö, förvaras then gamla och korta Rim-Krö-
nikan, skriven på trenne stycken Pergament,
af 4 tums bredd, och tilsamman håftade med
rödt silke, af ungefär 2 $\frac{1}{4}$ alns längd. Den-
na Handskrift börjar icke, sålom, tryckte e-
xemplaren, med *Erich*, utan med *Domar Do-
malderson*; dock synes, som hade man med. Hic
lämnat rum öppet för de förutgående Konun-
gar. Ibland Christna Konungarne är *Odmun-
der Slemma* bortglömd, och *Ings Halfrinson*
med *Ragvald Knaphöfde* uti et sammandragen.
Någre Lectiones variantes förtjåna upmärksam-
het, i synnerhet är sluret, eller det som rö-
rer Carl Knutson, ty så långt går äfven den-
na Handskrift, aldeles olika med det som lä-
ses uti tryckta exemplaren. Skada är, at skrif-
ten på detta stället är nog olätelig, samt myc-
ket förnött och at sidsta raden aldeles saknas.
Detta Msc. synes väl vara skrifyit i sista hälft-
ten af xv Seculo; men om *Kon. Carl Knut-
son denna Chrónika alltid hos sig burit*, som uti
en därvid liggande skrifyen anmärkning för-
sätas,

Säkras, lämnas, jämte den öfriga Berättelsen, i sit värde. Carl Knutsons Historia, innefattad i 24 rader, börjar sålunda.

B. III,
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

"Jak bodhe mangh aar i Fwglawijk,
"Jak war ok ey - - - mästa rijk,
"Tha jak war - - -
"Tha war jak i Swerige til Konungh walth
"Swänke män giordhe myk stor äre,
"The wote myk Svärjes Krone at bäre, &c.

2494. Then gamle Rijm-Krönikes Första Deel, I hvilken Svenske Konungars bedreffter, ifrån åhr MCCXXII och til MCDXXXIX beskriffues: Rättsinnigom Svenskom til behag, aff Joh. MESSENIO troligen öfuerseed, och nu först med K. M. frijhet aff Chr. Reusners tryck, publicerat, in oct. Stockh. 1616.

Dedication til Änke-Drottningen Catharina, år dat. i Stockh. d. 1° Jan. 1616. följer: en *lustigh Liknelse om Sverige och K. Albrecht*, 7 sid.

Sjelfva Rimkrönikan, hvaraf allenast fyra första Böckerne här meddelas, intager 332 och Registeret 3 sid. Det öfriga skulle inom kort tid följa; men som Messenius samma år 1616 til fångligt förvar affördes til Cajeneborg, ty kom arbetet at afstanna; hvilken afstannad likväl genom Joh. Hadorphs berömvärda rit, til fullt blifvit erlatt, som följande Artikel utvilar.

2495. Två gamla Svenske Rjym-Krönikor, then förre kort, och innehåller Sextio två Svesa och Götha Konungar, förste gången uplagd år 1615. Then andra vidlyftig

B. III. lyftig och beskriver Tjugu två Konungars
 C. 2. Lefverne och Bedrifter, til en deel trykt
 Sveriges. år 1616. begge af Joh. Mesfeno. Nu på
 Almänna Historiä. nytt uplagdemed Andra Deelen af thea vid-
 lyftige Rijn-Krönikan. Ther hoos *Varie
 Lectiones* af andre *Codicibus* äre tillagde,
Argumenta rerum uti brädden tilfatte, samt
 et fulkomligt Register öfver bägge förfär-
 digat. Item en stoor deel af the gamle
 Konungars, Förstars och Herrars Förlijk-
 ningar, Föreningar, Försäkningar, Dagtin-
 gan och Förskrifningar, til Svenske Histo-
 rien hörande, utgångne af Joh. HADOR-
 PHIO. *in quarto*. Stockholm. Wankijf. I. Del.
 1674. II. Del. 1676.

Första Delen, dedicerad til R. R. Gr. Magn.
 Gabr. de la Gardie, består af 594 sid. Dedi-
 cat. Föret. och Regist. oberäknade. Andra De-
 len intager 474 sid. utan Dedicat. til R. R. Frih.
 Sten Bielke, Föret. *Argumenta* på skrifterne
 och Regist.

Förmåarne. I den denna Uplaga äger, urvi-
 dar Titelbladet, och utføres ännu midlyftigare
 af Hadorph uti Förtalet, hvarst handlas, så
 väl om Handskrifterne han nyttjat, och hvilka
 ännu uti Ant. Archivv förvara, som om
 större Rijn-Krönikans åtskillige Scriptorer och
 Fortfattare. De kunna väl icke namngifvas;
 men så synes nog tydeligen at den första lef-
 vat uti K. Magni Eriksons tid, och xiv. Sec.
 hvarest sedan arbetet, tid efter annan, af
 hem ändra, uti xv och xvi Tidehvarften, blif-
 vit fullföljt, ända intil K. Gustaf I.

Oak-

Oaktadt all den möda Hadorph gifvit sig, at af så många Handskrifter få den Större Rim-Krönikan på det accurataste aftrykt, har man likväl längesedan förmärkt, at på flere ställen icke allenast meningarne äro otydliga, utan också här och där åtskilligt torde vara utelämnat. Prof därpå gaf Nils Hufveds. Dal, utur en i Danmark funnen Handskrift, hvaraf han lät trycka, på et blad in 4°, åtskillige stycken, som icke stå uti Hadorphs Uplage. se des *Specim. Biogr. de Antiquar. Susc.* pl. c. Sedermera har Prof. Bring i Lund, uti sin *Saml. af åtskill. Handlingar*, 1. Del. p. 59 — 94. meddelat ansefliga Tillökningar til stora Rim-Krönikan, efter et Msc. som blifvit honom lämnat af Archibisk. D. Henr. Benzellius, hvilken det af Præs. Gr. Carl Bielke bekommit. Sjelf äger Prof. Bring et mycket äldre Msc. af Rim-Krönikan, af hvilket dessa historiska verk i många mål kunde förbättras.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Variantes, Lectiones utur flere *Codices*, jemte *Addamenta*, har Astesoren Nils Reinh. Brocman samlat, hvilka likväl ännu äro otrykte.

Then andre Delen til Rim-Krönikorne härande och som innehåller *Acta publica* ifrån 1308 until 1523, är en så vigtig som märkvärdig Samling.

Hvad Register berättas, så samlat v. Siernsman, uti *Det. Tid. p. 75. n. 157*, at Hadorph uti det af honom sammanblandade *Herrar och Adels*, gör liksom af samma, hvilka likväl stå uti *Att. som Tid. de. lefres tupp*, äro vida ifrån hvarannan åtskilde.

B. III.
C. 20
Sveriges
Almänna
Historia.

2496. Historia Svecorum Gothorum
que, per Rev. Dom. ERICUM OLAI, S
Theol. Doctorem & Eccles. Ubsal. Deca
num, centum & quinquaginta ante anno
fideliter concinnata, res commemoran
LXVIII. Potentissimor. Regum, terra ma
rique gloriosissime gestas, primordio capt
ab anno restaur. salat. hum. primo, a
MCDLXIV. hoc thema continuans: rium
veró opera & studio Joh. MESSENI, a
innuméris propemodum amanuensium es
roribus vindicata, & in VI Libros dispe
cita, indiceque absolutissimo illustrata, pu
blicam in patriæ encomium aspectura lucem
primo ex officina Chalcographica prodit,
quarto, Stockholmiz, prælo molybdographi
co Ignat. Meureri, 1615. pp. 388. except
præmis. & ind. folior. 10.

Eadem, a Joh. LOCCENTIO iterum edita
breuibus notis illustrata, in vob. Holmiz, ex o
ficina Joh. Janssonii 1654. pp. 214. sine Præ
fat. Carmin. Editor.

Eadem, Suetice: The Svenkes och Göthes
Historia, i kretven på Latin, af Erida O LAI
vid pils Tuhundrade och sutton år sedan, hva
ken var Doctor och Prof. uti then Hi Skri
-ll samt Decanus och Dompöbblu Uptals. Han be
gynner hwarst Off. Chr. födelses tjejd, berättar
om stul och sextijs mæchtige Könungar, oc
stiv fullföljer hwarst in til år 1464. Vereracht p
Svenska af Joh. SALMON. Valls. Andan på Be
ken är infördt et Register på alla Sveriges Kö
nan

nungar, intil nu Regerande Herre, then Storm. **B. III.**
 Konung Carl XI. *in quarto*. Stockholm, Wan- **C. 2.**
 kijff, 1678. 531 *sid. utom Öfversidt. Dedicat. och* **Sveriges**
Registret öfver Sv. Kon. **Almänna**
Historia.

Hamb. Bibl. Hist. Cent. VII. p. 22. von
 Stiernmans *Tal om de Lärda Vetensk. Tilstånd*
&c. p. 94.

Ericus Olai *den äldre* sammanstref på Kon.
 Carl Knutsons befallning denna Historia, på La-
 tin, utaf Uplåla Domkyrkas förvarade Hand-
 lingar; han fick ock derfore årligen i artvode och
 underhåll en myckenhet Spannemål, som les
 utaf Archibisk. Jacob Ulfson Örnefoths Bref.
 Handskriften, som Meslenius vid sin Uplåga
 nyttjar, hade han fått utur R. R. Frih. Joh.
 Skyttes Bibliothek. Han gaf sig mycken mö-
 da at bringa arbetet i behörig ordning, och
 fördelte det i vi Böcker, läggande dertil: *Ca-*
tagraphe Sveciæ Gothiæque ex Chronico Eccle-
siastico M. Adami Bremensis, och Testimonium
Saxonis Historici Danor. de robore Gothorum,
 hvilka stycken likväl icke intaga mera än vid
 pås två sidor. Registret är tillräckeligt.

Uti Dedicationen til K. Carl Gustaf, fram-
 för Uplågan af år 1654, säger Loccenius, at
 såsom Boken icke mera var til fångs, hade han
 henne i dens affigt åter låtit uplågga, *ut in plu-*
rium manus veniret rerum Suecicarum Scriptor,
non tam pitore verborum; quippe eo seculo de-
gens, quod barbaries Et inficetæ latinitatis ve-
luti tabes quædam invaserat; quam fidei inte-
gritate Et ipso Scriptionis argumento commen-
dandus. De af Meslenius tillagde Stycken, jem-
 te Registret, har han bortlemnat, och i stäl-
Bibl. H. S. G. Del. 5. **G** let

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

let bifogat Noter, försäkilt trykte vid slutet af Boken. De äro i sanning korta, och utgöra allenast 6 sidor, samt innehålla i synnerhet en uttydning på de Latin-Barbariska ord, hvilka i den tiden, då Ericus Olai skref sin Historia, voro i allmänt bruk.

Denna Historia berömmes med rätta som trovärdig och upriktig, så väl af Loccenius l. c. som Schefferus *Uppl. Ant.* p. 229. C. R. Lagerbring *S. R. Hist.* II. D. Förer. §. 6. anmärker, at Er. Olai haft flere underrättelser om fordnatiden at följa, än de som nu äro i behåld; hvarpå han anförer åtskilliga bevis. Uti et K. Gustaf d. I Bref, ifrån Calmar, af d. 5 Aug. 1541, til Mr. Olaus Petri, och hvilket kan läsas hos Hallman p. 68, säges dock, at Ericus Olai har i denna des Historia hyft mera kärlek och benägenhet för Biskoparne och det Andeliga Ståndet än för Konungarne, och at han esomoftast, utom det som godt vara kan, införer mycket, hvilket mera ökar än hindrar utvärtes oro och buller. Otvisvelaktigt är, at han det gjort, hvilket ses af de ännu i behåll varande Handskrifter, och at Mestenius mycket deraf med flit utelemnadt; men i synnerhet det, som rörde så väl Påfvens företråde framför alla Konungar, som ock de Romerska Catholska Biskopars och Clerkers sig tillvållade omätteliga myndighet och åregirighet. Förmodeligen har fören. Konunga-Bref dertil gifvit Mestenius anledning, på det han sålunda måtte afskudda de misstankar han sig ådragit, at vara hemligen Catholisk.

De handskrifne Exemplar af Erici Olai Historia

storia begynnas helt annorlunda än de trykte, och utgör detta Præambulum åtta sidor innan de orden vidtaga: *Extat in lateribus Aquilonis Regio quædam lætissima, Gothia quidem &c.* med hvilka de trykta Uplagor taga sin begynnelse.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Hr Canc. Råd. v. Celses *Variantes & Addimenta ad Chronicon, vel Historiam de rebus Suetiis* Erici Olai, *ex tribus Codd. Mscptis*, neml. en gammal utur Academiens Bibliothek i Uplåla, och tvenne andre utur Grefl. Bielkiska Bibliotheket, som v. Stiernman nämner i sin *Tal*, p. 96. n. 225. äro ännu otrykte.

Tvenne Codices förvaras uti Ant. Archivo, teknade D. 9. och D. 10. den förra *in fol.* den senare *in 4.0.* begge äro af Secret. Joh. Helin collationerade med trykta exemplaret af Messenii Uplaga; och variantes Lectiones i brådden på detsamma anteknade.

Om Ericus Olai *den äldre*, död 1486, läs den, under Pr. O. Celsii inleende, af Joh. Westius hållne Disput. *de Erico Olai Historico*, Upsal. 1751, *in 4.0.*

Det märkvärdigaste vid Svenska Öfversättningen äro Förteckningarne på *the Svenskes och Göthers Konungar*, tagne utur den gamla korta Rimkrönikan, *Erici Olai* och Joh. Loccenii Historier, och trykte bredevid hvarandra i tre Columner. Boken öfversköddar af Tryckfel. Öfversättaren, Joh. Sylvius, var den tiden *Translator Regius*; han afled 1690, se mera om honom uti v. Stiernmans *Adels-Matrikel*. p. 502.

2497. *Chronica Regnorum Aquilonarium, Daniæ, Suetiæ, Norvagiæ, per Albertum*

B. III. *bertum* KRANTZIUM Hamburgens. descrip-
 C. 2. ta. Cum privilegio Cæsar. Majest. ad Qvin-
 Sveriges quennium, jam recens edita, sub annum
 Almänna Christi MDXLVI. (1546) Argentorati, a-
 Historia. pud Joan. Schottum, in fol. pp. 756. except.
 præmissis & Ind. folior. 9.

Henrich von Eppendorff, en Tysk Adels-
 man, fant detta Krantzii arbete i Mscrpt, uti
 et Bibliothek i Cöln; han öfversatte det på
 Tyska och denna Öfversättning utkom i Str-
 burg, hos Hans Schotte, 1545 in folio, med
 följande Titel: "*Alb. KRANTZII Denne-*
märkische, Schwedische und Norwägische
"Chroniken, verteuschet durch Henr. von EP-
PENDORFF."

Boken består af tre Delar, som hvardera har
 sit eget Titelblad och särkilda paginering. Se-
 dan låt bem. v. Eppendorff också trycka La-
 tinska Originalen; början gjordes år 1546,
 som Titelbladet urvisar; men boken blef ej
 färdig för än i början af år 1548, ty vid slut-
 tet, näst för Registret, läsas desse ord: *Ar-*
gentorati, apud Joan. Schottum v III. Kal. Febr.
Anno MDXLVIII.

Bästa och riktigaste Uplagorne af Krantzii
 Krönikor öfver de tre Nordiske Riken äro de
 Frankfurtske, *typis Wechelianiis*, 1575 och
 1583. in fol. hvilka *Joh. Wolfius*, Margref-
 vens af Baden Råd, föranstaltat, med tilläg-
 ning af et vackert Företal, hvaruti han ibland
 annat handlar om Krantzii Person och Lef-
 verne, samt trenne Skrifter, som med Nordis-
 ka Historien äga gemenskap, neml. "Christ.
 "Cili.

"Cilicij Hist. belli Dithmarsici a 1559. gesti; B. III.
 "Jac. Ziegleri Schondia, och samme Författares C. 2.
 "Historia Crudelitatis Christierni II. R. D. perpe- Sveriges
 "tratæ in proceres Sueciæ & populum Holmen- Almähna
 "sem." Den förra hörer til Danska Historien, Historia.
 de begge senare angå Sverige, och hade redan
 tilföre varit trykte, se n. 185, och n. 2952.

At desse senare Uplagor af Krantzii arbeté
 icke undsluppit Påfvilka Stolens censur, ses af
 et ställe i den bekante Jesuitens, Ant. Posse-
 vini *Libro xvi de apparatu ad omn. Gent. Hi-*
storiam, Venet. 1602. 8:o, hvarest der he-
 ter: Sect. v. C. xvii, p. 398. "non legenda
 "illa (Alb. Krantzii Historia &c.) quæ Fran-
 "kofurti est edita, Sic enim ab his, qui a S. Ec-
 "clesia Catholica inspectionem habent in libros,
 "admonemur."

Krantzii *Svenska Krönika* är, hvad ällsta ni-
 derne vidkommer, icke at lita uppå, ty han
 vidgår sjelf, at han förnämligast följt Saxo
 Grammaticus; i anseende hvartil Örnhielm,
Hist. Eccles. p. 206, icke orätteligen kallar
 honom *Autorem sæpe in rebus nostris coecu-*
tientem: jämför Jo. Messemii Företal til sin
Secund. Illustr. Tom. xiiii: Huru litet han
 kände Sverige, til belägenhet, vidd, gränstor
 m. m. derpå kan Geographiska Beskrifningen
 öfver detta Rike, i början af hans *Prologus*,
 tjena til bevis.

För de senare tider likväl, såtom K. Al-
 brechts och de följande, intil år 1504, där
 han slutar, har Krantzius mycket som uplyser
 våra *Svenska Handlingar*: se Er. Benzeli *Ut-*
kast, p. 246.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Alb. Krantzius, föd i Hamburg, hvarest han också afled inemot slutet af år 1517, var Decanus Canonorum, och en i sin tid ypperlig lärde M. r., som genom flere Historiske Skrifter gjort sig namnkunnig. Des Leifvernes Beskrifning, författad af *Nic. Wilkens*, på Tyska, utkom i Hamburg 1722 in 8:o. Om honom och hans Skrifter, handla eljest vidlyftigen Författarne af *Hamb. Biblioth. Histor.* Cent. 1, men tillförlitligast Jo. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. III. p. 376—391.

2498. *Historia JOANNIS MAGNI Gothi, Sedis Apostolicæ Legati, Sverix & Gothix Primatis ac Archiep. Upsalens. de omnibus Gothorum Sveonumque Regibus, qui unquam ab initio nationis extitere, eorumque memorabilibus bellis late varieque per orbem gestis. Opera Olai Magni Gothi, Fratris ejusdem Auctoris, ac etiam Archiep. Upsal. in lucem edita. Suscipiant montes Pacem Populo. Cum Gratia & Privilegio Julii III. Pont. Max. Romæ 1554. in fol.*

Detta är första Uplagan af Joh. Magni Historia, hvilken nu för tiden så väl hos oss, som annorstädes, är ganska sälltynt: se *Theoph. Sinceri Saml. von alt. und rar. Büchern.* p. 131. och *J. Vogt. Catal. Libror. rar.* p. 429.

Boken består af följande stycken. 1:o Påfvens Julii III. Privilegium för Ol. Magnus, at låta trycka detta med flere Brodrens, samt sina egna Arbeten: det är undertecknat den 24
Mart.

Mart. 1553. 2:o Olai Magni Dedicacion til samma B. III. Påfve, skriften *Romæ in Aedibus diuæ Bir-* C. 2. Sveriges
gittæ Viduæ, d. 30. Jan. a. 1554, hvarvid Almännas
 år til märkandes, at uti en del Exemplar står Historia.
 i stället för denna en annan Dedicacion til K. Eric (*Electo Regi Suetiæ & Gothiæ*) samt des Bröder, Hertigarne Johan, Magnus och Carl, likaledes daterad *ex alma Urbe, A. MDLIII, d. xxx. Januar.* Följer 3:o *Index Rerum & Ge-*
forum memorabilium, quæ in præfenti Gothorum
Suæonumque Historia continentur, på 49 sid. 4:o Joh. Magni Præfation delt i 8 Capitel, går til p. 17, och innehåller en Geographisk Beskrifning öfver Sverige och des Landskaper, jemte en Charta, på $\frac{1}{2}$ Ark. På nästa sidan börjas sjelfva Historien och slutar sig p. 782. Vid hvarje Capitel början ser man en i tråd skuren Bild, föreställandes en Konung, eller annan Hjelte, dock äro enahanda Bilder flere gånger repeterade. Någre andre tråstick förekomma på åtskillige ställen. 5:o Pag. 783 läses *Additio Ol. Magni Gothi, Fratris & Successoris ejusdem D. Joannis Magni Gothi, Archiep. Upsalens.* 5 sid. hvarpå följer en Förteckning på de förnämste Tryckfelen. På sista bladet står: *Impresum Romæ, apud Joannem Mariam de Viottis, Parmensem, in Aedibus S. Birgittæ, anno a Christo nato MDLIII. mense Januario, sedente Julio III. Pont. Max. Pontificatus vero ejusdem anno quarto.* På samma blad, *fol. verso*-, ser man Boktryckarens Joan. Mar. de Viottis vanliga märke i trä skuret. Ofvanföre i en Oval läses: *Ad Zoikum. Tu quisquis perfecto labori invidas & obtrectare pergis, ipse tuo Marte aliquid præstas, nostrisque conatibus*

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

aequiar eris, vale; och deromkring: nihil est simul inventum & perfectum. På sidorne af Tafelan stå orden med hvilka Ovidius slutar sina *Libros Metamorphosean.*

*Jamque opus exegi, quod nec Jovis ira nec ignes,
Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.*

Eadem Historia, hoc Titulo, Gothorum Sveonumque Historia, ex probatis antiquorum monumentis collecta & in XXIV Libros redacta, Autore Jo. MAGNO, Gotho, Archiep. Upsalensi, cum Indice Rerum ac Gestorum memorabilium locupletissimo in off. Basileæ ex officina Isingriniana, anno a Christo nato 1558.

Näst efter Ol. Magni Tilegnelse-skrift til Hertigarne Eric, Johan, Magnus och Carl, låtes en Berättelse, på halfannan sida; *de electione Regum Gothiæ ac Suetiæ, ex Historia Gent. Septentrional. eodem Ol. Magno autore;* hvarpå följa, *Gothorum Sveonumque Regum, tam externorum, quam internorum Catalogus,* jemte Förteckning på de Scribenter, hvilka J. Magnus vid sin Historias sammanskrifvande nytjat, tillammans 5 sid. Vidare, *in Historiam Gothicam, Guil. Xylandri, Aug. Epigramma;* så sjelfva Historien, slutandes med pag. 907. Bakom Registeret, som intager 80 sid, står: Ol. Magni *de quorundam principum tam externorum quam internorum vita & moribus additio* 10 sid. och äfven den sammas Berättelse, *de causis perpetuæ discordiæ quam Sveones contra Danos gerunt,* 4, sid.

Efter M. Nobergs intygande, *Disfert. de merit & fat. Jo. & Ol. Magnorum,* P. 11. P.

45. Skal samma Bok, år 1580, å nye vara B. III. uplagd in *Officina Isingriniana*; hvilken Uplaga jag icke sedt, ej eller den Strasburgiska af år 1607 in 8:o, hvilken Niceron anförer, *Memoires* Tom. xxxv. p. 317, men jag håller för vara Apocryph,

Eadem, hoc titulo; Historiæ (qua vix alia lectu jucundior) de Gothorum Svenonumque rebus gestis, Lib. xxiiii. Antiquitatis reconditæ studiosis apprime utiles, Joh. MAGNO Gotho, Archiep. Upsalens. Auctore. in off. Coloniz, apud Jøsn. Birkmannum, anno 1567. cum grat. & privil. Cæf. Majest. ad decennium pp. 907. except. Dedicat. Ind. Addit. &c.

Är epahanda med näst föregående Uplaga.

Eadem: jam denovo summa fide recognita, a mendis nonnullis fideliter repurgata & in honorem Sereniss. Illustr. ac Potentiss. Regis Nationumque Sveciæ, secunda vice edita. in off. (sine loco). Sumptibus & cura Zach. Schureri, Bibliopolæ. a. 1617. pp. 908. non numerat. præmiss, ind. &c. folior. 63.

Af hvad orsak denna Uplaga kallas *den andra*, förstår jag icke; ty hon är vissterligen den tredje, om ej den fjerde som i Tyskland utkommit. Hon är twifvelsutan trykt i Wittenberg, hvarest Zach. Schürer den tiden var en bekant Bokhandlare,

Nytt finnes intet annat tillagt, än Schürers Dedication til *Petr. Andree Fatiniensis*, den han hållar för Herr Carl Philips *Confiliaris* &

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ephorus, samt tvenne Epigrammata, det en af M. Math. Jacobæo, Wib. Carelio, det andra af Ol. Moreto Suderm. At denna sednare som efteråt blef Professor i Uptala, vid på år 1617, vistats i Wittenberg, intrygar Stiernman, *Bibl. Suo-Goth.* T. II. p. 369.

Endem, Basileæ, 1617. in off. (Alph. 2 pl. 12).

Denna Uplaga har jag väl icke ledt; men tviflar så mycket mindre på des riktighet, som hon finnes anteknad, så väl uti *Hamb. Bibl. Hist.* Cent. VII. p. 69. och *Bibl. Histor. Struvig-Budex.* p. 1606. som hos Nicéron, k. 6 p. 317.

Flere Uplagor af Joh. Magni Historia p *Latin*, har jag mig icke bekante. Jo. Locceus uttärer sig väl, uti Dedicat. framför Er. Olof Historia, den han år 1654 låt omtrycka det vore han jämväl sinnad, å nyo gifva ut Joh. Magni Historia förbättrad, samt med anmärkningar förtedd; men åter sedermera kommit på andra tankar.

Et *Utdrag* af Joh. Magnus, i Måcpt med Titel: "Synopsis Historiæ Svecanæ, contracta ex Jo. Magni." förvaras i mitt Bokförråd. Tildenna Håndskrift har Askesför Joh. Lagercrona för detta varit ägare; Författaren är okänd har tillagt en kort Fortsättning intil K. Gustaf Adolphi. död.

Endem, *Suetico*: JOANNIS MAGNI A: U SVEA och GÖTHA CRONIKA: hvarutinnan beskriver
ves.

ves, icke allena the Inrikes Konungars Lefverne och namnkunige Bedrifter uti thesas egit Fosterland: ráknandes ifrån Magog Japhets son, Gótha första Regent, intil then Storm. (Christel. och höglofl. i áminnelle) Kon. Góstaff: Uran och the Utlándske Góthers loflighe Regimente och store mandom; som the på många Orter uthöfver wijda verlden, och således uti Hispanien och Italien bedrifvit hafve, Aldraförst på árskillige tijder och rum uthgången på Latin, och nu på Svenska uthtálat aff *Erico* SCHRODERO, Stockh. Slotz Secretario. in fol. Stockh. Ign. Meurer, 1620. 663 sid: utom *Dedicat. och Reg.*

B. III
C. 2
Sveriges
Almänna
Historia

Flere hafva lystelst sig med at på *Svenska* vertera Jo. Magni Historia, men Schroderi Öfverlátning ár den enda som blifvit trykt.

Uti *Catal. Libr. qui in Hist. & Antiquit. patriæ sub imp. Caroli XI publicati sunt* p. 25 berättas, at Kon. Eric XIV i sit Fångelse på Örbyhus förfärdigat en Svensk Uttolking af Joh. Magni Historia, med några Latinske Verser öfver hvar Konung. Detta Milet hade Hert. Carl, efter át Sveriges Konung, får om händer och förvarat; men der var sedermera kommit til Kon. i Pálen Bibliothek, derifrån K. R. Hr Claes Rålamb tog det med sig til Sverige, och skänkte det til Antiquit. Collegium.

P. Schenberg uti sin *utförl. Berättelse om Stångebro-Slag*, Norrköp. 1733. in 4° p. 11. anmärker, at det blifvit M. *Elof Engel-*

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

gelberti *Terferus*, Probst och Kyrkoherde i Lixan, af Hert. Carl pålagt, at på Svenska öfverfatta Joh. Magni Historia, för hvilket han årligen, til en behagelig tid, skulle upbåra af Biskopskulla Kyrko-herberge 48 Tunnor Spannemål; hvilket kan ses af Hert. Collations-Bref, för dem. Probst på Lixans Soken, gifvet i Stockh. d. 17 Aug. 1602. Om arbetet blifvit fulbordat, nämns icke.

En annan handskrifven Öfversättning af Joh. Magni Historia, men på *Svenska rim*, har jag sedt uti Friherrl. Rålambska Bibliotheket, med Titel: "Sveriges och Göthis Historia, författad och stieligh tilhöpa dragen af Joh. Magni, Gotho, fordom Erche-Biskop til Uptala, och nu nyligen på thet troligaste och stieligaste försvenskadh och på Rijm staldt aff *Jona Petri* BASE, Gotho, An. Dom. 1586. in 4:o. Är mera et Utdrag, än en Öfversättning. Författarens Tilågnelle-Skrift til Dr. Catharina, Kon. Gustafs Esterlefverska, år dat. *Jumala, S. Pauli Omvändelse dag*, c. G. b. 1588.

Joh. Magni Historia, uppå R. R. Frih. Joh. Skyttes befallning och med des bekostnad, på *Tyska öfversatt*, af *Henr. Krügio, Casfella-*no, Mscpt in fol. ägde framl. Kammar-Rådet Watrang, se Noberg l. c. p. 46. Efter Sonens, Carl Henr. Watrangs död, försåldes, jämte des öfriga Bokförråd, också detta Mscrt genom Auction, 1767 i Stockholm, men i hvilkens händer det stannat, är mig obekant.

Årskillige, både blida och oblida omdömen, om detta Joh. Magni Arbete, har M. Noberg samlat

samlat uti den redan anförde Disputation, Cap. B. III. 11. §. VI & VII. Torfæus, *Append. I. ad Seriem Dynast. & Regg. Dan.* p. 447 — 475, ^{C. 2. Sveriges Almänna Historie,} handlar vidlyftigen de Joh. Magni *in descriptio- do Danicæ Svecicæque Regum Ordine callida Saxonis Imitatione*, hvaremot Bioerner, i Företalet til *Nordiska Kämpadaterne*, p. 15. Iqtager Joh. Magnus i försvar.

Hos v. Strahlenberg, *Nord-und Östlicher Theil von Europa &c.* Stockh. (Leipzig) 1730. in 4.0 förekommer i Bihangtet til Inledningen p. 113 Iqq. en Jämförelse emellan Joh. Magnus och en Tartarisk Historie. Scribent *Abulgafis Bagadur Chan*, och viles huru desse, så til Nation, som Tid, vida åtskilde Häfdercknare, hvad de älfte af dem anförde Regenter vidkommer, noga med hvarannan öfverensstämma. Samma Anmärkning låles ockå uti Öfv. Lieut. Schönströms *Anledn. til Sv. Hist. förbåttrande Misc.* hvilken tillika berättar, at han til Upsala Bibliothek skänkt Tartariska Originaltet af *Abulgafis Historia* (se *Acta Liter. Suec.* 1722, p. 363). Begge säga de, hvar för sig, at de under Fångenskapen i Siberien öfverkommit denna Historia, samt låtit henne på Tyska öfversätta. Huru härmed vara må, så verterades hon sedermera på Fransyska, och trycktes i Leyden, med titel: *Histoire Genealogique des Tartares*, 1726, in 12:0.

Rätteligen anmärker Wilde, uti sin *Almännel. Rätts Hist.* T. 1. C. 11. p. 333. at Joh. Magnus, äfven som Saxo, förblandat Sam-Konungarnes, jämväl Små-Konungarnes, både Händelser och
 Namn

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Namn, så ock Tillnamn, dem han tagit utur inhemfka efterrättelser; och at han i en nog lång men efter egit godtrycko upfatt, och mycket oredig Chronologisk Långd, utan at iakttaga några Tidehvarf, at en otidig nit för Folkelagets ålder, fört våra Regenter ånda til Noachs barn, men til at upfylla brifterne, här och där inblandat något utaf Jorlande och andra utländska Scribenter m. m. Jämför Lagerbrings *S. R. Hist.* II. D. Föret. §. 7. och P. F. Suhm, *Crit. Historie af Danmark.* B. 1. p. 516. följ.

2499. Retorsio Calumniarum cujusdam Joannis Magni, Gothi, Upsalensis, quibus in Historia sua ac famosa Oratione Danicam Gentem incesit, ad Sereniss. illi Iustri:que Principem ac Dom. D. Fridericum ejus nominis secundum, Danor. Norvagicor. Vandalor. ac Gothor. Regem &c. Dominum suum clementissimum, scripta a Petro PARVO Rosæfontano. Equite Dano. Huic accessit Chronicon sine Historia Joannis Regis Daniæ, in declarationem ejusdem refutationis, una cum sententia illa judiciali, quam duorum Regnorum Daniæ atque Norvagiæ Patres, anno 1505. die Julii prima, Calmarniæ, contra Stenonem Sture ejusque Complices tulerunt, cum Maximiliani Romanor. Regis confirmatione, ab eodem auctore olim collecta, atque jam recens edita, anno 1560. Tempus fert Rosas. in quarto, pl. 40.

Råk.

Råknas bland sållynte Böcker, af Vøgt, *Ca. B. III.*
tal. libr. rar. p. 517. och Freytag, *Analekta C. 2.*
 liter. p. 656. skal vara omtrykt 1597. *in 4:to* Sveriges
 le A. Bartholinus *de Script. Dan.* p. 121. *Almänna*
 Sibbern *Bibl. Hist. Dan. Norv.* p. 170. och *Historia.*
 Freytag l. c. Om det i sanning så förhåller sig
 kan jag med visshet icke säga; men det synes
 nu mera vara afgjort, at ingen annan än Jo-
 han SVANINGIUS, Canonicus, i Ripen och
 Kongl. Dansk Historiograph, död 1584, lam-
 manskrifvit detta Arbete. Läs Etats-Rådet Grams
 lärda Företal, til Jo. Molleri *Cimbria Literata*
 p. 28. och Jac. Gamst. *Schediasma de Petro Par-*
vo Rosæfontano, Hafn. 1755. *in 8:0.* §. 10.
 p. 47. 199.

Författaren gifver sig i lynchhet mycken
 möda at vederlägga den, under Hemming
 Gadds namn, af Joh. Magno, uti sin Historia
 L. XXIII. C. 21 införde Oration emot de
 Danske, hvarom på annat ställe.

"Hos denna Scribenten finnas ganska mån-
 ga teken af hans öfverflödande galla och hat
 til de Svenska, jämväl en alt för stor kärlek
 til Fäderneslandet, och kitslighet at skriva,
 at jag ej må säga tråta. Således tillstår han,
 at han ville håldre dö, än icke fvara til de
 beskyllningar, som gjordes hans Landsmän,
 Ganska häftig har han varit emot sin veder-
 deloman; men likväl ganska lamt och slätt ve-
 derlagt inkråkrandet af Götha Konungs Ti-
 teln, som blifvit dem Danskorn förebrådt." &c.
 "Wilde, *Alm. Rätts Hist.* T. L. C. II. p. 363.

2500. Retorsio Imposturarum; quibus
 incly-

B. III. inclytam Suecorum Gothorumque Natio-
 C. 2.
 Sveriges
 Almäanna
 Historia.
 nem, Petrus Parvus Rosfontanus, Eques,
 Danus, sola calumniandi ductus libidine
 impudenter admodum infectatur, quam in-
 fontis patriæ, a mendacis simis Sycophantæ ca-
 lumniis vindicandæ gratiæ, fideliter elaboravit
Fanus MINOR Suemensis. Anno MDCXII.
 (1612), *sine loco vel nota Typogr.* pp. 200.
except. præmiss. & ind. folior. 10.

Eadem, Suetice. Sanfärdigt och rättmätigt
 Geentvar, emot then lögnachtige Smädelkrift,
 som een Dansk Man, Petrus Parvus Rosfont-
 tanus benämd, år MDLX. e. C. b. hafver aff-
 trycket, på then löff. Svea och Gótha Nation, aff
 ijdel haat och affund, urhå låthet, först på
 Latin skreffvet aff höghlård man J. M. och
 nu på thet Svenska Tungemål, gemeene Swe-
 riges Rijkets inbyggjare til stoor nytta och be-
 hagh transfereradt aff *Heinr. M. CHEMNERO,*
Wiburgo Carelio. in oß. Stockh. Reulner 1612
300 sid. förutan Dedic. Registr. på Auctör. och
Programma til Ldsjaren. Flere Editioner af
 denna Bok låra väl icke finnas, ehvad och
Placcius de Scriptor. Pseudon. p. 373. och *Frey-*
tag, Anal. Liter. p. 657. behaga säga: årmin-
 stone åro Uplagorne af 1611 och 1614 updik-
 tade; kanske också den Rostockiska af år 1648.

At detta Arbete flutit utur *Jo. MESSENII*
 penna, var icke svårt at dechiffra, se likväl
Placcium l. c. och *Stiernmanni Pseudonymor.*
Dec. 1. p. 73. Messenius kom ledan på andra
 tankar, och bekänner upriktigt, *Scand. Illustr. T.*
XIII, så väl i Företalet, som p. 4. 5. at Joh. Ma-
 gnus

genus mycket förfälskat, och at han ofta blif-
vit af honom förledd.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

2501. Msc. Historica Veritas oppo-
sita Jani Minoris Suemensis Retorsioni,
per *Willichium WESTHOFIUM*, Cimbrum,
Anno MDCXIV.

Titeln utvisar Arberets innehåll. Trenne
Exemplar, reknade K. n. 22, 23, 37 förva-
ras bland Handskrifterne uti Ant. Archivo. Det
senare synes hafva varit Författarens eget,
hvilket han, i fruktan at de Svenske, år 1644,
torde blifva måttare af Malmö, sånde ifrån sig
til en sin vän Jörgen. Uti Brefvet som år
framböre häftar, står: "Jeg redis i denne fahr-
"lige tillstånd, at Swendske kunde occupere
"denne By, og finde mig her med samme Bog,
"sa skulde de aldrig wide hvad pine de wille
"paalegge mig." Jag anmärker detta emedan,
Jo. Mollerus berättar, *Cimbr. Liter.* T. i, p.
723, at Westhofdius aflidit år 1643 i Lund,
hwarest han var Canonicus, och at des egen-
händigé Msc. af ofvanförde Arbete varit i
Sperlingii händer.

En vacker Afskrift förvaras uti mit Bokför-
råd. Förste ägaren, Asl. Jo. Lagercrona, hade
fått det i Skåne 1659.

2502. Msc. Mester OLUFF PETAI
Svenska Chronika.

Afskrifter, äldre och nyare, äro ganska all-
männe: uti Ant. Archivo finnas fyra årskil-
te Copior. Efter et vidlöftigt Förespråk, be-
gynnar Auctör med Eric I. hvilken han ef-
Bibl. H. S. G. Del. 7. D ter

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

ter den tidens insigt i vår Historia, håller fö-
re hafva lefvat uti Sarugs, Patriarchen Abra-
hams Farfaderns tid, slutandes med Christian II

Olaus och Laurentius Petri, säger Lager-
bring, S. R. *Hist.* 11. D. Föret. §. 7. "haf-
"va, uti Medeltidens Historia, merendels fölg-
"Ericus Olai, så at man hos dem intet får nå-
"gon särdeles utförligare kunskap. Men uti
"de underrättelser, hvarmed de förökt sin fö-
"regångares arbete, förtjåna de all trovärdig-
"het, emedan man finner, at de haft all hög-
"aktning för Sanningen."

Igenom sin Chrönika ådrog sig likväl Mester
Olof med sin Associerade Bisk. Botvid i Sträng-
näs, Kon. Gustafs onåde. Vidlyftigen handlas
hårom Joh. Gust. Hallman, uti *Brödernas Olai
Petri och Laur. Petri Lefvernes-Beskrifn.* Stock-
holm 1726. in 4:o p. 67—82. På samma stäl-
le får man också igen Hadorphs Omdöme om
denna Chrönika. Jämför Ol. Celsii *K. Gust.
d. I. Hist.* T. 11. p. 303. Lågg härtil: "Tran-
"sumt af de Betväringer, som K. Gustaf I. lät
"Artiklevis anföra emot M. Laurentz Andrez,
"M. Oluf Petri och deras anhang" &c. Det
angår Ol. Petri Chrönika, uti hvilken, som or-
den ljuder, "han indrager många sållamme och
"otrolige Historier, ther egenom then menige
"man, eller hvem henne läs, fast mera til o-
"hörlsamhet, än til lydne och troskap ledde
"blifva", och är tryckt uti *Monum. Polit. Ecclæs.
ex Arch. Palmisk. edit.* p. 26. Et hit hörande
Kon. Gdft. I. Bref til Hertigarne Erik och Jo-
han af Gripsholm, d. 25 Dec. 1554, står uti
Stockh. Magazin, 1780, Sept. p. 608—615.

Ibland

Ibland Handskrifterne uti *Bibliotheca Dane.* B. III.
scholdiana, Hafn. 1732. in 4:o, förekommer, p. C. 2.
 428. en Dansk öfversättning af Olai Petri Chrö- Sveriges
 nika. Almänna
 Historia.

2503. Msc. Then Svenska Chrö-
 nika, sammandragen af gamle Erchie - Bi-
 skopen i Upsala LAURENTIO PETRI.

Affskrifter af denna Chrönika äro intet min-
 dre almänne, än af den näst föregående. Et
 godt och gammalt Exemplar förvaras uti Ant.
 Archivo, et annat i Kongl. Bibliotheket, och
 ännu et annat hos mig. Detta senare, ganska
 kärligt och correct, synes vara skrifvet i för-
 sta hälften af förra Seculo; förut går et Calen-
 darium på 13 blad.

Laur. Petri begynner, äfven som Brodern,
 med K. Eric I. och slutar med Christian II.

Uti mit Exemplar läses af en okänd Hand
 följande, i nyare tider tillagde Anmärkning:
 "Thenne Mester Larses Chrönika, säger Hall-
 man, uti Auctoris och des Broders M. O-
 lufs Lefvernes-Beskrifning, p. 121. slutes vid
 "Kon. Gustaf Eriksons död, och skall man, efter
 "bem. Hallmans utfago, kunna vara så mycket
 "visfare om thet som i thenna Chrönika om Kon.
 "Gustaf förmåles, som Mester Lars icke allenast
 "then tiden. Sjelf lefde, utan viste ock mycket
 "bättre om alla Handlingar, som han sjelf i
 "några var inveklad. Detta är utan tvifvel o-
 "riktigt berättat, så vida detta Msc. som är
 "nog gammalt, och af des beslut icke finnes
 "vara defect, helt annat utvisar": De tre of-

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

vannämde Exemplar, jemte några nyare Af-
skrifter, som mig förekommit, innehålla in-
gen ting om K. Gustaf I, och sluta allefatta
man med orden: *Ther måge sig alle Svensk-
ske efter rätta.* Til åfventyrs torde, uti det af
Hallman l. c. anförde exemplar, någon Chrö-
nika om K. Gustaf I. varit vidhåftad, lika
som uti Kongl. Bibliothekers exemplar, i hvil-
ket de 35 sista bladen innefatta K. Gustafs Hi-
storia intil år 1528, som dock intet annat år,
än en ofullständig Afskrift af Petri Swarts ar-
bete, hvarom här nedanföre, n. 2999.

2504. Msc. Et kort Extract och Ut-
togh af Sveriges Rikes Chrönikor, gam-
ble Breff, Register och Monumenter, om
Sveriges, Gøthes och Norriges Rikes Ko-
nungar, som här uti thetta Höglofl. Sve-
rigis Konungarrike regerat hafve, ifrån Kon.
Erik, Kon. Eriks Sågersåls Son, och Kon.
Oluff, thens förste Sveriges Christne Ko-
nungh, Fader, och in til then Stormåckt.
Furste och Ferre, Herr Jahan then Tre-
die, Sv. Gøth. och Wend. Konungh, min
allernåd. Herre. Theraff man icke allenast
läser theras Regementes Handlingar, utan
jämväl theras höglofl. Skyldskap och Svä-
gerskap med Danmärkz, Norrigis, Pålunds
och andre främmande Rikers och Försten-
dömers Konungar och Furster, see och
förnimma kan: stält Högben. Kongl. Maj.
Kon. Jahan then Tredje—och Hans Kongl.
Majts elskelige Herrar Bröders och Systrers
Hög-

Böglöf. Bördh och Herkomst til ähra, B. III.
C. 2.
 och min underdånigh tjenst. Af H. K. Sveriges
Almänna
Historia.
 Hets ödmuika tjenare *Rasmus Ludwigh*.
 P. N. A. C. 1580.

Handskriften, som förmenes vara Auctors egenhändige, förvaras i för dets Cronstedtska Bibliotheker, hvilket nu är i Uplala. Et ufelt Udrag, som ej förtjänar denna långa Titel: går til 1322. och ej längre, ty Auctor har särskilt författat Kon. Gustaf d. I. Chronika. Börjar med Erik Segerfalls Son, som föres til år 940, och äro sedan ständigt årtalen vidfogade. Ifrån Erik Låspe börjar Författaren blifva något utförligare.

I en Codice Archivi Regni, tit. *Historica* n. 35. har jag sedt och confererat åtskilliga korta Svenska Chronikor, eller så kallade *Korta Extract*, alle Anonymiske, af hvilka ingendera til Titel och Början komma öfverens med denna föregående. Scheffer, *Upsal. Ant.* p. 178. nämner en *Compendiosam Historiam Sueciae*, och extraherar derurur något; men är ej Rasmus Ludwighs, utan förmodel. Henr. Gadoleni, som Meslenius, *Censura Scandinæ*, n. 276. nämngifver, men finnes anonyme i anförde Codice Archivi.

Denna Artikel är mig af Herr C. R. v. Celse benåget meddelad. Om Rasmus Ludwigh handlar jag här nedanföre n. 3036. Af des här anförde så kallade *Korta Extract* finnes jämväl et exemplar, ibland Handskrifterne i Friherl. Kålambiska Bibliotheker.

B. III.
C. 2.
Sveriger
Almänna
Historia,

2505. Msc. Schwedische Crönik in fo

Denna Krönika skrifven på Plat-Tyska, oc som synes i början af XVII Seculo, förvari bland mina Handskrifter.

Hon består af följande Stycken: 1:0 "Ei kordt Extract und nütze Register van alle Königinne so regeret hebben in Schweden, van der Sündfloth an beth up Christi geborthe." 3. sid. 2:0 "De Schwedische Crönik, van Christi geborthe, bett up Herr Sten Sturen"; som är nog vidlyftig: 3:0 "Schwedische Crönik van Herr Sten Sturen bet up Koningk Sigismundus den dritten;" hvilken del, i anseende dertil, at Författaren mycket inblandar rörande Danmark, Lübeck, och i synnerhet Liffland, är aldraidlyftigast. Hela Arbetet utgör et starkt Band, och går ojlängre än till år 1575, slutandes med följande mening; "It düsseltem Jahre 1575. hefft K. Johan in Schweden den Hertog Magnus van Sassen upgedragen dat Hus Sonneborch up Oesell, averst van Claus van Ungern den Denelchen Stathalter angenommen."

Författaren är obekant. Et Exemplar af detta Arbetet fans ibland Handskrifterne uti Herr von Breitenaus Bibliothek, se *Biblioth. Breitenauiana*, Lubecæ 1747, in 4:0, T. III. p. 261, p. 11, och von Selens anmärkning dervid.

2506. Msc. Kon. CARL den IX. Utdrag utaf Svenske Chronikor, om alla Sveriges Rikes Konungar.

Begynner med den första Sveriges Konung och

och slutar med Christian II. Handkriften för-
 varas uti Riks-Archivo. Se Stiernman; *Bibl.*
Sueo-Goth. T. II. p. 1.,

B. III.
 C. 2.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

Erik Jöranſon Tegel, uti Dedicat. framför
 Kon. Guſtaf d. I. Hiſt. berömmar detta Utdrag,
 i ſynnerhet för de meningar och omdömen,
 ſom Konungen, på flere ſtällen, ytrat om Sve-
 riges Regenter.

2507. Een kort och nyttigh Chronika
 om alla Sverikes och Giöthis Konungar,
 ſom hafva både inn- och utrikes regerat,
 från Konung Magog intil Kong Carl IX.
 Så och de Amazoniska Qvinnors berömliga
 gjärningar, hvar the hafva bodt och rege-
 rat, hvadan de äro utgångne, och huru
 länge theſas Regemente varit hafver. Samt
Nicolai RAGUALDI Oration 1440, i Ba-
 ſel hållen om Giöthernas och de Svenska
 manliga bedrifter: theſlikes på hvad ſätt
 Konungavalet hos de Svenska och Giöther-
 na fordom erhållit blifvit, korteligen och
 enfaldeligen allom Svenskom til åhra och
 gagn, af många trovärdiga åtskilliga Chrö-
 nikor, uti tre Böcker författat af *Petro PE-
 TREJO Ubfaliensi. in quarto.* Stockh. Reus-
 ner, 1611. 152 ſid.

Denſamma, intil Kon. Guſtaf Adolph, nå nytt
 förbättradt och utgången. *in quarto*, Stockh.
 Meurer, 1614 188. ſid. förutan *Dedicat. och
 Grat.*

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Den samma, (åter igen uplagd) in off. Stock-
holm, Meurer 1656. 178. sid.

Sista Uplagan är enahanda med den af år
1611, således har K. Carl den IX. Historia blif-
vit utesluten; i anseende hvartil andra Editio-
nen, eller den af år 1614, bör hållas för den
bästa och fullständigaste.

Sedan vi uti vår Historia fått mera ljus, är
Petreji arbete föga acktradt. Ut i Palmköldske
Samlingarne anmärkes utur Protocollerne för
år 1618: "Det de Danske begiärdt, at P. Pe-
treji Chronika skulle afskaffat blifva, och Au-
tor straffas, emedan han skrifvit indigne om
"Kon. i Danmark. Resolverades, at han main-
"teneres vid lifvet och äran; men efter han
"trådt utur sit Historiska uplåt, så skall den
"puncten, ang. de Danske, utur Historien ta-
"gas." Jämför S. J. Alnander *Hist. Libr. pro-
hibit. in Suecia*, P. 1. in præfat.

2508. Msc. Laur. RAIMUNDII Sveno-
ska Chronika intil år 1612.

Om denna handskrifne Chronika kan jag
intet mera berätta, än det som v. Stiernman
låger i sit Förelspråk til samma Raimundii *Hist.
Liturgica*, Stockh. 1745, in 4°, neml. at han
den sjelf aldrig sedt; men funnit henne näm-
nas i et Prof. And. Spoles Bref, til Kongl.
Rådet, Grefve Er. Dahlberg. Detta Bref, dat.
Uppsala, d. 18. Apr. 1694, är sedermera tryckt
uti S. Loenboms *Sv. Archivum*, T. II. p. 196.
Inemot slutet af Brefvet, p. 199, nämnes den-
na Chronika, hvilken skal mycket komma öf-
verens med Olai Petri Chronika.

2509. Joh. MESSENI Scandia Il. B. III.
 Illustrata, seu Chronologia de Rebus Scon. C. 2.
 iæ, hoc est, Sueciæ, Daniæ, Norvegiæ, Sveriges
 Almånnas
 Historiæ.
 etque una Islandiæ, Gronlandiæque, tam ec-
 clesiasticis, quam politicis; a Mundi Ca-
 lacylmo, usque an. Chr. MDCXII. gestis.
 Primum edita & observationibus aucta a
 Joh. Peringskiöld in fol. Stockholmiæ, ty-
 pis Ol. Enæi, a. C. 1700.

•••• Scandiæ illustratæ Volumen Secundum
 •• ex Miscro Auctoris edidit Joh. Pering-
 skiöld, in fol. Stockh. typis Ol. Enæi, 1703 ••
 1705.

Verket består af xv små Tomer, som til-
 sammans utgjöra två medelmåttiga Band.

Första åtta Tomerne innefatta *Chronologiam
 de rebus Sueciæ, ab ipso mundi eluvio, usque
 ad an. 1612.* Följer: T. IX, *Historia Sancto-
 rum & Præfulum s. prælustrium hominum Scon-
 diæ conversionem sibi vindicantium.* T. X. *Chro-
 nologia de rebus Venedorum Borealiæ, ad Scon-
 diam jure pertinentium, scilicet Finnoꝝ, Liva-
 num & Curlandorum, ab ipso fermeorbis diluvio
 ad a. C. 1628. gestis.* Så mycket står i första
 Bandet: det beskrifves *Hamb. Bibl. Hist. Cent.*
 VI. p. 31.

Uti andra Bandet förekomma T. XI. & XII.
*Analethorum Scandicorum L. I. & II. sive Apa-
 logia Historiæ Suecanæ.* T. XIII. *Censura de
 Historia Scandiæ, per alios scripta olim & nu-
 per Auctores.* T. XIV. felar: han skulle, i föl-
 je af Förteckningen på Mesteniü Skrifter, som

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

är tryckt vid slutet af XIII. Tomen, innehållande: *Historiam Ostrogothorum in Scandia & in Hispania*. Tom. xv kallas: *Epitome Scandiæ Illustrata*, h. e. *Chronologia brevis de rebus gestis Sueciæ, Daniæ & Norvegiæ*. a. C. 1616 terminata. Slutet gör et Register öfver alla xv. Tomerne. Framför hvardera, den VIII, IX, X, XI, och XII. undantagne, står en af Författaren undertecknad Tilegnings-Skrift til Kon. Gustaf Adolph. Peringsköld var väl sinnad här til lägga Anmärkningar, men fick för andra Arbeten, som han under händer hade, icke tid dertil.

Ehuruväl af Messenii *Scandia* allenast xv. Tomer äro trycke, har dock längesedan varit kunnigt, at hela Verket skulle bestå af xx. Tomer eller Afdelningar. Innehållet af de otryckte får man igen uti ofvann. Messenii Förteckning, vid slutet af *Scand. Illustr.* XIII Tome, samt i Stiernmans *Bibl. Sæo-Goth.* T. II. p. 140.

En annan Förteckning, något skiljaktig ifrån denna, har Prof. S. Bring inryckt uti *Saml. af åtskill. Handl. och Påminnelser*, I. Del. p. 4. 199. Som denna lednare, dar. Uleå d. 15 Januarii 1636, synes vara den påliteligaste vil jag derurur meddela innehållet af de fem sista Tomer: i XVI (Tomen) beskrifves Sveriges "Rikes Adels Slåkt-Register, fast på annat sätt, "ån jag tillförene låt henne utgå, XVII begriper "hvad som är försummat och mig är ovitterligit ännu, och skal han löpa allt til the år, "som sal. Konungen blef död, ifrån thet år jag "blef fången 1616. XIII. Författar några mine "Poetische Saker, som äre schriffne, dock icke
"ren-

"renschreffne, för min tvagheet skull. XIX. Infö- B. III.
 "rer åtskilliga Monumenter, eller Minneskrif- C. 2.
 "ter, som finnas uti the förnämsta rum i Sve. Almänna Sveriges
 "rige, som äre och schreffne, och icke renschreff- Historica.
 "ne. XX. Låter se the besynnerliga och äldsta
 "Grattschrifter, som finnas på thenna tid i Sve-
 "ries Rike, åhre ock någre aff migh thertil sat-
 "te, och gjorde med Latinska Vers."

Verkets värde, samt des öden ifrån Mes-
 senii död, intil thes det af Peringsköld i dags-
 ljulet framgafs, beskriver Ol. O. Celsius, *Dis-*
sert. de meritis & fatis Messeniorum, Upsal.
 1753. in 4° p. 28. seq. De märkvärdigaste
 omständigheter i denna Berättelse, äro följande:

"A 1635, cum pomoeriis tenus versaretur Uloæ-
 "ensibus (Messenius) mente, in thronum g. m.
 "Reginæ Christianæ insinuavit, devotissima, al-
 "bum brevemque harum lucubrationum delinea-
 "tionem, eo tamen pacto, ut ipsa editionis
 "cura sibimet demandaretur. Quocirca Schro-
 "dero, tunc temporis Regni Translatore, U-
 "loam misto, operis indolem expiscandi id ne-
 "gotii fuit injunctum, ut illud totum descriptum,
 "Reginæ traderetur literatissimæ. Hoc noster haud
 "concessit, licet imminetia minarentur vincula.
 "Qua de causa Schroderus, jussui quo modo potuit
 "obtemperaturus regio, cum adcurata tantum-
 "modo coactus est reverti laboris hujus comme-
 "moratione. Messenio paulo post debitum na-
 "turæ reddente, acta ejus, quorum in numero
 "desideratum etiam hocce opus, in Poloniam
 "sunt translata, socia haud dubie conjuge. —
 "Arnoldus Messenius totus deinde in eo fuit
 "oc-

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

"occupatus, ut illa patriæ iterum attingerent
 "limires; favente demum optatis fortuna, per-
 "sæpe de edendo hoc opere multi cogitarunt.
 "Molimentum fuit Ax. Oxenstierna ac Adl. Sal-
 "vii, ut illius cura Hugoni Grotio committe-
 "retur. Ast Filius gloriam Patris magis anhe-
 "lans, quam ut labor hicce improbus exotici
 "manu divulgaretur & fortasse commutaretur,
 "huic sese ex passione opposuit negotio, ut
 "ipse spartam hanc in se potius veller deriva-
 "tam, dummodo gratia regia sustentatione præ-
 "dique suburbano donaret molestiam, ubi ori-
 "um studio suppeditaretur rebus vacuum tur-
 "bulentis. Hoc successu forte caruit, quippe
 "editionis ejusmodi nulla unquam visa fuere
 "vestigia. Abbas quidem Vertot, in elaboranda
 "Historia — quam — titulo *Revolutionum Suis-*
 "*Gothicarum* edidit, Scöndiam Mesfenii adma-
 "nus habuit, sed Codicem hujus operis tan-
 "tummodo Mætum. Scöndia postmodum — de-
 "lituit — usque dum Peringskiöldius manus o-
 "peri admovebat. A. 1698 chartæ quibusdam
 "paginis specimen Tomi primi in 4° edidit;
 "at in eam aliquanto post incidens opinionem,
 "ut, sensu textoque Auctoris servato, opus suis
 "adornaret observationibus, formam eo ipso
 "commutando, illud totum si a notis disces-
 "seris, in folio — publicavit. Manuscriptum,
 "quod Peringskiöldio Scöndiam edituro, inter-
 "viebat, autographum fuit Mesfenii primum".

"Varia diversaque de hoc opere Judicia fe-
 "runt exteri Scriptores. Nob. Gram, Danus,
 in sua ad Cragii *Vitam Christ.* III. D. R. præ-
 fatione, Mesfenium Huitfeldii exscriptorem &
 inter-

interpolatorum malignum adpellat, vid. pag. 90. **B. III.**
 Inter alia quidem acta scriptaque Historiam e- **C. 2.**
 tiam Huitfeldii nostro fuisse adminiculo, jam **Sveriges**
 dudum observavit, — Er. Benzelius in not. ad **Almänna**
Monum. Eccles. Svo-Goth. nec Meslenium hoc **Historia.**
 dissimulasse, ostendunt operis plurima, in qui-
 bus Huitfeldium nominat, loca. Notum præte-
 rea est, — Huitfeldium in sua Historia Dani-
 ca adornanda, acta monumentaque ad plurimam
 partem Svio Gothica compilasse. &c.”

Et lika så oblidt omdöme om Meslenii Ar-
 bere faller den eljest ovåldiga Prof. L. A.
 Gebhardi, hvartil han tvifvelsuran genom E-
 tats Rådet Grams myndighet blifvit törledd:
 le des *Geschichte des Königr. Dänemark*, Fö-
 rer. p. 29.

Läs vidare det, som Prof. Bring, uti den
 redan åberopade *Samling*, berättar, om de åtskil-
 lige omdömen Meslenius undergår; hvartil
 kan läggas det som han skrifver i Föret. til
 II. Del. af sin *S. R. Hist.* §. 8. At han i den
 urgamla Historien med nog lättrogenhet följt
 Joh. Magnum, är vilst, men det loford kan ej
 eller betagas honom, at han ofta rättat sig
 sjelf, samt at han i den senare och nyare Hi-
 storien äger all den trovärdighet man kan be-
 göra hos en Auctor.

Åtskillige Skiljaktigheter emellan honom och
 andra Svenska Historie-Skribenter, jemte nå-
 gta Anmärkningar öfver Itäljen, som lynas
 förtjena en utförligare beskrifning, har Secrer.
 El. Palmiskiöld antecknat i en Skrift, hvaraf
 Originalet förvaras uti Riks-Archivo, och en
 Afskrift uti för detta Presid. Gr. Carl G. Biel-
 kes,

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

kes, nu mera Grefl. Braheska Bibliotheket på Skokloster, *Miscellan.* T. VIII. p. 95.

Joh. Mestenius född 1579 i Freberga Gärd, icke långt från Wadstena, afled i Uleå, 1636. i Nov. månad. Til uplysning af hans orolige Lefverne, årtkillige Tjenster, långvarige Fångelse, samt mångfaldige Skrifter, tjena de arbeten, som här nedanföre L. V. C. VII. n. 9518—9527 anföras, och hvarutur Chanuts, Scheffers, Bäcklers, Mollers, Holbergs, med fleres, oriktige Berättelser kunna förbättras.

2510. *Inventarium Sveciæ*, das ist gründliche und wahrhafte Beschreibung des Königreichs Schweden und dessen incorporirten Provintzien, darinnen von Natur und Eigenschaft des Lands, Fruchtbarkeit, Metallen, Wassern, stehenden, fließenden, und Meeren, Inwohnern und Völkern, Ordnungen, Gewohnheiten und Gebräuchen, Regiment und Religions-wesen, wie auch den Schwedischen und Gothischen Königen, die von Chr. Geburth her, so wohl aufer als innerlands regiret, gehandelt wird, in zweij Theil unterschieden; deren der Erste handelt von Anfang der obangeregten Zeit, bis auf die Herrschung Gustavi Adolphi. — Im Andern werden beschrieben alle die Expeditionen, Verrichtungen, sieghafte Schlachten, Eroberungen und Victorien, so höchst-erm. Kön. Maj. bis auf gegen-

egenwärtige Zeit — erlangt. Verfasst durch
 Joh. Lud. GOTTFRIED mit schönen Kup-
 ferst. gezieret, und an Tag gegeben durch
 Fr. Hulsium. in fol. Frft. am M. bey Wolfg.
 Hoffman, 1632. 430 sid. utom Ded. och
 Reg.

B. III.
 C. 2.
 Sveriges
 Almänns
 Historia.

Denna Bok, ansedd såsom en Universal-Hi-
 storia, får här sit ställe: hon förekommer åter
 här nedanföre L. iv, C. i.

Författaren, en Schweitzare, har genom fle-
 re Historiska Arbeten gjordt sig bekant.

Et nästan dylikt Arbeta var den bekanta
Bleau i Amsterdam sinnad at gifva ut, hvarom
 i Palmköldska Samlingarne, ad an. 1649, föl-
 jande Annotation förekommer; "*Bleau*, som
 "hafver uplagt *Atlantem*, tilbjuder sig, at vil-
 "ja curiote uplägga Sverige med sina Provin-
 "cier, item alla Konungars *Contrefaits*, och
 "Description af dem som här i Sverige äro :
 "det Hen. Maj. Drottningen hölt vara et vac-
 "kert verk, som skulle illustrera Lander: det
 "ock vore af andra Nationer *practiceras*. —
 "Bleaus destlein var sådan: 1:o ville han lära
 "göra en General Taffla. 2:o Special-Tafflor öf-
 "ver alla Provincier; 3:o *Regum Sveciæ ex*
 "*linea Gustaviana Contrefaits*, och en kort de-
 "ras *Historiam*. Hvad *Regum vitas* vidkom-
 "mer, kunde han få underrättelse derom utur
 "Archivo. Han hafver ock beredt sig uppå,
 "at jämväl införa Dr. *Christinæ Aëter*; ehuru-
 "väl Hen. Maj. sjelf tyckte, at det hafver intet
 "en sådan *gratiam* skrifva ens *vitam*, medan
 "Potentäten är än i lifvet. Hr Seyed Båt fick
 "derpå

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

"derpå befallning, at alla Copier af Chartorn
"öfver Sverige och des Provincier skulle ä
"Hen. Maj. uplesvereras, at cömmuniceras to
"nom Bleau."

2511. L. PAULINI, Gothi, Historia
Arctoæ Libri tres, commemorantes: primo,
orbis terreni inhabitationem a primò generali
creationis opere: secundo, speciali orbis arctoi
descriptione. Deinde res gestas Imperatorum
Sueo-Gothorum, inde usque a Magogo; &
quidem Libro secundo, internorum, ad trium-
phalem exitum gloriosiss. Regis Gustavi Adol-
phi Magni; Libro tertio, externorum, ad fi-
nem Regni Ostro-Gothorum in Italia, Vestro-
Gothorum in Hispania: adpositis e regione
Historiæ Sueo-Gothicæ, - - libri secundi,
rebus memorabilibus Ecclesiæ, quatuor Mo-
narchiarum, Historiis parallelis; tertii, Textus
Commentariis, in quarto. Strengnesii, typ.
& impens. Autoris, excud. J. L. Barkenius,
a. 1636. Alph. 4. pl. 6.

Titeln utvifar Arbetets inrättning. Det är
icke utan nytta; man så sättes nu för tiden
icke mera det värde deruppå, som det för
hundra år sedan kanske ågde. Man antager ej
mera på god tro de gamlas fabelaktige Berättel-
ser; Tideräkningen är bättre updagad; och u-
tur den gamla Konunga-Längden har man mön-
strat ut en hop Namn, som ej håra dit.

Et ställe i denna Historia, ad. an. 1626,
hvarest Paulinus beskyller någre Borgare i Ri-
ga,

ga, at hafva sökt genom förråderi spela Pälackarne Staden i händer, gaf Magistraten i bem. Stad anledning at deröfver hos Regeringen med klagomål inkomma; hvarpå genom Resolution af den 27 Aug. 1636 blef iwarat, at man detta Biskopen förhållit, då han sig dermed utfäktar, at han infördt berättellen sådant som han den undfåt; men at han tillika låfvat ofördröjeligen ändra detta ställe. Som sådant likväl inret skedde, ty gjorde Magistraten å nyo derom påminnelle. Dr. Christina lät fördenskul afgå Bref til Biskopen, under d. 8 Aug. 1637, med befallning, at utan vidare drögs-mål låta omtrycka det Arket, som innehåller förbem. Relation, emedan, som orden ljuda; "Kongl. Maj:t ingen annan orsak hade, än "the Rigiskes tro och upriktighet, ifrån "första deras Subjection at berömma." At likväl Paulinus denna befallning icke efterkommit, har jag anledning at tro, ty i alla de exemplar af hans *Hist. Arctoa*, som jag haft tillfälle at se, har jag funnit det ofverklagade stället oförändrat. Jämför C. Nettelbladts *Schwed. Biblioth.* 111. St. p. 337.

B. III.

C. 2.

Sveriges
Almänna
Historia.

Eljest berättar Lektoren I. Bröms i Strengnäs, uti et Bref til Er. Benzelius, en Anecdote om detta Paulini Arbete, som jag, dock utan at mig deröfver utlåta, med des egna ord vil anföra. Brefvet är skrifvet d. 8 Sept. 1701, och kan läsas uti Gjørwells *So. Bibliothek*; D. IV, p. 157. Orden ljuda sålunda: "quo fato "b. D. Paulini Historia Arctoa conscripta, nuper a Nob. Åkerhielmio accepti, hanc esse "plurimum ingenii opus, a Lectoribus Streng-
Bibl. H. S. G. Del. 5. E "nen-

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia,

"nensibus, inter quos singulos singula pens
"Paulinus distribuerat, compositum, unde, dice
"bat idem Nob. vir, styli diversitatem obler
"vare licet."

2512. Immortalitas Serenissimor. &
potentissimor. divorum Regum Svecor. Go
thor. etc. Oratio solennis, habita Dorpati,
Gabr. Andr. GRIP. (Gyllengrip) in 4°,
Dorpati 1638.

Nämnes af v. Stiernman, uti Företaler til
Aegid Girs, *K. Johan III Chron.*

2513. Historia Sueo-Gothica Regum inter
norum, Aut. & Præs. Laur. LUDENIO, Respo
Ingemaro Petri. *in quarto.* Dorpati, 1643.

Är en mager Chronologisk Förteknig på
Sveriges Konungar, ifrån Magog til Dr. Chri
stina, med en Tilläggning *de Gothis eorumque*
Regibus externis, utur Joh. Magnus.

Uti Förtekn. på Ludenii Skrifter, hos Moh
ler, *Cimbr. Liter.* T. 1. p. 365, finner jag
denna Disputation särskilt uptagen. Eljest har
hon fåt et ställe uti en Samling med Titel:
"De viro practico, deque mediis ad vitam pra
"cticam deducantibus Liber, quem — in Reg.
"Univ. Gust. Adolphina, quæ Dorp. Livon.
"est — eruditiss. juvenibus — exercitii gratia,
"publicis disquisitionibus proponebat Laur.
"LUDENIUS. Dorp. Liv. typis Acad. 1643."
in 4°. Boken består af 38 Disputationer, och
ibland dem är denna i ordningen d. 31, gic
ifrån p. 225, til p. 242.

Om Författaren, död 1654, handlar tillför. B. III.
 läteligen ofvannämde Moller l. c. p. 364, och C. 2.
 efter honom, H. L. C. Bacmeister, *Nachr. von* Sveriges
den Univ. zu Dörpat und Pernau, uti *Saml.* Almänna
Rusf. Gesch. 1x B. p. 171. Historias

2514. En kort Sveriges Chrönika, ifrå Magog Japhets Sons och Noachs Sonensons tid, alt intil - - Fröken Christinas Røgemente; theruti man någorlunda kan beskåda vårt k. Fäderneslands tilstånd uti the förre tijder och thenne vår tijd. Them besynnerligen til nytta och tjenst, som lust hafva til Historier och Sveriges Handlingar gerna veta vilja, at the ock theraf få orsak vidare i Chröniker, hårom at låsa. Utgifven af *Laur.* LAURINUS, Past. & Præp. in Hæradshammar. in oct. Linköp. Günther. 1647.

"*Den samma*, å nyo uplagt, och förökad med et Bihang, utdragit af Bisk. i Åbo, D. Joh. Gezelii Tijderäkning, in oct. Strengnås, Laurelius, 1717. 5 ark.

Bihanget går til slutet af år 1714, hvärpå följer en *andelig Visa til desse bedröfvelige Tijder*, af *Eschil Lindfors*: åttammans, Laurini Chrönika med inbegripen, af ringa värde.

2515. *Mich.* O. WEXIÖNII, Jur. & Polit. Prof. ap. Aboens. Libellus de Regibus Sveo - Gothicis, in oct. Lincop. Kempe, *sine anno.* pp. 46.

Är en särskild Uplaga af 1x Boken uti Mich.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

O. Wexionii (Gyllenstolpes) *Epitome Descript. Sueciæ*, &c. Ab. 1650, *in off.* hvilken handlar om Svea och Gôtha Konungar, ifrån Magog til Drott. Christina. Tyckes vara utgifven til den vid Linköp. Gymnasium studerande ungdomens tjenst.

2516. Msc. Histoire Generale très ancienne & merveilleuse des Svedois & des Gothes internes: depuis le premier Roy Magog, jusqu' au Règne de Gustave Adolphe, le Grand, dernier mort exclusivement. Par *Euventre JOLLYVET*, Avocat au Parlement.

Denna Håndskrift, bestående af 35 små Tomer, eller Heften *in fol.* förvaras in Originali uti Ant. Archivo; undantagandes 34:de Tomen, som kommit til Riks-Archivum.

Auctor följer måst Saxo-Grammaticus, Alb. Krantzius, Joh. och Ol. Magnus, men gör åtskillige digressioner til de andra Nordiska Riken, åfven til Tyskland och Frankrike.

På första sidan af Texten finnes datum, då han begynt renskrifva sit arbete, neml. d. 15 Sept. 1650, år en obehagelig hand, och åkta *Ecriture de Chicane*.

T. 1. upräknas Magogs Förfäder til Adam, tagne utur Meslenii *Theatr. Nobilit.* Följer: *Indice Alphabetique des auteurs cités en cette Histoire de Suede*, som är en mågta lång rad: Företalet är kort. Auctor berömmar sig af ovåldighet; at hans Historia kan hafva stor nytta med sig, samt, efter hans mening, *servir de phare au temps ou nous vivons, à plusieurs politi-*

Stiques. Kommer Konungarnes Lefverne ifrån B. III.
den 1 Magog, til den 20 Sibdager. Chronolo- C. 2.
gien är altid öfverst i hörnet utfatt, och inne- Sveriges
hället i brådden. Almänna
Historia.

T. 2 til 24 innehålla Konungarnas och Regenternas Historia ifrån Amund, som efter Auktorens räkning är den 21 til Svante Sture, den 147.

T. 25. Om Sten Sture den II, med den *quatrième* på Titelbladet.

*Fidèle j'ay gardé mon pays de naufrage;
Ma juste ambition n'aspiroit qu'à la paix.
Plus j'elevé un Prelat, plus il me fait d'outrage.
J'ay tant fait que mon nom doit florir à jamais.*

T. 26. Christiern II.

*J'ay perdu trois Etats, par un regne barbare,
J'ay fait des cruautés, sans droit & sans raison.
Prodigue, ambitieux, perfide, lasche, avare,
J'ai vécu sans honneur, & suis mort en prison.*

T. 27—30. Gustaf I.

*De Noble venir Roy par les forces d'amour,
Rendre un Sceptre électif aux miens hereditaire,
Vaincre un cruel Tyran & regner en sa cour,
Reformer mon pays, c'est ce que j'ai pu faire.*

T. 31. Eric XIV. T. 32, 33 Johan III.

T. 34. handlar om K. Sigismund, och har, som sagt är, kommit til Riks-Archivum.

T. 35. innehåller K. Carl den IX:s Lefverne. Af åtskilligt som Författaren annoterat på Titelbladet, och som skulle närmare efterles, kan slutas, at han ännu icke lagt sista handen, vid detta Stycke af sit arbete.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia,

E. Jollyvet, född i Orleans 1601; bekänd sig til Protestantiska Låran; han var Parlament Advocat i Paris, och en lärd man; afled p sin födelse-dag d. 20 Julii 1662. Se mera om honom i *Leipz. Hist. Lexicon*; hvarest likväl utan tilräckelig grund berättas, at många viktiga Archivi Handlingar, blifvit denna mannes härifrån tillfände, at nyttja vid sin Svenska Historias sammankrifvande.

2517. *Olavi VERELII*, Afvesf, qvondam Reg. Colleg. Antiquit. patr. Epitomarum Historiæ Suio-Gothicæ Libri quatuor & Gothorum rerum extra patriam gestarum Libri duo, qvos e Mscto una cum Auctori Vita ac Catalogo Scriptorum, nec non Hymnematibus ac præfatione max. Rev. Lincop. Archi-Præpos. D. M. A. O. Rhyzelii, adjecto necessario indice, propriis impensis edidit Petr. Schenberg, *in quarto* Stockh. typis J. L. Hörrn, 1730. pp. 284 *except. præmiss.*

Detta arbete hade länge gådt händer emellan i Msct. innan det genom M. Schenberg föranstaltande, och på des bekostnad, ble trykt.

Uti sit Företal anmärker D. Rhyzelius, at Verelius skrifvit denna Historia på Riks-Canc. Gr. Axel Oxenstiernas anmodan, men i sin yngre år, och då han ännu icke ägde den insigt och styrka, i vår ällsta Historia, som han sedermera förvärfvade sig. I synnerhet har han vid den tiden som är närmast til den Christ

na Lärans början i Riket, följt uti Konung-
 längden och Tideräkningen Er. Olai, Joh. Mag-
 nus och dylika, hvilket ingen bör räkna ho-
 nom til last, emedan då ännu inga sådana hjälp-
 redor af Chronicis och Documenter voro be-
 kante, hvaraf han kunde blifvit rättad; men
 som han sedermera väl märkt oriktigheten af
 mycket som han af förbem. Historicis har måst
 antaga, så har han icke hållit henne vård at
 utkomma af trycket. Efterverlden har varit
 af en annan tanka, och har M. Schenberg för-
 tjent mycken tack, som gifvit den samma i
 dagsljuset, dels för de många goda saker den
 innehåller, dels för des sköna Historiska styl,
 hvaruti Verelius var en måstare.

B. III.
 C. 2.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

De af D. Rhyzelius tillagde *Hypomnemata*,
 p. 268 — 275 innehålla, jemte några Histo-
 riska anmärkningar, *varias Lectiones* och Rät-
 telser utur en mera accurat Handskrift, än den
 Utgifvaren haft. Flere fel äro väl ännu öf-
 riga; men så äro de af den beskaffenhet, at de
 utan möda kunna rättas. Historien slutar Ve-
 relius med Kon. Gust. Adolphs öfverfart til
 Tysskland, år 1630.

Auctorens Lefverne, hvarom på Titelbladet
 förmåles, är ej annat än det *Programma*, som Örn-
 hielm lät trycka til begrafningen. Förteknin-
 gen på Verelii Skrifter har Utgifvaren fåt af
 Stiernman.

2518. Joh. LOCCENII Rerum Sueci-
 carum Historia, a Rege Berone III usque
 ad Ericum XIV deducta, & pluribus locis,
 quam antehac, auctior edita. Accedunt An-

B. III. tiquitates Sueo - Gothicæ. in oct. Holmiæ,
 C. 2. ex officina Joh. Janssonii, 1654. pp. 426.
 Sveriges Almänna Historia. *sine Dedicat. & Præfat.*

Eadem - - - a primo Rege Sveciæ, usque ad Caroli Gustavi obitum, Libris IX deducta in oct. Uplal. sumpt. Henr. Curionis (1662). pp. 811 & 61. *except. præmiss.*

Eadem - - - a Primo Rege Sveciæ usque ad Carolum XI. Libris IX deducta. Secunda Editio auctior & emendatior; accedunt Antiquitatum Sueo-Gothicarum cum hodiernis institutis comparatarum Libri III locupletiores eodem Auctore. in quarto. Francof. & Lips. imp. vid. & hæred. Joach. Wildii, 1676. pp. 954 non numerat. *præmiss. & ind.*

Första Uplagan, som nu för tiden sällan förekommer, åger den förmån, at deruti finnas åtskillige Handlingar, hörande til Gust. d. I Historia, som icke stå i pågöndera af de senare Uplagor. Sista bladet innehåller en Förteckning på de Scribenter som Loccenius, vid sit Arbetes sammankrifvande, nytjat.

Andra Edition är värdsloft trykt: vid fluret har Författaren tillagt en Chronologisk Förteckning på Sveriges Konungar, *observationes & notas Historicæ*, samt Religions Stadgan af år 1655. Frankfurtiska Uplagan kallas väl på Titelbladet *den andra*, förmodel. i anseende til Editionen af år 1662, och för det de både två gå lika långt, neml. til K. Carl Gustafs död; men är rätteligen *den tredje*, har, förut

ten nysfn. Chronol. Förteckning, jemte en annan af Ol. Rudbeck, et godt Register, en Förteckning på Handkrifter, af hvilka Loccenius riktat och förbättrat sit arbete, samt et Bihang, innehållande Brömlæbroiska med någre andre Freds-Traktater.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Om Författaren här och där något tillagt, så är också däremot et och annat, kanske utom des vetenskap, uteslutit; hvilket i synnerhet händer med et ställe uti K. Carl Knutsons Historia, som läses i första Uplagan p. 122, och i den andra p. 158, hvarest berättas, huru de Svenska gifvit Polackarne anledning, at mera besitta sig om Lärdom, enkannerligen om Latinska språket.

Denna Anmärkning gör också von Stiernman, uti sit *Tal om de lärda Wetensk. tillstånd*. p. 104, med påminnelle emot Th. Crenius, som *Animadvers. philolog. & hist.* P. VIII. p. 183, varit af den mening, at Loccenius, i sednaste Uplagan af sin Bok, detta med flit utelämnat, sedan han begynt sätta det i tvifvelsmål. Stiernman håller före sådant vara skedd emot Loccenii mening och vetenskap. Men C. R. Ihre i sit *Bref inneh. Bihang til et nyligen utkommit Tal* &c. p. 9, är af annan tanka, och tager Crenius i förtvar, visandes, med flere sannolika skäl, at Loccenii Berättelse, ehuru hederfärdig den kunde anses för vår Nation, är diktad, och at mannen, som lärit trycka sista Uplagan af Loccenii Historia, visat honom et vänstykke, då han utelämnat denna Anecdote.

Lärda Utläsningsars omdömen om Loccenii Sv. Historia har Jo. Mollerus samlat, *Cimbr.*

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Liter. T. 1, p. 358. De sätta allesamman mycket värde på detta Arbete, den enda C. Schurtzfleisch undantagen. I sanning förtjenar det ock beröm, fastän Författaren, förled af äldre Scribenter, följt en mindre riktig Tideräkning, samt således i gamla Historien icke är så pålitelig som i den nyare.

2519. Kort Historia på alla Sveriges Konungar och deras förnämsta Bedrifter.

Denna Svea Konungars Historia, i kort begrep, är införd i Prof. *And. SPOLES* årlige Calendarier.

Början gjordes 1664, men fortsättningen saknades alt in til år 1685, då därmed oafbruten continuerades til och med år 1700. Ifrån 1704 til 1721 fortfattes denna Historia af *Nils Celsius*, i de Almanachor han årligen utgaf: hon stadnar vid K. Christian d. II.

År 1705 började Prof. P. *Elvius* bifoga sina Calendarier: Sveriges Konungars, utaf den Gustavianiske Familien, förnämsta bedrifter; hvarmed han likväl icke längre continuerade än til år 1710 och K. Carl den IX. Se Björnstiernas *Förteckning*.

2520. Der von Christi geburth an, bis auf diese unsere Zeit regierenden Könige in Schweden, Leben, Regierung und Absterben, aus den bewertesten Schwed. Geschichtschreibern hervorgesucht und zusammengetragen, auch mit ihren wahrhaftigen Bildnissen, so viel deren zu bekommen.

kommen gewesen, gezieret, und zum zwei-
 en mahl zum druck befördert von *Joh. Sveriges*
Almänna Historia. B. III. C. 2.
Shph. BERN. in 12:o, Nürnberg, Hoffman.
 1675.

Boken består af 658 sid, utom Ded. och Föret. och förtjenne icke at å nyo upläggas; ej eller öka Portraiterne des värde.

Författaren, född i Nürn. 1638, afled där sammastådes d. 25 Dec. 1712. Des Lefverne läses uti Jo. Conr. Zeltneri *Centur. Corrector. eruditor.* Norimb. 1716, in 8:o. p. 81.

2521. Parnasus Regum Sveciæ, exhibens breviter & succincte Sueo-Gothorum Regum potissima Gesta & molimina, a primo Sveciæ Rege ad Carolum XI usque Regem hodie regnantem: ex optimis accuratissimisque Historicorum Svecicorum Scriptis, Heroico Carmine exstructus, & in publicum productus, labore & sumptibus S. R. M. Alumnii *Math. MARTINI*, Tavast. Fin. in quarto, Aboæ, Wallius. 1686. pl. 14.

Författaren blef sedermera Theol. Lector, samt Probst och Kyrkoh. i Säckjärvi: se *Stiernman, Ab. Liter.* p. 120. At hans Arbete icke kan recommenderas, för at deraf lära Svenska Historien, är begripeligt.

2522. *Sam. PUFENDORFF* Continuirte Einleitung zu der Historie der vornehmsten Reiche und Staten von Europa, worinnen des Königreichs Schweden Geschicht,

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

te, und deslen mit auswärtigen Cron-
geführten Kriege insonderheit beschrieben we-
den, in oct. Frf. am Mayn, Knoch. 1680
988 *sid. utom Föret. och Reg.*

Under denna Titel framträdde första gå-
ngen S. Pufendorfs Inledning til Sv. Historien
se *Acta Erud. Lips.* 1686. p. 380. Uti äld-
tiderne följer Författaren Er. Olai, Joh. Ma-
gnus, Loccenius &c. hvarföre också denna de-
len af hans Arbete, både til Tideräkningen,
och Konunga-Längden, är mindre pålitelig: de
uprops likväl med beröm, vant allmänt be-
fall, och har fördenskull ofta blifvit omtrykt
samt uti åtskilliga språk öfversatt.

D. Chr. Gottfr. Frankenstein, Prof. i Leip-
zig, död 1717, var den förste, som åtog sig
det vidare at utföra och fortsätta, intil inne-
varande xviii:de Seculum.

År 1719 utkom i Frankf. en ny Uplaga
med en särskilt "Förberedelse til Svenska Sta-
tens Historia, ang. Stats-och Successions För-
ändringarne i Sverige," men huru ofullständig
och oriktig denna Berättelse är, visar Jac. Wil-
de, Sv. Historiograph, uti sina Anmärkn. Öf-
ver Pufendorf, hvarom här nedanföre.

Om sista Tyska Uplagan af år . . . , äger
någon förmån framför de äldre, har jag icke
haft tillfälle at underlöka.

Ibland *Öfversättningarne*, är den *Holländska*
den första. Hon har för följande Titel, "S.
"PUFENDORFF Vervolgh van d'Inleydingh
"tot de Historie der voornaemste Rycken en
"Staten

"Staten van Europa, insonderheyd beschry- B. III.
 "vende de Geschiedenisten des Koningryks C. 2.
 "Sweedden — Vertaeldt door S. de VRIES." Sveriges
 Almäna
 Historia.
 Utr. Ribius. 1687. in off. 857 sid. Förret: och
 Reg. oberäknade.

Franstyska Öfversättningen, Claude Rouxel,
 efter Holländ. Versionen författat, tryktes för-
 sta gången i Utrecht, 1687, och sista gången i
 Leyden 1710; 2 Voll. in 12:o. Som hon
 var mycket felaktig, ty åtog sig den bekante
Bruzen la Martiniere, henne at öfverse, rät-
 ta och förbättra; tillade också en Continuation
 intil år 1720, hvilken Uplaga året derpå föl-
 jande, under namn af *Etienne de la Chambre*,
 i dagsljuset framträdde; dock har Editoren, på
 denna del af Pufendorfs arbete, på långt när
 icke använt så mycken flit, som på de öfri-
 ge delarne.

En ny Uplaga af detta Verk föranstaltade
 samma la Martiniere, år 1732. 7 Voll. in 12:o
 hvaraf de tre sista innefatta Svenska Historien,
 intil år 1730. År 1743 utkom åter Inledn. til
 Sv. Historien, i Amsterdam, hos Chatelain, 3
 Voll. in 12:o med en ny Continuation intil sam-
 ma år. Sednaste Uplagan går til år . . . Edi-
 toren har icke velat vara känd; han har följt
 samma plan, som la Martiniere, å nyo för-
 bättrat Öfversättningen, samt tillagt några An-
 märkningar. I almänhet at säga, äro både de
 förre och sednare Fortlätningar af ringa vär-
 de, och til större delen tagne utur almänna
 Tidningarne och andre dylika mindre påliteli-
 ge esterrättelser.

Utom desse Holländske Uplagor, finnes
 jämväl en Pariser Uplaga af Pufendorfs Inled-
 ning

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia,

ning på Fransyska, som Mr de Grace låtit trycka 1753 och följande åren, 8 Voll. in 4.0. Arbetet berömmes i *Journal des Sav.* Janv. & Nov. 1754. och på flere ställen, men hvad nya Utgifvaren, i anseende til Svenska Historien i tynderhet, præsterar, derom åger jag ingen kunskap.

Svenska Öfversättningen har följande Titel: "S. Pufendorfs Inledning til Svenska Historien" med dertill fogad ökning stäld emot en Fransos, Ant. Varillas benämd; under Auctorens egen Censur uttolkad af Petro BRASK, Licentiat Cop. Gotho, och med K. M. Allernåd. Privilegio, uppå Thom. Andersf. Bergmans bekostnad i Stockholm tryckt af J. G. Eberdt. 1688 in öff. 2 Alph. 14 ark, med Reg. med utom Företal.

Skriften emot Varillas var året tilförend tryckt på Tyska: "Anhang der Continuirten Einleitung zu der Historie der vornehmsten Reiche u. Staten von Europa, Ant. Varillas entgegen gesetzt durch Sam. PUFENDORF. Frankf. 1687 in öff. och är egentel. stäld emot det, som denne Författare, om Religions Reformationen i Sverige, anfördt i sin Bok, kallad: "Histoire des Revolutions arrivées en Europe, en Matiere de Religion" &c. se *Acta Erud. Lipsf.* 1688. p. 252. På Fransyska låses denna Skrift uti Uplagan af Pufendorfs Inledning til Sv. Historien, tr. i Amsterdam 1743. P. 447 — 486.

En *Engelsk* Öfversättning af Pufendorfs Inledning är tryckt i början af detta Seculo, med Titel:

Titel: "The Compleat History of Sweden, from
 "its Origin to this time; comprehending the
 "Lives and Reiges of all its Kings and Gover-
 "nors, the several revolutions, wars, riches,
 "forces, strength and intérest of that Nation,
 "in respect to the other Kingdoms of Europe.
 "Written by - - - Sam. PUFENDORF, late
 "Chancellor of State in that Kingdom. Trans-
 "lated from the Original High - Dutch, and
 "carefully continued to this present year. Lon-
 "don, printed by J. Brudnell, for J. Wild." —
 1702. *in off.* 624. sid. förutan Ded. och Reg.
 Orätt tillägges här S. Pufendorf Caractere af
 Stats-eller Hof-Canceller.

B. III.
 C. 2.
 Sveriges
 Almäna
 Historia.

Et *Utdrag* af Pufendorfs Inledning, på *La-
 tin*, läses uti. "S. PUFENDORFII Introductio
 "ad Historiam Europæam, Latine reddita a *Jo.
 Fr. Cramero*." hvilken Öfverlättning, som dock
 inter annat är än et Sammandrag, flere gånger,
 och med tilökningar, är vorden trykt. *Frk.*
 Uplagan, 1704. *in off.* lärre vara den sista;
 men är full med tryckfel.

2523. Fordom Sveriges Historiogra-
 phi, *Frh. Sam. von PUFENDORF*, Inled-
 ning til Svenska Statens Historia, med ve-
 derbörlige Tilökningar, Bevis och An-
 märkningar försedd, af *Jac. WILDE*, Hi-
 storiogr. R. *Första Delen* eller *Förberedel-
 sen*, innehållande: 1:0 Sveriges Regiments
 och Successions Förändringar; ifrån Bör-
 jan til närvarande Tid, uti ríchtige Epoquer,
 efter Ríksens Handlingar; 2:0 Historiska
 Tide-

B. III. Tideräkningars grund, efter en Politisk
 C. 2. och Historisk Jämkning af de älfsta in-och
 Sveriges utländfke efterrättelser, på Arithmetifke
 Almänna och Genealogifke, samt fä kallade Mora-
 Historia. lifke, eller Historifke demonstrationer; 3:0
 En den äldfsta Historiens Tillämpning på al-
 männa Naturs-och Stats-Lagen, emot den
 Gud-och famvetslöfa Politica; 4:0 Ifaac New-
 tons Tankar om gamla Chronologiens fel
 och bättring &c. *in quarto*. Stockh. uti Hi-
 ftoriogr. R. Tryckeri — 1738. 379. *fid.*
utom Ded. och Föret.

- - - *Andra Delen*, innehållande den
 Gamle Historien af de fyra förfta Succes-
 fions Epoquer, til Kon. Swercher den äld-
 res, eller den öfver alt antagna Christen-
 doms tid. I dagsljufet utgifven af Andr.
 Wilde. *in quarto*, Stockholm (uti famma
 Tryckeri) 1743. 565 *fid.* *Utgifvarens*
Föret. öter.

Författarens upfat var, at icke allenast läm-
 na detta lärda och nyttiga Arbete Almänne-
 ten i händer, på Svenska, utan ockfä, at, til
 fremmandes tjenft, låta det på Latin utgå. I
 den affigt öfverfattes, af Auctorens Son, nuva-
 rande Kgl. Bibliothecarien Canc. R. Andr. Wilde,
 Förfta Delen, eller Förberedelfen, och tryktes
 med Titel: "*Jac. WILDE, Svec. Historiogr.*
 "*Præparatio hodegetica ad Introductionem Pu-*
 "*fendorffii in Svetici Status Historiam ex Re-*
 "*gni Tabulariis accurandam & continuandam.*
 "*Per Epoquas Revolutionum generalium atque*
 "*Suc-*

Successionum omnes ad hunc usque diem, & Migrationum temporis ἀόλησ, usque ad æram communem constituti A. a. C. n. cxv Imperii Magnæ Germaniæ. Ex versione Andr. Wilde, Jac. Fil. Accesferunt Acta publica de novissimo Successionis Jure, & Autoris Notæ criticæ et politicæ; cum Appendicé de Præjudiciis circa Regalia; Holm. 1741, in 4:o pp. 544, 56. & 62.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Denna Öfverfättning åger, såsom Titeln utvilar, åttskillige förmoner framför Svenska Uplagan. Hon recenserades i *Tidn. om the Ldrdat Arb.* 1742. p. 161; men som Författaren genom detta Utdrag, hvilket han kallar et afftympadt och oriktigt Uttåg, fann sig vara förolämpad, ty förklarar han deröfver sit misnöje uti Företalet til Andra Delen af Anmärkningarne; hvarest han jämväl försvarar sig emot de Skäl, hvarmed Andr. Neander, uti sin *Disput. de Characteris Chronologico Newtoniano*, Ups. 1743. in 4:o, bestridt Manheims, eller stora Germaniens Tideråknings-punct.

Senare, eller Andra Delen, som Sonen, Andr. Wilde, under Fadrens direction utgifvit, går til Swerker Kolson, och år 1155; ty så långt förer Författaren den gamla Fabeltidens Historia. Författningen skulle följa; och at det icke skedd, bör räknas för en väsentelig förlust. Författaren lefde likväl til den 21 April. 1755, men hade många år förut aldeles förlorat Synen.

2524. Msc. Joh. PERINGSKIÖLD,
Prosopographia Regum Sueciæ; Eller Svea och
Bibl. H. S. G. Del. 5. F GÖ-

B. III. Götha Konungars Lefverne och Regeri
C. 2. af de äldsta Monumenter och Historier
 Sveriges dragne, med gamle Ritningar och Bil
 Almäna historia. beprydd. *in fol.*

Ibland Peringskiöldske Handskrifterne
 Ant. Archivo.

Är et Ungdoms arbete: Portraiterne med blyertz och touche såmeligen nått corade efter Pantaleone, Joh. Magno, Sigi och dylika föga pålitelige Originaler. Ut hvart och et stå 12 Latinska verser af - men den Svenska Lefvernes-beskrifningen af Peringskiöld utdragen af Joh. Magnus, Petri, Joh. Meslenius och dylike Auctorer.

Til et sådant Arbete öfver Sveriges Dningar hade Peringskiöld också börjat tan men kom dermed icke långt. Mscetet föl sas uti Ant. Archivo.

Begge desse, jemte flere Arbeten, hade i fattaren hos Kongl. Maj:st anmält; hvar under d. 17. Nov. 1685 resolverades:
 "skulle lämnas honom öppen och obehind
 "tillgång, så väl til alla gamla Handling
 "Mscpter och Registraturer uti Cancellie-Ar
 "vö, samt ock til alla forna Svea och Gö
 "Konungars och Drottningars original Con
 "saier på hvad Ort och ställe de uti Riket
 "nas kunde m. m.

2525. Msc. *Theatrum Sueo-Gothicum*
 eller Himbla-Postens Mercurii uppskallat
 och upptonadé Svea och Götha Konung
 bedrifter, så ock hjeltmodige dater. M

eräs innömrikes förde Styrelse och Re-
 emente, sammanfattadt under Parnasi Ö-
 le; så ock derfammaftådes hopaknippat i
 svenska Verser; vid hvilka många curieuse
 Annotationer finnas, så hvad från Syndaflo-
 len, som i de 4. Monarchiernes tijder, det
 ndeliga och värdzliga Ståndet uti hvarje
 övea och Gótha Konungs Regements-tid
 från den första Konungen Magog alt in-
 til Kon. Gustaf den förste och store inclu-
 sive, kan vara i hela verden passerat.
 Med oförtruten flit utdraget af Palladis och
 Mulernés uhrminnes skrifter, inuti Heli-
 cons och Cytherons befintelige gömmor,
 hvilkas Auctorer i sidobrådden af paperet på
 hvart ark finnas anteknade. *in quarto maj.*

B. III.
 C. 2.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

Af detta besynnerligt Arbete finnes et präk-
 tigt, af Författaren, *Pehr ÖRNEKLOW*, egen-
 händigt underskrifvet exemplar, uti Friherrl.
 Rålambska Bibliotheket på Högså.

Auctoren, hvilkens genie af Titeln noglamt
 kan låra kännas, dedicerar sit *Theatrum* til K.
 Carl d. XII. Företalet är stält til alla rättfinte
 Vålviljare: följer en Gratulation på Tysk vers
 af en M. Joh. Steman, dat. Ahrensburg, d.
 31 Aug. 1697. och derpå Örneklows *Tal til*
Momum och Apulum. Sjelfva Historien börjar
 med Magog, och går til K. Gustaf I död. U-
 ti de så kallade curieuse Annotationer införas
 andra märkvärdiga händelser, som sig utom
 Sverige tildragit. Tideräkningen har Förfat-
 taren så noga iakttagit, at han utstakat icke

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

allenaft ärer, utan ock dagen, då Syndaflo-
den tog sin början, och åter uphörde. Sid-
sta stycket af detta i vår Historia aldeles
umbärliga arbete, är en ny förskantzning emot
Critiqver, och kallas *Slut-Skrift til Momum*,

Pehr Örneklow blef 1687 Friherre, var
då Landshöfdinge öfver Scaraborgs Län, feck
1690 af nåder afsked, fastän han begått åt-
skillige felaktigheter; Bevis derpå finnas i et
K. Carl d. XI Bref til honom, tr. i *Sv. Mer-
cur.* Sept. 1763. p. 650. dock blef han strax
derefter Landshöfdinge på Ösel, af hvilket äm-
bete han åtven år 1701. gjorde sig förlustig,
medelst des otillbörliga förhållande: Afsed i
Lübeck 17 - - te v. Stiernmans *Adels-Matri-
kel*, p. 123. och enkannerligen G. Gezelii *Bio-
graph. Lexicon*, D. III. p. 441. följ; Ingenthe-
ra har kånt Örneklaws här beskriue Arbete.

2526. *Heningi Pauli ZEISINGI*,
Helmstad. *HEROS SUECICUS*, das ist kurt-
ze Erläuterung der principalesten Denck-
würdigkeiten des Königreichs Schweden, in
feinen großmächtigsten Königen. *in oct.*
Helmstedt, Schnorre, 1707 pp. 168.

Är en mager uti Frågor och Svar stild Krö-
nika öfver Sveriges Konungar, ifrån Magog
til Carl d. XII. 1707; hvartil Författaren lagt
en Latinsk skrift: *Carolus XII Mundi Miracu-
lum &c.* och en annan skrift på Tyska: "Caro-
li XII. Sionitische Stimme, wie sie obgedach-
ten Königs hohe person, länder und troupp-
pen tröstend erqwicket, aus besonderer Rela-
tion

tion eines Schwed. Officirers angemerket." B. III.
 Alt detta är odugeligt; men torde i sinom tid C. 2.
 af den olärda hopen varit väl emottaget. Sveriges
 Almäna Historia.

2527. *Eric BENZELII den yngres*,
 brdom Archie-Biskop i Upsala, Utkast til
 Svenska Folkets Historia, ifrån des första
 urinnelse, til och med Kon. Gustaf den
 tredje tid: nu utgifvit af des Son, *Carl Je-*
ner BENZELIUS, Th. Doct. och Prof. i
 Upsala. *in oct.* Lund, Berling, 1762. 262.
 Utom *Ded. Föret.* m. m.

Ingen älskare af Fäderneslandets Historia var,
 som icke ägde en mer eller mindre tillförlä-
 telig Afskrift af detta Arbete: "De kringströd-
 de Msspter, säger Utgifvaren, äro ej annat,
 än Annotationer, hvilka Auctorens Disciplar,
 under den tiden han var Bibliothecarius i Up-
 sala, til sin rättelse anteknat; men då Autor
 fann det vinna bifall, var han nödsakad at
 förskaffa sig desle Anmärkningar, hvarvid af
 honom sjelf sedermera gjordes Förändringar,
 och de Citationer blesvo tillagde, hvilke nu i
 Noterne af denna Uplaga finnas anförde."

Mera noggranhet hade Utgifvaren borde
 bruka, samt til jämförande förskaffa sig så män-
 ga handskrifne exemplar han möjligan kun-
 nat öfverkomma; flera och betydliga fel haf-
 va nu insmygt sig: utom dels är Boken trykt
 med en vårdslöshet, som vanhedrar dem som
 dervid lagt handen.

2528. The History of Sweden;
 from the most early and authentic Accounts
 F 3 of

B. III. of that Kingdom, to the erecting of it into
 C. 2. to an absolute Monarchy, and the establish-
 Sveriges ment of the Reformation. Containing
 Almäna a view of the most remarkable Turns
 Historia. of State, Commotions, Conspiracies, and
 principal Events, during that Period. By
 J. HENLEY, M. A. *in oct.* London, 1723.
 143. *sid. sbrutan Dedicat. och Företal.*

Med rätta har Författaren, til Epigrapher;
 valt Virgilii ord Aen. 1: 36. *Summa sequer
 fastigia rerum*; ty äldsta Historien, sålom i hans
 ranka oredig och opålitelig, vidrörer han al-
 deles icke, och i alt det öfriga brukar han
 möjligaste korthet. Börjar altså midt i tolfte
 Seculo, med Carl Swerkersson, och Erik den
 helige, och slutar med K. Gustaf Eriksöns
 död. Revolutionen i hans tid utgör öfver
 hälften af hela Boken; en usel Compilation,
 hvilken Autor likväl vågat tilegna Lord Car-
 teret.

2529. Mnemonica Historiæ Suo-Gothicæ
 Epitome, dodecade quæstionum in-
 clusa. Sumtib, Chr, Trapp excusa Aboæ,
 typ. Merkelianis, 1731. *in oct.* pp. 26.

Är en liten Minnesbok för Scholepiltar; men
 af god hand, neml. då varande Domprobsten,
 sedermera Bisk. i Linköp. D. *And. O. Rhy-
 zelius.*

2530. Kort Inledning til den gamla
 och nya Svenska Historien, begynnarom til
 tjenst, af de trovärdigaste Scribenter, samt
 äl-

re och nyare Handlingar, sammandra- B. III.
n, och til närvarande tider fortsät, af E- C. 2.
sao HYPHOFF. in oet. Götheb. Lange, ^{Sveriges}
744. 172. sid, utom Föret. och Reg. ^{Almänna}
^{Historia.}

Boken tryktes första gången i Stockh. och är et artigt Compendium, at brukas vid Ungdomens undervisning. Arbetet är delt i två Delar, eller Böcker, hvaraf den första under namn af *Svenska Handlingar*, i xvj. Cap. innehåller en Historisk och Politisk Beskrifning öfver Sverige. Andra Boken handlar om *Sveriges Konungar*, ifrån Christendomens början, hvilken föres til år 829, under Biörn III. på Häga, intil Kon. Friedrich, år 1743. Hedniska Konungarne åtnöjer sig Författaren med, et utur *Englinga-Saga*, *Langsedga Tal* &c. upräkna. Auctorerna, som han betjent sig af, anföras uti Anmärkningarne.

2531. Tilökningar af *Elisei Hyphoffs* Svenska Historia, innehållande utförlige Underättelser, om hvad så väl uti Antiquiteterna korteligen af honom vidrört är, som de uti Auctorens arbete förbigångne Konungar, ifrån början til Christendomens införande, bestående uti en Konunga-Längd, af några och tretio Regenter. Til den studerande Svenske Ungdomens tjenst utgifven af *Pet. TWET*, West-Goth. in oet. Upsala, Höjer, 1755. 7 ark.

Tilökningarne sträcka' sig icke allenast til Hedniska Konungarnes Historia, utan ock til årskilliga Capitel, uti hvilka handlas om våra

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia,

Antiquiteter; i synnerhet är det gamla Hedniska Afguda - Templet vidlyftigt beskrifvit; med bifogad afritning.

2532. Svea Rikes Historia, ifrån dess begynnelse til våre tider. Efter Hans Kongl. Maj:ts nådiga behag, på Riksfens Höglofl. Ständers åftundan, författad af *Ol. DALIN*, I Del, som innehåller hela Hedniska Tiden, *in quarto*. Stockh. Salvius 1747. 666. *sid. utom Dedicat. Företal. m. m. 5 ark.*

Lärda Tidn. 1747. n. 19. *Bibl. Raisonné*, T. XLV. P. II. p. 349.

"II. *Del.* som innehåller Påfviska Tiden. *ibid. ap. eund.* 1750. 922 *sid. Föret. Inneh. m. m. oberdkn.*

Lärda Tidn. 1750. n. 26.

"III *Del. I. Band*, som innehåller K. Gustafs och K. Eriks tider. *ibid. ap. eund.* 1760. 1761. 704. *sid. utom præmissa.*

Nya Svenska Mercurius. 1761. Jul. p. 23. Aug. p. 99.

"III. *Del. II. Band*, som innehåller K. Johans, K. Sigismunds, och K. Carl den IX. tider. *ibid. ap. eund.* 1761. 1762. 652. *sid. förutan Innehåll m. m.*

Nya Sv. Mercurius, 1762, Febr. p. 67. Mart. p. 131. Apr. p. 195.

Långre har Författaren icke hunnit; han arbetade på Fortsättningen, när döden honom öfverraskade på Drottningholm, d. 12 Aug.

1763.

1763. Des i detta ämne efterlämnade paper, som likväl endast skola bestå af Excerpter och strödde anteckningar, blefvo strax til Kgl. Canc. Collegium inlevererade.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

At v. Dalin, uti sin Svea Rikes Historia, bygt Tideråkingen på Hypotheten af Vattuminskningen, är ofvanföre, L. I. C. II. n. 1156, anmärkt, hvarest också de Skrifter som häröfver blifvit växlade, upräknas.

En närmare granskning af 1. Delen anstälde Histor. R. *Wilde*, uti *Förklaringarne och Påminnelserne*, som han lade til sin på Svenska öfverlatte *Allmänneliga Rätts Historias* 1. Del, tr. 1749. in 4:to. Se här nedanföre L. IV. C. I. n. 6714.

Likaledes uplatte vid fören. v. Dalins Historias 1. Del R. R. Gr. Gust. *Bonde Andringar*, som länge lupo i Mlet. men nu, tillika med v. Dalins *Påminnelser* därvid, finnas inryckte uti denne Författares *Witterhets-Arbeten*, Stockh. 1767. in 8:vo, D. III. p. 459.—508.

Vid 1751 Års Riksdag, inlämnade til Secr. Urskottet, Högv. *Prästeståndet*, som redan 1747. föckstat Vattuminskningens Satsen, se n. 1159, åter en Skrift emot v. Dalins Svea Rikes Historia, med ytterligare påstående, at hon af Rikt. Ständer aldrig blifvit gillad och approberad, och at sådant icke eller kunde, eller borde ske, emedan Auctoren deruti låtit inslyta åtskilliga ogrundade och obevilliga, samt Nationen til vanheder ländande esterrättelser; hvarom han väl af flere lärde män blifvit på-

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

mint; men utan at han i Företalet til II. Delen velar, eller kunnat desla Påminnelser upptaga och beifvara. Denna Inlaga, på hvilken, så vida mig kunnigt är, intet Utflag fallit, är ännu otruckyt.

"I. och II. Del, af Dalins Arbete äro öfversatte på Tyska, af Professorerne i Greifswald, *J. Benzelsbjerna*, nu Kammar-Råd, och *I. C. Dahnert*, samt tryckte äfven därstädes, 1756. 1757. in 4:to; dock skal Prof. Dahnert ensam hafva författat II. Delen, se *Sv. Mercur-Aug.* 1757. p. 201. Öfversättningen berömmes, in *dem Neuesten aus der anmuth. Gelehrsamk.* Nov. 1759. Mart, 1760, dock med denna tillägning, - - - "und was wolten wir lieber, als dals auch noch ein rechter Hoch-Deutscher Gelehrter, wegen der Deutschen Schreibart, wäre zu Rathe gezogen worden, so würden wir nicht auf allen seiten, so manch Pommerisches, oder Plat-Deutsches Schiboleth darin antreffen, welches die sonst schöne überetzung sehr merklich verstellet."

År 1758 började Mag. P. L. *Trdgård* gifva ut v. Dalins Arbete i *Sammandrag*, under följande Titel: "Svea Rikes Historia, ifrån des begynnelse til våra tider, efter Hans Kgl. Mäj:ts Nådiga behag, på Riks. Högl. Ständers åstundan, tilförene af *Ol. v. Dalin* författad, nu utgifven i *Sammandrag*. I. Del. som innehåller hela Hedniska Tiden. Stockh. Greffing 1758". in *öst. maj.* 216. sid. Det öfriga har icke följt.

2533. Anmärkningar vid Herr Hof-Cancellerens och Riddarens *Olof von Dalins*

ins Svea Rikes Historia. in duodec. Stockholm, Salvius, 1771. 216. sid.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Lärda Tidn. 1771. n. 57. 58. *Neue Crit. Nachricht.* VIII. B. p. 12. Greifsw. 1772. in 4to.

Desa Anmärkningar tilegnas Herr Kammar-Rådet *And. Botin*. De äro delte i tvenne Afdelningar: den förra innehåller Omdöme om v. Dalins Historia i allmänhet; den senare innefattar: 1) Bevis eller Exempel af uppenbara Afvikningar ifrån Historiska Sanningen; 2) Exempel på Afvikningar ifrån Auctors Själf, eller på sådana ställen i denna Historia, som äro stridige emot hvarandra; och ändteligen 3) några Exempel på misstag i Reflexioner, Omdömen och Slutfatser.

Man medgifver gerna, at de fläste af dessa Anmärkningar äga grund, änskönt alla icke äro af lika vikt och värde; men däruti tyckes Författaren gå för långt, när han påstår, at v. Dalin: "vid författandet af sin Svea Rikes Historia, tagit sig före et ämne, som icke hedrar honom och gagnar Fäderneslandet i lika mon, som hans öfriga Politiska och Moraliska Skrifter"; i tynderhet, som han strax härpå Själf tillstår: "at denna v. Dalins Historia nu likväl är det förnämsta Verk, som vi äge i Svenska Historien, och hvarmed vi torde länge få oss åtnöja."

Om Tyska Öfversättningen af Anmärkningarne vid von Dalins S. R. Historia, som står uti J. G. Meufels *Historische Untersuchungen*,

I. B.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia,

I. B. 3. St. fe *Neueste crit. Nachr.* 1780. p. 253. "Der Uebersetzer (heter det) bestim-
"in dem Vorbericht den Werth der Dalinchen
"Reichs-Historie, so wohl als dieser Kritiken,
"und sagt zu gleicher Zeit viel wichtiges zu
"Dalins Entschuldigung. — Schade, das die
"Uebersetzung in der Mitte abgebrochen ist."
Jämnför *Götting. Anzeig.* 1780. Zug. n. 35.
P. 557.

2534. Svea Rikes Konungars Histo-
ria ok Ättartal, ifrån 2200. år före Chri-
stum, intil 1749. Efter de äldste ok bä-
sta Handlingar i korthet författad. Jem-
te införde Bevis uti tvenne Bihang, Geo-
graphiska Anmärkningar ok Jämnförelse
imellan alla Sveo-Göthiska Konunga-Hi-
storier. Af Joh. GÖRANSSON. in ock.
Stockh. Grefing, 1749.

Boken innehåller följande stycken: 1). En
Dedication til Pr. Gustaf, 6. sid. 2). en *In-
ledning om Historiens Grundsanningar*, 24. sid.
Följer 3). p. 1. — 277. *Svea Rikes Drot-
tars ok Konungars Historia*; 4). p. 278. —
298. *en kort Tideräkning til denna Bok*; 5).
Första Bihanget, p. 299. — 312. innehåller:
*vidare Bevis til den urgamla Slägtlinea, som
räcker ifrån de första Svea Konungar intil H.
K. H. Adolf Fridrick, med en ouplöst ok o-
skiljagtig kedja*; 6). uti andra Bihanget, p.
313. — 391. *andragas åtskilliga bevis til den-
na äldsta Histories sanfärdighet*; 7). p. 392.
står en Charta öfver Europa i äldsta tiderna,
med

med *anmärkingar*, som gå til p. 405; och derifrån til p. 416. läsas 8). *de aldradldsta Beskrifningar om Svearnas ok Göthernas Dygder.*

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Följer vidare, med särskildt Titulblad: "Hennes Kongl Höghets af Svea Rike Lovita Ulricas Langfädgar, eller Förfäder, men efter man räknad, ifrån forna Svea Konungar, uti underdånighet beskrifne af Joh. GÖRANSSON," 23. sid. P. 24. åro årtkillige *fehl rdtade*. Ännu halft ark med något som borde vara uti andra *Bihaget*, och år tagit utur Canc. R. Stiernmans ädla *Bok om Wapn ok Sköldar*, uti Mfc. jemte Förteckning på hela Göranssonska *Bokens innehåll*.

Utom den redan nämnde Geogr. Chartan, har Författaren jämväl funnit angeläget vara tillägga: en Taffla öfver Postvägen emellan Stockholm och Åbo, jämte en annan föreställande gamla Båten, med hvilken öfversten v. Lingen gick öfver Ålands-haf, med Frids-Præliminarierne, d. 19 Jun. 1743. och ånteligen, på tvenne tryckta och tillsammanklistrade ark, Ålands, eller Svea Rikes Konunga-Långder, af honom sjelf samlade.

Onekeliget är; at Författaren, vid sit Arbeta, nedlagt mycken möda; men deremot saknas granskning och smak. Uti *Journal des Savans* 1751. Aout p. 501. anmärkes: "que cet auteur surpassa beaucoup l'illustre Rudbeck en conjectures hardies, & qu'il s'égaré en quelques endroits de l'Histoire du Roi actuellement regnant avant son avènement au Trone."

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

2535. Swea och Gótha Christna Konungars Sagor, sammanfattade til underrättelse för Sweriges Almoge och menig man, som af dem kunna lära, huru dera K. Fädernesland ifrån flera hundrade årtal tillbaka blifvit regerat, samt se, huru Gudsfruktan, Laglydnad, Dygd och Enighet alltid följt Guds välsignelse, men der emot Synd, Lagens och Eders öfverträdelse, samt Oenighet haft til Påföljder såsom Landsplågor, blods-utgjutelser, förödelser, m. m. *in oct.* Upsala, 1759. 48. sid

Börjar med Eric Segerfäll och slutar med Kon. Friedrich. Arbetet svarar emot det de med pålyftade ändamål, neml. at bibring gemene man någon idé om Fäderneslandets Historia.

2535. (a) Msct. Sweriges Regenters Historia, illustrerad med Medailler; af Carl Reinh. BERCH.

Detta Arbetet läser förvaras uti Ant. Archiv.

Det är författat ungefärligen i den smak, som Ger. van Loons *Histoire Metallique des XVII Provinces des Pais-Bas*; och innehåller, jemte korta Lefvernes-Beskrifningar, en Historisk uttydning på de Medailler och Skådepenningar, som vid åtskilliga tillfällen blifvit slagne öfver Sweriges Konungar och Drottningar, ifrån K. Gustaf d. I. til och med K. Adolph Friedrich. Medaillerna äro dels tagne utur Brenner, dels efter Originalerna afritade. De

hette Afdelningar af detta Verk har jag läst; B. III.
äger också några i Afskrift, som af Hr För- C. 2.
fattaren blifvit mig meddelte. Sveriges
Almänna
Historia.

2536. Utkast til Swenska Folkets
Historia (I—vi. Tidehvarfvat.) in 12:0
Stockh. Salvius 1757.—1764. 736. sid.
utom Ded. och Förret.

Författaren, Hr Kammarrådet *And. BO TIN*,
afhandlar Sv. Folkets Historia efter vissa Ti-
devarf. De tre första tryktes 1757. på 148.
sid. *Lärda Tidn.* 1757. n. 43.—45. *Sv. Mer-*
cur. Jul. 1757. p. 99.—102. Det första fö-
reställer Sveriges äldsta kändedom til Odens
tid, och handlar om Sv. Folkets Uphof; det
andra sträcker sig ifrån Oden til Ingiald Ilrå-
rådas död, då Ynglinga-Åtten innehade hög-
sta Regementet i Norden; det *tredje* går ifrån
Ingiald Ilrådes tid til Emund Gammals död,
under hvilken tid Iwar Widfamnes Ått regera-
de i Sverige.

Fjerde Tidhvarfvat, som går ifrån år 1061
til 1250, under hvilken tid trenne Hus öm-
som belutto den Kongl. Tronen (p. 149. —
256.) urkom 1760. *Lärda Tidn.* 1760. n. 19
—21. *Sv. Mercur.* April 1760. p. 83. — 91.

Femte Tidhvarfvat, som sträcker sig ifrån
år 1250. til 1389. då Folkunga- Åtten inne-
hade Sv. Tronen, (p. 257. — 423) följde
1761; och 1764. *Sjette* Tidhvarfvat (p. 424.
—736.) som går ifrån 1389. til 1520. och
innesfattar hela Calmare-Förenings tiden.

Fort

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Fortfäringen af denna vackra och i sin-
ning pragmatiska Inledning saknas, och åter-
stå ännu *sjunde* Tidhvarfvet, som innesfattar Ko-
nüngarna af Wala Ätten; det *åttonde*, Konun-
garne af Pfaltz - Zweibrückiska Huset, och
det *nionde*, ellet sista, Sv. Folkets Histori-
etter den återvundna Friheten. Vid en ny
Uplaga af de redan förut tryckta Delar kun-
de arbetet göras ännu fulkomligare, om åtskil-
liga Mistag rättades, de väfenseligaste Citatio-
ner tillades, Chronologieñ i brädden utfatte-
m. m. hvilket akt icke blifvit i akt ragit, nå-
de fem första Tidhvarfven årsh — — — om-
trycktes.

Öfver de tre första Tidhvarfven har Er-
Ekholm utgifvit *Kritiska Anmärkingar*: de stå
uti des *Kritiska och Histor. Handlingar*, II Saml.
p. 161.—177. III. Saml. p. 274.—294. Bot-
tins Svar läses uti *Lärda Tidns* 1760. n. 88
— 90.

Tyska Öfverfäringen af Botins Arbeta be-
römmes i *Leipz. gel. Zeit.* 1768. p. 5. och
p. 205. samt i *Götting. Anzeig.* 1768. p. 266
Hon har för följande Titul: "Andr. BOTINS
Kön. Schwed. Kammeraths, Geschichte der
Schwedischen Nation im Grundriss. Aus den
Schwed. ins Deutsche übersezt von
Hartw. Ludw. Christ. BACKMEISTER, Insp. der
Gymnasii der Kaiserl. Akademie der Wissen-
schaften in S. Petersburg, Mitgliede der Kön-
Deutsch. Gesellschaft in Gört. 1. u. 2. Theil.
Riga und Leipz. Hartknoch 1767." in o. o.
pp. 496. 382. Vid slutet af senare delen
p. 370. — 382. har Öfverfättaren bifog-

en Förteckning samt uttydning, så väl på Svenska Orden han i sin Öfversättning i bibehållit, som på några mindre vanliga Tyiska Ord han brukat. Hr Borins Arbetet, efter denna Öfversättning, recenserat vidlyftigen, och med många, fast än nog tvaga iakast, emor vår äldsta Historias trovärdighet, uti *Allgemeine Deutsche Bibliothek*, B. 9:de, St. 1, p. 174 — 186.

2537. Kärnan af Swea Rikes Historia. I. Del. *In memoriam patriæ. in O. A.* Stockh. Merckell. 1759. 425 sid.

II. Del. *ibid.* Hestelberg, 1760. 543 sid.

III. Del. *ibid.* - - - -

Författaren är Mr *Eric LUNDSTRÖM*, Notar. Consist. i Strengnäs, sedermera Kyrkoherde i Stora Malma, död 1777. Arbetet utgafs Arktals, sålom en Weckoskrift, åren 1759 — 1762.

I Del. går ifrån äldsta tiderna til Erik Segersäll; II Del. ifrån Olof Skörkonung, år 994 til Erik Låspe 1250. Af tredje Delen, som börjar med Folkungiska Huset, och skul le sträcka sig til det Wasiska, äro allenast 35 Ark tryckte; som stanna vid år 1410. Författaren afhandlar tillika Svea Rikes Historia, samt därtill hörande Jus publicum, i fem Hufvudpunkter, såsom: 1) Om de regerande Konunga-Husen, i den ordning, uti hvilken de, hvar efter annan, antrådt Riksstyrelsen; 2) Deras inbördes Skyldskap, i grund af hvilken de skäl å dagas läggas, å hvilka et fritt Folk, vid sina fria Konunga-val, haft sit förnämsta ögnamärke; 3) Svea Rikes Förbund med Utrikes Magter, jemte deras orsaker; 4) Revolutionerne inom Riket, så uti Regerings-Kropp.

Bibl. H. S. G. Del. 5. G pen,

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

pen, som Kyrko-Staten, samt; 5) Minnen af de hoga Familier, hvilka under hvarje Konungahus, få i Krigs, som Politiska ämnen, af Fäderneslandet gjort sig förtjente." Uti Tide-räkningen följer han Wilde: Anmärkningarne, som äro talrike, innehålla dels Uplysningar, dels Citationer.

2538. The History of Sweden, in
Oct. London. 1761.

Almänt bekant är, at et Sällskap af Lärde Män i England gifvit ut en stor och vidlyftig *Univerfal Historia*, delt i tvenne *Hufvud-afdelningar*, hvaraf den ena innefattar *äldre*, den andra *nyare* Historien. Uti sednare Afdelningen, eller *the Modern part*, förekommer den här nämnda Svea Rikes Historia, som intager hela den XXXIII Tomen, bestående af 44 sid.

Uppå en få kort, som med närvarande tid och sanningen mindre öfverensstämmande Geographisk och Politisk Beskrifning öfver Sverige; följer sjelfva Historien, ifrån de äldsta tider intil år 1760. Arbetet är fullt med grofva fel, oriktigheter och misstag, som til en del, i anledning af Tyska Öfversättningen, upräknas uti *Götting. Anzeig.* 1766 p. 340 följ. och hvilkas antal, om man dem alla ville anmärka, råtra och förbättra, skulle blifva oräkneligt. Det vore altså nödigt, fåger rättel. Recensenten, at denna Del af bemålte *Univerfal Historia*, som så mycket vanhedrar Engelska Författarnes eljest, i flere hänseenden, berömvärda sit, och hvilken, utan föregången granskning,
icke

icke hade bordt utgifvas på Tyska, aldeles å
nyo utarbetades.

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Grunden til et sådant Arbete tyckes Prof. Schlözer i Göttingen hafva lagt, uti sin så kallade *Allgemeine Nordische Geschichte*, hvilken utgör XXXI Delen af den stora Univerſal-Historien, Tyska Uplagan. Denna Del, tr. i Halle 1771 in 4to, recenserar vidlyftigen uti J. C. Gatterers *Histor. Journal*, IV Th. p. 53-71. Prof. Schlözer skal likväl icke vara sinnad gå längre, eller til omarbetande åtaga sig Svea Rikes Historia i hela sin vidd, som Prof. Gebhardi i Lüneburg gjort med Norriges och Danmarks Historia: et Verk, som på alt sätt hedrar sin Författare.

2559. *Abrégé Chronologique de l'Histoire de Suede*, par Mr LACOMBE, Avocat.

År första Stycket i II Tomén af des *Abrégé Chronologique de l'Histoire du Nord, ou des Etats de Dannemarc, de Russe, de Suede, de Pologne, de Prusse, de Courlande &c.* Amsterd. 1763 in 8:vo, 2 Vol.

Författaren har brukat samma methode, som Franka Presidenten *Henault*, uti sin *Abrégé Chronologique de l'Histoire de France*; et förträffeligt Original, men som alstrat af sig flere såte Copior, til hvilka detta Lacombes Arbete oftridigt hörer.

I och för sig sjelft år det ej annat än et Utdrag af Pufendorfs Inledning, efter senaste Franka Uplagorne, och altså, både i anseende til Tideräkning och Konungalängd, oriktigt;

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

at förtiga mångfaldiga andra dels grofva fel
dels löjlige misstag, förvånda Namn m. m. Hi
storien förtlättes til år 1754, eller rättare 1756

Beskrifningen öfver Lappmarkerne, som på
första sidorne framlyser i en lärskild Column
är afstypad och orilräcklig. Hela Förtecknin
gen på Svenske lärde och berömdé Män, (*Sa
vans & illustrés de Suede,*) består af 44 Personer,
af hvilka Olaus Magnus är den förste, och
Archie Biskop Eric Benzelius, död 1709, den
sifte. Om denne senare, säger Författaren
qu'il a traduit la Bible en Suedois. Ännu be
lynnere är, at finna den bekante Boktry
karen, Seb. Gryphius, Joh. Bugenhagen, Casp.
och Joh. Bartholinus med i denna längd. En
jest synes klarligen, at Lacombe icke kändt
re lärde Svenske Män, än dem som Arcken
holtz namngifver, *Memoires de Christine*, T. 1.
p. 312 följ., ånskönt han icke funnit dem så
vårdige, at i sin lista uptrags. Den enda Ge
neral bland deste *illustrés* är Fältherren Wrangel.

De vid slutet tillagde *Remarques particulieres*
tarfva intet mindre, ån alt det föregående, anten
liga förbättringar. Författaren känner likväl
1720 års Regerings-Form, som är mycket för en
Franos.

2540. Kort Inledning til Svenska Hi
storien och Stats-Kunskapen *in och* Stockh.
Kgl. Tr. 1768. 135 sid.

Lärda Tidn. 1769, N. 30.

Författaren säges vara Amanuensis Histo
riographi, *Sam. Loenbom.* I Företalet gifves
til-

tilkänna, at denna Inledning är Ungdomen til B. III. tjenst sammandragen af årskilliga de bästa, stör- C. 2. re och mindre Svenska Historier, och at, som Sveriges åndamålet förnämligast varit, at författa en Hand- Almänna Historia. bok, så hafva allenast de hufvudsakligaste om- ständigheter kunnat vidröras; Författaren har tillagt et halft ark, innehållande: Konungens "af Sverige Stamtafla, samt Svenska Konunga- Hulsets skyldskap med Kongl. Gustavianska Åt- ren". Et par fel i desse Taflor rättas i *Lärda Tidn.* 1771, p. 68.

2541. Svea Rikes Historia, ifrån de äldsta Tider til de närvarande; *I Delen*, som innefattar Rikets Öden ifrån des början, til år 1060. in 4:to. Stockholm, Stolpe 1769, 600 sid. utom *Dedication, Innehåll och Rättelserne*.

Författaren är Cancellie-Rådet och Profesoren vid Academiën i Lund, *Sven Lagerbring*. Et hedrande Omdöme har detta Verk erhållit af Kongl. Cancellie Collegium, uti Bref til R. R. och Academie Cancelleren Gr. Gust. Ad. Hjärne, skrifvet d. 8 Augusti 1769, och tryckt uti *Tidningar om Lärda Saker*, 1769, p. 101. Mina oförgrigeliga Tankar har jag yttrat i Bref til Författaren af *Almänna Tidningarne*, hvarest det är inrykt 1770. N. 3, 5, 7; jämför *Lärda Tidn.* 1769. N. 81, 83. Arbetet recenseras också i *Neue crit. Nachr.* Greifswald 1770 in 4:to Vol. 6. p. 89. Recensenten hörer til dem, som vilja ty- nas hafva viktiga skäl til at förkasta grunderne, på hvilka vår äldsta Historia är bygd, och an- ser förden skul *C. R. Lagerbrings Svea Rikes Hi-*

B. III, C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia,
istoria, för så gammalmodig, et den bordt
50 år tilbakars i dagsljuset framtråda. Billiga
omdöme låses *Götting. Anzeig.* 1770, p. 133.

— *II Delen*, som innefattar Rikets Öden från å
1060 til 1300 *ib. ap. eund.* 1773. 880 sid. *De*
dedication, Företal och Rättelserne, tillammans 40
oberäknade,

Nya Lärda Tidn. 1774, N. 12. *Götting, An*
zeig. 1775, N. 76.

— *III Delen*, som innefattar Rikets Öden från
1300 til 1397. *ib. ap. eund.* 1776. 880 sid. *om*
om Dedication, Innehållet &c. tillammans 1 ark
Stockholms Lärda Tidn. 1777. N. 7, 8.

2542. Anecdotes Svedoises.

År första Stycket af de så kallade "Anecdotes"
"du Nord, comprenant la Suede, le Danne
"mark, la Pologne, & la Russie, depuis l'O
"rigine de ces Monarchies jusqu'à nos jours"
Paris 1770 in 8vo, p. 1 - 216. *Gazette Liter. d*
l'Europe 1770. Avril, p. 304. Edit. d'Amsterd.
Journal Encycloped. 1770. T. III. Part. 3. p. 365

För några år sedan voro *Abregés Chronolo-*
giques i mode, (se N. 2539); nu har man på-
funnit *Anecdotes*, Engelska, Italienska, Tyska,
Nordiska &c. hvilka likväl ingen ting innehå-
la, som svarar emot Titeln, utan allenast så-
dant som i alla andra Compendier förekommer.
Åtskillige fel i Svenska Historien anmärkas ut
Götting. Anzeig. 1771. Zugabe N. 2, men långt
flere kunde uppfivas om det lönte mödan,

Boken med Titel: "Schwedische Anecdoren,
nebst

"nebst einer Reihe der Schwedischen Könige im B. III.
 "Grundriffe" Hamb. 1773 in 8:vo, 168 sid. är C. 2.
 inret en Öfversättning af ofvannämde *Anedo-* Sveriges
tes Svedoises, utan egenteligen en Conjuncturs- Almänna
 Skrift, beledsagad med en Konungalängd, tagen Historia.
 urur Botins Urkast, men felaktigt afskrifven.
 Se *Neue Crit. Nachr.* IX. B. Greifswald 1773,
 in 4:to, p.166.

2543. Minnes-Tafla öfver Sveriges
 Konungar, med hvad under dem måst
 märkvärdigt, särdeles i sist framledne Gu-
 stavianiske Perioden, förelupit. Begynnare
 til tjenst författad. Gesle tr. hos E. P. Sund-
 quist, 1771. 1 ark i patent.

2544. Svenska Historien, til yngsta
 Begynnares tjenst sammandragen *in oct.* St.
 Salvius 1771. 35 sid.

Lärda Tidn. N. 94.

Författaren och Förläggaren är en och sam-
 ma Person.

2545. Sammandrag af Svea Rikes Hi-
 storia, ifrån de äldste til de nyaste Tider.
 Til Ungdomens tjenst upfatt af *Sven LA-*
GERBRING, Canc. Råd och Hist. Prof. i Lund,
 samt Ledamot af Kgl. Vitterhets Academien.
in oct. Stockholm, Lange 1775. 247 sidor,
 utom præmissa. 1 ark.

Med detta Sammandrag tyckes Almänheten
 vara mindre nögd, än med Författarens större
 G 4 Verk,

B. III.
C. 2.
Sveriges
Almänna
Historia.

Verk. I min tanka svarar det icke fullkom-
ligen emot det dermed pålystade ändamål, nem-
ligen Ungdomens tjentst.

Tyska Öfversättningen, som Prof. Möller i
Greifswald gifvit ut, har fått följande titel:
"Abriss der Schwed. Reichs-Historie, von den
"aeltesten bis auf die neuesten Zeiten, entwor-
fen von *Sven LAGERBERG*" &c. Greifswald
1776, in 8:vo, I alph. 6 ark. Om de Tilläg-
ningar och Ändringar, som Öfversättaren varit
nödlakad göra, läs *Neueste Crit. Nachrichten*,
1776. N. 12.

— *Det Jamma* — Andra Uplagan. i stor 8:vo. St.
1778-1780. vid pils 960 sidor.

Götting. Anzeig. 1779, N. 14. 1780, N. 89.
A. F. Büfching, *Wöchentl. Nachr.* 1780, p. 250.

Denna Uplaga öfverträffar vida den af år 1775.
Hon är icke allenast aldeles å nya omarbetad,
utan ock ansefligen tilökt och förbättrad; en
ny Del, som innefattar *Rikets Stats-Kunskap*,
har tilkommit, bestående af 122 sidor, likale-
des 33 *Genealogiska Tabeller öfver Svenska Ko-
nunga-Husen*. Tryck och Papper swara emot
Arbetets värde.

2546. Svea Rikes Konunga-Historia.

Et stycke deraf införes årligen uti den så kal-
lade *Historiska Almanach*, som Kongl. Vet. Ac.
låter trycka i Stockholm in 12:mo. Början
gjordes 1761 med en *Konunga-Ldngd*, ifrån O-
den til Inge den äldre. Fortsättningen följde,
til des, år 1764 Titeln *Konunga-Ldngd* förbyttes
den af *Svea Rikes Konunga-Historia*.

Cap.

Cap. III.

*Sveriges Konungars Historia i syn-
nerhet.*B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Sect. I.

Ättfädernes och Öfverdrottarnes Histo-
ria af Jotuna Slåkten, före Christi
Födelse,2547. Sagobrott om Norriges Upfin-
delse.

Se Er. Jul. Björners Nord. Kämpadater. Stock-
holm 1737, in fol, n. 1.

Detta Sagobrott består af tvenne Skrifter,
den förra på Göthiska, är tagen af en gammal
handskrifven Bok i Kongl. Ant. Archivo *Flat-
eyarbok* kallad, den man jämfört med en lika
lydande, utgifven af M. Theod. Thorlacii, och
tryckt i Skalholt, på Island, år 1689. Den se-
nare har man tagit af Torfæi Norska Historia,
och densamma på Svenska öfversatt. Hårtill
har Björner lagt hvad i berörde Archivi Bok
på Göthiska finnes om Nors afkommander, i
lika måtto det Torfæus, i bemålte sin Bok, har
om Goors och Goas Ätt; han har vid altsam-
mans behållit Torfæi Latinska Version, hvilket
dock, efter Handskrifterne, blifvit ändrat och
förbättrat. Läs Björners Påminnelle til Läsa-
ren, vid slutet af detta Sagobrott, p. 15, men
läs också Suhms Påminnelser om den så kalla-
de *Flateyarbok*, uti des *Crit. Hist. af Danm.* B.
II. p. 564. följ.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Jämför Wilde, *Anmärkn. öfver Pufendorf*, på 47, hvarest säges, at den efterrättelle vi om våra tre Nordiska Rikens första uphof, ibland andra inhemska, finne, bör alla utländska föredragas; och at hon, efter alt anteende, är en gammal muntelig Tradition ifrån mörka tiden, hvilken, ånskönt hon under Fabel tiden blifvit upptecknad, dock likväl behållit sin gamla enfaldighet tämmeligen ren och oförfallkad, men är af nyare Scribenter, antingen ej som sig borde anmärkt, eller aldeles utaf afund förkastad. "Man har svårt för at upvisa en gammal Historia, som är mindre upblandad med skräckesagor, än denna, (*Fundin Noregur*). Hon innehåller nästan intet annat, än en blott Genalogisk Förteckning på de gamla Nordiska Släkter; och som lederne slutas med sådana personer, hvilka lefvat uti det 9 och 10 århundrade, kan man däraf något när gissa, när Auctoren lefvat &c. S. Bring, *Svea Rikes Historia*, I Del. p. 8,

En helt annan tanka hyser Canc. R. Ihre, i sit *Bref til Canc. R. Lagerbring*, rörande the *Isländska Edda*, Stockholm 1772, in 8vo, p. 26 seq. "Jag vil utbedja mig vår tids lärde Antiquariers benägna urlågt," säger han, "om jag vid thetta tillfälle röjer min öfvertygelse, at hvad i *Fundin Norregs* berättas om thenna Jotslands och Quenlands Konungen (*Fornjotr*), intet annat är, än en Fabel, eller Mythologisk dikt, lik med the flera andra, som i *Edda* finnas, och i hvilken man ej bör söka något *historicum*". Skålen hvarmed Författaren styrker sin mening, kunna läsas hos honom; och de

de förtjena at noga öfvervägas. Til tydligare bevis, bifogar han vid slutet Fornjotr's Ättartal, sådant som man det i Sagan finner, men med försvenskade namn. B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Suhm anmärker, *Crit. Hist. af Danm.* B. II. p. 822, at redan *Venusinus* varit, hvad *Fundin Norregs* vidkommer, af samma tanka, som Canc. R. Ihre; hvilket han beviser med et ställe utur des mycket fälynta Bok: *de Fabula, quæ pro Historia quam Jæpissimæ venditatur*, Hafn. 1605, in 4:to.

Se&. II.

Öfverdrottarnes och Konungarnes Historia af Inglingiska Ätten, ifrån Odin, til Ingel Illrada, år 650 efter Christi Födelse.

2548. Ulyses & Otinus unus & idem, Sive Disquisitio Historica & Geographica, qua ex collatis inter se Odyssea Homeri & Edda Island. Homerizante, Otini Fraudes deteguntur, ac detracta larva, in lucem protrahitur Ulyses, Authore *Jona Ramo. in oct. Hafniæ*, lit. J. J. Bornheirich, 1702. p. 180. sine *Ded. Præf. rel.*

Nova Liter. Mar. Balt. 1703. p. 20.

Denna Uplaga är full med tryckfel, hvarpå Författaren lämnat en förteckning, bestående af 4 sidor. Boken trycktes om år 1716, under följande Titel: "Tractat. Historico Geogr. quæ Ulysem & Otinum unum eundemque esse o.
"sten.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

"stenditur, & ex collatis inter se Odyssea Ho-
"meri & Edda Island. Homerizante, Outini
"fraudes deteguntur, ac, detracta larva, in lucem
"protrahitur Ulysses. Editi nova, pluribus ad-
"ditamentis, uti & Tabella Geogr. aucta & e-
"mendata, Authore *Jona Ramo. in oct.* Hafn.
"Rothe. 1716", pp. 171. utom Dedic. och Fö-
"retal".

Denna Uplaga är icke allenast något correcta-
re tryckt, utan ock lå på flere ställen tilökt, i
synnerhet har Författaren arbetat om tionde Ca-
pitlet, *de Ogygia*, som, efter hans mening, skal
vara Helgeland, samt tillagt en Geogr. Charta.

"Jonas Ram, Dansk Prästman, har uti den-
"na Tractat vinlagt sig, at, med icke mindre lär-
"dom än snille, bevisa, det Ulysses och Odins
"varit en och samma person. Men som ej kan
"nekas, at rycktet om Trojaniska kriget, som
"längesedan hördes nästan öfver hela Europa, ock
"kunnat blifva vid Odins tid af honom i Sverige
"infört, då tynts hafva nog tilragit; jämväl ove-
"derfägeligt är, at Odins Slägt kommit ifrån
"Troja, emedan han sjelf fört sin Ätt til *Tro-*
"och *Priamus*, såsom i några af våra inhemska
"Berättelser låges: så är dock deras mening
"långt sannolikare, hvilka säga, at Odin, af
"fruktan för de Romare begifvit sig til Norden.

"Den här nämde Danske Prästmannen har gan-
"ska grundeligen bevist, at Odins Namn ej heller
"Grekerne varit obekant, utan af Ulysse bru-
"kat långt före vår Odins tid; hvarföre ock
"Skalden Homerus Dikten om des Refor namn-
"gifvit *Odyssea* - - - men at sjelfva uprinnelsen
"deraf är Grekisk, och at vår Nordiske Oden
"varit

"varit en Grekisk Ulystes, däruti går hans
 "gifsning för vida. Deremot beviser tenare ti-
 "ders Grekiska och Romerska Skribenters tyf-
 "het om vår Odens tåg til desse Nordiska län-
 "der, at det måtte skeedt en rund tid förr än
 "de Romare kommit til Mæotiska Tråsker, och
 "deromkring liggande Länder, samt för Pom-
 "peji Magni tid, hvilken de så noga beskri-
 "vit, at icke troligt är, det sådan märkelig sak
 "kunnat blifva förtigad, om de deraf verat;
 "men deremot ganska troligt, at de deraf måst
 "veta, om Oden af dem blifvit utdrifven".
 Wilde, Almänna Rätts Hist. Cap. II. §. 29. och
 §. 32. p. 294. not.

B. III.
 C. 3.
 Sveriger
 Almänna
 Historia.

På annat ställe, *Præparat. hodeget*, §. 87. sq.
 vilar samma Auctor, at Odin, såsom en stor
 Statsman, af de Romerska maximer och bedrif-
 ter förut ledt, hvad Alaland hade at för-
 vänta; at han gjort sig förslag på större kraf-
 ter ifrån Norra och Veftra Seythien, och der-
 före begifvit sig dit in, lämnandes sina Öster-
 länder under sina Bröders vård; at det lyc-
 kats efter önskan; at han bragt Góther och
 Cimbrer, och nästan alla Germaner up emot de
 Romare, stiftat stora Germaniens Kejsaredöme
 och blifvit des Öfverherre m. m. Jämför *Sigfr.
 Porthans Disfert. Histor. de Germania Magna.*
 Aboæ 1764, in 4:to.

Om Alahem, hvarest Odin skal hafva varit
 Regent, innan han företog sin Nordiska
 färd, och detta Landets belägenhet, hyfa Häf-
 dateknare skiljaktige meningar. Läs Sparfven-
 felts Bref til C. Lundius, vid slutet af denna
 tenares Anmärkningar vid W. G. Lagen, p. 146.

Ol.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ol. Celsii Afhandling, i *Act. Liter. & Scient. Suec. 1736.* p. 193. Wilde i *Förberedelsen* p. 232. seq. v. Dalin, *S. R. Hist.* I Del. p. 20. Anmärkn. (p), och p. 101. Anmärkn. (d). Bring, *S. R. Hist.* I Del. p. 53. seq. Ihre, *Glossar. S. G. TL.* col. 112 - 115.

Hos de Nordiske Scribenter är ej eller ännu afgjort, icke allenast på hvad tid Odin begifvit sig hit til Norden, utan också hvilken väg han tagit. At lämna de äldre, och tillika Meslenius, Arngrim Jonæ, Sheringham, Torfaeus och flere, hvilka likväl allesamman förtejtjena at med hvarannan jämföras, så har Wilde, uti sina ofvannämde Skrifter, framställt många och viktiga skäl, som föranlåta honom föra Odins ankomst til vid pås 120 eller 115 år före Christi Födelse, samt tillika utaf *Surlstone Edda*, och i synnerhet des *Helms Kringla*, sökt bevåsa, at Odin, öfver Neder-Sachsen och Jutland, kommit til Odensö, och rådan i Sverige, ehuru Stjernhjem och flere med honom, hafva bestridt denna mening emot Cluverius och andra, som velat göra våra Göther til Tyskar. Dalin åter, jämförandes på sit sätt våra inhemska esterrättelser med Anglo-Saxiske Konungarnes Årtartal från Odin, här utvaldt hvad som honom syntes möjligast och sannolikast, och fördenskul fört Odin, ungefär 125 år efter Christi födelse, sjöledes til Finland utöfver Ryssland, och sedan öfver Sverige och Danmark til Tyskland, se des *Svea Rikes Historia*, Cap. 4. Hvad som Wilde mot denna mening anfördt, kan läsas uti hans *Almänna Rätts Hist.* Loc. cit. och Anmärkn. til 2 Cap. §. 11. p. 118.

At

At Odin icke flyttat hit, förr än vid Kejsar Constantini Magni tid, har en Mag:r vid namn Hedström loft bevisa, uti en Afhandling, som finnes tryckt Göteborg. Magazinet 1760, 1761. Mag. Neander, Charact. Chronolog. Newton. gör Odin ännu yngre, sättandes des ankomst på år 467 efter Christi födelse, en mening, hvilken den yngre Wilde vederlagt: såsom ofvanföre n. 2523 anmärkt är.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ifrån desse afviker L. A. Gebhardi, Fortsetzung der Algem. Welt-Historie xxxii. Th. Halle 1768. 4:to. förändes Odins tåg til inemot slutet af tredje Seculum: se Föret. p. 33 och anmärkn. (t) p. 318. hvilket han lofvar uti en såre skild Afhandling vidlyftigare at utföra och bevisa.

Detta har han ock gjordt uti Företalet til 1 Del. af sit Utdrag af Norriska och Danska Historien, på Tyska, som utkom i Halle, 1774 in 8:ve. undersökandes först: 1) Om en sådan Man, som Odin, varit til? 2) Huru vida Sturleslons Berättelser om honom, kunna anles för trovärdige? och 3) i hvilken tid han lefvat? Första och andra frågan besvaras med ja, och skäl dertil anföras; åfvenväl til den mening, som Författaren antagit, at Odins Tåg til vår Nord bör föras til senare hälften af tredje Seculum. Jämtör Götting. Anzeig. 1775. N. 30.

Marpurg. Professorens Curtii Afhandling: de Tempore, quo Othinus septentrionales regiones adiit, har jag icke ledt; den omtalas, Neue Crit. Nachr. Greitsw. 1773 in 4:to, ix. B. vi. St. p. 48, med några ord: "Herr Curtius zeigt erstlich, dass die Gothen und Geren ein Volck gewesen, und

B. III.
C. 3.
Sveriges
Älmänna
Historia.

"und setzt dann die Wanderung aus ihren alten
"Sitzen am Borysthenes in Sarmatien u. s. w. in
"das zweite Jahrhundert nach Chr. G. - welches
"er mit verschiedenen gelehrten Gründen zu er-
"weilen sucht". Eljest har jag funnit, uti Fri-
herrl. Rålambska Biblioth., en liten Håndskrift,
på Svenska, med följande Latinska Titel: *Ge-
orgii STIERNHJELMII Disertatio de Othino*;
hvaruti Autorn påstår, at Odin och hans Säll-
skap, som i Kejlar Claudii tid såges hafva be-
gifvit sig hit, sökandes nya land och säten, ic-
ke varit Asianer, ifrån Tanais, utan Europæi-
ska Seyther, komne ifrån Donau - Strömmen,
det är Geter, Dacer och lärdeles Suever, Wa-
nahems Inbyggare, hvilka alla varit af en här-
komst och förväntskap med *Sueonibus, Suevis,*
och *Suethis*, som på den tiden hafva bodt i
Svea, eller Sveva Rike, *in Scandinavia*; at de
blifvit kallade Asianer, säger han, är en villaa-
thy utsprungen, at den urgamla Oden hafvet
 varit för en Gud dyrkad *in Asia minori, Phry-
gia &c.* Denna Afhandling är f sedermera trykt
på Latin, som synes vara Originalen, och står
under Titel: *Ge. Stiernhielmii Disert. de Othi-
no, cum Ejud. Obl. de etymo vocum "Fader,
"Moder, Broder, Amma, Barn, Dotter, Son"*
*nti (Chr. v. Nettelbla) Greinir &c. oder Nachle-
se von alten und neuen, fremden und eigenen An-
merkungen,* i St. Stockh. (Frf.) 1763, in 4:to,
p. 203 - 219.

År 1763 hölts i Altona, under Prof. Paul
Chr. Henrici inleende en Disputation *de Legi-
bus Danorum Antiquissimis*, hvaruti åfverval
påslås: *Odinum non fuisse Asiaticum.* Autorens
me.

mening skal gå dârhån: "dafs die den Nord-
 "fchen Völkern von alien Zeiten her anlangen-
 "de Neigung zum ausländifchen fast alle Ge-
 "fchichtfchreiber verleitet habe den Stifter der
 "Nordifchen Reiche aus Afien herzuholen; u-
 "ber dafs Odin vielmehr ein eingeborner Nordi-
 "fcher Regent gewesen, und der beynahme *A-*
 "*fatius*, von *As*, welches Eins, oder die höch-
 "fte Gottheit, bedeutet, hergeleitet werden
 "müffe." Se *Alton. Geli-Mortur*. 1763, n. 15;
 och v. Selchow *Jurift. Biblioth.* Vol. 1. p.
 464 1q.

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almänn
 Hiftoria.

At flere än en Odinn varit til, men at ingen-
 dera af dem latt sig neder i Norrige, bevites,
 och det fenare enkantierligt, lom det heter,
 emot Svenska Scribenterne, - uti en Skrift med
 Titel: *Tractatus de Origine Gentium Boreali-*
um, Norrwegotum imprimis, quo plures qui-
dem extitisse olim Othinos, sed earum nomi-
nem in Norvegia unquam sedem fixisse, argu-
mentis ex Historia Patriæ antiquissima desum-
ptis, evincere conatus sum. S. B. Hafniæ, ty-
pis Aug. Frid. Steinii". in 4:to pp. 26. För-
 fattaren kan jag icke namngifva, ej eller år
 årtalet utfatt när denna Skrift i dagsljuset fram-
 träd: tyckes likväl vara tryckt 1776 eller 1777.

2549. Differt. Grad. de Odino; *Magia*
liberato. Pr. Sv. Bring, Resp. Joh. Rosén.
 in quarto. Lond. Goth. Berling, 1748; pp. 19.

Om Odins Konster, Underverk och Stats-
 grep, läs Wilde, *Alm. Råts Hift.* 1 Del. C. 2
 §. 30. p. 270. *Ann. öfuer Pusend.* 1 Del. §. 85.

Bibl. H. S. G. Del. 5.

H

2

B. III. 2 Del. Cap. 3. § 6, och P. F. von Suhm, om O.
 C. 3. din, på flere ställen.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

2550. Nummus aureus antiquus atque
 perrarus, Othinum, ceu probabile est, e
 jusque Sacrorum ac Mysteriorum signa & in
 dicia exhibens, e museo Nic. Kederi, cum
 hujusce Commentatione editus, in quarto
 Lipsiæ ap. L. F. Gleditschii Fil. 1722. pl. 11

Acta Eruditor. Lips. 1722. p. 373.

Redan i Dec. månad år 1700 hade Keder li
 tit inrycka något om denna Guldpenning u
Nova liter. Mar. Bath. hvarest den också fi
 nes afritad. Hvad O. Sperlingius deremot ha
 de af påminna, kan läsas i hans Latinska Brel
 tr. uti C. D. Rhoda *Cimbrische-Holstein. An
 tiquit. Remarques, Hamb. 1720. in 4to. p. 40*
 och p. 408.

Om samma Penning talar också den lärde
 Th. Sigfr. Bayer, hållandes före den icke vi
 ra Göthiske, utan från Macedonien, eller Thra
 cien: se des afhandling, *Vetus Inscriptio Pru
 sca*, uti *Commentor. Acad. Petropolit. Vol. 11*
 p. 476. omtr. uti des *Opuscula*, p. 373, 374

Denna Odins Guldpenning blef vid slutet
 af 1600 tålet hittad vid Sigtuna. Ingen Skrif
 t är därpå at läsa; men en hop figurer, som
 kunna uttydas på Odin, och hans dyrkat
 "Hvarföre icke eller Keder under den mång
 faldiga Lårdöm, hvarmed hans förklaring i
 "upfyld, vill fälla någon dom, och påtving
 "Lärlaren, at tro Penningen vara Odins, uta
 "läger allenast, at det är liknellie dertil. Doc
 "ha

"hafver icke liknelsen varit så aldeles klar för B. III.
 "de fräntmände, hvilka infett penningen så C. 3.
 "som kommen ifrån Bosphoro, och icke angå- Sveriges
 "ende Odin. Eller om änteligen så vara skal, Almänna
 "at denna Gudens Mysterier, och inga andra, Historia.
 "däruppå äro afbildade, at han dock icke blif-
 "vit slagen i et Nordiskt Myntus, utan hos
 "Götherde, som voro omkring Mæotiska Haf-
 "ver. Intet under vore, om deras Myntmästare
 "hade lämpat sin smak efter det Landets hvar-
 "uti de sig uppehöllo, ty de andras Mynt som
 "voro i Itälien visa på samma sätt mycken ge-
 "menkskap med de Romerska &c. C. R. Berchs
 "Tal om Sv. Mynt. Alder. p, 22. Jämför P. F.
 "Suhm om Odin, p. 126. Penningen förvaras u-
 "ti Ant. Archiv.

2551. Hjalmters och Olvers Saga, handlande om trenne Konungar i Mannahem, eller Sverige, Inge, Hjalmters och Inge, samt Olver Jarl, och om theras Utresor til Grekeland och Arabien; vid pass i the första hundrade åhren efter Chr. Födelse. Af gamla Nordiska Språket å hvo på Svenska uttolkad af Joh. Fr. PERINGSKIÖLD, in quarto. Stockh. Horn, 1720. 79 sid, utom Föret. 10 sid.

Boken är trykt i trenne Columner, så at Svenska Urtolkningen svarar emot Göthiskan, det är Isländskan.

"Præter Codicem, quo usus est Editor, nitidum prorsus exemplar Msc. extrat in Biblioth. publica Upsalensi. Nec omnittendum arbitra-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

"mur versionem aliam lingua nostra vernacula
"aservari in locupleti Bibliotheca D. Bar. Gust.
"Rålambii". *Acta Liter. Suec.* 1721. p. 163
Denna Öfversättning skall allaredan, år 1699,
vara gjord af sedermåra R. Rådet Gr. Gustaf
Bonde. Se Stiernman *Anonymor. Cent.* 1. p.
28. 29.

Wilde säger denna Saga vara mäktiga fabelaktig, se des *Ann. öfver Pufendorf*, p. 115.

2552. *Jo. Joach. Moelleri* Dissert. de
notabili Hadingi & Hundingi, Daniæ
Sueciæ Regum, Amicitia, in quarto, Lipsiæ
1685.

Omtr. ibland samma Författares *Dissertationum
junctim edit.* Gærlicii 1706. in 8:o. Han var
Archidiaconus i Croslen, och ännu lefvande
1717. se *Hamb. Biblioth. Hist.* Cent. iv. p. 41

Berättelsen om Hunding och Hading är en af Saxons
Grammat. diktad, och af Svenska Scribenter för
god antagen Saga, hvartil Historien om Fiol-
mers sällsamma död tvifvels utan gifvit anledning;
ty i Sverige har aldrig varit någon Konung
med namn Hunding. Läs Torfæi *Ser-
Regg. Dan.* p. 262. och Wilde *Aumdrkn. öfver
Pufend.* p. 119.

2553. Sanfärdig Berättelse om den
underlige och berömlige Trofastheet,
the Stormächt. Monarker, Herr Hunding,
Sveriges och Göthes, och Herr Hading,
Dannemarks Konungar, år efter verld. up-
hof 2983. hvarandre in i sjelfve döden be-
vi

Witte . . . I hästigh enfaldighet stält aff B. III.
 Dav. SITHON. I. Sam. 18. V. 1. in oct. C. 3.
 En illad rimad Visa, på halft Ark. Sveriges
 Allmänna
 Historta,

2554, Swanhwita, en lustigh och san-
 färdigh Comoedia, om then underlighe och
 perömlighe Troheet, — Herr Hunding,
 Sveriges och Göthes, och Herr Hading, Dan-
 markz Konungar, såsom ock. — Hårtig Reg-
 ner, och then Högb, Fröken Swanhwita,
 ved thet år efter verld. uphof 2983. gun-
 steligen hvarannan bewiste, aff Joh. MESS-
 ENIO beskreffven och offentlig exhiberet
 af hans Studenter uthi Upsala, i Erickzmäs-
 so Marcknadt, Åhr 1612. in quarto, Stockh.
 Meurer 1612. 8 $\frac{1}{2}$ Ark.

Denna lustige och sanfärdige Comoedia, som
 ingen nu för tiden förmår läsa utan wämjele,
 mycker mindre skulle kunna se föreställas, har
 likwäl flere gånger blifwit omtryckt; se Stiern-
 man, *Bibl. Sveo-Goth.* T. II. p. 135.

2555. Herwarar Saga, på gammal
 Götiska, med Olai VERELII uttolkning och
 Notis, in fol. Upsalix, excud. Henr. Curio
 1672. 194. sid. utom Dedicat. och Ordstaf-
 va-raden.

Boken är tryckt i tvenne Columner; Svenska
 Uttolkingen står gent emor Götiskan: näst
 efter hvarje Capitel följa Verelii Noter på La-
 tin. Pag. 64. ser man tvenne Tafflor i tråd skur-
 ac, hvarpå föreställes gamla Upsala Tempel.

B. II.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Högskola.

Vid en det exemplar finnes också en Charta öfver Mälaren, förfärdigad af Ol. Rudbeck; hon höref til fidorne 62. 76. 79. 83. men kan ganska väl umbåras.

At en vidlyftigare och bättre Handskrift af Hervarar Saga, än den lom Verelius nyttat, förvaras uti Antiquit. Archivum, intygar Peringskiöld, *Annot. ad Vitam Theodorici R. O.* p. 352. och efter honom Bioerner i *Företal til Nord. Kämpadat.* p. 32. Ut i Förtekn. Af Asl. Chr. von Nettelblads Bokförråd, förekommer, P. II, p. 2. n. 11, Hervarar Saga, med Peringskiölds handskr. Anmärkningar.

Hervara, Angantýrs dotter, hålles för hafva lefvat i III^{de} Seculo. Verelius är af den mening, at Sagan länge före Christend. blifvit författad. Se Anmärkn. til 19 Cap. p. 178. 179. Af annat ranka är Thorm. Torfaus, *Ser. Regg. Dan.* L. I. C. 5. p. 38. Sannolikt är, at tider och omständigheter esomofraft äro vordne sammanblandade.

Verelii Noter: förtjåna at läsas; de vitna om denna Mannens ogemena lärdom och stora insigt uti våra äldsta Handlingar. Om Stridigheten i hvilken han råkade med Joh. Schefferus, och til hvilken denna Skrift med den näst påföljande höra, är här ofvannföre handlat *Lib. I. Cap. I. Sect. VI.*

2556. OL. VERELII Auctarium Notarum in Hervarar Saga, Clariss. Viro, D. Ol. Rudbeckio, Medic. Professore, inscriptum, Anno 1674. in fol. pp. 35.

Ol.

Ol. VERELLI *Disputatiuncula de Faxin*, som B. IH.
ockfå är Prof. Rudbeck tillserifven, intager de C. 3.
nio sidsta sidorna. Sveriges
Almänna
Historia.

2557. *Sagan af Sturlaugæ hinum Starf-
sama*. Eller Sturlóg thea Arberfames Hi-
toria, fördom på gammal Gøthiska skrif-
ven och nu på Svenska utholkad af Gud-
mund OLOFSSON, Reg. Transl. Ligux ant.
in quarto, Upsala, 1694. 76. sid. utom
Föret, och Errata $\frac{1}{2}$ ark,

Hamb. Beytr. 1743. P. 411.

Gøthiskan står bredevid: Svenskan; inga No-
ter finnas dervid, utan allensst et kort Företal
om Sagens ålder, samt des Uphofsman Kölben
Frode eller den Lärde, hvilken lefde vid pås
A. a. 1306.

Boken, tryckt på Ol. Rudbeks bekostnad, är
fällsynt; fastän hon, i et och samma år, blifvit
tveene gånger uplagd. Årskilnaden är likväl
föga känbar. Sidorna, af lika antal, begynnas
med samma ord; men raderne träffa ické altid
ihop. En del af tryckfelen, som upräknas vid
slutes af andra Uplagan, trykt på litet bättre
papper och med litet finare stylar, finnas väl
icke i den förra, dock andre i stället. Företa-
let i första Uplagan börjas *in dorso* af Titel-
bladet; och continuerar p. 3. 4. hwaremot i
andra Uplagan Företalet börjas p. 3. och än-
das p. 4. alltså med något mindre Bokstäfver.

Om Gudm. Olai, läs N. Hufvedson Dal-
de *Ulandor. in rem antiquar. Suec. meritis*, pl.
o. 2. sq. bakom des *Specim. Biograph.* Stockh.
1724. in 4o. H 4 2558.

B. III,
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2558. Msc. *Sagan af Gaungu Hrolfs*
Gänge Hrolfs, Sturlógers Sons Saga, af den
gamla Góthiskan öfversat af Joh. PERING-
SKIÖLD. in fol.

Förvaras uti Eriherri. Rålambska Bibliothek
qvæ på Högskj. Et Exemplar, på Isländska och
Svenska, finnes uti Antiqu. Archivo.

"Historia Gongii Rolfi, Staurlaugeri laboriosi,
"Regis Ringarikiæ in Norvegia filii, incipit a
"commemoratione Regis cujusdam in Gardæ,
"rike, nomine Hreggvitus, cujus filiam Inge-
"gerdem matrimonio sibi junctam habuit Rolfus,
"Enarrantur autem omnia incluti hujus herois
"illustrißima gesta per Gestriciam, Jorunheimi-
"tam, Gardariciam, cujus Rex deinde factus est,
"atque Angliam &c. nec non cæterorumque Prin-
"cipum atque pugilum, utpote Regis Gestriciæ
"Erici, Regis Angliæ Haraldi &c. item Vilhjal-
"mi, cogn. Svikare, moduli pygmæi, Thorgri-
"mi Jarli Daniæ, aliorumque quorum passim
"memorat Historia". J. Peringskiöld, *Catal. Codd.*
Msc. Scandic. ap. Hickesium, Theſ. Linguar. Scpt.
P. 3. p. 310.

Tider, Länder och Personer tyckas här va-
ra bortblandade, eller med hvarandra förbytte.

2559. Rim om Carl och Grijm, Svea
Konungarna, samt om Hjalmar Kong Ha-
reks-son på Biarmaland.

E. J. Bioerners *Nord. Kämpadater*, N. 2.

Utgifvaren har berjent sig af en senare Ant.
Archivi Afskrift. Sagan menar han kunna hän-
föras til *Alriks* och *Eriks* tider, som lefvat i 3,
eller i början af 4 Sec.

2560.

2560. *Saugu Asmundar, et kalladur* B. III.
er Kappabani. Eller Asmunds Kappabanes C. 3.
Saga, hoc est: Narratio Historica Rerum præ Sveriges
clare gestarum ab Asmundo, cui strenua Almänna
extra cognomen, pugilum interfectoris, Historia.
reperit; exhibens insuper acta regum, uti
lunt; Budlii Svionix, Alfiqve Daniæ, nec
non Hildibrandorum Hunalandiæ olim Du-
cum ac Heroum, martia facinora comme-
morans. Hanc e Cod. Msc. membr. ling-
væ prisæ Scandicæ descriptam, cum ge-
mina Versione edidit Joh. Fr. PERING-
SKILD. in fol. Stockh. Horr. 1722. pp. 47.

Acta Liter. Suec. 1723, p. 415.

Brevid Göthiskan står Svenska Ötverstå-
 ningen, Latinan nederst.

Utgifvaren menar, at Budlius lefvat i 4 Se-
 culo: en blott gilsning. Anmärkningarne angå-
 ende de gamlas Gullringar, och Supplementet til
 Joh. Peringskiölds Förteckning på de i Antiqv. Ar-
 chivo befäntlige Sagor, gifva Arbetet värde.

Joh. Fr. Peringskiöld, Secreterare och Anti-
 qvarius efter Fadren, dödde i Stockholm d. 2
 Mart. 1725.

2561. *Fortissimorum Pugilum Egilli*
& Asmundi Historiam, antiqvo Gothico
sermone exarata, transl. notis et indice vo-
cum illustravit Petr. Salanus.

Fostbrödernas Eagles och Asmunds Saga, af
 gamla Göthiskan uttolkad, och med nödige
 Anmärkningar förklarad af *Pet. Salan, in 4:to,*
 Uplala 1693. H 5 La.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Latinska Titeln är *Stucken i koppar*, öfverf på en tafva, hvarest föreställes en Jagt, samt två med hvarannan stridande Kämpar &c. Boken tryckt på Ol. Rudbecks bekostnad, är ganska rar.

Brevedid Göthiskan står Svenskan, och Latinska Versionen nederst. Texten går til p. 78. Utgifvarens Anmärkningar på Latin til p. 167. Anmärkningen på de ofgamle Orden består af 12 sid, Dedicationer, och Föret intaga 6 blad.

Et fullkomligare Mst af denna Saga citeras Torfæus, *Hist. rer. Norveg.* T. 1. p. 307.

Jämför E. J. Bioerneri *Schediasma de Væregis* Stockh. 1743. in 4.to. p. 62. not. (a).

2562. Saga af Illuga Grydar Fostres Eller Illuge Grydar Fostres Historia. Fordom på gammal Göthiska skrifven, och nu på Svenska uttålad af Gudm. OLOFSSON. in quarto. Upsala 1695. 19 sid.

Denna Saga tryckt på Ol. Rudbecks bekostnad är lika låsälltynt som den påst förutgående, med tillika inter mindre felaktig. En fullkomligare Handskrift förvaras uti Antiqv. Archiv, se E. J. Bioerneri *Sched. de Væregis*, p. 69, not.

2563. Historia Hialmari, Regis Biarmelandiæ & Thulemarkiæ, ex fragmento Runici Mfcti literis recentioribus descripta, cum gemina Versione Joh. P. RINGSKIÖLD. in fol. pl. II.

Lucas Halpap öfverkom först Hufvudskrifven af en Bonde, och ut af densamma i Upsala år 1690 under Prof. Joh. Bilbergs infestade, låsom en Academisk Disputation, och med Titel: "Fragmentum Mfcti Runici, cum interpretatione vernacula", in 8.vo, 3 Ark. Emot

Ru-

Runskriften på ena sidan, svarar Svenska uttolkningen; Uplagan är ganska lätlynt.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Peringskiölds är allmän, men förtjenar eljest på allt lätt företräde. Uppå Runskriften, skuren i tråd, aldeles lika Mscpter, följer samma Skrift med nu bruklige Bokstäfver: gent emot stå Sv. och Lat. Versionerne, bredevid hvarandra i hvar sin särskilde column.

Hialmars Saga, efter Peringskiölds Uplaga, dock utan Svenska Uttolkningen, har Georg. Hicckesius å nyo låtit trycka uti sin *Disfert. Epistolar. de antiquæ Literaturæ Septentrionalis utilitate &c.* som står i 2 Del. af hans *The-saur. Lingu. Vett. Septentr.* Oxon. 1703, in fol.

"Vereor ne Historia Hialmari a Bureo sit supposita. Ipsum *Herferi* nomen in fronte rem facit suspectam", säger Eric Benzelius, *Utkast til Sv. Folkets Hist.* p. 63, not (i). Och uti den, under Canc. R. Ihres inleende af Er. Götlin utgifne *Disp. de Runarum i Suecia occasu*, P. 2. p. 23, heter det om detta Fragment: "produnt sane in hoc scripto singulæ lineæ literariam impostoris fraudem, utpote quæ imperite antiqui sermonis genium mentiuntur, id quod non potest non animadvertere, qui in literatura Scandiæ antiquiori penitus holpes non est. Consultius fuisset, nunquam in lucem proferre abortivum hunc audacis ingenii fœtum, quem jam dudum propolarum tabernis aut sineis blattisve libenter concessere æqui rei æstimatores, præjudicatis non abrepti opinionibus". På et annat ställe, p. 14, nämner Författaren Hialmars Saga, såsom värandes i högsta måtto ovärdig at hafva fått et ställe i et så präktigt Verk, som Hicckesii *The-saurus*: utförligast handlar härom Nordin i 2 St. af fi-na

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

na *Monumenta S. G. vetustioris ævi falso merito que suspecta.* Se n. 2453.

2564. Thorstens Wiikings-Sons Saga på gammal Göthiska, af et åldrigt Manuscripto affkrefven och uthsatt på vårt nu vanlige Språk, sampt med några nödige Antekningar förbettrad af Regni Sveoniarum Antiquario Jac. J. Reenhielm, in oct. Upsalæ, Curio, 1680.

Uppå en kort Dedication til Kon. Carl XI, och et åfven så kort Företal, hvaruti berättas, at Pr. Ol. Rudbeck med sin omkostnad låtit trycka denna Bok; följer Själfva Sagan, med Utöfning och Upplysning, tryckt i tvenne Columner, 140 sid. En Förreknings på de gamla Orden af Thorstens Saga intager 18, och åtskillige lärde Måns Gratulationer til Reenhielm, 2 sid. Utöfningens Noter på Latin bestå af 130 paginer. Slutet gör en lista på Auctorer, som i Anmärkningarne blifvit nyttrjade.

Om Jac. Istmén Reenhielm, hvilken ifrån Lieutenant blef *Antiquarius Regni*, död 1691, läs von Stjernmans *Adels-Matrikel*, 1 Del, p. 667.

— Densamma (på Göthiska och Latin) *in folio*, 1697, 96 sid. Denna Uplaga har Ol. Rudbeck ock låtit trycka. Den förra *in oct.* är ej allmän, men denna senare länge fällsyntare.

Latinska Öfversättningen har Jon. N. Salanus förfärdigat, hvilket Bokstäfverne J. N. S. vid slutet af Utöfningen; p. 36 tillkänna gifva.

Om Sagans värde, läs Torfæi *Ser. Reg. Dan.* p. 12, 13, 30. *Histor. Norveg.* P. 1. p. 115; talar han om en fullkomligare Håndskrift, än den som Reenhielm ågt. Jämför Bioerners Föret. til *Nord. Kämpadaterne*, p. 22. Sa-

Sagens trovärdighet, emot Thom. Bartholini påstående, *Antiquit. Dan.* Hafn. 1689, in 4to, L. II. C. 1, p. 221. försvarar Reenhielm uti Anmärkn. til *Kon. Ol. Tryggwar. Saga*, p. 34-43.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2565. Sagan af Fridthof den Fräcka, eller Modiga. E. J. Bioerners *Nord. Kämpader*, n. 4.

"Denna Saga", säger Urgifvaren, uti Bihanget, p. 43. "har jag låtit trycka, emedan hon fullkomnar de förr tryckta om *Sturlóger den Arbetjama och Torsten Wiikings-Son, Fridthjofs Fader*", om hvilken Söner och Efterkommande med deras bedrifter man vidare kan läsa *Rolfs och Gjótriks Sagar* 3 och följande Cap. jämförde med *Torfæi Hist. Norveg.* T. I. p. 205, seqq.

Et Exemplar af denna Saga, på Isländska, med Svensk Version, in 4to, Reenhielm fördom tilhörigt, förvaras uti Ant. Archivo.

2566. Gothrici & Rolfi, Westro-Gothicæ Regum, Historia, lingua antiqua Gothica conscripta, quam e Msc. vetustiss. edidit, & versione nova notisque illustravit Ol. VERELIUS, Antiqu. patr. Prof. Accedunt V. Cl. Joann. SCHEFFERI Argentorat. Notæ Politicæ. in oct. Upsal. Curio 164.

Boken, dedicerad til Kon. Carl XI, är trykt i tvenne columner, hvaraf den ena innehåller Isländska Texten, den andra Svenska Uttolkningen. Sjelfva Sagan består af 240, (lås 292) sid. Följa, p. 1 - 104, Verelii Noter, och p. 105 - 129, Schefferi Anmärkningar; slutet gör en Staf-rad på de märkeligaste orden. De så kallade

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

lade *Monumenta Lapidum aliquot Runicorum*, som Boktryckaren för egen räkning, vid en del exemplar, tillagt, äro ofvanföre anmärkta Lib. I, C. V. §. 6.

Torfæus, *Ser. Reg. Dan.* p. 30, och *HF Norveg.* P. I. L. 9. C. 13. p. 380, låtter denna Saga ibland de otroligas och oåktas antal. Wildé, *Anmärkn. öfver Pufenä.* 11 Del. p. 146 håller också före, at hon i visla stycken är epålitelig. Dalin fäller om henne et blidare om dôme, *Svea Rik. Hist.* 1. Del. p. 361. hvaremot And. Wildé förklarar sin Faders mening uti Öfversättningen af *Alm. Råts Histor.* C. 14 §. 4. p. 44. not.

Verelii Anmärkningar berömmar Tentzel *Monath. Unterred.* 1689. p. 683.

Uti Bihanget til nästföregående *Fridthjofs de Fräckas Saga*, har Bioerner låtit trycka några "Starkaders den yngres Skaldeqväden, som e "stå i *Rolfs och Giöthricks Saga*, efter Verelii "Uplågning p. 39. men finnas i Thom. Bartho "lini *Antiqq. Dan.* p. 391."

2567. *Excercit. Acad. de Rege Rol fone. Pr. Fab. Toerner, Resp. Martin A. LIDGRÉN. in oct. Upsal. Werner. 1718. pp. 41.*

2568. *Saga om Kong Alf och hans Hjeltar.*

E. J. Bioerners *Nord. Kämpadater*, n. 5.

"At Kong Alf lefvat i femte hundra-åriga "tiden, det påstår Torfæus. Af den berättelse "Spr-

"Sperling, *in laude Boreæ* p. 148. andragit, B. III.
 "om Kong Hiors i Norge Tvillingar; synes, C. 3.
 "såsom i Dannemark hade en vidlyftigare Saga ^{Sveiges}
 "om denna Kong Alf varit til finnandes. "Bioer- ^{Almänna} Historias
 ners *Företal*. p. 24.

2569. Exercit. Academ. de Starkate-
 ro. Pr. Joh. Hermanson, Resp. Joh. J.
 ERVALLIUS. *in oct.* Upsal. Werner, 1724.
 pp. 51.

Götting. Gel. Zeit. 1744, p. 163. och p. 171.

Författaren vill ej veta af flere än två, som
 burit namn af Starkoter; men är oriktig i Ti-
 deräkningen. "Starkoter är utan all tvifvel en
 "endurboren, den där uti Sagorne nästan alltid
 "och allestädes finnes, såsom lastven i hvar lek,
 "hvarföre ock Saxo brukat honom just för en
 "sin Scherwentzel. Första uphofvet och Origina-
 "let är Starkoter hit *gamle*, som beskrifves
 "med åtta händer, det är åtta mans styrka,
 "och säges hafva lefvat för och efter Odins
 "ankomst: den andra säges hafva varit hans So-
 "nason, och icke äldre än 27 år, då han ko-
 "nung Wikar i Hårdaland uphängt, och sig re-
 "turerat til Samkongarne Eric och Alric, öf-
 "ver 400 år efter Odins ankomst; hvaraf man
 "kan sluta, hans Fäderfader skulle åtminstone
 "hafva lefvat vid 300 år, han sjelf måste ännu
 "hafva blifvit äldre, om det varit en och sam-
 "ma Starkoter, som i detta och det följande
 "tidhvarf omtalas, men Torfæus räknar inal-
 "les tre så nämde gamle och Starke Odder,
 "såtän flere sådana endurborne kunnat til varit
 "och blifvit tagne för en och samma, hvarfö-
 "re

B. III. "re ingen läker samtids grund på någon Star-
 C. 3. "koter kan fåstas." Wilde *Anmerkss. öfver Pu*
 Sveriges *fend.* p. 165. Jämför p. 241.
 Almänna
 Historia.

2570. *Chr. Franc.* PAULLINI Dis-
 fert. curiosa de Starcutero, famosissimo Gi-
 gigante boreali, ad D. Nic. Stenonis, hujus
 cura et impensis edita. Florentiæ, a. 1677.
in quarto.

Titeln är tagen utur Jo. Molleri *Cimbria li-*
terata, T. 11. p. 626. Jämför Suhm, *Crit.*
Hist. af Danm. B. 111. p. 443.

2571. Signill, thet är en lustigh och
 sanfärdigh Tragoedia, om then högborne,
 mycket berömde och manhaftige Hertigh
 Habor, Kon. Amundz Son af Norigie, och
 then högborne - - - Fröyken Signill, -
 Herr Sigars, Sveriges Konungs endeste Dot-
 ter, nämligh hvad kärlichetz trofastheet the
 hvarannan in til döden underlighen bevi-
 ste. Then Högborne Herre, Herr Johan,
 Hertigh til Östergöthland, så om och H.
 F. N. älskelighe kåre Brudh, Högborne
 Furstinne, Maria Elisabeth, boren Konungs
 dotter i Sverige - - til åhra och underdån-
 nigt behagh, på theras F. F. N. N. lycke-
 lighe och höghtidelige Bröllops högtid, af
 Joh. MESSENIIO beskrifven, och hållen på
 Stockholms Slott, sjätte dagen uti högb.
 Bröllop, som var then 4. Dec. a 1612.
in quarto; Stockh. Meurer. 1614. 6 Ark.

Denna så kallade lustige Tragedia trycktes B. III.
 första gången i Stockh. hos A. Olofslöns Arf- C. 2.
 vingar, 1612, in 4:o. Andra Uplagan är den af 1614. ^{Sveriges}
 in 4:o. Hon tryktes om. 1635. och 1652. in 8:o. ^{Almänna}
 Historia.

Historien om Habor och Signil är en Fabel,
 som våre äldre Historici på god tro antagit.
 J. Mesenius, *Stond. illustr.* T. 1. p. 40, räk-
 nar Sigur ibland Sveriges Konungar, och ut-
 gifver Signil för des Dotter; men T. XIII. p.
 28 rättar han sig sjelf, sägandes at hon var en
 Dansk Prinseles.

Om Signilsberg och Habors Slätt se Tur-
 nelds *Geographie*, p. 62. edit. 1762.

2572. En lustigh doch ynkelig Wijsa,
 om Habor Konung, och stoltz Signil liten:
 Huruledes theras kärlicheet och skadelighe-
 losven bleff igenom falskheet ändat. in
 8:o. Stockh. 1638. 1 Ark.

Wifan är på alt sätt ynkelig. Bokstäfverne
 H. H. U. V. vid slutet betyda förmodeligen
 Auctorens namn.

2573. Erik, Prins van Zweden, Treur-
 spel. in oct. Amsterd. 1722. pp. 83.

Under Dedicationen har Författaren teknat
 sit namn, George WETSTEIN.

Med Prins Erik förstås den yngste af den så
 kallade *Håkan Rings* Söner. Saxo Gram. och
 större delen af våre äldre Historie-skrifvare säg-
 ta, i stället för Aune den Gamle, denna Kön-
 ning Håkan Ring, som aldrig varit til, och
 Bibl. H. S. G. Del. 5. hvil-

B. III.
C. 7.
Sveriges
Almänna
Historia.

hvilken de förvilla med *Sigurd Ring*, som lefde de wid påls 300 år efter Aune.

Sagan huru Håkan, til at förlånga sit lif offrade Odin alla sina Söner, på den Yngsta när, är bekant. Denna Sonen kallas i Historien *Egil*, men icke Erik; så har väl den tid den ock lå ingen Dansk Prinsesta burit namn af *Ulrica*, eller Håkan haft någre Geheimer Råder, som herat *Magnus*, eller *Udebold*, hvilka likväl här framtråda på Skådeplatsen.

2574. Konung Hrolf Krakes i Danmark, samt Adils, Upsala Konungs, Saga. Hvarvid följer et utdrag af Bodwar Bjarkes Saga, som var Kon. Hrolfs förnämste Kämpe.

E. J. Bioerners Nord. Kämpadater, n. 3.

Sagan har Riks Råder, Gr. Gust. Bonde til Biörnö, död 1764, i sine yngre år öfverfatt, och, under namn af GJÖDRIK BJÖRNSSON, tillagt et märkvärdigt Företal. Läs Bioerners Förelspråk p. 19 199. Sagan är utspädd med orimliga och ofmakeliga dikter, se S. Brings *Svea Rikes Hist.* 1 Del. p. 110.

2575. Historia Hrolfi Krakii, inter potentissimos in Ethnicismo Daniae Reges celeberrimi, ab avo ejus Halfdano II, et Patre Helgio, hujusque fratre Hroare, secundum monumentorum Islandicorum manuductionem deducta, et a fabulis, in quantum fieri potuit, vindicata, cumque aliis Historicis, imprimis Saxone Grammatico, di-

ligenter collata et magnam partem con- B. III.
 liata. Cum indice rer. memorabil. per C. 3.
 hormod. TORFÆUM, S. R. M. Rer. Nor- Sveriges.
 weg. Historiogr. in oct. Hafniæ, Pauli, Almq. u. d.
 1715. pp. 179. except. præmiss. et Ind. Historias.

Rätta Författaren, säger Torfæus, i sit Företal, vara en Magister GUALTÆRUS, hvilkens arbete han på sit lått öfversat; och bragt i detta Qwick.

Ser. Reg. Dan. p. 235. förer han, efter några uträkning, den ocklä Joh. Peringkiöld, uti sit Attartal, gillar; denna Kon. Hrolf Krakes födelse; til vid pås år e. C. b. 486. och des tilråde til Daniska Kronan; efter Fadren Kon. Helge; til år 494. Hrolf Krake blef slagen år 522; då han lefvat 36 år.

2576: Historia duorum Regum Helini et Hugonis; ex antiqva lingua Norvegica; per D. Jonam Gudmundi in Latinum translata. in fol. pp. 8.

Ol. Rudbeck har på sin bekostnad låtit trycka denna Saga tillika med Orvar Oddes Saga, hvarom här nedanföre, i Upsala 1697.

Torfæus, uti en särskild afhandling, Ser. Regg. Dan. Append. II. p. 476 — 491, vilat at Hildin och Hogna lefvat i v i Sec.

2577. Sagan af Sorle den Starke.

E. J. Bioerners Nord. Kämpadater, n. 8.

Sorle den Starke, skal hafva lefvat i vi Sec. se Förret, p. 26.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2578. Sagan af Halfdan Branäs Fosterfon.

E. J. Bioerner, *ibid.* n. 7.

Halfdan, Branäs Fosterfon, tros hafva lefvat i VI. Sec. och kallas i des Saga Svea Konge skjönt han synes allenast hafva rådt om Skåne jämte eget Fädernesrike Danmark. Läs Bioerner Föret. p. 26.

2579. SNORRE *Sturlesons* Ynglinga Saga.

Är Första Delen af denna förtreffeliga Heltedeknares *Nordländska Konunga Sagor*, hvilka om här nedanföre n. 2627. - - - Han begynner med Odin och slutar med Ingjald Illrads des Son och Söner - söner; med Ingjald uphörd Inglinga Succesjonen i Sverige.

2580. - - - TROLLII Disquisitionis Acad. de initiis atque fatis Ynglingorum.

Uti Chr. Nettelbladt *Schwed. Bibl.* v. 9. p. 43 — 58.

Auctoren var linnad försvara detta Academiiska prof under D. Ol. Celsii, den äldres, inleende i Upsala, men afled innan sådant kunde verkställas.

Han följer Sturleson, och utreder Inglinga Släktens begynnelse och märkvärdiga Öden.

2581. Disquisitio de Olavo Tractelja

Se Nettelbladt, l. c. p. 59 — 66.

Et Bref från D. Ol. Celsius, den äldre, till Prof. Scarin i Åbo, har gifvit anledning till den

denna skrift, hvaruti underfökes: 1). "An Olaus B. III. Trætelsja, qui a Snorrone Sturlæo e Regum Upsalensium albo exclusus reperitur, recte a nostris scriptoribus illuc reponitur? 2) Num. ne idem diversus sit ab illo, cujus mentio apud Adam. Brem. occurrit, subque quo S. Ansgarius altera vice Birkam venit?" Första frågan besvaras med nej, den andra med ja.

Om Regements förändringen, efter Ingjald Illradas död, handlar utförligast och tillförläppligast Wilde så väl uti sin *Almän. Rätts Hist.* C. 11. §. 38. som uti *Anmärkn. öfver. Pusend.* p. 207. fqq.

2582. Disfert. Histor. Meletemata nonnulla circa Regulos Suo-Gothicos in generalitens. Pr. Car. Fr. Georgii, Resp. Dan. XELL. in quarto. Holmiæ, typ. Grefinensis, 1758. pp. 20.

Här underfökes Småkonungarnes ursprung; hvad välde Upsala Konung hade öfver dem; och slutel. huru långt deras eget välde sträkte sig.

Sect. III.

Rödraskipts Konungarnes Historia af Iwariska och Lodbrokska Ätten, ifrån Iwar Widfarne, Kon. i Sverige och Danmark, til Eric Amundson, år efter Chr. fød. 1609.

2583. Disfert. Histor. Monarchiam Iwaricam sistens. Pr. C. Fr. Georgii, Resp.

B. III, C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia,

Car. GOTTMARCK. *in quarto*. Upsal. 1762.
pp. 20.

Lärda Tid, 1762. n. 73.

2584. *Meditationes generaliores de Socio Regum Suij-Gothorum Imperio* (Sveth *Brödraskipt.*), quas Pr. C. F. Georgii—cen suræ publicæ subijcit Magn. C. WIBERG *in quarto*. Ups. 1767, pp. 8.

2585. *Saga om Hromund Gripsson*

E. J. Bioerner, *Nord, Kämpadater*, n. 6.

Öfverlättaren påstår, at Hromund Grips tid sträcker sig vid påls til år 700, se *Företale* p. 25.

2586. *Sagan om Halfdan Östens-Son*

F. J. Biorner, *ibid* n. 9.

Tvenne handskrifne exemplar af denna *Saga* förvaras uti Ant. Archivo, det ena, på Isländska och Svenska, *in fol.*; det andra, endast på Svenska *in quarto*, Öfversatt af Gudm. Olofsson, hvilken öfversättning Bioerner ändrat efter sin smak, och låtit trycka.

Halfdan Östensson menar Toræus hafva lefvat 700 år e. C. f. jämför des *Hist. rer. Norveg.* P. I. L. 7. p. 295.

2587. *Kettilli Haengii et Grimonis Hirtutigenæ, patris et filii, Historia, seu res gestæ. Ex antiqva lingua Norvegica in Latinum translata per ISLEFUM THORLE-*
yri

ivum, Islandum. Opera et studio Olavi Rudbeckii publici juris factæ. in fol. Upsal, 1697 pl. 5. B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Sagan är ganska sällsynt, samt både til Text och Öfversättning felaktig, hvilket Translatoren upriktigt bekänner, uti sit korta Företal, daterat: "Modiovallum, Boreal. Islandiæ, anno a partu Virginis MDCCLXXXIII. d. 4. Maji. 3

Kåril Hångs och Grim Ludikinds Saga har Nils Hufvedson Dal, år 1716, på Svenska Öfversatt. Handskriften förvaras uti Friherrl. Rålambska Bibliotheket.

På Latin äro desse begge Sagor, jemte den näst påföljande (Orvar Oddes) Öfversatte af Mag. Sven Willskman, 1744; förvaras i Mlc. uti Ant. Archivo.

Om Kåril Hång, läs Torfæi *Hist. rer. Norveg.* P. 1. L. VII. S. III. p. 315. 199.

2588. Historia Orvari Odde filii Grimonis hirsuta facie, (Gothice et Latine.) in fol. Upsal 1697. pl. 13.

Latinska Öfversättningen är nyfånade Isländares *Istef Thorlevü* arbete, och Uplagan på Ol. Rudbecks bekostnad föranstaltad, följaktligen sällsynt.

"Personarum Confusionis exemplum ingens
"præbet Odvar Oddi, seu Oddi Jaculatoris vita,
"opus multis figmentis iisque absurdissimis re-
"fertum. Exhibetur ibi Oddus ille, nunc Arr-
"gantyri qui Seculo III ineunte vixit, synchro-
"nus; nunc in proelio Bravallensi pugnans —
"nunc

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

"nunc cum patre Grimo Hirlutigena, qui post
"VIII. Sec. medium natus est, conversans, qua
"quam male uni homini competant omnes vi
"dent" &c. Torfæus, *Ser. Regg. Dan.* p. 34

2589. Herrauds och Bosæ Saga, med
en ny uttolkning, jämte gamla Götskan.

Herraudi & Bosæ Historia, cum nova inter-
pretatione juxta antiquum textum Gothicum,
e veteri Mlc. edita et notis illustrata ab *Ol.*
VERELIO. Antiqq. patr. Prof. *in off.* Upsal.
Curio, 1666.

Uppå Verelii Dedication til Gr. M. G. de
la Gardie, följer p. 1 — 69 sjelfva Sagan,
på Isländska och Svenska; p. 70 — 111 läses
Ol. Verelii Index verbor. & Notæ in Herraudr.
Saga, som förtjäna all upmärksamhet; p. 112
— 122 står en Förteckning på Mans och Kvin-
"no-namn, som finnas på Runstenar," *item en*
"Längd på Runaristares eller Runa-stenhugga-
"res Namn."

"Denna Saga innehåller åtskillige orim-
"melige Dikter, hvarigenom Författaren lærer
"utan tvifvel hafva velat uptråcka Hedningarnas
"dårskaper, och ställa dem som en styggelse för
"Christenhetens ögon, dock likväl tannas han,
"at Herraud hade på Haralds befallning infun-
"nit sig i Brävalla slaget med tulend man."
Wilde, Anmärkn. öfver Pusendorf, p. 253.

2590. Sogubrott af nokorum Forn-
kongum i Dana oc Svia Veldi. Eller: Sa-
gobrott, handlande om någa forna Konun-
gar i Sverige och Danmark. Samt om
Brä-

Brävalla Slaget, emellan Kong Hilditan och Sigurd Ring, utaf gamla Nordiska Språket förfvenskat af Joh. Fr. PERINGSKIÖLD. ^{C. 3. Sveriges Almänna Historia.} *quarto*. Stockh. Horrn 1719, 32 sid. utom Ded. och Föret.

Alta. Liter. Succ 1720. p. 37.

Saxo Gram. såges hafva ganska illa utdragit samt förfalskat detta Sagobrott, hvilket här uprigtigen, efter en i Antiqu. Archivo funnen Handskrift, utgifves. Se Wildes *Anmärkn. öfver Pusend.* p. 219.

De namnkunnige Brävalla-Slätter har Gr. Dalberg låtit aftaga på en Tasta uti *Succ. Ant. et Hod. T.* 111. jämväl åtskillige gamla Stridryg, eller vårjor af koppar, uti Hedniske Grafhögarna på Brävalla-hed igentundne; de förvaras uti Ant. Archivo.

2591. Wolfunga Saga, eller Sagan om Sigurd Fafnis Baneman.

E. J. Bioerner, *Nord. Kämpadat.* n. 13.

Läs om denna Saga Wildes *Anmärkn. öfver Pusf.* p. 255.

2592. Ragnar Lodbroks och hans Söners Saga.

E. J. Bioerner, l. c. n. 14.

Om LodbroksLefvernes-beskrifning, och hans vidlyftiga, samt märkvärdiga *Epicedio*, bör Wilde återles, *Anmärkn. öfver Pusend.* p. 269. 199.

Detta *Epicidium*, kallat *Krakamal*, finnes tryckt i Grundspråket, med en Latinisk öfver-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

färing och Anmärkningar, uti Ol. Worm
Danica Literatura Antiquiss. Hafn. 1651 in fo
p. 182 — 207. Et stycke därutur har Pro
Mallet öfversatt på Fransyska och inryckt ut
sina *Monumens de la Mythologie et de la Poësie de
Celts &c.* Copenh. 1756. in 4:o p. 152. På
Engelska läses det uti *Five Pieces of Runic Po
etry &c.* Lond. 1763. in 8:o p. 27. och på
Tyska uti *Bibliothek der schönen Wissenschaften
und freien Künste.* 1766. Vol. 11. p. 230.

"Jeg for min deel skulde lige saa let kunde
"troe, at Prometheus, Hercules og Ajax hav
"de selv digtet de Taler, hvilke Aeschylus og
"Sophocles legger dem i munden, som at ten
"ke Kong Regner til dette Poëte - Spind, der
"vissertigen ær af en 2 a 300 Aars yngre tiid,
"og har havt en artig og sinderig Ilaender til
"Opfindere." Hans Gram, *Prove af Danske Ord
og Talemaader af det Engelsaxiske Sprog forklare
rede,* uti; *Kioebenh. Selskabs Skrifter.* V. Del.
p. 128. Jæmfør des Anmærkn. til J. Meurlii
Hiflor. Danica. Florent. 1746. in fol. p. 114.

2593. *Frid. LYSHOLM* Disfert. de Cer
tamine Regneri Lodbrog pro Thora Borgiar
hiortur. in quarto. Hafn. 1711.

Biblioth. Breitenav. Lubecæ 1747. in 4:o. T.
11. p. 416.

2594. Disfert. Hypothesin historicam
de pluribus Ragnaris Lodbrokiis proponens.
Pr. Car. Fr. Georgii, Resp. Olav. TIBELIUS.
in quarto. Upsal. 1764. pp. 21.

2595. An Bågsfengares Saga.

E. J.

E. J. Bioerners *Nord. Kämpadat*, n. 15. B. III.

Vid Slutet berättar Utgifvaren, at denna Saga är et kort Utdrag af en långt större och äldre, af hvilken emedan Torfæus sig betient, ty har han dådan å behörige ställen infört hvad som kunnat fattas,

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2596. Sagudater om Norna-Gester,

E. J. Bioerner, *ibid.* n. 16.

Norna-Gest räknar sin ålder til 300 År. och i anledning deraf förer Bioerner hans död til början af xi. Sec. Sagan vara upfyld med Fabler intygar Wilde, *Anmärkn. öfver Puf.* p. 245.

2597. Sagan om Torsten Bäarmagn, eller Bykraft.

E. J. Bioerner, *ibid.* n. 17.

Han anmärker, at Torfæus haft sig denna Saga allenast til namnet bekant, Hon är full med fabler och primligheter,

2598. Sagan af Samson Fagra.

E. J. Bioerner *ibid.* n. 12.

Denna Saga synes vara en pur Roman; Utgifvaren finner likväl sannolikt vara, at de här nämde personer lefvat i början af ix. Sec.

Georg DAHLSTEDTS Version af Samson Fagres Saga, ifrån gamla Góthiskan, förvaras i-bland Handskrifterne i Friherrl. Rålambska Bibliotheket,

- B. III. 2599. Vita Oddi Jaculatoris, antiq̄ue
 C. 3. Carmine; ab ipso descripta (cum versione
 Sveriges gemina E. Jul. BIOERNERI). Bakom den
 Almännas Historian. *Schediasma de Væregis*, Stockh. 1743. in
 4:o p. 153 — 179. omtr. uti J. Oelrichs
Dan. et Svec. Lit. Opuscula, T. 11. p.
 623 — 675.

-Utgifvaren tror *Odde* vara den samma som *Ole-
 gur*, en af de Væregiske Regenter i Ryssland.
 Han är också en af Bioerners Kämpar, som bragt
 sin ålder til 300 år.

2600. Konung Harald Hårfagers Historia.

Är Tredje stycket uti Snorre Sturlefons *Heims
 Kringsla*, utgifven af Joh. Peringskjöld 1697
 in fol. hvarom här nedanföre.

Uti 14:de och följande Capitlen beskrifves
 Kriget emellan Kon. Harald Hårfager i Norrri-
 ge, och Kon. Eric Emundson i Sverige.

2601. Series Dynastarum et Regum
 Daniæ, a primo eorum Skioldo, Odini Fi-
 lio, ad Gormum Grandævum, Haraldı Cæ-
 rulidentis patrem, antea a. C. MDCLXIV.
 jussu Gloriosiss. memor. Regis Friderici III,
 secundum Monumentorum Islandicorum har-
 moniam deducta et concinnata; nunc recogni-
 ta, multum aucta, et augustiss. illius Nepotis
 Friderici IV auspiciis, in publicam lucem
 emissa per *Thormod. TORFÆUM*, Histori-
 ogr. Reg. in quarto. Hafniæ, ex R. M. et
 Uni.

Univerſit. Typogr. ſumtibus J. M. Lieben B. III.
C. 3.
1702. pp. 514. except. Ded. et Præf. fol. 10.

Nova Liter. Mar. Balth. 1702. p. 174. *Alta*
Eruditor. Lips. 1702. p. 273. Sveriges
Almänna
Historia.

Är et til ütredande af vår Nords äldſta Hiſtoria, oumgängeligt arbete.

Boken fick 1705 följande nya Titel: "Uni-
"verſi Septentrionis Antiquitates, Seriem Dy-
"naſtarum et Regum Daniæ exhibentes. Haf-
"niæ, 1705." in 4°.

At intet annat än Titelbladet blifvit omtrykt
intygar N. P. Sibbern, *Biblioth. Hiſtor. Dano-
Norveg.* p. 88. ſågandes: "præter Titulum ni-
"hil novi acceſſit et reculum eſt, ille vero e-
"tiam contra mentem auctoris præfixus eſt uti
"ipſe monct, ad calcem *Gronlandiæ Antiquæ*,
"ubi et analecta ad hanc ſeriem et indicem
"locupletiffimum jam paratum promittit; quo-
"rum tamen neutrum comparuit."

Änteligen hafva dock de här utlofvade ſtyc-
ken, under följande Titel, fåt ſkåda dags-
ljuset: "TORFÆANA, ſive *Thorm. TORFÆI*
"Notæ Poſteriores in Seriem Regum Daniæ,
"Epiſtolæ Latinæ et Index in Seriem Regum
"Daniæ. Ex Manuſcriptis Legati Magnæani:
"Hafniæ, Vidua Godiche, 1777" in 4°, pp.
185. utom Föret. och Reg. tillſam. 86 ſidd.
Tillagt har Hr Suhm: *Tabulas ſynchroni-
ficas Regum Daniæ, Norvegiæ et Sveciæ*, ef-
ter Saxo och Torfæus. *Se Nye Krit. Journal*,
Kbhmn, 1777 n. 22.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2602. Exercit. Acad. de Erico Victo-
rioso. Pr. Fab. Toerner, Resp. *Eric. P.*
SAHLMAN. *in oct.* Upsal. Werner. 1716.
pp. 38.

Författaren följer Oernhielm.

2603. Af stora och namnkunniga
Svenska Måns. Lefverne, Första Stycket om
then Kongl. Prinsen Styrbioern. *in oct.*
Stockh. Salvius 1750. 76. sid.

Lärda Tidsn. 1750. n. 51.

Författaren är nuvarande Kammar-Råder,
Hr *And. BOTIN.*

Styrbioern, Kon. Olof Bioerns sons Son, och
Kon. Eric Segerfälls Brodersson, stupade i
Slaget på Fyrisvald, vid pås år 984.

2604. Nordiska Kämpadater, i en
Sagoflock samlade, om forna Kongar och
Hjältar. För hvilken, förutan et ständigt
Åttartahl på alla befintliga Svenska Kongar
och Drottningar, äfven et Företal finnes,
angående Orsaken til detta värk, Götha
Språkets förmån, gamla Sakers nöjje, Sa-
gors trovärdighet, och de här trycktas Ti-
datahl, jämte Förtekning på dem som til-
förende varit trykte &c.

Volumen Historicum, continens vario-
rum in Orbe Hyperboreo antiqvo Regum,
Heroum et Pugilum res præclare et mirabi-
liter gestas. Accessit, præter Conspectum
genealogicum Suethicorum Regum et Regi-
narum

arum accuratissimum, etiam Præfatio de B. III.
 causis editi hujus Operis, Lingvæ Gothicæ C. 3.
 prærogativa rerum antiqvarum jucunditate, Sveriges
 Historiarum Hyperb. fide, earumqve heic Almäna
 editarum Chronotaxi, addito etiam ante e. Historia.
 vulgatarum Catalogo &c. in fol. Stockh.
 Horrn. 1737. pl. 208.

Acta Liter. et Scient. Suec. 1739. p. 483.

Uphofsman til detta Verks tryckande, så-
 ger Assessor BIOERNER, uti Företalet, har varit
 Riks-Rådet Gr. G. Bonde, dock äro de flesta
 af desla Sagor, utaf bem. Assessor, både på
 Latin och Svenska öfversatte, Isländskan och
 Svenskän stå gentemot hvarannan i tvenne co-
 lumner; Latinska Versionen intrager nedra de-
 len på hvarje sida. Alla i denna Samling be-
 finnelige stycken äro här ofvanföre, efter Tide-
 räkningen, upgifne, och Titlarne utfatte: se
 n. 2547. 2559. 2565. 2568. 2574. 2577. 2578.
 2585. 2586. 2591. 2592. 2595. 2596. 2597.
 2598.

Attartalet på Svenska Konungarne har Riks-
 Rådet Gr. BONDE författat; det är helt och hål-
 ler, dock på Latin allena, infört i ofvannäm-
 de *Acta Liter. et Scient.* p. 485. sqq. At bem.
 Herre jämväl öfverlatt Hrolf Krakes Saga, är
 redan anmärkt.

Til denna Samling var Bioerner sinnad lägga
 et Företal; ang. Göthiska Språkets ålder, Nor-
 diskas Sagornas kändedom m. m. men som Ma-
 terien blef för vidlyftig, gjorde han däraf et sär-
 skildt verk, hvilket år 1738, under den n.
 2449. utfatte Titel, framträdde, på Latin och
 Sven-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Svenska. Det kortare Företal, som nu står framför Sagoflocken, handlar förnämligast om de här tryckta Sagors Tidatal, jämte en Förteckning på dem, som tilföre varit trykte.

En utlåtelse om äldre och nyare Adelskap, tagen af en Utländsk Scribent, och den Bioerner låtit inslyta uti detta korta Företal p. 7, tillskyndade honom någon ledtamhet. Arket, hvaruti denna Utlåtelse befänts, blef på Kongl. Cancellie-Collegii befallning förkastat och omtryckt; hvilken förändring Secreteraren uti Antiquit. Archivum, Joh. *Helin*, gaf Publicum tillkänna igenom en trykt Kungörelse, af följande innehåld:

Det hafver Auctoren af denna nyligen igenom trycket utkomne Sagoflock af Nordiska Kämpz-Dater, uti sit företal, hvilket han utan vederbörlig Centur och Communication låtit trycka framför berörde Sagoflock, låtit pag 7. inslyta en af en utländsk Scribent, om äldre och nyare Adelskap, brukad Utlåtelse, hvilken innehåller en sådan mening, som af ingen rätt-sint kan gillas, och alt derföre af Auctoren ej hade bordt införas eller återopas; väl vetandes, at det rätta och sanskyldiga Adelskapet är det, hvilket hvar och en genom dygd och egna förtjenster sig och sina efterkommande förvärfvat. I anledning hvarutaf hafva Vederbörande, sedan de detta Auctorens fehlsteg funnit, i anseende til ofvanbemänte utlätelles införande uti des företal; hvilket, som förberördt är, han utan behörig Centur af trycket utgifvit; icke allenast låtit honom eftertryckeligen sådan förgställa, utan ock anbefalt, at detta Arket af före-

föreläset, hvaruti samma utlåtelse är influten, B. III: skal aldeles förkastas och ombytas; hvilket C. 3. också redan verkligen skedd är. Dertill har Sveriges Albinna Historias altfå uppå Vederbörandes befallning jag härigenom skolar Allmänt tillkänna gifva, på det hvar och en måtte vara underrättad om den åtskildnad, som finnes uti de exemplar, som redan äro utdelte, och dem, hvilka framdeles varda utgifne, ehuru väl man hållt skulle se, at de, hvilke redan fåt några exemplar i händer med det ena arket af den Utländska Scribentens utlåtelse, ville det samma uti Kongl. R. Antiquitets-Archivo inlefvverera hvaremot de där sammastådes det omtryckta arket genast kunna undfå.

JOH. HELIN

Secret. Reg. Archiv. Ahtiq.

Utlåtelsen, som så mycket choquerat visse Personer, hade Bioerner tagit utur Casp. Sagittarii *Exercit. ad Justin. L. II. C. 2. p. 8 / 99.* och sålunda förfvenskat: "Ehvad Ått kan vilå mofsvuxne Förfäders Bilder, destomer tillväxer des Börds Ädle, och får så dess dygd mycken mera glants; derföre om ej et nytt Adelskap är förfedt nied rikedomars angenämhet, och stora Herrats synnerliga nåd, hvad kan då vara förachteligare och vanvördigare än det? Största hedren bör ols, såsom Christina, hembära den Alsmåchtige: han är såsom alltings, så och Famillers och Folks bevarare. Därnåst har Naturen sit egit Ädle, som nödvändigt bör hållas för ståtligt och härligt, om det och länge sig uppehåller, samt från undergång betriar. Agnar förmurkna snart, men Gull
Bibl. H. S. G. Del. 5. K och

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

och Diamanter äro varåchtiga; gamla Viner värderas för läckerheten skuld, äro goda för läpp och maga; must och mjöd förlockrar med sin, ånskönt vanskelige ljuflighet, men en öskirad våska skadar inelfvorna. Delsförutan synes, såsom vore något Gudomeligt förenat med det gamla, och hålles det före vara med Himmelen befryndadt, hvars Herre, för dels hårlighet skuld, kallas den Gamle af dagarna. Dy låger och Plato sant, at det gamla är hårligare än det nya, det och hans Lärjunge befannar i orden: ju äldre ju hederligare, hvilket äfven Cicero betygar sågande &c. "I stället för denna passage har Bioernér, uti ömtrykku arket, p. 7, ifrån Orden: ty har och den *ödalborna dygden*, och til orden: *i så måtto säger Cicero*, infördt äldre Scribenters intygande om våra *Ättborna Ursfäders ofgamla Arfdygd samt Heder*.

2605. Saga om K. Oloff Tryggwafsoni Norrege; hvilken hafver varit den berömligaste och lofligste Konungh i Norlanden, och dårsammastädés Christendomen fört och lykligt utvidgat. Sammanskrefven på gammal Svenska eller Góthiska, af ODDE, Munk, som var i Omgeyrum vid Watnsdal, Norr i Island. Nu på nya Svenskan sampt det Latinske Språket öfversat af Jac. ISTHMÉN REBNHJELM, Regni Antiquario, år e. C. b. 1691.

Historia Olai Tryggwæ filii, in Norrigis, laudatissimi olim, et maxime inclusi in Septentrione

ne Regis, qui omnium primus atque maximo E. III.
 cum successu Christianam religionem ibidem pro-
 pagasse fertur, Idiomete Gothico i. Suevico C. 3.
 verusto primum condita ab ODDO, Monacho Sveriges
 Islando, nunc in linguam hodiernam Suevicam, Almänna
 quin et Latine translata a Jac. ISTHMENTIO Historia.
 REENHJELM, Regni Antiquario. in quarto.
 Upsalæ, A. C. 1691.

Boken är dedicerad til Drottning Ulrica Eleo-
 nora. Jo. Schefferus, *Suec. Liter.* p. 306, be-
 råttar, at Isländaren Jon, Rugman på Svenska
 öfverlat K. Olofs Saga; men Reenhjelm påmin-
 ner i sit Företal, at denna mannen icke hunnit
 långre med sit arbete, än at göra ifrån sig al-
 lenast otta Capitel, förläkrar därjemte, at han
 icke berjent sig af denna Version. Reenhjelms Ar-
 bete är tryckt på Drott. Christinas omkostnad.

Sagan p. 1 — 261 är fördelt i 73 Capitel.
 Brevid Isländskan står nya Svenska Uttolk-
 ningen, och Latinska Versionen nedanföre; p.
 262 — 272 läses en *Tilökning*, som synes va-
 ra af samma Man: följer p. 273—285, A. B. C.
 Längd på de märkeligaste Orden i Oddur
 Muncks Saga. Registret och en Förteckning
 på Tryckfelen intaga 27 sid.

J. I. Reenhjelms *Notæ in Oddi Monachi H-*
boriam Reg. Olai Tryggvæ fil. 116 sid. äro
 skrifne på Latin; de voro färdig tryckte år
 1683, med Dedication til Dr. Christina. Exem-
 plar finnas, hvaruti desse Noter inter stå, såsom
 redan skingrade innan Sjelfva Sagan utkom.

År 1665 lär *Ol. Verelius*, Reenhjelms Styf-
 fader, trycka på Isländska allenast, och med

B. III.
C. 3.
Sveriges
Altiänna
Historia.

någre få anmärkningar, et Stycke af denna Saga, under Titel: "Itt Stycke af Kon. Olaf Tryggvasons Saga hvilken Oddur Munk på gamm Gøthska beskrifvit hafver, af itt gammalt Pergament Manuscripto aftrykt." Uplala, Cur 1665. in 8:o. 16. sid. Detta Prof är ganska sällsynt; ännu rarare är hos oss den Uplag af Olof Tryggvasons Saga, som *Theodorus Tholacius*, Biskop i Scalholt, på Island, därstäde låtit utgå 1689. in 4:o och om hvilken Uplaga — — — — — H. Einari *Sciagr. Histor. Island.* p. 126 kan efterles. Här beskrifves denna Saga tvenne Isländska Munkar *Gunnlaug* som aflidit 1218, och *Oddur* som lefvat vid samma tid.

Torfæus, Ser. Dynastar. et Regg. Dan. 13, räknar Olof Tryggvasons Saga ibland de som, jemte goda Historiska efterrättelser, innehålla åtskilliga dikter, hvilka man likväl icke har svårt förre skilja ifrån fanningen; och på 45 låger han: *Oddus vitam Olafi Tryggvasonis literis prodidit haud quaquam inepte, docet enim quæ non alibi extant.*

Oddur, Munck och Præst på Island, kallad också *Polyhistor*: han lefde i XII Sec. se *Torfæus*, l. c. p. 41. Orätt kallar *Lenglet du Fresnoy Catalogue des principaux Ecrivains de la Norvege*, eller *Methode pour etudier l'Histoire de la Norvege*. T. IV. p. 287 Författaren af Kon. Olof Tryggvasons Saga *Oddurum Munck*, liksom hans tilnamn varit *Munck*. Lenglet du Fresnoy kände väl Ol. Verelii lilla prof af denna Saga men icke *Reenhielms Uplaga*.

2606. Kon. Oláf Tryggwafons Historia, B. III.
C. 3.
 Uti Snorre Sturlesons *Heims Kringla*, Stockh. Sveriges
Almänna
Historia.
 1697. in fol. p. 191 — 373.

2607. *Thorm.* TORFÆI Trifolium
 historicum, seu Disertatio historico-chronolo-
 gico-critica, de Tribus potentissimis Daniæ
 Regibus Gormo Grandævo, Haraldo Cæru-
 dente, et Syeno Furcatæ (seu ad morsæ)
 Carbæ. Ubi singulorum natales, imperii ex-
 ordia, et gesta quædam insigniora expo-
 nuntur, certisque annis applicantur, præterea
 verum tempus propagatæ in Dania Christia-
 næ Religionis demonstratur, et varia his
 temporibus florentium heroum gesta, impri-
 mis verò origo atque descriptio urbis Ju-
 lini Winethæ lectori sistuntur. In supple-
 mentum seriei Regum Daniæ. Singula ex
 diversis Scriptorum traditionibus, inter se
 collatis, diligenterque examinatis, collecta,
 et nunc primum in lucem edita. *in quarto.*
 Hafniæ, impens. J. M. Lieben, literis J. J.
 Bornheirich 1707. pp. 137. *sine præmiss.*
 et ind. fol. 18.

Acta Erud. Lips. 1708, p. 257.

Bokens innehåll kan af vidlyftiga Titehn
 noglsamt inhämtas.

2608. Msc. *Joms Vikinga Saugu*; el-
 ler den utförligare Berättelsen om Siökäm-
 parnes handlingar af Jomsborg, som belä-
 git

B III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia,

git varit på Wollunien i Pommern utaf en gammal Permebok nu yttermera afskrifven med tilökning af det som utförligare finnes i Kon. Olof Tryggwasons Saga, som tryckt är, och med en Svensk uttydning i hastighet lemnad af Joh. Fr. PERINGSKIÖLD. å 1743. in fol.

Ibland Handskrifterne uti Ant. Archiv. Åfven därstädes förvaras et annat exemplar, cum interpretatione Sæcica interlinearî, samt ännu tvende, utan interpretation. Et exemplar äger också Herr von Netzeblâ; se *Alb. Gt. SCHWARTZ Commentat. de Jomsburgo, Pomeraniæ Vandalo-Slavicæ inelyto oppido*, Gryphisw. 1734. in 4.º. p. 3.

Om Jomsburg handlar i et Anmärkning Estats Rådet Langebek, *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi*, T. I. p. 51, 52.

2609. Disfert. histor. de Olao Skotkonung, Pr. Laur. Arrhenius, Resp. *Haqu. Dra e. in oct.* Holm, Wernër. 1728 pp. 40.

Denna Afhandling tarfvar tilökningar och förbättringar.

2610. *Er. Jul.* BIOERNERS Vergleichung der beyden, dem ansehen nach unter sich streitenden Rechnungen in der genealogischen Folge des Schwed. Königs Olof Skotkonung.

Uti *Hamb. vermischte Bibliothek*, I B. Hamb. 1743 in 8.º, p. 198—203.

Är et Utdrag af Författarens tillämnade, men icke genom trycket utgifne *Historia critica Scriptor. Septentrional.* och enkannerligen stält emot den här ofvanföre n. 2580 anteknade Troilii *Disqvist. de initiis atque jatis Inglingorum*, hvilken Bioerner tror vara författad af Ol. Celsius den äldre.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2611. Historiskt Bevis om Svea och Götha Rikes urgamla Frihet, sammandragit utur *Heims Kringla*, eller Snorre Sturlesons *Norlännska Konunga Sagor*, med tjenliga Anmärkningar. in 4:o. Schm. Wild. Tr. 1758. 172 sid. Författaren är Assessorn Anti Antiqv. Archivo. Jac. RICHARDSON

Strället hos Sturleson är taget utur Sagan om Olof Haraldson i Norrige, och angår Kriget och Freden emellan honom och Svea Konung Olof Ericson: det uplyses med anmärkningar, som taga sin början p. 51, och uti hvilka Författaren bevisar, at *Friheten* är Svea och Götha Rikes urgamla Regerings-Lag.

Et par oberydelige Anmärkningar öfver denna Skrift läsas uti *Sv. Mercur.* Apr. 1758, p. 1216. Et ännu mindre betydligt Svar på desla remarqver står i *Lärda Tid.* 1758, n. 48; och Genivaret, *Sv. Mercur.* Jul, 1758, p. 73.

2612. Olof Skott-Konung. Thed är en lustigh Comœdia om Sveriges Konung Olof, med thet namnet Skottkonung. Huru han Hedendomen i Sverige afskaffat hafver, och igen uprättadt then Christna

B. III. Troöna: på then tïjd then Storm. Furste och
 C. 3. Herre; Herr Göstaff Adolph — hölt sin Maje-
 Sveriges stet. Bröllops-Fäst med sin älskelige kärre Brud,
 Almänna then Storm. och Högb. Furstinna och Fru,
 Historia. Fru Maria Eleonora, — aff *Andr. Joh. PRYTZ*
 beschrifven, och hällen uti Stockholm, then 1
 och 2 Decemb. a. 1620. in quarto. Upsala.
 Eskil. Matzon. 1620. 8 a.

2613. Eine sehr rare, uralte Münze
 Königs Olaus des III in Schweden, beyge-
 nahmt *Skott-Könung*, zwischen a. 993
 und 1026.

J. D. Köhlers *Histor. Münz. besch.* 1736.
 n. 36. p. 281 — 288.

2614. Kon. Olaf, then Heliges, Ha-
 raldsöns Historia.

Uti Snorre Sturlesöns *Heims Kringla*, p.
 374 — 399.

Flere Scribenter, som handla om Kon. Olof
 then Helige i Norge, äro här ofvansöre, L.
 II. C. 11. Se&. 11. upräknade.

2615. Sagan om Ingvar Widtfarne
 och hans Sop Sven, från gamla Isländskan
 öfversat, och Undersökning om våre Run-
 stenars ålder, i andledning af samma Saga,
 samt Företal om Sagans trovärdighet; hvar-
 uti de förr hos oss utgifne Sagors värde
 tillika stadfästas. Altsammans til Nordiska
 Historiens och Språkets förbättring utgifvi:
 af

af Nils Reinh. BRÖCMAN. in 4:o. Sthm. Salvius 1762.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ldrda Tid. 1762. n. 83, 84.

Uppå et kort företal til Läsaren, om ändamålet med de små Afhandlingars utgifvande, följer et större på 44 sid. om Sagens trovärdighet, som i tynderhet försvaras emot Toræus, Wilde och Bioerner.

Sagan, sammanskrifven af ODDUR Munk, är tryckt i tveene Columner, Isländskan bredvid Svenskan; hon går från p. 1. til p. 48. och undersökningen om våre Nordiske Runstenars ålder, ifrån p. 49 til p. 280. Tillökningar, rättelser och varianter intaga 6 sid. som äro onumererade.

Några påminnelser vid detta arbete kunna läsas uti en, under Cancel. Råd. Ihre, af Er. Goetlin utgifven Disputation: *de Runarum in Specie occasu*, P. 1. p. 6 följ.

2616. De Emundis, periodi Lodbrochicæ Regibus generaliores quasdam observationes, Pr. C. Fr. Georgii, censura publicæ subjicit Petr. FRIGELIUS. in quarto. Upsal. 1775. pp. 12.

Författaren antager, under detta Tidehvarf, tre Regenter af detta Namn: den förste, Samkonung. med Biörn på Håga; den andre, som plågar kallas *Slemme*, och om hvilken man intet annat vet, än at han skolat varit med på Gränfeskilnaden emellan Sverige och Danmark, i Eric Segerfalls tid; och den tredje Emund,

B. III. Regum alterna. Pr. C. F. Georgii, Resp.
C. 3. Gust. BJÖRNDAHL; in quarto, Upsal. 1764
Sveriges Almännas Historias, pp. 15.

Lärda Tiden. 1762. n. 97.

Emot Mesenius, Örnhielm, Wilde och flere nyare påstår Lagerbring, at väl Konung valet, nästan uti hundrade år, växlat om emellan K. *Sverkers* och S. *Eriks* Släkt; men at de skedd utan stadgad Lag, och endast genom en slags politisk affigt; se des S. R. *Hist.* 11 D p. 175, 217, 317, 331.

2623. Exercit. Acad. de Erico IX. five Sancto. Pr. Fab. Toerner, Resp. Petr. Höök. in oct. Upsal. 1712. pp. 48.

2624. Et Bläckmynt, til Äminnellis af Kon. Eric den Helige.

Uti E. Ziervogels *Histor. Afhandl. om Sv. Mynt och Med.* p. 137 — 144.

2625. König-und Fürstliche Reile auf Sanct Erichs Strasfe. Zu hochnöthiger heilsamen obacht und Landes-troste gewünschet. Gedr. im Jahr 1707. in oct. 54 s.

Den okände Författaren tror, at den Rättskring om Landet, som Sv. Konungar strax efter deras uphöjelse på Thronen, voro skyldige, at göra och gemenligen kallas *Eric's-Gata*, fått namn af *Eric den Helige*. Han beskriver derfore korteligen denna Konungs Lefverne, tagandes af fören. plägged anledning at förestäl-

la alla Furstar och Regenterna gemen, nyttan B. III.
 och nödvändigheten af dylika Retor genom de- C. 3.
 ras-Länder, såsom et kraftigt medel til at be- Sveriges
 främja det Allmänna bästa. Almänna
 Historid.

Uti J. G. Mittags *Leben u. That. Gust. A-*
dolphs, Halle 1740. in 8:o, p. 5. not. f. cite-
 ras en Afhandling, med Titel: "Der getreue
 "Landes-Vater, an dem Exempel des Königs
 "in SchwedenS. Erichs gezeiger". torde, under
 en annan Titel, vara enahanda Skrift med den
 här anteknade.

2626. Eric den Nionde, eller Helige,
 fordom Konung i Upsala, Tragœdia—sam-
 manskrefven på Svensk Rym, af *Andr. HES-*
SELIUS Americ. in quarto. Sthm. Horn.
 1740.

Flere Skrifter och Handlindgar, hörande til
 Kon. Eric den Hel. Hiltoria åro upräknade
 L. II. C. 2. S. 2.

2627. Heims Kringla, eller SNORRE
 STURLUSONS Nordländska Konunga-Sagor.

Sive *Historiæ Regum Septentrionalium*, a
 SNORRONE STURLONIDE, antè Secula quin-
 que, patrio Sermonè antiquo conscriptæ, quas
 ex mssis Codicibus edidit, versione gemina,
 notisque brevioribus, indici poetico vel rerum
 sparsim insertis, illustravit *Johan. PERING-*
SKIÖLD. in fol. Stockh. Liter. Wankivi-
 ants, 1697. pp. 830. *except. præmiss.*

"Heims Kringlans, eller SNORRE
 "STURLUSONS Andra Band, innehållandes
 Hi-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Historierna om Kon. Magnus then Gode, och the följande Nordländska Konungar.

Sive, Historiarum Regum Septentrionalium Tom. II, continens res præcipue gestas Magni cognomento Bøni, Haraldī Hårdradii, Olavi Kyrres, seu Placidi, Magni Batsots, seu Nudipedis, Sigurdi Jorsalfararet, seu Peregrinatoris Hierosolymitani, ejusque fratrum Osteni atq. Olavi Regum; ut et Magni Blindes, seu Cæci, ac Haraldī Gilles, Sigurdi, Ingvonis atq. Osteni filiorum Haraldī, Haqvini vulgo Hårda-bredz, seu latis humeris cognominati, ac Magni Erlingi filii: ex STURLONIDÆ contextu antiquo, versione gemina illustratus a Joh. PERINGSKIÖLD.

Heims Kringla betyder Verdenes Krets, och som Boken begynner med desse Ord, så har hon ock fåt namn deraf. Första Bandet, innefattar följande stycken: Uppå Peringskiöldes Dedication til Kon. Carl XII och et Företal til Läsaren, följer Sturlesons eget Företal. Satorne stå i denna ordning: i. Ynglinga Sagan, p. 1 — 62. ii. Kon. Halfdan Svartes Saga, p. 63 — 72. iii. Kon. Harald Hårfagers Hist. p. 73 — 125. iv. Kon. Håkan Adalstens Fosteres Saga, p. 126 — 167. v. Kon. Harald Gråfålds och Håkan Jarls Saga, p. 168 — 190. vi. Kon. Olof Tryggvasons Saga, p. 191 — 373. vii. Kon. Olof Helges Saga, p. 374 — 830.

Andra Bandet innehåller: viii. Kon. Magnus then Godes Saga, p. 1 — 53. ix. Kon. Harald Hårdrådes Saga, p. 54 — 186. x. Kon. Olof then Stilles

Stilles Saga, p. 187 — 195. xi. Kon. Magnus B. III.
 Barfors Saga p. 196 — 230. xii. Kon. Si-
 gurd Jorsalafarares, Kon. Östens och Kon. ^{C. 3.} Sveriges
 Olofs Saga, p. 231 — 283. xiii. Kon. Ma- ^{Almänna} Historia.
 gnus Blindes och Kon Harald Gylles Saga, p.
 284 — 313. xiv. Kon. Sigurds, Ingves och
 Östens Saga, p. 314 — 364. xv. Kon. Hå-
 kan Skulderbreds Hist. p. 365 — 398. xvi.
 Kon. Magnus Erlingsons Saga, p. 399 — 452.

Följa *Addenda*, som af Olof Tryggwalons Saga den större Msc. utdragne, och sedan med et annat så kallat Noregs Sagas Msc. jämförde, Ivara emot den Danska til Snorre Sturluson gjorde Versionen, hvilken i Svenskan med mindre styl införd år p. 453 — 478. Skaldatal, eller Förteckning på de förnämste Skalders, eller historiske Poeter, som i Sverige, Danmark och Norrige hafva beskrefvit Konungarnas och Regenternas bedrifter, af Sturluson. i des Edda Msc. införde p. 479 — 486." Slutet gör et Register öfver begge Banden, som består af 32 ark.

Snorre Sturluson, af en förnäm Släkt, föddes år 1178 eller 1179 på Island, hvarest han omsider blef Lagman och högsta Wärdshafvande; han blef ihjälhuggen år 1241 på sin ålders 62 år, eller efter andras berättelse, af sin egen måg, såsom förrådare, halshuggen. I sin ungdom reste han til Sverige och Norrige, "upfö-kandes de forna Skalders och Sageskrifvares "Berättelser om Ynglinga Släkten, de Svenske "Konungar och andra Hieltar, som förnämli-gast varit de gamle Nordiske Konungars och Jar-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

"Jarlars Stam och Förfäder, dem han med sig
"til Island utförde; af hvilka förden skull
"denna Historiebok tager sin begynnelse, långt
"för Chr. födelses tid, och utföres af Sturh-
"son til år 1177, som var uti Kon. Magnus
"Erlingsons Regements tid."

Translatören Gudmund Olofsön, en Islän-
dare, öfverlatte detta Verk på Svenska; men
som han icke aldeles var Språket mäktig, ty nöd-
gades Peringskiöld hans arbete til större delen
förändra, då han det tillika emot trenne sär-
skildte, i det gamla Språket handskrifne ex-
emplar jämnförde, och sedan efter Kongl. be-
fäling, med en Latinsk Version til de utländ-
skas tjenst förökade.

"Desse Historier säger Peringskiöld, i sin För-
retal, hafva också blifvit, til en del, år 1599 af
Peder Clausön, Soehne-Präst i Uudal i Nor-
rige; uti et kort Uttog affaire på Danska Språ-
ket, och genom trycket af D. Olof Worm i
Köpenhamn, år 1633 utgifne in 4:o dock
utan at några Vifor, som äro äldrens vittnes-
börd och Historiens förnämsta grund, ther in-
förde blifvit; varandes många Capitel af värt
Originallet sammandragne uti en liten mening,
och ofta lika som med flit utlätit det som län-
der til vårt folks heder; ehuru väl man bekän-
na måste, at bem. Soehne-Präst likväl hafte et
mycket fullkomligt exemplar, efter som ibland
i hans Danska Öfversättning finnas någre små
meningar utfatte, som i våra handskrifne Bök-
ker intet införde äre; ty hafver jag dem här
i våra uttolknigar intet velat förbigå, utan dem
med

med en mindre löpande styl, til en åtskilnad ifrån det andra, i Texten infatt." Så långt Peringskiöld.

B. III.
C. 5.
Sveriges
Almänna
Historia.

Hvad den af honom åberopade Danska Uplagan vidkommer, så beskrifves den vidlyftigt uti S. J. Baumgartens *Nebericht. von merkwürd. Büch.* Vol. iv. p. 427 — 434, hvilken recension så mycket mera förtjänar at läsas, som Recensentem, eftr anstald jämförelse emellan denna och Peringskiölds Uplaga, tydeligen visar, at den förra med rätta icke kan kallas et kort *Uttåg*, och at skillnaden dem emellan förnämligast hårtörer af de olika Handskrifter, som Öfversättarne nytjat; hvarmed den beskylningen tillika förfaller, som skulle Peder Clauson med sin hafva utestutit det som ländet til Svenska Folkets heder.

Wilde menar, *Anmärkt. öfver Pusend.* p. 100, at Sturlufons Heims-Kringla, sådan som vi henne hafva, icke är til alla delar fulkomlig, hvilket nog skönjes af Peringskiölds egna *Addenda*, och Peder Clausons Danska edition, den dock icke heller skall vara så riktig, som det handskrifne Exemplar, hvilket den berömde Antiquarien Arnas Magnæus efter sig lämnar, och önskeligt vore at det genom trycket måtte utkomma. En ny Uplaga skal nu i Köpenhamn vara under trycket, med Isländarens Jon Olsons Öfversättning och Noter.

Om Sturlufon och hans Skrifter, läs vidare Jo. Molleri *Hypomnem. ad Bartholin.* p. 404; och des *Spicileg. Hypomnem.* p. 45 hvaräst han be-

Bibl. H. S. G. Del. 5.

L

skrif-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Skrifver i Bandet af Peringskiölds Uplaga, samt deruti anmärker åtskillige felaktigheter. Jämför Torfæi *Ser. Reg. Dan.* p. - - Ejusd. *Hist. Norveg.* Tom IV. och N. P. Sibbern *Bibl. Hist. Dan. Norveg.* p. 76 och p: 126.

Sedan detta för flere år tillbaka var skrifvet, framträder ånteligen i dagsljuset I Tom. af nylsnämde Danska Uplaga af Sturlusons Heims Kringla, under följande Titel, i tre Språk, "Heims Kringla, edr Noregs Konunga Sögur af SNORRA STURLUSYNI. SNORRE STURLESONS *Norske Kongers Historie.* *Historia Regum Norvegicorum, conscripta a SNORRIO STURLÆ Filio. Quæ sumtibus Serenifs. et Clementifs. Principis Daniæ Norvegiæque Hæredis Frederici, magni Regis Frederici filii. Nova, emendata et aucta editione in lucem prodit, opera Gerh. Schöning, Reg. a Conf. Just. et Archivis Secretioribus. Hafniæ, typis Aug. Frid. Steinii, 1777." in fol. maj. 349 sidd. Præmisfa, 52 sidd. oberåkn. Onödigt är, at den här närmare beskrifva, emedan den nog vidlyftigt recenserat uti *Köbenh. N. Crit. Journal*, 1778. n. 31, 32; hvilken Recension, i Svensk Öfverfättning, läses uti *Sthms Lärda Tidn.* 1778. n. 79 följ.; se ockå *Götting. Anzeig.* 1780. Zug. 14. St. p. 220. Jag anmärker allenast, at Just. R. Schoenings Företal, Sturlusons Lefverne och Slächt-Register, Tideråknin-gen och Genealog. Tabellerne, hörande til des Historia. m. m. äro all aktning värde. Texten tyckes ockå, i anledning af de Codices man i händer haft, vara ganska correct; men hvad Varianterne vidkommer, så bestå de, så myc-
ket*

ket jag hittills kunnat se, allenast af mer eller mindre betydelige Skrifvel, et par undantagne, som äro väsentelige, men icke varit tilförene obekante. Tror således, at Peringskiölds Uplaga, ehvad man mot des Latiniska Version kan hafva at påminna, icke bör så lågt nedfattas, som Hr Schoening det gör; ej heller at hon genom denna nya Uplaga blifvit aldeles onyttig.

B: III.
C. 3:
Sveriges
Almänna
Historia.

II Tomen utkom år 1778.

2628: Norlandz Chronika och Beskrifning: hvarutinnan förmähles the äldsta Historier om Svea och Gôtha Rijken, samt Norrige och een deels om Danmark, och om therés villkår och tilstånd. Sammanfattad och ihopadragen aff åtskilliga trovärdiga Böcker, Skriffter och Handlingar. Trykt på Wifingsborg, af Hans Hög-Grefl. Nådes, Herr Rijkz Drätzetens Booktryckare Joh. Kankel, åhr 1670. *in fol.* 110 och 523 sid. *Föret. m. m. oberåkn.*

Detta verk består af följande stycken: 1. En General Titel, med orden *Konunga Sagor*; 2. Titeln, som här ofvanföre lates; 3. En i trä skuren Afritning på gamla Seraphin-Orden, med en kort beskription; 4. *Dan. GYLLENSTOLPES* Företal til hela Verket, dat. Wifingsborg, d. 10 Febr. 1670. 5. *Hug. Grotii Prolegomena ad Histor. Gothor. et Longobard.* på Svenska öfversat (se n. 1338.); 6. Et Extract af *Georg. Hornii Orbe imperante*, tr. 1668, också i Svensk Öfverlämning; 7. En uppsats ang. Concordantien emellan. then. Utländska Wester-

B. III.
C. 2.
Sveriges
Allmänna
Historia.

götha Lagen och Sveriges Lands och Stads-Lag
Ändteligen 8. Sjeltva *Norlandz-Chrönikan*, lo-
egenteligen inter"annat år, än et kort Utdrag
Srurlufons *Nordländska Konunga Sagor*, med
tillfats af Kon. Sverres Saga, hvarpå föjer
Skaldatal, eller Förteckning uppå the förnäm-
Ska der i Sverige, Norrige och Danmark; oc
aldrasidft *Index vocum obscur.*

Inemot slutet af et kort Företal, som står fran
för Chrönikan, säges: "at man ej til vislo ve
"hvilken thenna Bokens rätta Autor är, me
"henne vara sammanfattad utaf *Eymar Oddse*
"och *Eric Oddson*, i Kon. Magni then Blind-
"tid, hvilken lefde vid pats år 1139, bevist
"utaf det 399. 401. och 402. Cap. i the
"Bok, och lå af Företalet uppå Kon. Sverre
"Saga, hvaräst berygas at henne hafver *Ka-*
"*Jonsen*, Abbot, först skrifvit." Äfven då
stådes berättas, at Riks-Drotzten, Gr. Pehr Bra-
he, har lånt denna på Pergament skrifna Bok
utur Gr. Magn. Gabr. de la Gardies Bibliothek
och låtit henne på sin egen bekostnad i ljus
fråmkomma.

Norlandz Crönikan är äfven så litet små
som andra på Wisingsborg, med Gr. Pehr Bra-
hes bekostnad, trykte Böcker: se *Lexelii Dis-*
sert. de causis rarit. libr. P. 1. p. 18.

Uti Företalet til Biørners *Nordiska Kämpa-*
dater påminnes, at Norlandz-Chrönikan är a
Joh. Rugman på Svenska öfversatt: detta ä
taget af Stiernman, *Anonymor. Cent. 11. Holm*
1726. in 8°, p. 38. Jämför *Rugmans Lefver-*
ne, bakom Nils Hufvedt. Dahls *Specim. Biogr*

2629 Msc. KNITLINGA SAGA: Seu B. III.
Historia Knittlingorum, vel Knuttonum. C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

"Continet res gestas Regum quorundam Daniae atque Norvegiae a Svenone Aeltridsonio, usque ad obitum Waldemari, Canuti Ducis filii, præmittendo tamen nonnulla de regibus illis, qui a tempore Haraldis Gormsonii Svenonem proxime antecesserant. Qua occasione etiam nonnulla proferuntur de variorum olim Ducum Principumque bellis, pactis, atque commerciis, tam in Dania, Suecia atq. Anglia, quam aliis Europæ regnis institutis." J. Peringskiöld, *Catal. Mstor. Scand. ap. Hikefium*, P. 111, p. 312.

L. A. Gebhardi berättar, i sin *Danske Historia*, eller *Fortsætzung der Allgem. Welt-historie*, T. xxxii, p. 452. Anmärkn. (4.), at *Etats-Rådet Hans Gram* i Köpenhamn låtit trycka *Knitlinga Sagan*; men at den icke blifvit utdeld eller alman gjord.

Uti Ant. Archivo. förvaras i handskrift denna Saga, på Svenska öfverfatt af *Carl Hagelberg*.

Författaren tros hafva lefvat i början af xiv Seculo; men är til namnet okänd; om hans trovärdighet hyser Herr Suhm, som beskriver Knut den Stores Lefverne, icke den fördelagtigaste tanka, se des *Forsøeg til Forbedringer i den gamle Danske og Norske Historie*. Kioebenh. 1757, in 4o, p. 33. Anmerkn. (p.)

2650. SVENONIS Aggonis Fil. Historia Regum Daniae a Skioldo ad Canutum VI.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Är först utgifven af Steph. Job. Stephanius uti en Samling med titel: "SVENONIS Aggonis *Fil.* Christiern, *nep.* primi Danicæ gentis Historici, quæ extant Opuscula: *Steph. Joh. Stephanius ex vetustiss. Codice membr. Msc. Reg. Bibl. Hafn. primus. publici juris fecit, notisq. historicis pariter ac philologicis illustravit. Soræ 1642.*" in 8:o och sedermera J. Langebek, *Scriptor. rer. Danicar. med. æv. T. I. n. xi. p. 42 — 64.*

Denna Scribent lefde i samma tid som Saxo den han på et ställe kallar *contubernalis*. Han hålles före hafva varit Archi-Bisk, Eskils Broders-son, och Ledamot uti Lunds Dom-Capitel. Uti sin korta Historia synes han oftare, än Saxo, hafva nyttjat Isländska Esterrättelserna. Notisur förligen handlar om honom Langebek l. c. in *Prolegom.*

Som jag flere gånger läser få tillfälle nämna *Stephanus Johannis Stephanius* torde icke vara ur vägen, om jag här anmärker, att denne lärde Man var Professor i Sorø och Kongl. Dansk Historiograph. Om honom handla Jo. Mollerus *Hypomnem. ad Bartholin.* p. 408. och Jo. Grammius, *Præfat. ad N. Cragii Annales.* Hafn. 1737. in *fol.* p. 73. Han afled 1650. Des esterlämnade Bibliothek fördes år 1660 ifrån Sorø til Stockholm. Handskrifterna rörande Nordiska Historien, som han med mycken flit colligerat, och ibland hvilka Samlingen känd under titel af: *Systema Chronologia Danica*, förtjänar största ackning, skänktes R. C. Gr. M. G. de la Gardie, til Academiens Bibliothec-

bliothek i Upsala: se Er. Benzellii *Prolegom.* B. III.
Monumentor. vett. Eccles. Sveo-Goth. p. XXI. C. 3.
 XXII. och Ol. O. Celsii *Hist. Bibl. Upsal.* P. Almänna
 100. Historia,

2631. SAXONIS *Grammatici* Histo-
 ricæ Danicæ Libri XVI. Stephan. Johan. STE-
 PHANIUS summo studio recognovit, no-
 sque uberioribus illustravit. in fol. Soræ,
 typis et sumpt. J. Moltkenii, R. Acad. Hafn.
 Bibliop. 1644. 1645. pp. 384. 60. et
 52, except. Dedicat. et indd.

Saxonis Danica Historia tryktes första gån-
 gen i Paris, hos *Jodocum Badium Ascensum*,
 1514. Hon gafs ut å nyo 1534, i Babel, af
 Oporin, och 1576 i Frfrt. af Andr. Wechel;
 hvarje gång in fol. Sällsyntast är första Uplagan,
 men Stephanii den bästa i anseende til Utgif-
 varens vackra och lärda Anmärkningar.

Uti *Prolegomena*, framför Anmärkningarna,
 handlar Stephanus vidlyftigt både om Saxo-
 nis Gram. Person och detta hans historiska Ar-
 bete. Om Författaren vet man med vilshet nä-
 stan intet annat at berätta, än at han varit en
 Dansk man, förmodl. Canik i Lund, ovanli-
 gen lärd för den tid i hvilken han lefvat, och
 hvilkens skriffätt, både i bunden och obunden
 styl, vitnar om des noga bekantskap med de
 gamla Clasiska Skrifställare: hans död föres
 til vid pås år 1204. Uppå sin stora Gynnares,
 Archi-Bisk. Absalons anmodan i Lund samman-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

skref han denna sin Danska Historia, som han
jar med Dan, och stannar vid år 1186. c. C

Saxo beskylles före och det icke utan grund
at hafva mycket updiktat, och at i gamla
historien hafva brukat många Konstgrep, för
uphöja de Danska, och förringa de Svenske.
Likväl hafva de fleste Svenske Historie-skrif-
re lärt sig af honom förleda, och därför
dels i brist på bättre efterätteller, dels också
det de ej förstår skilja det äkta ifrån det
äkta, sanning ifrån lögn, kommit at misstän-
ka sig i hänseende så väl til laker, som til
personer. När änteligen Joh. Magnus, be-
trädde af en gammal oridig jalousie grannar emellan
företog sig, at til Sveriges förmån äfsla med
Saxo, upkom åter ny oröda, som på annat ställe
är anmärkt år. Om förden skul Saxo, hvad Sve-
rige vidkommer, förtjenar någon trovärdighet
lärer det vara i den delen af hans arbete
som rör slutet af x och de två därpå fö-
ljande Secler.

För en fullständig Commentarius öfver Saxo
kan följande verk anses: "Critisk Historie:
Danmark udi den Hedenske Tid, fra Odin
til Gorm den Gamle: ved Peter Frider. Suhm
hvaraf 1 B. är trykt 1774. 11 B. 1775. oc
111 B. 1776. alla tre i Köpenh. in 4:o. Un-
dersökningarne, som här anställas, hafva i syn-
nerhet til föremål Tideräkningen och Saxo
Konunga-Längd. Tvenne Band väntas ännu
af hvilka det iv:de kommer at innefatta Tabeller
til uplysning af detta Tidehvarf, och det v:te
eller sidsta, en utförlig granskning öfver all
gamla Nordiska Häfda-teknare, deras trovär-
dig

dighet m. m. Se *Nye Crit. Journal*, 1775, p. 41 och p. 275. 1777, p. 89.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Genealog, Tabellerne, som nys nämdes, utkommo icke förr än år 1779. De äro för mer beqvämlighets skull, tr. *in fol.* och måste hatya kostat Författaren et odrägligt arbete, som ingen annan hädanefter så lätt lär åter åtaga sig: läs *Götting. Anzeig.* 1780. n. 97.

Den, som om Saxonis Grem, Danska Historia, des Överfärtingar, Continuationer, m. m. ållundar inhämta närmare kunskap, hänviler jag til Jo. Mölleri *Hypomn.* ad Bartholin. p. 395. Ejusd. *Spicileg. Hypomnem.* p. 43. N. P. Sibbern *Bibl. Hist. Dan. Norveg.* p. 20. *Hamb. Bibl. Histor. Centiv.* p. 185. C. Schoettgenii *Supplem. ad. J. A. Fabricii Bibl. Lat. med. et inf. ætat.* T. vi. p. 151. Patavii, 1754. *in 4:o.* S. J. Baumgartens *Nachr. von einer Hall. Bibl. Vol.* vi. p. 495. L. A. Gebhardi *Historie des Königr. Dänemark*, Halle, 1768, *in 4:to.* Förret, p. 26, 27. Jag får allenaft lägga til, at ganska oförväntat en ny Uplaga af Saxo framträdte i Leipzig, 1771, *in 4:o.* 3 Alph. 18 a. Utgifvaren är Geh. Rådet och Prof. i Halle, *Christ. Adolph Klotz.* Texten synes vara nog correct, och med nöje läsas Utgifvarens *Prolegomena*; men ogärna lærer Almänheten sakna Stephani Noter, som blifvit aldeles utestutne.

O. Sperlingius, *in Notis ad Testam. Absolon.* A. L. p. 32 och 36 visar, at Saxo, kallad *Grammaticus*, icke varit af den i Danmark namnkunnige Lange-Ståkten, som man länge trodt,

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

icke heller Probst i Roskild. Det förra, men
ej det senare medgifver Georg. Reimer, en
Flensburgare: *Disert. de vita, eruditione et
scriptis Saxonis Gram. Historici Dani, Patriæ orna-
menti*, Helmstad. 1762 in 4: opp. 54. En vac-
ker afhandling, men den Mag. Jonas Nehrman,
*Disput. Histor. Liter. de Saxone Gram. Histo-
riso*. Lörd. Goth. 1772. in 4:0. pp. 18. icke
känt.

2632. Påfvens Coelestini III. Bref,
om Kon. Knut Erichsons Giftermål; vid
år 1192,

Uti en Samling med Titel: *Antiquæ Colle-
ctiones Decretalium, cum Ant. Augustini, Ep.
Ilerdensis et Jac. Cujacii J. C. celeberr. notis
et emendationibus*. Paris. 1609." in fol. p. 194
och därutur uti Lagerbrings S. R. *Hist.* 11 D.
p. 877.

2633. Disfert. Hist. utriusque Falo-
nis Bure in patriam merita leviter ad-
umbrans. Pr. El. Frondin, Resp. Nic. CAS-
STRÖM. in quarto. Upsal. 1746, pp. 28.

Vidlyftigt uprepas här Fale Bure den yn-
gres stora förtjenster i anseende til Kon. Erik
Knutson. Skada at få vackra saker icke äro
på tillförlitliga bevis grundade. Uti våra gam-
la Handningar förekommer härom inter; utan
ser det ut, som vore älskammans af Joh. Th.
Buræus updiktat. Af samma tanka är Lager-
bring, 11 D. p. 299, 300.

2634. Honorii Papæ III. Literæ pro-
 fectoriæ pro Erico Balbo Rege: Dat Reate,
 1. Id. Aug. Pontificat. a. x. (1225).

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almännas
 Historia.

Hos Vastoyius, *Vitis Aquilon.* Col. 1623
 in fol. p. 174. och hos Wilde, *Hist. pragm.*
 p. 382.

2635. Msc. Bref och Handlingar, til
 Konungarnes Historia i detta Tidehvarf.
 1155 — 1250.

Uti Antiquit. Archivo, *Opus Diplom.* n.
 E. 4. 5. om hvilken Samling mera här nedan-
 före L. IV. C. IX. Sect. 1. n. 8869.

Sect. VI.

Regenternes och Konungarnes Historia af
 Birgerska, eller Folkungiska Ätten, i
 från Birger Jarl, til Håkan Magnus-
 son: År 1363.

§. 1.

BIRGER Jarl til Bielbø, och des Son
 WALDEMAR.

2636. Disfert. grad. de Origine et
 Fatis Gentis Folkungicæ, Pr. Joh. Ihre,
 Resp. Joh. FRYKSELL. in quarto. Upsal.
 1740. pp. 26.

Författaren vederlägger dem, som ifrån *Foul-
 ques, Comte d'Anjou*, leda Folkunga-Släkten;
 vet

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia,

vet likväl icke, hvem *Folke Filbiter*, Folkungarnas Stämfader, varit.

2637. Tankar öfver Folkungarnes härkomst, om den varit inländsk, eller främmande, af Hof-Auditeuren *Eric TUNELD*; som blifvit belönt i Kongl. (Vitterhets) Academiens Sammankomst, d. 24 Jul. 1754.

Uti *Kongl. Sv. Vitterh. Acad. Handlingar.*
I Del, Schm. 1755. in 8:o, p. 46 — 69.

På Tyska läses denna Afhandling uti: "Samlung Historischer Schriften zur Beförderung der Gesehichtkunde." Rost. u. Greifsw. 1762. in 4:o I St. n. 1.

2638. Anmärkningar om Folkunga-
Ätten.

Uti *Sv. Mercur.* Oct. 1757. p. 408 — 412.

Författaren af *Anmärks. vid v. Dalins Hist.*
p. 70, tilegnar dem Kongl. Secreteraren, Baron (*Carl*) HERMELIN.

2639. Birgers Jarls Bref på de Lübeckarene i Sverige (förunte Handels-Friheter.

Det är dat. *Nesto Assumpt. S. Mar. Virg.*
1251. och läses hos J. C. H. Dreyer, *Specim. Jur. publ. Lubec. quo Pacta Conventa et Privilegia, quibus Lubecæ per omnem propemodum Europam circa inhumenum Jus Naufragii est prospectum &c.* Butzov. et Wismar. l. 2. in 4:o p. cvi.

Desse Handels-Friheter stadfästades af Kon. Waldemar, år 1267. Dreyer l. c. p. cviii.

År

År 1292. S. Mar. Dag, utfärdade Torkel Knutson, under Kon. Birgers namn, et nytt Privilegium för Lübeck, och des Borgare. *Id. ibid.* B. III C. 3. Sveriges Allmänna Historia.
 p. c 1x. Jämför Lagerbring, *S. R. Hist.* 11
 D. p. 209. n. 11. p. 550. n. 3. och p. 670.
 n. 2.

2640. Påfvens Alexander den IV Stad-
 äställe på den Dölning af viså Rikets Land-
 kaper, emellan sina Söner, som Birger Jarf,
 med de Förförnåres Råd; vår sinnad för-
 fatta, Dat. Later. 111. C. 1. Jan. a. P. II. (1255).

Hos Vastovius, *Vit. Aquilon.* p. 180.

2641. Birger Jarls Handels-Privile-
 gier för Staden Hamburg. Dat. *ap. Therno.*
 1261. xiiii Kal. Aug.

Uri P. Lambecii *Rer. Hamburg.* L. 11. edit.
 J. A. Fabricii; Hamb. 1706. *in fol.* p. 49.

Desse Privilegier bekräftade K. Waldemar,
 i Lööfse år 1275. Lambec. l. c. p. 66.

2642. Chronologia Vetus rerum in
 Suecia, Dania et vicinis Regnis gestarum,
 ab. a. C. 916. ad an. 1263.

Uti Er. Benzellii *Monum. vet. Eccles. Sveo-Goth.*
 Upsal. 1709, *in 4o* p. 14 — 17. och hos
 Langebek, *Scriptor. rer. Danicar. med. avi.* T.
 II. n. 1111. p. 166 — 168.

Senare Utgifvaren håller före, at Författaren
 varit en Dominicaner - Monk, som levas om-
 kring

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

kring den tid, med hvilken hans, korta Krö-
nika flutår sig.

2643. Disfert histor. polit. de Birge-
ro Jarl Juniori. Pr. El. Frondin. Resp. *Nicolaus*
S. ÅHMAN. in oct. Upsal. 1739. pp. 28.

2644. Stora och namnkunniga Sven-
ska Mäns Lefverne. Ona. Birger Jarl til
Bjälbo. *in oct. Sch. Salvius. 1754. 255 sid.*

Lärda Tiden. 1754. n. 50.

Författaren är Herr Kammar-Rådet *Anders*
ROTIN.

2645. Msc. Håkan Gamles Saga (Mag-
ni Lagbåtrares Fader) försvenskad af *Er-*
Jul. BIOERNER. in fol.

Förvaras uti Antiqu. Archivo.

2646. Msc. Bref och Handlingar til
Birger Jarls och Kon. Waldemars Historia.

Uti Antiqu. Archivo, *Opus Diplom. T.*
III. n. E. 6.

2647. Kon. Waldemars Privilegium
för Borgarena i Riga at obehindrat och
tullfrit få handla öfver hela Riket. m. m.
Dat Stockh. a. 1271. m. Sept.

Detta Privilegium stadfästades af Hertig,
eller Kon. Magnus Birgerfon, i Linköping, a.
1275 samt förklarades vidare i Westeras a.
1276. Documenterna äro trykte uti Lagerbring's
S. H.

S. R. Hist. II. D. p. 525. n. 5. och p. 629. B:III.
n. 1. 2. C.2.

Sveriges
Almanas
Historia.

2648. Kon. Waldemars Bref, hvarigenom han til Margrefvarne af Brandenburg bortskänker Gothland, med vilkor at de skulle förhjelpa honom til sina förlorade rättigheter i Sverige. Dat. Copenhoven, 1277. *in die Nativit. b. Mariæ.*

Uti en Samling med Titel: "*Codex Diplomaticus Brandenburgensis.*" Aus Originalien und Copial-Büchern gesamlet und herausgegeben von *Phil. Wilh. GERKEN*, I — 19. Th. Salzwedel, 1769 — 1772." in 4:o T. III. och derutur, ibland *Tilökningarne*, vid slutet af Lagerbrings S. R. Hist. II. D. p. 879. Läs Lagerbrings Anmärkning vid detta Bref.

§. 2.

MAGNUS Birgerfon (*Ladulås.*)

2649. Kon. Magni Ladulås Stadga om Allmannelig Landz-frid m. m. af år 1280.

Ibland *gamla Stadgarne*, bakom *Björköa-Rättten*, p. 1.

2650. Dissert. histor. de Decreto Comitiali, vulgo *Helge-Ande-Holms Beslut.* Pr. S. Bring, Reip. *Joh. Frid. PRAVITZ.* in quarto. Lond. Goth. 1753. pp. 17.

Sjelf-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Sjelfva Beslutet är här sftrykt, eller rättat
lagt, en Berättelse derom, sådan som den fun-
nes uti Riktens Archiver. Det föres til i
1282, och hålles af fömlige för updiktadt,
andie åter för riktigt. Skålen mot och med
undersökas i denna Afhandling; och slutet bli-
ver, det sannolikt är, at et sådant Beslut ve-
keligen blifvit rager; men at likväl ingen
per fara, i stöd af detta Beslut, blifva oroad
besittningen af sin välfångna ägendom.

Canc. Råd. *Estenbergs* Skrift i detta ämne
som citeras p. 6. men den Författaren tyck-
icke hafva sedt, äger jag; under följande T-
rel; - - - "Ol. ESTENBERGS Anmärkning:
"öfver det så kallade Riksdags- Beslutet på He-
lge-And- Holmen år 1282. uti Kon. Mag-
Ladulås tid, som finnes uti en gammal Bok
Riktens Archiv. Stockh. d. 1. Oct. 1734
Msc. Emot detta Memorial skref Kammar-
det *Wulfsstjerna*, och förklarade Helge-And-
Holms- Beslutet. Det samma gör til en ö-
R. Historiogr. *Jac. Wilde*, uti et til Kong-
Canc. Collegium, vid samma tillfälle, ingif-
Memorial, hvaraf jag jämväl äger en Affskrif-
Läs också Lagerbring, S. R. *Hist.* 11 De
p. 585 — 596.

En annan Affskrift af det så kallade Helge-
And- Holms- Beslut, nog olika med dem som
finnas i Archiverne, har någon låtit införa
Ldrda Tian. 1754. n. 98.

2651. Kon. Magni Ladulås Stadg-
om Frigåfnings atlysning, m. m. af år 1281

Ibland gamle Stadgärne bakom Biärköa-Rät-
ten, p. 3. och bakom Westgötha-Lagen, p. 88.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historias

Botin, V. p. 271. säger, at Kon. Magnus
fick tilnamnet *Ladulds* af den stränga hand och
uppsigt, som han höll öfver Förbudet emot Våld-
gåstningar, hvarmedelst han lika som fatte lās
för Bondens lada.

2652. Wisbyboarnes på Gothland Af-
sön och förpliktelse emot K. Magnus, til
erlöning af thet Uppror de åstadkommit.
Dat. Nycopiæ, a. 1288, in vigil. S. Laurentii.

Hos Mesenitis, Scand. ill. T. XII. p. 139.
Tärde vara en Öfverlättning.

2653. Historica Narratio de origine
Gentis Danorum, et de Regibus ejusdem
gentis, et eorundem rebus gestis, a Dan-
ico primo Rege, usque ad Ericum Menuit
xvi. compendiose olim conscripta ab E-
rico, Danico Rege, Wartislai vii, Ducis
Pom. filio; et nunc primum in lucem edi-
ta ab Erp. Lindenbruch, in quarto. 1603.
pp. 60.

Ömtr. ibland E. Lindenbrogii *Scriptor. rer.*
German. Septentr. Frk. 1609. och 1630. *item.*
Hamb. 1706. in fol. och uti Stephani *Syllo-*
ge Scriptor. de Regnis Danicæ, Norveg. &c.
Lugd. Bat. Elzévir 1629. in 16:o p. 52 —
101. samt hos Langebek, *Scriptor. rer. Da-*
nicar. T. I. n. xv. p. 148 — 170.

At denna lilla Chronika berätt och utatt
grund tilläggnas Kon. Erik af Pommern, sådant

Bibl. H. S. G. Del. 5.

M

år

B. III.
C. 9.
Sveriges
Allmänna
Historia.

är nu mera til öfverflöd bevisat: se A. Hölje *Kurtzgef. Dännem. Gesch.* p. 91. Sibbern, *Bibl. Hist. D. N.* p. 27. och J. Molleri *Cimbr. liter.* T. II. p. 478: men i lynnerhet Langebek, I c. in *Prolegom.* Likaledes här man all anledning at tro, det rätta Författaren varit en *Cistercienser Munk*; men oakgjort är ännu, om denna Munk, efter Biskop Wallins gissning. *Gothländ. Saml.* 1 Del. p. 50. lefvat i *Roma*, eller *Guthwalds Kloster*, på *Gothland*, eller som *Etats-Rådet Langebek* menar, uti *Ry* Kloster (*Rus Regium*) i *Hertigdömet Schleswig*.

2654. Testamentum Regis Svecorum Magni Ladulås; dat. Scaris, A. C. 1285.

Uti *Act. liter. et Scient. Suec.* 1731. p. 44 — 51. och uti J. C. Stricker *Disfert. de factis Templi Riddarholm.* P. I. p. 21 — 28.

Et stycke af detta Testamente, uti hvilket Konungen visar sig emot det andeliga Ståndet såfruktoslig, läses hos *Mesferius*, *Scand. ill. T.* XII. p. 137. Jämför *Lagerbring*, *S. R. Hist.* II Del. p. 630 följ.

2655. Msc. Bref och Handlingar til Kon. Magni Ladulås Historia.

Uti *Antiqu. Archivo. Opus Diplom.* T. IV. n. E. 7.

2656. Disfert. histor. de Rege Magno Ladulås. Pr. A. Grönwall. Resp. Ol. REFTÉLIUS. in quarto. Upsal. 1731.

Af *Bötin* och *Lagerbring* lärer man närma-

te och tilförliteligare kända Kon. Magnus Ladulås.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2657. Gespräche in dem Reiche der Todten, zwischen Waldemaro II. Kon. von Dännemark, — und Magno I. mit dem Beynahmen Ladulås, König in Schweden, der ein Sohn Birger Jerls gewesen; worinnen die sehr remarquable Historie dieser beyden vortrefflichen Könige enthalten &c. in quarto. Leipzig 1727. item. 1730. 10½ A.

Är *Fassmans* Arbete, lecture för borgare och olårde; och 110 *Entrevüen* i den stora Sviten.

§. 3.

BIRGER Magnusson.

2658. Kon. Birgers öpna Bref för Lübeckarne och flere Sjöstäder, at på et års tid obehindrat drifva sin handel på Novogrod, m. m. Dat. Örebro, 111. Non. Mart. a. 1295.

Det är stält til *Advocati et Consules Civit. Lubicensis maritimarumque Civitatum, mare Orientale frequentantium*, och läses hos Dreyer, *Specim. jur. publ. Lubicens. p. clxxiv.*

Denna Seglations - frihet förnyades genom et annat K. Birgers Bref, dat. xvi. Kal. Decemb. a. 1303. Dreyer, l. c. p. cxxi.

M :

2659.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2659. Chronicon Daniæ, ab a. 1130.

ad. an. 1300.

Uti J. P. de Ludewig *Reliquiæ Manuscriptor.*
T. IX. Frf. & Lips. 1731. in 8.º, p. 150 — 159.

"Magnificendus autor ob temporum raritas,
nes, quæ accurate distinguit. Cætera sunt vul-
garia, dictaque pluribus aliis." Editor, in
præfat. p. 15.

En ny och förbättrad Uplaga af denna korta
ta Krönika har Langebek föranstaltat *Scriptor-
rer. Danicar. med. ævi.* T. IV. n. CVI. p.
225 — 230.

2660. Anonymi Nestvedensis Chrono-
logia Danica, ab a. 821. ad a. 1300.

Hos Langebek, *Scriptor. rer. Danicar. med.
ævi.* T. I. n. XXV. p. 368 — 372.

Var förut trykt, men felaktigt, uti E. J.
de Westphalen *Monum. ined. rer. German.* T.
I. col. 1404 — 1408.

2660. (a.) Literæ Birgeri Sveciæ Re-
gis ad Regem Norvegiæ, de Jacobo Hal-
landiæ Comite; dat. nonis Octobr. a. 1302.

Står uti en Samling med Titel: "Analecta,
quibus Historia, Antiquitates, Jura Regni
Norvegiæ, illustrantur, maximam partem hæ-
tenus ignota, ex Tabulario Arnæ-Magnæano
publici juris facit Grimus Johan. Thorkelin. Hav-
niæ, 1778. in 8.º, p. 76.

2661. Hertigarnes Eriks och Walde-
mars skrifteliga förbindelse emot Kon. Bir-
ger: dat. Aranäs, prid. kal. Maji, 1304.

Uti

Uti Er. Olai *Histor. Svecor.* Schmie 1615. in 4to p. 172. och hos Joh. Mestenius, *Scand. illustr.* T. xii, p. 159.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2662. Litteræ Erici Ducis Sueciæ ad Confiliaris Regni Norveg. de Jacobo, Hallandiæ Comite, et inimicitis Regno a Rege Danorum illatis. dat. Wazstene die S. Katherine, a, 1306.

G. J. Thorkelin, *Analekta* p. 77.

2662 (a). Meletema Academ. denobiliore antiquitate Hätunensi. Pr. Ol. O. Celsius, Resp. *Er. HEDENBERG. in quarto*, Upsal. 1749, pp. 30.

Händlar om *Hätuna-Leken*, då Kon. Birger, d. 29 Sept, 1306, af sina Bröder, Hertigarne Eric och Waldemar, med list blef til fänga tagen och fångslig bortförd til Nyköping &c.

2662. (b.) Litteræ Confoederationis offensivæ et defensivæ inter Christophorum Comitem Hallandiæ et Samsoë, ex una parte, et Ericum et Waldemarum Ducem Sueciæ, ex altera parte, contra Regem Daniæ; dat. apud Curiam Motorp, sabbato proximo post Ascens. Domini, a, 1307.

G. J. Thorkelin, *Analekta* p. 82. Jämnför Lagerbring, S. R. *Hist.* D. III. p. 50. följ.

2662. (c.) Litteræ Erici et Waldemari, Sueciæ Ducum, quæ se pro mille

B. III. marchis Argenti puri antiqvæ monetæ No-
 C. 3. ricanæ obstringunt ad bellum Dano infe-
 Sveriges rendum: Dat. Aby, in 3:a Dominica Ad-
 Almånna vent, a. 1307.
 Historia.

2662. (d.) Litteræ Afceri Jonæ et I-
 warii Canonici Bergensis Procuratorum Re-
 gis Haqvini, qveis se obligant ad solven-
 dum Ducibus Sveciæ, eorumve mandata-
 riis, mille marchas arg. puri, & cavere
 promittunt, ne Rex Norvegiæ cum Rege
 Daniæ unqvam concordet: dat. Kungell
 4:a die nativit. Dom. a. 1307.

2662. (e.) Litteræ mandatoriæ E. et
 W. Sveciæ Ducum, datæ Siggoni Halsteni
 ad accipiendum mille marchas a. p. a pro-
 curatoribus Regis Norvegiæ. dat. Aby, 3:a
 Dominica Advent. a. 1307.

Desse Handlingar böra ockfå sökas hos Thor-
 kelin, *Analekta*, p. 87 — 89. Utgifvaren an-
 märker, at hvarken Huitfeldt eller Torfæus
 haft sig dem bekante: jag finner dem icke el-
 ler hos Lagerbring.

2663. Incerti Autoris (qvi vergen-
 te Seculo xiii. vixisse videtur) Chronica
 Danorum, et præcipue Sialandiæ. Seu Chro-
 nologia rerum Danicarum ab a. Chr. 1028,
 ad an. 1282. cum Appendice Chronolog.
 usque ad an. 1307. ex veteri membrana
 eruit, primusqve edidit Arnas MAGNÆUS.

in oct. Lips. Gleditsch, 1695. p. 100. *Sti-*
me Ded. G. Præf.

B. III.
 C. 3.
 Sverige
 Almännas
 Historien.

Acta Eruditor. Lips. 1696. p. 430.

Å nyo har Langebek gifvit ut denna Chrō-
 nika, *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi*, T. II,
 n. LXXII. p. 602 — 644.

I Handskrift finnes denna Chrōnika, uti
 Acad. Bibliotheket i Uplala, *Codex de la Gard*,
 xxvi, n. 1, men något skiljaktig från första
 tryckta Uplagan, med en Fortsättning til år
 1363, se Ol. Celsii *Hist. Bibl. Upsal.* p. 96.
 Til åfventyrs torde denna Fortsättning vara era-
 handa med den *Continuata Appendix &c.* som
 v. Westphalen låtit trycka, och här nedanfö-
 re under n. 2694 anteknas,

2664. *Annales rerum Danicarum Es-*
romenses, a nato Christo ad ad. 1307.

Ibland J. Langebek *Scriptor. rer. Danicar.*
med. ævi, T. I. n. xviii, p. 212 — 250.

Om denna korta Chrōnika handlar Utgifva-
 ren i sit Förelspråk utförligen. Den hade re-
 dan varit tvenne gångor förut trykt, fastän
 felacktigt och afstympad, neml. först, genom
 Bisk. D. Christ. Wormii föranstaltande; en
 högst falskyt Uptaga, och sedan hos Ludewig
Reliqu. Mstor. T. ix, n. 1. p. 1 — 39. Ci-
 teras af vår Historiograph Wilde och flere,
 under namn af *Porsiske Manuscriptet*, emedan
 Stigor Pors för detta skolar varit ägare af den-
 na på Pergament skrifne Chrōnika. — Hvad
 Titeln: *Chronicon Esromense*, eller *Annales Es-*
romenses vidkommer, så följer Langebek där-

B. III,
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

utinnan Thom. Bartholinus, *Antiquit. Dan.*
p. 670.

2665. Kon. Birgers Förskrifning och
Försäkring til sina Bröder, samt Förening
om Rikets fördelning them emellan. Da
Örebro. *in craft, Annunt. b. Mariæ.* 1308

Uti *Rim-Chronikans* II. D. utgifven af
Hadorph, Sthm. 1676. *in* 4°. p. 2.

2666. Förening emellan Kon. Erik
i Danmark, Kon. Håkan i Norrige, Kon.
Byrger i Sverige, Hert. Erik af Halland
Hert. Gert af Holsten och Hert. Hinrich
af Mächelborg, om åtskillige mål, an
Furstarna Erik och Waldemar: dat. He
singborg, *sexta feria prox. ante Fest. Ma*
Magd. 1310.

Rim-Krönik, Ibid. p. 6.

2667. Hertigarnas Eriks och Walde-
mars Frihets-Bref för Lübeckarne, at obe-
hindrat få handla på Novogrod, m. m.
Dat. a. 1312. *in die Assumpt. b. Virg. Mar,*
in claustro Vuarnam.

Det är tryckt, dock mycket felaktigt, uti
Staden Lübeck's Manifest, emot Kon. Erik d.
xiv. af år 1564. inemot slutet, *fol. O. resto,*
och hos Dreyer, *Specim. jur. publ. Lubec.* p.
cxix. På samma stället fås ock igea K.
Magni Bref i samma ämne, dat. Troxlaborch,
a. 1344. *d. b. Aegid. Ab.*

2668. Hertig Eriks och Waldemars B. III.
 fem års hefðabythe sig emellan på Riket, ^{C. 3.} Sveriges
 och trohets förbindelle; dat. ap. Castr. Ly- ^{Almänna}
 hofia, in crast. nat. Mar. 1315. ^{Historia,}

Rim-Krönik. ibid. p. 8.

2669. Prodrömus exhibens bellum Sun-
 densea, 1316. a partu virgineo terra marique
 gestum, collectu et Saxoniam Chytræi et Chro-
 nico Pomeraniæ Msc. a Jac. LIEFERO,
 Pastore Steinhagensi et Vogdeshagensi: Ro-
 stochij, liter. Jo. Richelii, 1639. recus. Sun-
 dii, typis hæred, Mederianor, 1715. *in*
quarto. 7 a.

Skriften är på vers; se C, Schoergen, *Alt.*
u. Neu. Pommerland, 11, St. p. 149.

Under Stralsundska Belägringen och Kriget
 i Pommern, hade Danske Konungen Erik Men-
 ved godt bistånd från Sverige.

2670. Incerti Auctoris Chronicon Da-
 norum, ab an, 936, ad an, 1317.

Efter en Handskrift, *ex Collect.* Steph. J.
 Stephanii, uti Upsala Bibliothek, *Codex de la*
Gard. xxvi. n. 4. hos Langebek, *Scriptor:*
rer. Danicar. med ævi, T. II. n. LIV, p. 169
 — 176.

Äfven därstädes, T. IV. n. cx, p. 281
 — 285, är en annan liten Chronika inryckt,
 också *ex Cod. de la Gard.* tom går ifrån
 1131 til 1325.

B. III. 2671. Msc. Bref och Handlingar till
 C. 3. Kon, Birger Magnussons Historia, samt He-
 Sveriges tigarnas Eriks och Waldemars.
 Almänna Historie.

Uti Ant. Archivo, *Opus Diplomat.*, T. V. V.
 n. E. 8. 9.

§. 4.

MAGNUS Smek, med sina bägge Söner
 ERIK och HÅKAN.

2672. S. R. Biskopars, Råds och Lag-
 måns Förbindelse om Rikens Rätt och a-
 la gamla Privilegiens vid macht hållande
 dat. Upsala, 8 Jul, 1319.

Rimkrön. Del. 2, p. 11.

2672 a). Instrumentum electionis Ma-
 gni Eriki in Regem Norvegiæ: Aflox. 4.
 5. 6. Julii a. 1319.

G. J. Thorkelin *Analekta.* p. 48.

2673. Msc. Chronologia rerum Da-
 nicarum, ab. a. 1188. ad a. 1319.

Uti Acad. Bibliotheket i Upsala; utur samma
 Stephanii Handskrift, som den här ofvanföre
 ad an. 1317. *Cod. de la Gard.* xxvi. n. 3.

2674. Incerti Scriptoris Sueci Chro-
 nicon rerum Sveo-Gothicarum ab a. Ch.
 1160. ad, 1320. gestarum, nunc primum
 edi-

litum, et brevibus notis illustratum: sub Præsid. Ol. CELSI, publice examinandum hodeste proponit Jon. Tauschier. in oct. Hæsal. 1705. B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Chrönikan intager allenast 12, men Anmärkningarne 65 sid, och böra twifvels utan lättas på Præsidis räkning.

Omtr. år den uti Langebek *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi.* T. IV. n. cxxiv. p. 588 — 596. Af Anmärkningarne äro allenast de bibehållæ, som röra Danska sakerne: et par har Utgifvaren sjelf tillagt.

2675. Chronologia rerum Danicarum.

Uti E. J. de Westphalen *Monum. inedit. rer. German.* T. III. col. 543. 544.

Är egentl. en Förteckning på Konungar och Drottningar, som äro begrafne i Ringstad; i bland andra har ock den olycklige Birger Magnusson, med sin Gemål, där får sit hvi-loställe.

Den accurataste Uplaga af denna Förteckning är den, som under sin rätta Titel: "Tabula Ringstadiensis, de Regibus et Principibus Ringstadii sepultis, ab a. 1130. ad a. 1341." Langebek låtit trycka *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi.* T. IV. n. cx, p. 278—281.

2675. (a) Placitatio super maritaggio inter Euphemiam, sororem Magni, Sveciæ Regis, et filium Comitis Magnipolensis; ap.

B. III. ap. Castrum Baghehus, feria sexta proxima
 C. 3. post diem b. Mar. Magdal, a. 1321.
 Sveriges Almänna Historie, G. J. Thorkelin *Analekta* p. 113.

Brölloppet uppskjöts til 1336. Prinsessa
 Euphemia blef Moder åt Kon. Albrecht,

2676. Rikf. Ständers Förening i Skara, om Konung Magnus Eriksön til Sveriges Konung och flere mål til Rikfens bestånd. Dat. Skara, d. b. Marg. Virg. a. 1322.

Rimkrön, ib. p. 13.

2677. Litteræ Magni II. R. S. de tributo pro obfidibus terræ Scaniæ redimendis præstando, datæ Oerebro, a. 1334
die Cinerum,

Uti S. Bring *Monum. Scanens*, Vol. 1, P. 1, p. 101.

2678. Kon. Magni Eriksons Stadga, gjord i Skara, 1335, då han reste Erichs Gata sin, om Frälse, Arf, m, m.

Ibland *Stadgarne*, bakom *Biärköa, Rätten*, p. 10.

2679. Kon. Magni Stadga, gjord i Skeninge 1335. Stadfästes all Sveriges Allmoges vid frid å sig och allom sinom &c.

Ibid. p. 11.

2679.

2679 (a) Diploma Magni R. S. da- B. III.
 num Lubecensibus, a. 1336, sec. feria in- C. 3.
 tra octavas b. Laur. marty. Sveriges
 Almäna
 Historia.

"Ex Sigillo Blanca Reginae, quod in Leone et Nisi
 paternam juxta et maternam stirpem innuit, me-
 morabile," säger Dreijer, som låtit trycka det
 efter Originalen, *Specim. juris publ. Lubec.*
 p. cxxii.

2680. Literæ Magni II. R. S. qui-
 bus Scanensium confirmantur Privilegia,
 1340. *Vigilia Apostolor. Petri et Pauli.*

Hos Bring, *Mon. Scan.* Vol. 1. P. 1. p. 103.

Danska Öfverlättningen, hos Huitfeld, T.
 I. p. 476 är felaktig, äfvenlå Latinen hos
 Torfæus, T. IV. p. 464. och orätt til-
 ägnas Magnus titel af de *Wenders Konung:*
 se v. Dalin S. R. *Hist.* T. II. p. 454.

2681. Anonymi veteris Appendix
 ad Saxonem Grammaticum. Ex Bibl. publ.
 Upsaliens. Cod. msc. de la Gard. n. XLIV.

Uti Er. Benzellii *Monum. vet. Eccles. S. G.*
 p. 145 — 156.

Författaren, hvilkens namn icke var Ben-
 zelius bekant, hade gjort et Sammandrag af
Saxonis Daniska Historia, och tillagt en Fort-
 lärtning intil år 1340. Fortlärtningen allena
 låtes hos Benzelius, som väl lofvade at vid et
 annat tilfälle också gitva ut Sammandraget;
 men det har icke skedd. De lärde hafva så-
 ledes deraf varit i mistning, in til thes Er.
 Rå-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Rådet Langebek nyligen (1773) låtit trycka hela Arbetet, under Titel: "*Thomæ GHEYSMERI Compendium Historiæ Danicæ ab initio ad Waldemarum IV. conscriptum anno 1431.*" Det står i II Tom. af Langebeks *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi. n. LIX. p. 286 — 400.* Af Utgifvarens *Prolegomena* finner man, at han vid sin Uplaga nytjat flere Handskrifter; och Författaren, Thom. Gheysmer, varit från Stralsund, men Munk i Odensee; och at han fullbordat sitt Arbeta år 1431. *Minime Saxoni aut ingenio, aut sili elegantia comparandus, sicut Langebek, nihilominus quo plura Historiæ nostræ momenta particularia et alibi minus obvia, ille nobis conservavit, eo majorem a posteris gratiam meretur.*

2682. Trenne Kon. Waldemars i Danmark Förskrifningar på Skåne, Halland, Bleking &c. inunder Sverige til evig tid. Den 1. år dat. Helsingborg, in oct. Joh. Evang. a 1341. Den 11. dat. Wardberg, in oct. b. Mart. Ep. 1343. Den 111. dat. ibid. Fer. V. ante Luc. Virg. 1343.

Rimkrön. 11. D. p. 19 — 30.

2683. Kon. Magni Eriksons Bref och Fredshandel emellan. Sverige och Tyska Städerne Lübeck, Hamburg, Rostock, Wilmars och Gripswald, dat. Helsingborg, Fer. V. prox. ante Fest. Mar. Magd. a. 1343.

Uti S. Brings Saml. af åtskill. Handl. och Påminnel. 1 D. p. 186 — 190.

Uc.

Utgifvaren anmärker, at intet nämnes om något Krig emellan Kon. Magnus Eriksön, och Tyska Städerna, hvarken hos Messenius, Loccënus, eller andre.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

2684. Ständernas Förening i Skåne, at blifva under Sveriges Rike til evig tid, och at rätta Gräntze-skillnaden skulle vara i Drefund, såsom fordom. Dat. Wardberg, oct. b. Mart. Ep. 1343.

Rim-kron. II D. p. 16.

Samma dag slöts ockfå i Wardberg et Freds- och Vänkaps-förbund emellan Konungarne Magnus af Sverige, och Waldemar af Danne-mark, som är tryckt hos Torfæus, *Hist. rer. Norveg.* P. IV. p. 467.

C. G. Nordin anmärker, *Monum. S. Goth. vetust. ævi falso meritoque suspecta*, p. 20. at v. Dalin, *S. R. Hist.* T. II. p. 468. förledd af Titeln på Wardbergiska Documentet, hos Hadorph l. c. sagt, at Ständerne i Skåne, Halland och Blekingen, genom de andelige Fäder gjordt denne Förening, där likväl klarligen synes, at de handlat i sit eget namn, och icke å någon annans vägnar.

En Svensk Öfversättning af denna Förening, så väl som Kon. Waldemars Förskrifning, af samma datum, är tryckt uti *III. Saml. af Polit. Anekdoter och Forntidens Hemligheter.* Upsal. 1769 in 4°. Förutgår en historisk Berättelse, som på Kon. Carl Gustafs Befallning skall vara upslatt, til "Bevis at Skåne, Halland, Blekinge, Lijster och Huen äre Sveriges Kro-

B. III. "no egentligen tilhörige, samt huru the
 C. 3. "halfstjerdehundrade år öfver all fog och sk
 Sveriges "äre Dannemarks Rike underlagne och ska
 Almänna "skyldige vordne."
 Historia.

2685. Kon. Magni Eriksons Fullmact
 för them som skola förestå Regementet
 Sverige, medan han i Norrige är; oc
 huru Götland med flere Österland sko
 förestås i hans frånvaro, samt huru förhå
 las skall om något Örlig på Riket upkom
 me &c. Dat. Upsala. d. b. Nicol. Conf
 a. 1344.

Rimkrön. ii D. p. 36.

2686. Kon. Magni Stadga gjord
Upsala, a. 1344. Stadfästes Almogens Frid
 Ride ingen med fullom vapnom oloffa
 gen &c.

Ibland *Stadgarne* bakom *Bjarköa - Rätten*,
 p. 15.

2687. Kon. Magni Stadga, ang. Fräl
 se-Ånkors och Barns Privilegier, Rusttjenist,
 Vapnesyn m. m. gjord i Telje, Sönd. näst
 efter S. Knuts dag, år 1345.

Ibland *Stadgarne* bakom *Bjarköa - Rätten*,
 p. 19.

2688. Kon. Magni Er. Bref och Full
 magt, hvatigenom åtskillige personer ut
 nämnes til Canonicat och Prebender vid
 Dom-

omkyrkorna i Sverige. Dat. Grenna, *Fer.* B. III.
 i post *Dominic. palmar.* a. 1348.

Uti S. Bring *Saml. af dtskill. Handl. och På-* C. 3:
min. I D. p. 190 — 193. Sveriges
 Almäanna
 Historia.

2689. Litteræ Waldemari III R. Dan.
 nibus omni juri in Scaniam vicinasque
 rovincias renuntiat: a. 1353. *Fer. vi an-*
Cecil. Virg.

Hos Bring, *Monum. Scan.* Vol. 1, P. 1,
 p. 109.

Läs Utgifvarens Anmärkningar.

2690. Kon. Magni Transaction och
 fördrag med sin Son Kon. Erik. Dat. in
 Villa Junacop. d. b. Vitalis Mart. (28 Apr.)
 1357.

Rimkrön. 11 D. p. 41.

2690 (a). Magnus, König von Schweden,
 und Norwegen, nimt die Stralsfundischen
 Kaufleute, die nach seinen Ländern
 handeln, in Schutz. Zu Helsingborg am Son-
 tage nach Oculi 1358.

På Latin uti J. G. P. Moeller *Comment. de*
jure indigenatus, præcipue Suecos inter ac Po-
meranos reciproco. Grphw. 1773. in 4:o, p. 26.

2691. Kon. Magni Försäkring om
 Förlikning med sin Son, Kon. Erik tilkom-
 mande *Dominica Reminiscere*, uti Helsing-
 borg; och om samma Förlikning går för sig,
Bibl. H. S. G. Del. 5. N vill

B. III. vill han straxt lefverera honom Helsingborgs
 C. 3. Slott. Dat. Lund, *Fer. sec. prox. ante Lu-*
 Sveriges *ciae Virg. a. 1358.*
 Almäna
 Hiftoria.

Rimkrön. II D. p. 31.

2692. Kon. Magni Förening med
 Rikfens Mån och Förlåkring om någre
 mål. Dat. Suderköping, *in oct. Mart. Ep.*
 a. 1359.

Rim-krön. II D. p. 32.

Uti sin *Svea Rikes Historia*, D. III, p. 454
 följ. visar Canc. R. Lagerbring tydl. at Kon.
 Eric Månsfon redan var död, när Söderkiö-
 pings Förening slöts. Alla våra äldsta undet-
 rättelser instämna däruti, at han aflidit 1359;
 men ingenstädes säges hvad tid på året det
 skedd. Denna svårighet vore likväl snart häf-
 ven, om man kunde fåta tro til den lilla
 Chrönikan, som här nedanföre, *ad an. 1576,*
 n. 3188 (a) är upteknad; ty där står med klara
 ord: *A. 1359 obiit illustrissimus Rex Ericus, ipso*
die Ascensionis Domini.

2695. Blanckamäreta. Thet är en
 fanfärdigh Tragœdia om the gruffuelighe
 Mordh, som Kon. Byrger, af Drottn. Må-
 retes tilskyndan på sina Brödher: och Kon.
 Magnus Smek på sin Son, genom Drottn.
 Blankes rådth och dådh, i Sverige fordom
 bedrestvo: af *Joh. MESSENIO* nu först be-
 skreffven, och aff hans Studenter (hvilkom
 han och henne til godh natt och Valet
 uti väcket stält hafver; althenstund han
 them

hem icke längre undher sin disciplin och
 öfning behålla kan, för annat svårt dageli-
 git bekymber, honom aff H. K. M. på-
 lagt och ombetrodt) then 111. och then vi.
 Maji år 1614. uthi Stockholm med tilbör-
 lig pracht celebreradt. *in quarto*. Schm.
 Reufner, 1614. 10 a.

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almäna
 Historia.

Omtr. i Schm hos Meurer 1635 och 1649.
 Stiernman, *Bibl. S. G. T.* II. p. 136.

At Kon. Erik Månson, af sin Moder, Drott.
 Blanca, blifvit med förgift af daga tagen, är
 en almän berättelse; men om man noga öf-
 vervåger de Påminnelser, som Canc. R. La-
 gerbring härvid gör, *S. R. Hist. D.* 111, p.
 455. §. 44. torde man kanske komma på an-
 dra tankar, eller åtminstone anse denna Be-
 skyllning låtom ännu icke til fullo bevisf.

2694. Continuata Appendix ad in-
 certi Auctoris Annales Danorum et præci-
 pue Sialändorum ab a. 1308 ad an. 1363,
 ex Codd. Stephan,

Uti E. J. de Westphalen *Monum. ined. rer.*
German. T. I. col. 1389 — 1404.

Denna Chronika, som likvål icke går län-
 gre än til år 1357, torde vara en Fortlått-
 ning af den som A. Magnæus först låtit tryc-
 ka, och här ofvantöre, ad an. 1307, är antek-
 nad. Skrif-och-Tryckfel tryta icke.

2695. En liten Penning af Örtogs
 storlek, slagen af Håkan, Kon. i Sverige
 och Norrige.

B. III. Afritad, beskriwven och förklarad uti E.
C. 3. Ziervogels *Histor. Afhandl. om Sv. Mynt och*
Sveriges *Med.* p. 33 — 40.
Almänna
Historia,

2696. Msc. Bref och Handlingar til
Kon. Magni Eriksfons och des Söners Hi-
storia.

Uti Ant. Archivo, *Opus Diplom. T. VII;*
VIII, IX, n. E. 10, 11, 12.

2696 (a). *Observationes nonnullas hi-*
storicas de Aristocratia sub Regibus Fol-
kungis, Pr. C. F. Georgii, Disert. Academ.
ad publicum examen defert Jonas Carol.
GENBERG. *in quarto.* Upsal, 1780. pp. 19.

Mer i detta ämne lærer man af Wilde och
Lagerbring.

Sect. VII.

De Utländske Konungars i Sverige samt
Inländske Regenters Historia, til Cal-
mare Unionens uphäfvande, ifrån Al-
brecht af Meklenburg til Christian den
Omilde, år 1521.

§ 1.

ALBRECHT af Meklenburg.

2697. Fyra Kon. Albrechts samt Her-
tigarnes af Meklenb. Bref, gifne Kon. Wal-
demar i Danmark, af år 1366.

De

De äro dat. *Alholm 1366 Tisd. efter S. Jac. Ap. dag* och stå ibland Bilagorne til Hans Grams *Forbedringer til Kon. Waldemar Christophers Histori*, uti IV Del. af *Kioeben. Selskabs Skrifter*, 1747, 1748. p. I — 242.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

Brefven äro ganska märkvärdige, i synnerhet det tredje, (*sub n. 36.*) hvaruti Kon. Albrecht, eller Hertigarne af Meklenburg, på hans vägnar, afstå til K. Waldemar och Danmarks Krona, Gothland med Wisby, Werende, Winnewit, Kind och Mark, samt Elfsborgs Slott och halfva Hisingen.

Svenske Historici, såsom J. Mesenius, och Ol. Verelius, hafva nekat emot Huitfeld, Pontanus och Meursius, at et dylikt Bref vore til; men Gram påstår, at det samma än i dag in Originali förvaras uti Kongl. Danska Archivo; bekänner likväl därhos, at denna Afhandling aldrig är vorden af K. Albrecht, som därvid icke var tillfådes, hvarken beleglad, eller ratificerad, ehuru Hertigarne sig utfäst hade, at sådant innan en viss utsat tid ske skulle.

2698. Kon. Albrechts Fullmacht för Raven Barnekou och Bo Jonsön, til at handla med Konungarne Waldemar och Håkan, i de mål som Riket röra kunde. Dat. *Lyncöp. A. D. 1366. 26 d. mens. Sept.*

På Latin, uti S. Brings *Saml. af åtskillige Handl.* III Del. p. 125 — 128. jämför v. Dalin, S. R. *Hist.* II Del. p. 544.

B. III.
C. 3.
Sv. rikes
Almänna
Historia.

2699. Trenne K. Albrechts Förskrifningar och Förlikningar, gifne 1369 och 1370.

De äro tryckte bakom den af Jo. Hadorp utgifne *Alexandri M. Hist. på Sv. Rijn*, som tillägnas R. Drotzen Boo Jonston, Wisingsborg 1672. in 4to och bevisa mera än denna Herrens våld och myndighet, neml. at K. Albrecht var en elak Regent, som gjorde mycket ondt, och aldrig hölt sina gifna Löften och Förskrifningar.

2700. Kon. Albrechts Förskrifning uppå åtkillige mål, som af honom emot Lag bedrefne voro. Dat. Stockh, in Vigil, Laur. Mart. 1371.

Rimkrön. II D. p. 34. Äfven därstädes, p. 37 stå trenne andre Förskrifningar af samma Konung, af Åren 1375, 1378, 1383.

2701. Kon. Albrechts Stadga, gifven Stockh. *Fer. V prox. post d. S. Erici Reg.* 1375. Om Almån frid m. m.

Ibland Stadgarne, bakom Bidröda - Rätten p. 27.

2702. Urbani Papæ VI. Epistola ad Episcopos Lincopens. et Strengnens. de Patria ab impressionibus hostilibus Ruthenorum liberanda. Romæ. Id. Dec. 1378.

Acta Liter. Succ. 1724, p. 593 — 595.

2703.

2703. Kon. Albrechts och hans Råds Stadga, gjorde i Telje, d. 10 Jan. 1380. om Käromål å Frålsis Landboa, om theras Skattajord &c.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

Ibland *Stadgarne*, bakom *Bidrkoa-Rdten*,
P. 30.

2704. *Snorre* STURLESONS Norske Kongers Chronika, udsat paa Danske aff H. Peder CLAUSSEN, forðum Sogneprest i Undal. Nu nyligen menige mand til gaffn, igienemset, continuerit oc til trycken forferdiget. in quarto. Kioebenh. 1633.

Boken har D. Ol. Worm låtit trycka, samt tillagt sednare Fortsætningen ifråa Magnus Håkanson til Olof Håkanson.

Om Peder Claulons Arbete se n. 2627.

2705. *Thorm.* TORFÆI, S. R. M. Dan. et Norveg. Rerum Norvegicarum Historiographi et in Coll. Consist. Asfesforis, Historia Rerum Norvegicarum, in IV. Tomos divisa. In qua, præter Norvegiæ descriptionem, primordia gentis, instituta, mores, incrementa, et imprimis Heroum ac Regum, tam ante quam post Monarchiam institutam, successiones, eorumque domi juxta ac foris gesta, cumque vicinis gentibus commercia; Genealogia item, Chronologia et quæcunqve ad Regni Norvegici illustrationem spectant, singula ex

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Archivis Regiis, et optimis quæ haberi potuerunt, membranis, aliisque fide dignissimis autoribus, eruta, luci publicæ exponuntur. Cum Prolegomenis et Indicibus necessariis. *in fol.* Hafniæ, ex Typogr. Joach. Schmitgenii, 1711. 4 Voll.

Alta Erud. Lips. Suppl. T. vi, p. 10. J. le Clerc, *Bibl. anc. et mod.* T. II, P. II, p. 237. S. J. Baumgarten, *Nachr. v. merkwl. Büch.* vi B. p. 300. Jämnför *Bibl. Hist. Struvio-Buder.* p. 1586. J. Vogt, *Catal. libr. rar.* p. 686. En ganska fördelaktig tanka om Torfæus hyler C. R. Lagerbring, S. R. Hist. II D. Föret. §. 8. "Torfæus" låger han, "år verkeligen öfver alt klander, ty han följer helt troget sina gamla ledare, och år mycket spar sam med gissningar; och kan man merendela skilja hans gissningar ifrån de gamlas berättelser, så at ingen ting förloras i trovärdig heten."

2706. Disfert. Hist. de Alberto Megapolitano, Rege Sueciæ. Pr. S. Bring, Resp. Andr. ECKMAN, *Petri fil. in quarto.* Lond. Goth. 1752. pp. 24.

Går til Slaget vid Falköping, då K. Albrecht blef fången.

2707. Omständelig Berättelse huru the Svenske af Tyskarna blefvo i Stockh. förrådne och brände Åhr 1389. På samma tid skriven, och nu utur et gammalt Msc.

Msc. som hörer Acad. i Uplala Bibliothek B. III.
 C. 3.
 framdragen. Sveriges
 Almänna

Uti Er. Benzeli *Monum. vett. Eccl. Sveo-Goth.* Historia.
 p. 63 — 68.

2708. Then Hôgb. Nunnan *Elisif Eriks-dotter* af Risberga Klôster, til the i hennes Lefverne sig tildragne lycksoch olyckshändelser, under fångvis författade Rijn, vid pås för 342 år sedan beskrifven, af Bisk. NILS then *Helige* i Linköping, hvilka Rijn A. C. 1520. blifvit afskrifne af *Laur. Andreae*, en Franciscaner Munk; men nu igenfunne, och til den Svenska Konunga-och Kyrkio-Historiens uplysning, med bifogade Anmärkningar, utgifne af *Jo. Göst. HALLMAN Göstafsf.* in quarto, Stockh. Nyström 1732. 3 $\frac{3}{4}$ Ark.

2709. *Dav. RICHTER* Programma de Alberto Sveciæ Rege et Duçe Meklenburgico in quarto. Rostochii 1737.

Titeln är tagen utur Förtekn. på Hr von Nettelblas Bibliotheqve, P. 11. Frf. 1769. in 8:o, p. 31.

2709 (a). Msc. Bref och Handlingar til Kon. Albrechts Historia.

Uti Ant. Archivo, *Opus Diplom.* T. x. p. E. 13.

B. III. 2710. En lustigh Liknelse om Sve-
 C. 3. riges och Kon. Albrecht, för tuhundrade
 Sveriges Almäanna år sedan sammanfat af them gamlom.
 Historia.

På Rim står framför större *Rim-kronikan*, (11
 väl uti J. Mesfenii Uplaga, 1616. in 8:o, som
 uti Hadorphs Uplaga 1674. in 4:o.

2710 (a). Disputatiuncula de Anno Al-
 berti Suecor. Regis, Ducis Megapolensis,
 emortuali. in quarto. Kilon. 1780. pp. 12

Är egentel. et Programma, som Prof. W. E.
 CHRISTIANI i Universitetets namn, lärit trycka.
 Efrer en nog vidlyftig undersökning bitalles
 han dem, som föra K. Albrechts Död til år
 1412.

2711. *Casp. BUSSINGII* Schreiben
 wegen der Begräbnis Kön. Alberti in Schwed-
 den, zu Gadebusch.

Läses uti W. E. Tenzels *Monatl. Unterred.*
 1695, p. 694 — 704. Jämför Hofr. Arcken-
 holtz Berättelse uti *Sthms Magazin*, 1780.
 Oß. p. 639.

2711 (a). Observationes quædam gene-
 raliores de peregrinis imperii Sviogothici,
 Regibus ante foedera Calmariensia, quas,
 Pr. C. F. Georgii publico examini subji-
 cit *Jacob. BRANDER.* in quarto. Upsal.
 1776. pp. 12.

Sthms Lärda Tidn. 1776, n. 57.

Författaren börjar med Odin, namngifver nå-
 gre Urländske Furstar, som rätteligen icke kun-
 na

na räknas ibland Sveriges Konungar och stannar vid K. Albrecht af Meklenburg: allsammans mycket kort och ofulkomligt.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

§. 2.

MARGARETA.

2712. Drott. Margaretas Förfäkning til Riksfens Mån, då hon först antogs til Regementet i Sverige, Dat. Palmföndagen år 1388.

Rimkrön. II Del. p. 51.

2713. *Ejusa.* Bref til Östergöthland, Tjust och Kind, om Hyllande och Landgång emot K. Albrechts tilfogade orätt &c. Dat. *Ludofæ, d. b. Georg. Mart.* (den 23 Apr.) a. 1388.

Ibid. p. 54.

Hos Huitfeldt, T. I, p. 580 följ. får man igen, i Dansk Öfversättning, flere hit hörande angelågne Handlingar, såsom: "Algot Måns-
"sons Bref, hvarigenom han til Dr. Margare-
"ta uplåter Slotten Opesten och Öresten, med
"Mark och Kind i Westergöthland, dat. Ek-
"holmen, helige tre Kungars afton 1388. Bo
"Jonslons Testamentariers Förening om Mar-
"garetas Utkorelle til Sveriges Drottning, af
"Palmföndagen 1. å. Marsken Eric Kettilson
"Bref, uti hvilket han gifver sit bifall til Drot-
"ningens Val, dat. Daleberg, Månd. efter
"Palm-Söndagen. Flere af Adelens (icke S. R.
Råds)

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

"Råds) Bref med bifall til fören. Val, gifvit
"i Nyköping, fierde dag Pingst". Detta lista
Document låses på Svenska, efter Originalen, ut
ti Lagerbrings S. R. *Hist.* III D. p. 708
709. Anmärkn. (2).

Bekant är, at Dr. Margareta förmår Drotten
i Norrige, Håkan Jonson, at affåga sig alt an-
språk til Norska Kronan: Renuntiations-Akten
år tr. hos Huitfeldt p. 578. Denna Håkan
Jonson skal, som Dalin tror, varit Son af
Svenska Riks Rådet Jon Magnusson och af A-
sa, Kon. Magni Eriksons Doter, S. R. *Hist.*
II D. p. 576, 577. men at det icke så är
utan at Håkan Jonson varit Soneson af Ag-
nes, Kon. Håkan VI andra Doter, och Sty-
ster med Ingeborg, Svenska Hert. Eriks Ge-
mål, visar, i anledning af et Document af
1312, Thorkelin *Analekta* p. xxiii. Eljer
anmärker Huitfeldt, p. 581; och efter honom
Lagerbring, S. R. H. III D. p. 705, at Drot-
ten Håkan Jonson, med sina Släktingar i Sve-
rige, mycket arbetade för Dr. Margareta.

2714. C. *Erasmi MICHAELII LAB-
TI, Margareticorum; hoc est: de Conflic-
ctu Gothico, in quo, Margareta Danorum
Reginæ auspiciis, Albertus Megapolensis,
Sueciæ Rex, captus regnoque exutus est:
Libri decem. Ad Sereniss. atque illustriß.
Elisabetham, Angl. Franc. et Hybern. Vir-
ginem Reginam. in quarto. Frf. Moenad.
1573. pp. 281. except. Epist. Dedicat.*

På sidsta sidan står: *Impresum Francofurti ad Moen.* per Georg. Gorvinum, impens. Sigism. Feijerabend MDLXXIII.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Eraſm. Michaëlius Lætus, *Cimber*, ty det beryder Bokſtaven C. ſom han plågade låtta framför ſit namn, Theol. Profeflor i Köpenhamn, afled 1582. Utförligast handlar om honom och hans Skrifter J. Mollerus, *Cimbr. Liter.* T. I, p. 413.

2714 (a). Handlingar, ang. Helfingborgska Freden, ſamt K. Albrechts och de andre fångne Herrars befrielse. 1395.

Hos Huitfeld, T. I. p. 593 följ.

2715. *Nic. KEDERI* de Nummis Margaretæ, Svecor. Danor. et Norvegor. quondam Regina, Disquisitionis.

Se Nova Liter. Mar. Balth. et Septentr. 1702. p. 106 — 114.

2716. Muntze der Königin Margareth in den dreyen Nordischen Reichen, mit einer vermeintlichen schimpflichen Figur, von a. 1395.

Uti J. D. Köhlers *Hist. Müntz-belust.* 1735. p. 241 — 248. jämnför C. A. Klotzii *Hist. Nummor. Contumeliosor. et Satyr.* Altenb. 1765. in 8:o, p. 128 seq.

2717. Riks-Råds i Sverige Förening om några Rikens angelagne ärender, med Dr. Margaretas och K. Eriks samtycke,
se-

B. III. sedan K. Albrecht affatt var. Dat. Nyköp
 C. 3. Sveriges *in Vigil b. Matthæi Ap. a. 1396.*

Almänna
 Historia.

Rimkrön. II D. p. 63. Lås Lagerbring
 Påminnelser vid detta Beslut, S. R. *Hist.* I
 D. p. 759 följ.

2718. The tre Nordiske Rikens För-
 rening om K. Erik af Pommern, at anar-
 ma til Konung i Sverige, Danmark oc
 Norrige. Dat. Calmare, *Fred. efter S. Knut*
 dag, år 1397.

Ibid. p. 55.

2719. Then förste Union, eller För-
 bindelse emellan the tre Nordiske Riken,
 om en Konung at hafva, til evig tid. Dat.
 Calmare d. S. Marg. *Virg.* 1397.

Ibid. p. 58.

2720. Disfert. *Hist., Polit. de Syste-*
mate Scandinaviæ Sveciæ infausto. Pr. A.
 Groenwall, Resp. *Tib. E. TIBURTIUS.* i
quarto. Upsal. 1731. pp. 24.

2720 (a). Disfert. *Hist. Polit. de Sy-*
stemat Scandinaviæ utili et noxio, quam
publicæ censuræ submittunt Pr. *Paul.* LUND-
 BORG, et Resp. Petr. Kôlmark, *in quarto.*
 Lond. Goth. 1778. pp. 24.

2721. Disfert. grad. de *Unione Cal-*
mariensi. Pr. S. Bring Resp. *Aar.* TÖRN-

GREEN

REN. in quarto. Lond. G. 1745. pp. 29.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2722. Disfert. inaug. de Unione Calmariensi inter Tria hæc Regna Septentrionalia, auspiciis Reginæ Margarethæ 1397 inita, quam licentia a. S. R. M. clamentifis. concessa, sub Præsid. Petri Kofoed Ancher defendet Autor et Resp. *Frideric. Carol.* MUNCHEBERG, Siallando-Danus. in quarto. Hafniæ 1749. pp. 210.

År dedicerad' til Kon. Fridrich V i Danmark. Framför en del exemplar fattes" sedermera följande lysande Titel: "*Fr. Car. MUNCHEBERGII* J. U. D. Historia pragmatica Paëti Calmariensis, seu Tractatus Hist. Jur. publ. Danici de Unione famosissima inter Tria Borealia Regna, Calmaria, auspiciis Reginæ Margarethæ 1397. inita, cui annexa sunt nonnulla huc spectantia et huc usque inedita Documenta". Hafniæ, Godiche, 1749. in 4°.

Denna emot fundera Förnuftet och al historisk Sanning stridande Disputation gjorde i Sverige något upseende. Dalin åtog sig den at recensera och tillika vederlägga, hvilket skedde i *Lärda Tidn.* 1749. n. 37. Omtryckt år denna Afhandling, uti v. Dalins *Vitterhets Arbeten*, II B. v I Afdel. p. 138 — 147. Flere och grundeligare skäl hade kunnat nyttjas. Rikshistoriogr. Wilde tilböd väl sin tjänst; men för visla politiska orsakers skull fants för godt, at låta dervid bero.

B. III. 2722 (a). Sven Stures och des Medhåll-
 .C. 3. lares, samt Algot Månsfons Dagtingan om
 Sveriges Faxeholm och Helsingland, dat. Almarftåk,
 Almånna 1398, in *Craftino b. Dionysii et sociorum ejus.*
 Historia.

Huitfeldt, T. I, p. 616.

2723. Drottn. Margaretas Placat om
 Femton Marks Hjelpens afkaffande. Dat.
 a. 1403.

Ibland *gamla Stadgarne* bakom *Björköa-Rät-*
ten, p. 35.

"Detta Placat nödgades hon låra utgå, när
 "det stora Uppror emot henne anstiftades för
 "bem. olaga Skatt skuld".

2724. Handlingar ang. Kon. Eriks
 Giftermål med Prinsessan Philippa, Kon.
 Hinrich d. IV. Dotter i England. Se Thom.
 Rymers *Foedera, Conventiones et Acta pu-*
blica inter Reges Angliæ et alios quosvis Im-
peratores, Reges etc. habita aut tractata, Lond:
 1704. seq. in fol. Vol. VIII. p. 257,
 259, 265. 446.

Man finner af desse Handlingar, at redan år
 1402 detta Giftermål negotierades, och at
 Kon. i England tillika föreflog et Giftermål e-
 mellan sin Son Printen af Wallis, och Prin-
 sssan Catharina, Kon. Eriks Syfter.

Kon. i England befallning, ang. des Dotters
 afreta til Danmark, år underreknad d. 12. Jul.
 1406. Bilågrer i Lund hölts likväl icke förr än
 d. 25

d. 25 Oct. derpå följande: jämför Meslenium, T. 111, p. 40, och T. XII, p. 218.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2725. Incerti Autoris Chronicon Daniae, ab A. 1241 ad A. 1410.

J. P. de Ludewig *Reliquiae Mscr.* T. IX, n. 111, p. 79—90. "Chronicon hoc compilatum est ex aliis, forte non ab uno Autore, sed pluribus, cum tradere videantur diversi diversa in libro eodem. Num Dani fuerint? Illud est dubium" &c. Ed. in *præf.* p. 14.

2726. Msc. Bref och Handlingar til Dr. Margaretas Historia.

I Ant. Archivo, *Opus Diplom.* T. XI, n. E. 14.

2726 (a). Msc. Die Nordische Perle: oder was sich bey Königin Margareta Regierungs-Zeit merkwürdiges zugetragen, vorgestellt von Friderik BRANDT.

Denna Handskrift känner jag icke; Titeln har jag lånt af *Biblioth. Langebekiana*, p. 534.

2727. Vie de Marguerite Reine de Danemark, de Norvege, et de Suede.

Står uti et Verk, med Titel: "Les Princes celebres qui ont regné dans le monde, depuis l'origine des Monarchies et des Empires, jusqu'à nos jours &c. (par M. ALLETZ.) Paris, 1769, 4 Voll. in 12:o, T. II, p. 302—313 men förtjänar ingen upmärksamhet.

C. III.
B. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

§. 3.

ERIK af Pommern.

2728. Kon. Eriks Påbud om Rēstfāting, dat. Stockh. *Dom. Pasfionis D.* a. 1413

Ibland Stadgarne, bakom *Bjdrkōa Rdtten*
P. 37.

På samma ställe, p. 39 seq. får man igen tvenne denna Konungs Oeconomiske Stadgar, gifne i Wexiō 1414, jämte en annan, af å 1416.

2729. *Chronologia Anonymi veteris, ut videtur, Sueci, Rerum in Suecia, Gothia et vicinis Regnis gestarum, ab a. 826. ad a. 1415; ex apographo C. V. Steph. Joh. Stephanii.*

Uti Er. Benzeli *Monum. Vett. Eccles. Svec. Goth.* p. 81—97, och under samma Titel hos Langebek *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi.* T. I, n. xxvii, p. 387 — 398. Bägge Urgifvarnes *Prolegomena* böra läsas och med hvarandra jämnföras.

2730. *Femaria desolata*, oder historische Beschreibung was gestalt, vor dritte halbhundert Jahren (1420.) die Insel Femern, von Kon. Erich - - jämmerlich zerstörer worden: von *Christ. KORTHOLT* in *oſt.* Kiel 1673.

Omr. *ibid.* 1695, in 12:o. Se J. Molleri *Cimbr. Liter.* T. III, P. 374.

2731.

2731. Epistola Olavi Knoop, Ep. Aros. ^{B. III.}
 ad Johannem Haqvini, Archiep. Upsal. ut ^{C. 3.}
 ad patriæ defensionem ecclesiastici quoque ^{Almänna}
 curam vigilem et sumtus adhibeant, et ut ^{Historia.}
 maris præcipue ratio habeatur, &c.

Uti Er. Benzellii *Monum. vett. Eccles. S. Goth.* p. 173. År utan årtal: föres af v. Dalin, T. 11, p. 639, til vid pås 1427.

2732. Msc. Incertí Auctoris Annales rerum, tam ecclesiasticarum, quam politicarum in Svecia, Dania et Norvegia.

"De förekomma ibland många andra Skrifter, uti en gammal handskrifven Bok, som under märket D. in 4:o förvaras i Kongl. Ant. Archiv, utan Titel, så väl som Författarens namn. Årtalen äro utfatte i brådden, midt emot hvarje upreknade märkvärdighet. De begynnas med Danmarks Omvändelse til Christendomen, ... och slutas sålunda: "Obüt *illustrijs. domina Philippa filia Regis Angliæ, Regina Dacie, Suecie et Norvagiæ, ac Ducisja Pomeranie ipso die epiphaniæ domini Vatzstene et ibid. sepulta.* I brådden står, MCDXXX. "bestå af 5 sid. i lång quart". v. Stiernman, *Tal om de lärda Vetensk. Tilstånd,* p. 89.

2733. Msc. Fragmenta Chronici veteris ab a. 1298 ad a. 1431.

Uti *Ant. Archiv,* D. 29. b. n. 9. eller samina Convolut som nåttföregående.

B. III. 2754. Bisk. i Skara, Strengnås och
 C. 3. Wägslö Protest emot thet Bref K. Erik
 Sveriges| hade dem påtrugat i Köpenhamn, på
 Almn. ännu| Môte, at underskrifva til Påfven, om han
 Historia.| laglige vahl til Regementet, och macht u-
 ti Biskops vahl uti Sverige. Dat. Wafte-
 na, den 4. Aug. 1433. (på Latin.)

Rim-Krön. II D. p. 71.

2755. Et Notarii Publici Vitnesbörd
 om then Skrift som finnes vid Mora-Sten,
 om K. Eriks af Pom. vahl til Sveriges Ko-
 nung, dat. Upsala, d. 21. Maij, 1434.
 (på Latin.)

Rim-Krön. p. 75.

Vahlet var skedt *d. xi Kal. Aug. a. 1396.*

2736. Sv. Rikes Råds och menoga
 Inbyggares märkelige Skrift til Norrige,
 om K. Eriks ochristelige Regemente och
 Edsbrott, hvilka här alle upräljas, therfö-
 re the honom huld och troskap up sagt haf-
 va. Dat. Stockh. *Dom. prox. post Fest. nat.*
Mar. virg. a. 1434.

Ibid. pag. 77.

Af samma innehåll och samma datum til
 Hanse-Städerne, på Tyfka, *ibid.* p. 81.

2737. Kon. Eriks Förskrifning uppå
 en Rättegång, som hållas skall emellan ho-
 nom och Riksfens Män, Vårfrudag Nativ.
 nästkom. af alla tre Riksfens Fullmächtige.
 Dat. Stockh. *II. Fer. prox. post Fest. Mar-*
tini. A 1434.

Ibid. p. 84.

2738

2738. Afhandling i Halmstad, om Fred och endrägt med K. Erik, samt hans blaga Regementes afskaffande, gjord af R. Råd i Danmark, på K. Eriks vågnar och någre fullmäktige af R. Råd i Sverige, på Sveriges Inbyggares vågnar. Dat. Halmst. d. *Inv. Cruc.* a. 1435.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 86.

2739. Förlikning emellan K. Erik och Sv. R. Råd och Ständer, om alle the mål som tvistige voro, och the som tve- drächt mot honom hafva åstadkommit, gjord i Stockh. af Danske och Svenske Fullmäktige, d. *Lucæ Evang.* a. 1435.

Ibid. pag. 99.

2740. Sv. R. Råds Förbindelse, at the ve- le hålla Halmstadiska Dagtingan, såsom och, hvar Kon. ifrån bem. Dagtingan falla vill, så vela the med Lif och godz stå honom emot, och försvara sina Privilegier och Sveriges Lag. Dat. Upsala, 11 d. *Pentecost.* 1435.

Ibid. p. 90.

2741. Sv. Rikes Råds och Ständers vitnesbörd gifvit Hans Kröpelin, at han hafver sig bevist här i Riket, som en rätt troo Dandeman &c. Dat. Stockh. *F. v ante Fest. Sim. et Jud. App.* a. 1435.

Mon. Polit. Ecclesiast. ex Arch. Palmst. e- dit. Upsl. 1750. in 4.0. p. I.

2742. Dannem. och Noriges R. Råds och Fulmäktiges Försäkring om K. Erik,

B. III. at han skulle uti egen person, eller han
 C. 3. Fullmächtige, komma tilstådes uti Stockh
 Sveriges at fulborda den Halmstad. Afhandling. Da
 Almäanna at Norremalm *ap.* Stockh. *Dom. prox. ant*
 Historia. *Fest. B. Laur. a. 1435.*

Rin-Krön. II D. p. 91.

2743. R. Råds Förbindelse emot K
 Erik, at the vela hålla thet Halmstad. För
 draget; men hvad them theremot sker
 uppå theres Privilegier och Sveriges Lag, vil
 le the med Lif och godz förifvara. Gjor
 på Långholm vid Stockholm dagen nå
 efter S. Laur, dag. 1435.

Ibid. p. 93.

2744. M. *Hermannij* CORNERI,
 Ord. Prædicator. *Chronica Novella*, usqve
 ad an. 1435 deducta.

Uti "J. G. ECCARDI *Corpus Historicum*
 "medii ævi, sive *Scriptores res in orbe univer*
 "so, præcipue in Germania, a tempore Caro
 "li Magni ad finem Seculi xv gestas, illustran
 "tes". Lips. 1723. *in fol.* T. II, col. 431 —
 1344.

Författaren född i Lübeck har, sålom Præ
 dike-Munk fåt sit ställe uti Quetif och Echard
Scriptor. Ord. Prædicator. T. I, p. 783; men
 deste eljest nog tiltörlitlige Bibliographer ve
 ta föga annat om honom berättat, än at han
 sammankrifvit en Chrönika, den Crantzius sig
 åberopar.

Nä.

Något mera rörande Corneri person, har Eccard, uti sit Företal, antecknat, såsom: at han bivistat *Synodum provincialem* i Hamburg 1406, räknats ibland de gamla Ordens-Bröder 1429, och kallas *Magister Scripturæ* (det år *Theol. Doktor.*) 1437.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Hvad hans Chronika vidkommer, så märker man vid jämförandet af gamla Permeböcker, som finnas i Lübeck och Lüneburg, at Cornerus sjelf förbättrat den samma, och derföre gifvit sit senare Arbete namn af *Chronica novella*. Han börjar väl, som de fleste den tidens Chronike - Skrifvare, ifrån verdens Skapelse: men alt detta, intil K. Carl den Stora, har Utgifvaren uteslutit: *tanquam a veteribus et contemporaneis Scriptoribus melius exposit*. Sjelf säger Cornerus; "Se in rebus a sua ætate remotis secutum Vincentium, Henricum de Hervordia et Martinum Polonum"; beropar sig likväl, i sit verk, på långt flere Scribenter och deribland några som ännu äro obekante. Med heder tala om hans Arbete Meibomius, Bangertus, Calixtus, Leibnitz, J. F. Feller och flere. En jämförelle emellan ofvannämde, i Lübeck och Lüneburg förvarade Handkrifter, har den lärde J. H. von Seelen anställt, och deraf lemnat Almånheten et vackert prof-stycke) i sin Afhandling: "de Hermanno Kornero, ejusque Chronico Misto, quod in Curia Lubecensi aservatur, et eodem Chronico a J. G. Eccardo edito", som står uti des *Selecta Literaria*, Lübeck 1726, in 8:vo, n. 111, p. 77 — 133.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia,

Uti Nordiska Historien kan Cornerus, hv Medeltiden vidkommer, nytjas; och åger minstone så mycket vitsord som Krantzius något mera synes han utbreda sig öfver Denska än Svenska Sakerna. En Beskrifning ver alla Nordiska Länder, ända til Ishafvet Thule, Grönland, &c. samt om Upsala präktiga Tempel m. m. i anledning af Anichas fändande til Norden, läses col. 468 seqq. efter Adamus Brem,

2745. K. Eriks och Sv. R. Råds Förlikning öfver alla tvister som en tid varit hafva, emot hvilka K. Erik förkref sig, Dat. Stockh. d. S. *Calixti* a. 1435.]

Rim-Kron. p. 94.

2746. Sv. R. Råds Skrift til Danmarks R. Råd, emot K. Erik, at han icke hafver efterkommit den Dagtingan, som gjordes i Stockh. 1435. utan tvärt emot låtit Slott och Land uti Utländskas händer, icke försvarat Riket m. m. Dat. Arboga. *Fer. ix. infra Oct. Epiph.* a. 1436.

Ibid. p. 103.

2747. Kon. Eriks Sändebuds af Lübeck, Hamborg, Wismar och Lüneborg Dagtingan i Wastena, med the Svenske, om frid emellan K. Erik, af Sveriges Rike, til S. Olaf dag, &c. Dat. Wastena, uppå Hel. Tref. Söndag, 1436.

Ibid. p. 106.

2748.

2748. Calmare Dagtingan emellan K. ^{B. III.}
 Eriks Fulmächtige Sändebud ifrån Danmark, ^{C. 3.}
 och Sv. Rikes Fullmächtige, om al oviljas ^{Sveriges}
 uphåfvande, Konungens intagande igen, ^{Almänna}
 Rikfens Styrelse efter Sveriges Lag, Slott ^{Historia.}
 och Läns Lefvererande i Sv. Manna-händer,
 och annat mera som tviftigt hafver varit.
 Dat. Calmare d. S. *Aegid. Ab. a.* 1436.

Ibid. p. 109.

2749. S. R. Råds Förklaring uppå
 thet ordet Inländsker, gifven uti Calmare,
 then tid the Tydske Städens Sändebud va-
 rit uppå Förlikning emellan K. Erik och
 Sv. R. Råd, giord i Calmare år 1436.

Ibid. p. 115.

2750. Then förre Unionens och
 Förbindelsens förnyelse emellan the Tre
 Riken, om en Konung, som förste gång
 skedde uti K. Eriks Kröning 1397. genom
 Dr. Margaretas tillskyndan; men nu i nå-
 gre mål förökad i Calmare år 1436.

Ibid. p. 117. *Varias lectiones* har Hadorph
 tagit utur Huitfeldt.

2751. Msc. Nogle Rijn som Bisk.
 THOMAS i Strengnås gjorde 1437. då
 Mariken Carl Knutson, emot gifven leigde;
 låt afhugga Erik Puke.

De stå bakom en Lagbok Msc. uti Ant.
 Archivo n. B. 42. och börja: "Thet merke med

B. III.
C. 8.
Sveriges
Almänna
Historia.

"Sik, Iva fattigh som rijk, ehvo som vil,
"Han sigle oc roo, han finner ej tro, i werl-
"dene til" &c.

Åfven därstädes står en Visa om Herr Engelbrecht, som begynner: "Thet var en man, han
"heet Engelbrickt, aff honom nu börjar thesa
"dikt" &c.

2752. Förbund i Calmare, emellan
Danmark och Sverige, af begge Rikf. Råd
och Fullmächtige, om K. Eriks intagande
igen, Rikernes Sammanbindelle at blifva
stadig och njuta hvar sin Lag och Privie
legia, hjelp til hvarandra i Krig och örlig
m. m. Dat. Calmare, v111. dag. *efter*
Wärfr. Visit. a. 1438.

Rim-Krön. II D. p. 124.

2753. Sv. Rikes Biskopars, Råds och
månge Herremåns Förbund och Samman-
bindelse til hvar andra, uppå Rikfens Rätt,
Lag, Privilegia, Friheter och goda gamla Sed-
vånjor at them beskärma med Lif och godz;
och ingen låta sig derifrån draga, vid samma
straff. Dat. Telge d. *decoll. S. Joh. Bapt.*
a. 1438.

Ibid. p. 126.

2754. Msc. Bref och Handlingar
til K. Eriks Historia.

I Ant. Archivo, *Opus Diplom. T. XII.*
n. E. 15.

Et-

Efter 20 Års Landsflyktighet afled K. B III.
 Erik år 1459 och begrofs i Rügenwalde. U- C. 3.
 ti en anmärkning i J. C. Dähnerts *Pomm. Bi-* Sveriges
blioth. III B. 7 St. läsas p. 259, 260 om Almåna
 des Graffställe följande omständigheter: "In der Historia.
 "Stadtkirche (zu Rügenwalde) ist ein Gewölbe
 "im Chor vor dem grosen Altar, darin 3 Sär-
 "ge mit Fürstl. Leichen stehen, als 1). des
 "Hertzogs und Königs Erichs der drei Nordi-
 "schen Reiche &c. — Dieses Gewölbe ist 1724
 "eingefallen, und des K. Erics Sarg ist gantz
 "verfault gewesen, dals ihm ein neuer Sarg
 "vom Amte gemacht werden müssen, darin
 "seine Gebeine, die sehr lang und stark gewe-
 "sen, geleget sind. Eine güldene Taube, als
 "ein stück von seinen Schätzen, hat man bey
 "ihm gefunden, so nach Hofe eingeschickt ist;
 "er ist aber nur in einen höltzern Sarg zu lie-
 "gen gekommen. — Wie nun das Gewölbe
 "1749 abermals eingefallen, ist dem K. E-
 "rico wieder ein neuer Sarg gemacht, aber das
 "Gewölbe ist verdeckt gehalten, und nun ist es
 "mit fliessen steinen gantz zugemauert, und
 "nur ein viereckigt Loch mit einem Gitter ge-
 "blasen" &c.

§. 4.

CARL KNUTSSON

Riks - Föreståndare.

2755. Kon. Eriks Skrift til alla Stift
 i Riket, sedan han fördrifven var, emot
 Carl Knutson, Marsken, hvilken han för
 åt.

B. III. åtskillige mål anklagar, och honom affsät-
 C. 3. ter sit Marsks Embete, samt Herr Nils
 Sveriges Stenfon i stället &c. Dat. *in Castro Wiborg*
 Almäanna v *Fer. prox. ante Dom. Judica. a.* 1439.
 Historia.

Rim-Krön. II D. p. 128. "Alt thet Mar-
 "sken här anklagas före, hafver han gjort med
 "Ständernas vettskap, til at fördrifva K. Erik
 "sedan han inga ord eller afiked hölt; men
 "Drotzetens Hr Christiern Nilsons fånglande
 "viste ingen annan utaf". *Had.*

2756. Sv R. Råds Almäanna Bre-
 kring Riket, om Nils Stensons Upror
 Landet, at han med härsköld hafver hå-
 infördt Danebroka, til at förtrycka Sven-
 ske Tre Kronor och komma Riket uti Ut-
 ländske manna händer, emot Lag, Privile-
 gia och Calmare Dagtingan; hvarföre stad-
 fästes Karl Knutson för Marsk, såsom fö-
 &c. Skrifvit af den Herredag, som hölt
 i Stock. *Marci Evang.* dag, 1439.

Ibid. p. 132.

2757. Frids-stånds Bref emellan K
 Erik och Herr Carl Knutson, Marsken
 til S. Mårtens dag nåstkom. med några
 vilkor därhos. Dat. Alrächiasfund, v1 *Fer*
prox. ante Fest. b. Barthol. Ap. a. 1439

Ibid. p. 136.

2758. S. R. Råds Fullmacht för de
 ras utskickade Biskopar och Män, til the
 MÖ

Mötet, som uti Jönköping var berammat at hållas emellan Sveriges och Danmarks Råd. Dat. Telge, *Fer. v infra Oâ. B. Mich.* a. 1439.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 138.

2759. Afsked som gjordes uti Jönköping emellan Sveriges, Danmarks och Norriges Riken, uti hvilket de stadfästa Calmare Dagtingan, som året tilförene gjordes, förutan then Artikel om K. Erik, hvilken the affagt hafva. Dat. Jönköp. Tisd. näst efter Allhelg. dag. 1439.

Ibid. p. 139.

2760. Riks-Råds Förlänings-Bref på Borgholm och Öland, til Carl Knutson, såsom pant för 20000 Mark; Dat. Arboga. *Fer. 11 prox. ante Fest. b. Francisci,* a. 1440.

Året derpå följande utfärdades i Calmar, *Tisdagen näst efter Wårfrudag. Visitat.* R. Råds Vitnesbörd om samma Förläning för 40000 Mark. Begge Brefven äro tryckte i *Bihaget til Beskrifn. öfver Öland,* Ups. 1768, in 8:o p. 225 — 232.

2761. Förbund emellan Sverige och Norrige, om Fred, endrächt och kiärlek emellan begge Riken, och at hvarthera skal hjelpa thet andra til rätta emot alt fiendelie.

B. III. Igit angrep och öfvervåld. &c. Dat. Löödö
 C. 3. se, d. 9 Febr. 1441.
 Sveriges
 Almäuna
 Historia.

Rim - Krön. II D. p. 141, och ibland
Norriska Förbund bakom K. *Olufs Saga*, Stockh.
 1675, in 8:o, p. 81.

2762. Förbund emellan Sverige och
 Norrige, om Fred och endragt emellan
 begge Riken, at vara hvarandra behjelpe-
 lige til at njuta sin Lag, Rätt, Frihet
 och gamle gode Sedvänjor. Dat. Calmare,
 S. Joh. Bapt. tid. år 1441.

Ibid. p. 143. och ibland *Norriska Förbund.*
 l. c. p. 83.

2763. Msc. Bref och Handlingar til
 Carl Knutsons Historia, såsom Marsk och
 Riks-Föreståndare.

I Ant. Archivo *Qpus Diplom.* T. XIV:
 n. E. 17.

§. 5.

CHRISTOPHER af Bäjern.

2764. K. Christophers Försäkring til
 Sv. Rikes Ständer, at hålla andlige och
 verldslige vid Sveriges Lag, och sina Pri-
 vilegier, samt många andre mål, som ha
 efter Lagboken och Bebindelse Stadgan ut-
 stå.

ster. Dat. Kiópenh. *craft. b. Marci Ev.* B. III.
441. C. 3.

Sveriges
Almänna
Historia.

Rim-Krón. II D. p. 145.

2765. Kon. Christophers Placat om
rid och Sámja m. m. dat. d. *beator. Di-*
visi sociorumque ejus Martir. a. 1441.

Ibland *Stadgarne* bakom *Björkóa - Rätten.*
p. 46.

2766. Kon. Christophers Confirma-
tion och Stadfästelse - Bref på Lagboken.
Dat. Stockh. *craft. Phil. et Jac. App.* a.
1442.

Framför *Landslagen*, Stockh. 1608. *in fol.*
och flere gånger både på Latin och Svenska.
Lås Wilde om *Sveriges beskrifna Lagars Grund,*
Art och Uprinnelse &c. Stockh. 1736 *in 4to.*

2767. Kon. Christophers Förbuds
Placat emot all upkommen oenighet emel-
lan Fogdar, Embetsmán och menige Al-
mogen om theras Skatter &c. Dat. Ludo-
fiæ, *in crastino b. Bartholom. Ap.* a. 1442.

Ibland *Stadgarne* bakom *Björkóa - Rätten.*
p. 48. •

2768. Svenske Såndebudens Bref af
Lödöse, til Rikf. Råd i Danmark, om de-
ras försummelse at komma til samma Môte,
tom de förr begärt hafva, at öfvervåga
om

B. III. om Riksfens angelägna Årender. Dat. Lö-
 C. 3. döfe, år 1442.
 Sveriges
 Almäna
 Historia. *Rim-Kr.* p. 148.

2769. Kon. Christophers öpne Bref til
 Riks. Ständer i Sverige om sin Utresa af Riket,
 och i stället hafva Fulmact gifvit Erchieb.
 Nils, Herr Bengt Jonson, Ehrengisle Nilsson
 och Måns Gren, at stå Riket före i sin frånva-
 ro. Dat. Lodöfe, *d. b. Barnab. Ap. a.* 1442.

Ibid. p. 149.

2770. Kon. Christophers Bref til A-
 bedislan och Conventet i Wadstena, skrif-
 vit i Kiöpenh. år 1445.

Mon. Polit. Eccles. ex Arch. Palmst. edit.
 p. 139. Kon. beder lända, til sin Fästems Krö-
 ning, then aldrabästa och kosteligaste Krona,
 som de hafva; lofvar lända den strax tilbakars.

Et Bröllops bref ifrån samma Konung, til
 Fru Elsa, Herr Otte Nilssons *Militis*, läses
 äfven därstädes p. 40.

2771. *Caroli ANDREÆ, Monachi*
 Wadsten. *Chronologia brevis, ferme non*
nisi rerum in Sveciâ sua ætate gestarum;
i. e. ab a. C. 1389 ad a. 1446.

Er. Benzeli Mon. Vett. Eccles. Sueo-Goth.
 p. 98.

2772. Msc. Bref och Handlingar til
 Kon. Christophers Historia, 1440 — 1446.

I Ant. Archivo, *Opus Diplomat.* T. XIII, B. III.
n. E. 76. C. 3.

2773. Incerti Auctoris (qui medio Sveriges
Almänna
Historia.
Sec. xv vixit) Chronologia brevis rerum
nonnullarum Suecicarum.

Er. Benzellii *Monum.* p. 100 och hos Lange-
bek, *Scriptor. rer. Danicar. med. ævi*, T. II.
n. cxx, p. 552. Om *Fr. Ericus Johannis*,
söm vid slutet nämnes, författat denna korta
Chronologie, eller ej, kan vara lika mycket.

2774. Msc. Chronologia rerum Da-
nicarum Secunda, autore *Cornelio* HAMS-
FORTIO, Cimbro, ab An. Chr. 687, ad
an. 1448, ex Cod. Msc. Bibl. Reg. Hafn.

Uti Acad. Bibliothek i Upsala, *Cod. de la
Gard.* xxvi, n. 2.

År efter denne Handskrift utgifven af Lan-
gebek, *Scriptor. rerum Danicarum med. ævi.* T.
I. n. xx. p. 266—334.

2775. *Rerum Danicarum Historia*,
Libris x. unoque Tomo ad domum usque
Oldenburgicam deducta, authore *Joh. Jfacio*
PONTANO, regio Historiographo. Acces-
sit Chorographica regni Daniæ, tractusque
ejus universi borealis urbiumque Descri-
ptio, eodem Authore. Cum Indicibus locu-
pletissimi, in fol. Amstelod. sumptibus Jo.
Janssonii, anno 1631. pp. 812. *sine De-
dicat. Præfat. Ind. &c.*

Bibl. H. S. G. Del. 5.

P

Bo.

B. III. Boken recenseras vidlyftigt i S. J. Baumgartens *Nachr. von merkwürd. Büchern*, Th. VII C. 3. p. 240; hvarvid likväl hade bordt påminnas, Sveriges Almänna Historia, detta arbete föga annat år än en Öfversättning Canc. Hvitfelds Krönika.

Senare Delen af Pontani *Danska Historia* återkommer nedanföre, n. 3201.

§. 6.

CARL Knutson
Konung.

2776. Gottländska Invånarnes Föräfsäkring, at blifva under K. Carl, och Sveriges Krona, med trohet och lydno, såsom det Landet fordomdags under Sverige lydt hafver. Dat. Gottland *in Oâ. Sanctorum innoc.* a. 1449.

Rimkr. D. 2, p. 151. och framför *Gottl. Lagen* 1687. *in fol.*

2777. Norske Rikes Fullmäktiges Förening med Sverige, at vara under en Konung och nu endrächteliga hylla K. Karl Knutson, för råt Konung i Norige. Dat. Bahus, *die ciner.* a. 1449.

Rimkr. D. 2, p. 152. och ibland *Norske Förbunden* p. 88.

2778. Norske Mäns af Frostotinge Svar til Konung Karl, i Sverige, uppå hans Bref, at hylla honom til Noriges Konung, med

med sådane vilkor, at han skal hålla them vid theras Lag, och Privilegia, sedan begåra the hielp emot en Utländsker Häär, som under Noriges Land emot honom kommen är. Dat. Frostotinge, *die Botulphi* (17 Jun.) a. 1449.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Rimkr. D. 2, p. 153. och ibland *Norsta Förbund.* p. 90.

2779. K. Christierns i Danm. Høfvitzmans på Wisborg, Ol. Axelfons, Dagtingan med Måns Gren, på K. Carls vägnar, om Gotland och Wisborg, at Slottet skall blifva i K. Christians wärje, och Staden med Landet i Måns Grens wärje, til thes 12 Fullmächtige af bägge Riken sammankomma, i Halmstad, at tildöma enthera thet at behålla. Dat. Garne, *vi Ferante diem Margar.* a. 1449.

Rimkr. D. 2, p. 154.

2780. K. Christierns och K. Carl's Fullmächtiges Dagtingan i Wisby, om Gotland, at M. Gren skulle straxt bortfara och ej mera beskatta Landet, sedan skulle en fehlig dag pågå med Gotland, och stå til S. Mårtens dag öfver et år. Emedlertid skulle hvar niuta sina gods i hvad Rike the ligge. Sedan berammäs om et möte i Halmstad, nästk. Walborgis dag emellan begge Riken. Dat. Wisby, S. Petri afton ad vincula a. 1449. Jemte K. Christians

B III. Stadsfästelse på denna Dagtingan, dat. Wi
 C. 3. borg, d. *S. Petri ad Vinc. e. a.*
 Sveriges *Ibid. p. 156, p. 158.*
 Almäna
 Historia.

2781. Almogens i Werane Biskop
 döme uti Norige Bref til K. Carl me
 Magn. Haugenskjöld, om någre Rådspe
 soners Bref i Norige til them, at the sku
 le hylla Kon. af Dannemark; men de wil
 ja blifva med Swerige under en Konung,
 efter som slutit är och af ålder warit haf
 ver: begära förthenskull hielp mot them
 som wilja twinga them ifrån thenna Före
 ning. Dat. d. *Matth. Ap. a. 1449.*

Ibid. p. 159. och ibland Norska Förbund
 p. 92.

2782. The Norskes å Hedemarken
 och Uplandom Förening i Hambre, om
 K. Carl i Swerige til deras Konung, och
 ingen annan, efter then sammanbindelse
 och kiärlighet som långlig warit hafwer
 emellan Norige och Swerige. Dat. Hamb
 re, Lögerd. näst efter xi. tusend Jungfr.
 dag, år 1449.

Rimkr. D. 2, p. 160. och ibland Norska
Förbund. p. 95.

2783. Danmarks Rik. Råds Legde
 Bref för Svenske Såndebuden til Halmstad,
 uppå ther berammade Môte, Walburg.
 tid. 1450. Dat. Hafniæ, *craft. beator. Sim.*
et Jud. App. a. 1449.

Ibid. p. 163.

2784.

2784. Norske Almogens å Roma- B. III.
 jke Förening — om Kon. Carl i Sweri- C. 3.
 e til deras Konung, och icke K. Chri- Sveriges
 tiern af Danmark, then the utsworit haf- Almäna
 ve, gifwandes K. Carl sine röst, med Hiftoria.
 en åra, som trygger och troen Almoge
 ör finom Konung göra. Dat. Willingshoff.
 er. III. infra Oct. omn. Sanct. a. 1449.

Rimkr. D. 2, p. 163. Norske Förbund. p. 99.

2785. Norska Ständernes och Almo-
 gens, Nordan och Sunnan Fiels Bref til
 . Christiern, om Konunga-walet i Nor-
 ge, at de icke wilja hafva honom; —
 en wara med Sverige om en Konung,
 hvarföre de K. Carl i Sverige nu til
 onung annammat hafva. Dat. Trundhem,
 ändag näst efter Clemetzmässo, år 1449.

*Rimkr. D. 2, p. 166. Norska Förbund. p.
 104.*

2785 (a). Capitulatio Caroli Canuti
 eciaæ Regis Norvegis data. Trundhemiaæ,
 e Jovis proximo post fest. Clement. a.
 1449. (På Norska).

Uti Thorkelins *Analekta* p. 136. Läses
 på Danska, hos Huitfeld, p. 849.

2786. Halmstada Dagtingan, af beg-
 ge Riklens Råds Fullmächtige giord,
Vigil. Ascens. Dom. a. 1450.

Rimkr. D. 2, p. 170.

P 3

2787.

B. III. 2787. K. Christierns Fullmächtiges
 C. 3. Förskrifn. i Halmstad, om et Môte S. Jo.
 Sveriges BAPT. dag et år til, emellan bågge Riken,
 Almäna om Gottland och flere tvistigheter. Dat.
 Historia. Halmstad, *Vigil. Ascens. Dom. a. 1450.*

Ibid. p. 174.

2788. Riks-Råds och Måns i Sverige
 Förening i Arboga, om Noriges Rike,
 hvilket the råda K. Carl at öfvergifva til
 K. Christiern i Danmark, efter then nyli-
 ge Halmstada Dagtingan. Dat. Arboga,
Fer. 1v infra Oð. Corp. Chr. a. 1450.

Ibid. p. 175. Samma dag gaf K. Carl sin
 Förskrifning på Norige at komma under K.
 Christiern, *ibid.* p. 176.

2789. Kon. Carl Knutsons Stadga,
 om värdet på åtskillige warur och köpen-
 skap i Riket, — item-Handtwerkares Ar-
 betslön. Dat. Wadstena 1450.

Ibland *Stadgarne* bakom *Bidrhå-Rdttten* p.
 51. Äfven därstädes fås igen denna Konungs
 Förordning om inländskt och utländskt Mynts
 värde, m. m. gjord i Stockholm 1453.

2790. Nicolai V. Suspendio Proces-
 sus appellacionis & Declaratio de non cur-
 suris fatalibus, cum Carolus, Sueciæ Rex,
 tanquam gravatus ad Sedem Rom. appel-
 lasset, quod Christiernus, Daniæ Rex, Ca-
 pitulis Halmstadiensibus stare nollet, &
 causa

ausa Johanni Card. S. Angeli, Legato a latere in German, & Septentrionem fuisset commissa. Romæ, Cal. Apr. 1451.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

G. G. Leibnitzii *Codex Jur. Gent. Diplom. Hanov.* 1693 in fol. P. I. n. CLXII. p. 404. S. Bring, *Monum. Scanens.* P. 1. p. 113.

2791. Kon. Christierns Fullmächtigas Fridstånds-Bref med K. Carl i Sverige, till Walborgmesse dag nåstkom emellan alla tre Riken, Dat. Wastena, *Dom. Sep. tuag.* a. 1453.

Rimkr. II. D. p. 179.

2792. K. Christierns öpna Bref om mötet i Rotneby S. Walburgis dag, hvar til han de Svenske Sändebud säker leyde gifver &c. Dat. in Castro Hafn. d. b. *Gertrud. Virg.* a. 1453.

Ibid. p. 180.

2793. K. Christierns Fulmächtigas affked med K. Carls Sändebud, i Rotneby, at de ville sända up til K. Carl, at afhandla hvad nödigt är emellan Riken, emedlertid skulle frid vara å K. Christierns sida, Dat. Rotnaby, *in Craft. b. Joh. ante Part. Lat.* 1453.

Ibid. p. 181.

2794. K. Christierns Fullmächtigas Förskrifn. til K. Carl, at förkaffa et Dag-

B. III. tingans Bref ifrån K. Christian, så väl om
 C. 3. Frid emellan Riken, til Pingesdağa et å
 Sveriges til, och om et Môte i Rotnaby, S. Joh
 Almännas tid, et år til, som om åtskillige andre å
 Historia. render, Dat. Stockh. h. Lekamens dag
 1453.

Ibid. p. 182. Stadfästes i Köpenh. VIII. d
 gen efter Wärtruvist. f. å.

2795. Kon. Christierns Fulmächtige
 Förskrifning om den afhandling de emel
 lan K. Carl och K. Christiern gjort hade
 i Wastena &c. Dat. Wastena, första wec
 kan i fastan, år 1455.

Ibid. p. 185.

2796. K. Carls Förskrifning med 12
 af Rikl. Råd i Sverige, om et Môte i
 Calmar, med K. Christiern och hans Råd, at
 afhandla någre tvistige mål emellan begge
 Riken; samt K. Christierns med 12 Danm.
 Rikes Råds häremot, i samma ärende gif
 ne Förskrifning, begge i Wastena, *Feria v.
 ante Dominic. Reminiscere.* 1455.

Ibid. p. 186 — 192.

2797. K. Christierns Fulmächtiges Dag
 tingen med Lódóse Borgarene, at niuta de
 ras Stad oskinnad och obränd, medan thet
 ta Örlog påstår, emot 400 marker Lüb. i
 Brandskatt. Dat. *Fer. VI, ante Fest. nativ.
 S. Joh. Bapt. a.* 1455.

Ibid.

Ibid. p. 192. "Detta hölts dem icke, utan B. III.
"få snart de hade betalt penningarne, skinnas
"des och brändes Staden." *Had.*

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2798. Erchie-Bisk. Jönfes, med Bisk.
af Strengnäs och Westerås, samt några
R. Råds Förfäkring, gifven Herr Axel
Bengtson och Ol. Drake, som hade Stock-
holms Slott inne, på K. Carls vågnar,
at när de öfverlefverere Slottet skola de
komma frije och fehlige deraf. Dat. Stock-
holm, d. 15 Mart. 1457.

Ibid. p. 193.

2799. K. Carls Bref, om sit för-
drifvande af Riket, genom Erchie-Bisk:
Jöns och flere uproriske, deremot han
införer sin oskyldighet och i mång styc-
ke sig urfächtar. Dat. Danzig, d. *Georg.*
Mart. a. 1457. (på Tyska och Svenska).

Ibid. p. 200.

2800. Msc. Biskop HENRIKS Rijm.

Uti Ant. Archivo, *Cod. D. 2, Fol. 267.*

Är en Declamation emot Kon. Carl Knutson,
och börjar;

"Then Konung utföre Sölff och Gull

"Han är Riket liter hull:

"Eller kôoper Gods oc flaar sölfkar

"Mot Riket är thet eth ont par.

"Med skat ma han swa myckit kôpa

"At Frålsismanna landet löpa.

"Konungen Karl af Foglewik

P 5

"Han

B. III.
C. 3.
Sveriges?
Almänna
Historia.

"Han war öfwer alla infödda rik.

"Hafde han manliga striit emot Rydzen

"Tha hafde han ekki flyt til Prydzen &c.

K. Carl, som vågat anställa en Råffst öfver Prästerskapets Fastigheter, at återtaga alla de Guds de bevilligen: emot Lag slagit under sig, hade härigenom råkat i de Andeligas oförlonliga hat, och afmålades med de svartaste färgor. Den bekante *Aeneas Sylvius*, sedermera Päfve med namn *Pius II*, låger om honom: "Sed "neque Carolo scelera sua impunita fuere, qui "dum Christi Ecclesiam persequitur, religionem "contemnit, Sacerdotes dispoliat, festos dies "observari prohibet, jura divina & humana "confundit, a Johanne Benedicti filio Uptalient. Præsule, Viro cordato & impigro, a quo "Nobilitas Regni excitata est magno proelio superatus est ac regno pulsus, in parva insula "non longe ab ostio Vistulæ exilium agit. Christianus in locum ejus assumptus, pietate ac "justitia melior, iterum tria regna in unum redegit, cui & Gothia paret, Gothorum quondam sedes ac patria". *Aen. Sylv. Hist. de Europa*, C. xxxiii. p. 292, inter ejus *Opera Geogr. & Histar.* Helmst. 1699. in 4°.

2801. Msc. Als hiernach geschriben stehet, so ist mit Uns König Carl &c. gefahren, in dem grössen getrauen und Guten glauben, als wir armer vertriebener Herr zu Danzig gekommen, und im Preutzer Lande gewest sein, in des Allerdurchleucht. Großmächt. Fürsten und Herrn, Herrn Casimir, von Gottes gnaden

den König in Pohlen, &c. geleithe, so
auch in der Stadt Dantzic geleithe.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Uti mina Samlingar: Måter, skrifvet med
en i förra Seculo vanlig styl, ganska accurat,
består af 32 sid. *in fol.*

Angår de Penninge-lån, som K. Carl Knut-
son, år 1458, hade gjordt Staden Danzig och
K. Casimir i Pohlen: bekvärrar sig högeligen
öfver Magistratens i nämde Stad otacklamhet
och oförtvliga förhållande emot honom, samt
vederlägger den beskyllning, som hade han med
sit Folk velat hjälpa Ordens-Herrarne i Preu-
sen at gjöra sig måltare af Staden,

Vidare, kan af denna Berättelse inhämtas,
at Konung Carl låpt Staden Dantzic, först 15
tulend mark Pr. emot underpant af visse Städ-
der och Hus med deras Råntor; och sedan
åter en anseelig Summa, hvilken likväl icke
utfäres. Ej eller utföres hela Summan som
K. Casimir af honom til låns bekommit, utan
nämnes allenast et Capital af 2000 mark Pr.
som han til Polska Konungens understöd, af
visse Köpmån i Danzig sjelf upnegocierat. En
vid namn Peter Francke skal af Kon. Chri-
stian i Danmark undfåt en anseelig hop pen-
ningar, för at taga lifvet af Carl Knutson, hvil-
ket Magistraten i Danzig icke velat tro; men
sedan Francke där i Staden blifvit fångslad,
hade man hos honom funnit et K. Christians
Bref på denna handel.

K. Carl miste både peningarne som Staden
af honom til låns undfåt, och Panten som han
deremot innehade. Huru K. Carl XII, efter me-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

ra än 240 års förlopp, nödgade Staden Dantzig, år 1704, at til Grefl. Gyllenstierniska hufet återbetala denna gamla gjäld, kan af denna Konungs Historia inhämtas. Lägg dertil det som här om finnes anteknat uti *Gr. M. Stenbocks Lejverne*, af S. Loenhom, D. I. Stockholm 1757. in 4to. p. 92. och Anm. (Y).

§. 7.

CHRISTIERN I af Oldenburg.

2802. Trenne K. Christierns Förfäkningar til Sv. Rikets Ständer, at hålla them vid theras Privilegier, när the honom til Konung anamma. Den 1. dat. Köpenh. *Fer. VI. pr. Dom. Lætare. a. 1457.* Den II. *Dom. Jud. in quadrages. e. a.* Den III. *In passagio circa Koningzhafn, Fer. IV. infra Oct. Corp. e. a.*

Rimkr. D. 2, p. 194 — 198. K. Christiern hölt ingenthera af desse Förfäkningar.

Om Oldenburgiska Hufets ursprung och härkomst, läs "*Jo. Heinr. SCHLEGELS Geschichte der Könige von Dänemark, aus dem Oldenburg. Stamme mit Ihren Bildnissen, Kopenh. 1769.*" in *fol.* uti Inledningen, hvarest flere Scribenter namngifvas, som afhandlat samma ämne.

K. Christians Fader var *Diederich den Lyckelige*, och hans Moder *Hedwig*, Syfter til Adolph Hertig af Schlesvig och Grefve til Holstein. At denna Hertig Adolph, som härstammade af Kongl. Danska Hufet, anbudo de Danske först Kronan; men då han den vägrade,

val-

valde de år 1448, på hans recommendation, B. III.
des Systers Son, Gr. Christian af Oldenburg C. 3.
til sin Konung. Se A. G. CARSTENS Til-Sveriges
"forladelig Underretning om den Nordiske Almäanna
"Monarks, K. Christian d. I, sande og nær- Histori
"meste Nedstammelse af de forrige Danske Kon-
"gers Blod, saa og den Medvirkning, som
"maae tilskrifves dette Slægtskab ved hans Op-
"høyelse paa den Danske Throne", hwilken Af-
handling står uti *Kioebenhavnske Selskabs Skrif-*
ter, VIII. Del. p. 329 — 404.

2803. K. Christierns enskyllnings Bref
til Sv. Ständer, at han icke år inkom-
men i then acht och mening til Sverige,
at han skal nödga R. Ständer til at ta-
ga honom til Konung, utan at hielpa Sv.
Rike emot Kon. af Poland och K. Carl,
at the icke måtte få therpå skada göra.
Dat. *in pasfagio* Diurhafn, *Fer. vi. prox.*
ante Fest. Pentecost. a. 1457.

Rimkr. D. 2, p. 218.

2804. R. Råds Försäkring för Er-
chie-Bisk. Jöns, på Betalning för all then
giäld han gör til Rikfens bästa, at kom-
ma Sverige utur den Tråldom K. Carl
hade thet ikommit, m. m. innan någon
Konung blifver antagen. Dat. Stockh. d.
B. *Bened. Ab. 1457.*

Ibid. p. 199.

2805. K. Christierns Försäkring och
Qvit-

B. III. Qvittobref för Erchie Bisk. Jöns i Upsala, at vara fri för alt tiltal, för thet han upburit hafver, efter K. Carl, af Sveriges Krono. Dat. Upsala, d. 6 Febr. 1458.

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 219.

2806. K. Christierns Skrift til Westergöthland, emot Bisk. Kättil i Linköp. Hr Nils Christerfon, Hr Christer Bengtson och flere Erchiebisk. wänner, at the hafva lat sig up emot honom, och förde honom ondt rykte uppå om nya skatter och utlagor på Almogen, hvaremot han sig enskyller, och upbjuder man af huset til hårfård emot them. Dat. d. *Matthæ Apost.* a. 1464.

Ibid. p. 220.

2807. K. Christierns Skrift til Östergöthland om Bisk. Kåtills och fleres upresning emot &c. Dat. Sölvitsborg, *Fer. sec. prox. post. Dominic. Reminisc.* a. 1464.

Ibid. p. 222.

2808. Biskop Kåtills i Link. och fleres Bref uppå Almarståäk-Slot, hvilket antvades Hr Christiern och Dav. Bengtson, at hålla Erchie-Bisk. Jöns tilhanda, eller om han dör, Upsala Capitel, och them the thertil skicka. Dat. Almarståäk, *in profest. Bened. Abbat.* a. 1464.

Ibid. p. 223.

2809.

2809. K. Christierns Bref til Præ-
 Bern i Upland, om then upresning i B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.
 Riket börjat var, at the varna Almogen
 heremot, och stilla fitta. Dat. Stockh.
Fer. III. prox. post Dominic. Palmar. a.
 1464.

Ibid. p. 224. Likalydande [til alla Stift i
 Riket.

2810. K. Christierns Bref til Allmo-
 geni Axewalla Lån, (sammaledes til al-
 la andre i W. Götl.) om Bisk. Kåtils och
 hans Medhielpares Uppror, hvaremot han
 här i Riket är kommen, med härsköld
 at thet fördämpa, och inbekommit
 Ståke och Salista. Warnar Almogen e-
 mot otrohet &c. Dat. Stockh. *Dom. ant.*
Fest. beator. Phil. & Jac. App. a. 1464.

Ibid. p. 225.

2811. Förskrifning, som the Dan-
 ske Herrar, hvilka på Stockh. Slot belå-
 grade voro, gifvo K. Carl, då de sig
 sådan dagtingade. Dat. Stockh. Hus, *vi-*
gil. S. Barth. Ap. a. 1464.

Ibid. p. 226.

2812. Kon. Christierns Förliknings-
 Skrift med Erchie-Bisk. Jöns i Upsala,
 då han af sit Fångelse förlosat blef. Dat.
 Köpenh. d. b. *Birgit. vid. a. 1464.*

Ibid. p. 228.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2813. K. Christierns Fulmacht för Erchie-Bisk. Jöns och Hr Eric Nieperns at hafva magt at leyda någre Mån af Riket til honom, hvilka honom behagar, och at hafva säker leyde hos honom och hem igen. Dat. Köpenh. e. d. & a.

Ibid. p. 229.

2814. K. Christierns Förfäkring til Erchi-Bisk. Jöns, om then uprättade Förlikning med honom, at vara honom Bisk. Kätil, theas Bröder och vänner ehuld, tro och gunstig Herre. Dat. Köpenh. *in profest. Dionys. Mart. a. 1464*

Ibid. p. 229.

2815. Msc. Bref och Handlingar til K. Christierns Historia.

I Ant. Arch. *Opus Diplom. T. xvi. n. E. 19*

§. 8.

CARL Knutsen

Konung.

2816. K. Carls Bref til Capitlet i Upsala (och flere Stift) sedan han til Riket återkom, om Erchi-Bisk. Jönses ochristelige och otilbörlige handel emot sig, tå han honom fördref ifrån sit Rike til Prytzen, och drog här in igen K. Christiern af Danmark, theraf Riket måkta illa

Ulla af sig kom, begärer nu råd huru Ri-
 ket och han skal blifva uprättat igen af all
 sin skade. Dat. Stockh. in Vigil. Concept.
 Mar. a. 1464.

Rimkr. II. D. p. 230.

2817. Kon. Christierns Förliknings-
 Skrift med Bisk. Kättil i Linköp. och fle-
 re, utöfver den upresning de emot honom
 gjort hade. Dat. Köpenh. Nyårsdag. 1465.

Ibid. p. 236.

2818. Biskopernes och Riks. Råds i
 Sverige Förlånings-Bref för Erchie-Bisk.
 Jöns, på Ståkes-Lån, under Almar-Ståks-
 Sloth, til evig tid, emot liden skada och
 fängelse i Danmark. Dat. Stockh. Fer. vi
 prox. prius Fest. purif. Mariæ, a. 1465.

Ibid. p. 237.

2819. Trenne K. Christierns Förlik-
 nings-Bref med Erchi-Bisk. Jöns och hans
 medhållare, om all upresnings, tvedrägts
 och oviljas uphäfvande, som them emel-
 lan hårtill varit hafver, samt en evig frid,
 kärlek och sänja igen, utan någon hämd,
 eller vråkiande i kommande tider, datera-
 de 1465; vidimerade på Helsingborgs Slott,
 af några Sv. Sändebud, Fastlags Sundag år
 1466.

Ibid. p. 238.

2820. Erchie-Bisk. Jönfes Förskrif-
 ning

Bibl. H. S. G. Del. 5.

Q

ning

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

ning uppå the vilkor han sig til Kron-
ne bepliktar, når han bekom Ståkes Län
och Upsala Stad, med all Kronans rånt-
skadegäld för sit Fångelse och annan skad-
i thenna feide. Dat. Wastena, Kyndersmäs-
sodag 1466.

Ibid. p. 241.

2821. K. Christierns Fullmägtig
af Danmark Dagtingan med de Svenske
Jönköping, at then gamble sammanbind-
sen emellan desse tre Riken länge var
hafver, skal stadigt och fast hållas, så
hvar må njuta sine godz, i hvad Rike the
ligga, och må hvar man fara sine råtfä-
dige ärender, i hvad Rike han vill:
Alt thetta skal med mera stadfästas nå-
kom. Olofsmåsfatid, ta alla tre Rikens Full-
mächtige sammankomma. Dat. Jönköp-
Fred. näst efter Kyndersmesso dag, år 1466

Ibid. p. 243.

2822. Kon. Christierns Förmaning
Skrift til Ständerne i Strengnäs Biskopsdö-
me, (och lika lydande til alla Stift) at al-
stå med den skadeliga ovilja the hafva fän-
git emot honom, och intaga honom igen
för thetas rätta Konung: hvar ock icke
vil han kalla sig Påfven, Keyfarn och
andra Förstar och Herrar til hjelp, at så-
dant vedergöra. Dat. Helsingborg, Fer-
111. prox. post. Domin. Esto mihi. a. 1466

Ibid. p. 244.

2822

2823. Herr Ifvar Greens Förskrifn. B. III. C. 3. Sveriges Almänna Historia.
 til Erchi-Bisk. Jöns om Stockholms Slott, när thet honom antvardades, at hålla Erchi-Biskopen thet til handa, eller om han affölle, K. Christiern, hans Fru och Barn.
 Dat. Stockh. S. Matthæi dag, år 1466.

Ibid. p. 246.

2824. Biskoparnes i Skara och Strengnås, samt någre af R. Råd Förliknings-Skrift med Erchi-Bisk. Jöns och hans medhållare, om then frid nu en tid emellan them varit hafver, at aldrig vilja thet på honom, eller hans medhållare vråkia, utan hålla them hårefter all stadig vänskap &c. Dat. Stockh. d. Luca. Ev. a. 1466.

Ibid. p. 247.

2825. Hr Ifvar Axellons Förskrifn. at emedan Rikf. Ständer hafva lofvat, at vara honom följaktige i alt thet han them tillsäger på K. Carls och Rikfens vågnar, lofvar han nu K. Carl och Rikf. Ständer sin tro och huldskap i alt thet han kan, til Rikfens bestånd, och at Sverige skal ingen skada få af Gotland, så länge han thet i wårto hafver. Dat. Örebro, Onsd. nåst efter Midfasto Söndag, år 1468.

Ibid. p. 248.

2826. Hr Ture Turefons Förskrifn. at han vilkorade sig af Fångellet i Stockholm

B. III. holm at förskaffa K. Christierns Bref på
 C. 3. Sveriges en Dagtingan i Halmstad nästkom. Olufs-
 Almännas mäsö, emellan begge Riken. Dat Stockh.
 Historie, Onsdag näst efter Palmönd. år 1468.

Ibid. p. 249.

2827. K. Carls Bref til Allmogen i Penningeby Lähn (och lika lydande til andra Lähn) om uprening man af hufet, emot K. Christierns Anhang, som hafva fånglat hans Dotter Magdalena, Hr Ifvar Axelfons Fru, i Wastena. och villa komma Sverige igen under Danska Konungars trældom. Dat. Stockh. *Fer. v prox. ante Sim. & Jud. a.* 1469.

Rimkr. II. D. p. 252.

2828. K. Christierns Bref til Upland (och lika lydande til alla Landsorter) theruti han tackar Almogen för gjort bistånd i denna vinter, til sine trogne Mån, lofvades at villa fylla them all tagen skada; när han blifver intagen igen; förmanar them til yttermera Lydno &c. Dat. Köpenh. *Domin. Quasimod. a.* 1470.

Ibid. p. 253.

2829. Msc. Bref och Handlingar, til Kon. Carl Knutsons Historia.

I Ant. Archivo, *Opus Diplom. T. xv.*
 och T. xvii. n. E. 18. 20.

Åfven

Äfven därtfädes förvaras, under n. E. 99. B. III. C. 3. Sveriges
 Afskrifter af gamla Permebref, Kon. Carl Knutson angående, som funnits i Greff. Gyl-
 lenstierniska Huset. Almäna Historia.

2830. Någre Anmärkningar och Handlingar beträffande Kon. Carl Knutson och des Regerings-tid.

S. Bring, *Saml. af åtskill, Handl.* II. D. p. 184 — 288. III D. p. 237 — 276.

Ibland deste sednare Handlingar förekommer p. 252 — 261. K. Carl Knutsons Testamente, af år 1470.

Om Carl Knutsons Slägt läses en Anmärkning, af S. Loenbom, uti C. C. Gjørwells *Nya Sv. Bibliothek.* II. B. 111. St. 1763. in 8:o. p. 127 — 134.

2831. Carolus Canuti cxxxix. Suecorum Rex, carmine elegiaco celebratus, in honorem Serenisf. ac Potentisf. Principis & Domini; D. Gostavi, Suecorum, Gothorum, Vandalorumque Regis, ab *Henrico* MOLLERO, Hesso, Electus est Carolus in Sueciæ Regem anno Christi 1448, & obiit anno 1470. in quarto, Rostochii, in Officina Ludovici Ditzii, 1555, pl. 5.

En mycket sällsynt Skrift: Se v. Stiernmans Företal til Tegels *K. Erik* d. XIV. *Hist.*

Författaren, född i Hesen, en god Latinsk Poët, var någon tid de yngre Kongl. Sv. Prin-
 farnes Informator, blef sedan Prof. vid Gy-

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

mnasium i Culm, och slutel. Rector och Prof.
i Dantzig, hvarest han afled 1567.

Se Jöchers *Gen. Lexicon*.

§ 9.

STEN STURE Gustafsson

Riks-Föreståndare.

2832. Hr Sten Stures Bref til Almogen i Upsala S. Eriks dag församlade, ang. K. Carls död, hvilken hade befalt honom, Sten Sture, Riket, förmanandes Almogen til trohet och lydno emot Riket, at thet icke mer i K. Christierns händer komma måtte &c. Dat. Stockh. *Fer. v. ante Eri-ci a. 1470.*

Rimkr. II. D. p. 255.

2833. K. Christierns Bref til Linköpings Stift (och lika lydande til alla de andre) om sit första Kontunga-val i Sverige emot Carl Knutson, som fördrifven var, och om den bedröfvelse Riket i varit hafver, sedan de K. Christiern fördrifvo; förmanar Ständerne at anamma sig til Konung igen, efter nu K. Carl död är &c. Dat. Kiöpenh. *Fer. iv. inf. Ascensj. Dom. a. 1470.*

Ibid. p. 256, Läs Hadorphs Anmärkn, härvid,

2834. K. Christierns Bref til Upsala B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia. (och alle andre Stift i Riket) at the samme honom igen til Konung, varnandes dem emot theras förderf, som eljest Riket påkomma kan af krig och örligh, lofvar at villa hålla them vid Sveriges Lag och rätt, och beskärma them emot våld och orätt. Dat. Köpenh. *S. Andr. Ap. dag.* 1470.

Ibid. p. 258. Läs Hadorphs Anmärkn.

2835. K. Christierns Leyde-Bref för Riks. Råd i Sverige, med 60 man, at komma til honom på Watmalsön, och fehlige tilbaka igen. Dat. Skeppet Valentin *S. Mar. Magdal. dag*, år 1471.

Ibid. p. 260.

2836. Kon. Christierns Dagtingan och Stillestånds-Bref, som han gjorde utan för Stockholm, för ån han aflagen blef. Dat. Helgeands-Capel, på H. A. Holmen, Onsd. för *Laurent.* år 1471.

Ibid. p. 261.

2837. K. Christierns Förskrifning om en Rättegång emellan sig och Sv. Rikes inbyggare på S. Egidii dag nästkom. på hvilken Kon. Christiern skal hafva frit at tiltala alla dem som hafver något emot och andra emot honom.

B. III. Dat. Helge-And's-Capel, Onsd. näst för
 C. 3. S. Laur. år 1471.
 Sveriges Almänna Historia.

Ibid. p. 263.

2838. K. Christierns Leijde-Bref för Rikf. Råd i Sverige, med 60 personer, at komma til mötes med hans Fulmáchtige på Wängesón; Dat. Skep. Valentin, d. 15 Aug. 1471.

Ibid. p. 266. jämte samma Konungs Legde-Bref för alla Sv. Rikes Ständer, dat. Tisd. näst efter *Egidii* 1. å.

2839. Riks Råds och flere Ständers i Wastena, församlade hos Hr Sten Sture, Bref til Erchie-Bisk. och Biskoparne och the som i Stockh. voro' på en dagtingan med K. Christiern, at the icke mera vil le hafva honom til Kon. i Sverige, för hans elaka Regemente skul, utan honom aldeles aflåja; hvarföre the med sin Höfvitzman Herr Sten Sture, och et stort antal folk villa komma honom emot, begärandes; at the ingen dagtingan emedlertid skole sättia. Dat. Wastena, Ond. näst efter *Egid.* 1471.

Ibid. p. 267.

2840. K. Christierns och hans Råds Stillestånds-Bref, på några dagar, medan alle Årender ännu vore under Fördrag och Rättegång, dat. Skep. Valentin Wårfrud. *Nativit.* år 1471.

Ibid. p. 269.

2841.

2841. Kon. Christierns Fulmäktiges af Danmark och Norige Dagtingan i Calmar med the Svenske. Dat. Wårfrud. (2 Jul.) år 1472. B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 270. Förutgår K. Christierns Fulmacht för sine Såndebud.

2842. Kon. Christierns Stadfästelse på den Dagtingan som hans Fulmächtige gjordt i Calmar med Sv. R. Råd och Fulmächtige. Dat. Köpenh. *Dom. prox. ante Ffest. b. Mar. Magd. a.* 1473.

Ibid. p. 276.

2843. Kon. Christierns Fulmäktiges Dagtingan, uti Calmar, med Sv. R. Råd och Fulmächtige, om et annat möte i Calmar, nåstk. S. Joh. Bapt. dag, at ransaka och döma om alla tvistiga saker Riken emellan, stadfästa och den Dagtingan i fiord gjordes *Visit. Mar. &c.* Dat. Calmar, Tisd. nåst efter *Assumpt. Mar.* år 1473.

Ibid. p. 277 — 281. Förutgå K. Christierns Fulmacher för sine Såndebud och Procuratores.

2844. Herr Sten Stures och Riks. Råds Bref til Oppunda och Röne Hårader, (lika lydande til alt Riket) om en gård til Calmare dagtingan härnåst stå skal. Dat. Stockh. *in Claustro Fr. min. d. b. Mart. Ep. a.* 1473.

Ibid. p. 281.

Q 5

2845.

B. III.
C. 3.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

2845. Kon. Christiernes Fulmächtigas Dagtingan med the Svenske i Calmar, theruti the stadfästa then förbindning och förening emellan Riken, i thesse tu år gjorde äro, berama och en ny sammankomst och Rättegång i Calmar S. Canuti dag nåstkom. Dat. Calmar, Fred. nåst efter Wårfrud. *Asumpt.* år 1474.

Ibid. p. 282 — 287. Förurgå K. Christiernes Fulmaechter.

2846. Riks. Råds i Sverige Bref til Almogen i Riket, om the ofruktfame Dagtingan, nu tre gånger äre i Calmar hålne med Kon. Christiern i Danmark; thervid the berätta om tilståndet med Riket och Rysfens oväsende i Finland.

Ibid. p. 288. utan slut och datum.

2847. Kon. Christiernes Fulmächtigas Förening om the Svenske bortmistade gods i Danmark, at sådant undervisa K. Christiern och tilhielpa at the må them igen bekomma, therom vidare handlas skal uti et Môte i Halmstad &c. Dat. Calmar, *Fer. iv infra Oct. Asumpt. b. Mar. Virg*, a. 1474.

Ibid. p. 290.

2848. Calmare Reces, år 1474, S. Bartholomæi afton.

Ibland *Stadgarne*, bakom *Bidrkåa - Rätten*, p. 56. För-

Förbjudes Geengiård och Gåstning hos An- B. III.
delig eller Werdslig Frälles Landbo m. m. C. 3.
Denna Reces förnyades, med någre tillägg- Sveriges
ningar, i Calmar 1483. *ib.* p. 59. Almäna
Historia.

2849. Kon. Christierns Fulmåchtiges
Förening och Stadfästelse på then för up-
rättade Bebindelse och eviga Fred emel-
lan Riken på these förledne 3 år gjorde.
Efter Domarena icke kunna å begge sidor
förenas, är beslutet at fyra af de Svenske
skola följa de Danske hem til Kon. Chri-
stiern, at ther afhandla med honom, och
hvar thet icke sker må the förrama et an-
nat Möte, dat. Calmar Torsd. näst efter
Barthol. dag, år 1476.

Ibid. p. 292 — 296. K. Christierns Ful-
macher med inbegripne.

2850. Kon. Christierns Förfäkring
til the Svenske, at hålla them vid Sveri-
ges Lag, Privilegier och alla andra goda
gamla Sedvånior, med många flere vilkor,
som han förkrifver sig på, om han blif-
ver igen i Riket intagen. Dat. Rotneby,
Fred. näst efter *Barthol.* dag. 1476.

Ibid. p. 296.

2851. K. Christierns Bref til Sv. Ri-
kes Ständer, om sine tilbod och begäran
i Calmar och Rotneby, at komma til Sv.
Rike igen &c. Dat. Roskild *in prof. Corp.*
Chr. a. 1477.

Ibid. p. 300.

2852.

B. III. 2852. Kon. Christierns Protest emq
 C. 3. Sveriges Rikes Råd och Ständer, gifvet
 Almäna Köpenh. Torsd. näst för S. Laur. Mart
 Historia. dag. a. 1477.

Hos Hvitfeld, T. II. p. 955.

2853. Herr Sten Stures Bref til Stä
 derne i Östergöthland at vara vederredda
 til at hielpa Hr Ifvar Axelson på Goth
 land, när omtränger. Dat. Gripsholm, *Febr.*
III. prox. post. Dom. Jubilate. a. 1481

Rimkr. p. 302.

At Kon. Christian d. I i Danmark affidit d.
 21 Maji 1481, har Prof. W. E. *Christia*
ni, i Kiel, vidlyftigen bevist, i et Progrä
 ma, som han, i Universitetets namn, dårstäl
 des utgifvit, 1781, *in 4:o* 16 sid.

2854. Noriges Rikes Bebindelse med
 Sverige, at hvarandra behielpeliga vara med
 lif och gods, til hvarandras fulla frihet,
 rätt och välmacht, och hvad thet ena Ri
 ket pågår, anten med örlig, eller Ut - och
 Inländska Manna uprefning, thet skal them
 både pågå. Dat. Opslo, *Kal. Febr.* 1482.

Ibid. p. 302, *Norske Förbund.* bakom K.
Ol. Saga, p. 111.

2855. Norske Rådets; Bref til Sve
 rige om the Svenskes Förrätning hos them.
 Then dagtingan i Calmar sat år, begäre
 the til Lödöse flyttias, för alla Tre Ri
 kens

ens belåglighet skuld: sände ock några artiklar, som the hafva fådt brist uti, i Christierns tid. Dat. Opflo, Kal. Febr. 1482.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Rimkr. D. 2. p. 304. Norske Förb. l. c. p. 113.

2856. Norske Rådets Bref til Sverige, om urfåkt, hvarföre the icke til senaste Möte i Lödöse kommo, dat. Järnsön, d. b. *Petri ad Vinc. a. 1482.*

Rimkr. D. 2, p. 306. Norske Förb. l. c. p. 119.

2857. Danmarks Riks. Råds Stadfästelse på then Recept, som i Calmar för uptrattat var, om en Konung för alla tre Rikerna, hvartil the nu Hans, K. Christierns son, utvälja: och emedan Noriges R. Råd och ej voro tillika närvarande, skulle the wenske resa til Köpenh. och ther förenas om et annat Möte, ther these tre Rikens Hulmätige kunde sammankomma. Dat. Calmar, *Febr. vi. inf. Oð. Assumpt. Mar.* 1482.

Rimkr. D. 2, p. 307.

2858. Norske Rådets Bref til Sverige om the Danske Sändebuds värf til them, at hylla Kon. Hans til Noriges Konung; wilket the upskuto til thes the Norske Skott, som borttagne vore, blefve Riket igen

B. III. gen lefvererade, &c. Dat. *in craft. Assump*
 C. 3. *Mar. Virg.* a. 1482.
 Sveriges
 Almännas
 Historia. *Ibid.* p. 309. *Norska Förbund,* l. c. p. 122

2859. Norske Rådets Bref til Sverige, med tackfäijelse för then goda vilje the Svenske nu i Calmar them bevisat hafva, samt berättelse, huru the ofta hafva klagat sin brist och förnedring för K. Hans men få therpå ingen boot; gifva och förstå om Bahus som Jöran Larsson in hafver. Dat. Bahus, d. *Barthol. Ap.* 1482.

Ibid. p. 310. *Norska Förbund.* l. c. p. 122

2860. Norskes Bref til Sverige, om the Svar som the fått hafva ifrån Danmark, om Bahus belägring: de tycka nyttigt vara the tre Rikens Behindningar så obered härefter som sökes, thet hafver aldrig haft någon god framgång. Dat. Bahus, *Fer. prox. Exalt. Cruc.* a. 1482.

Rimkr. D. 2, p. 312. *Norska Förb.* l. c. p. 128.

2861. K. Hanses och Danm. R. Råd Leide-Bref för the Svenske Sändebud till Halmstada Dagtingan. Dat. Kiöpenh. d. *Calixti P.* a. 1482.

Rimkr. D. 2, p. 313.

2862. K. Hanses Bref om the Sven-
 skas enskyllan, at kunna komma til Halm-
 stada Dagtingan: så ock om en ny Sam-
 mankomst som hållas skall emellan alla tre
 Riken, Wårfrud. Assumpt. i Calmar; stad-
 fästades emedlertid thet för gjorde affked
 i Calmar, at alla 3 Riken under en Ko-
 nung förblifva skulle. Dat. Halmstad, in
 craft. purif. Mar. a. 1483.

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almänna
 Historie.

Ibid. p. 314.

2863. K. Hanses Fulmacht för sine
 Sändebud til Calmare Dagtingan. Dat. Kö-
 penh. Dom. Trinit. a. 1483.

Ibid. p. 316.

2864. Herr Ifvar Axelsons Dagtin-
 gan och Förlikning med Herr Sten Sture,
 som Wiborgs Slott och Stad, samt Olofs-
 borg och Tawastehus, at komma til Kro-
 nan, emot Borkholms Slotts och Ölands
 tiltråde. Dat. på Gotland i Nygård, West-
 råda Socken. Fred. nåst för S. Joh. Bapt.
 a. 1483.

Ibid. p. 316.

2865. Calmare Recess och Förening
 emellan Sverige, Danmark och Norige, at
 blifva tilhopa under en Konung, efter för-
 ra Bebindelser, hvarhos K. Hans utvaldes
 til alla tre Rikens Konung, och införes
 then Försäkring och Ed, som han bem.
 Riken

B. III. Riken gifva skulle, hvaruti ock om
 C. 3. Gotland, Skardal, Swartö, Noriges tiltal
 Sveriges Almänna Historia. Sverige med många andra punçter begripas, som these Riken väl nyttige voro. Dat. Calmar, Wårfru-afton *Nativ. a. 1483.*

Ibid. p. 318. Oanfedt denna Reces gjordes 1483, kom likväl K. Hans icke til Regementet, för ån år 1497. Lås Hadorph Anmärkn.

2866. Sv. Rikes Fulmächtigas afked i Calmar, med Danske Såndebuden, om en Herre och Konung öfver these tre Riken, efter förl. års Slut thesammanstådes, med förord, at K. Hans skal bekräfta och fulgiöra alla the Artiklar, som nu af these Fulmächtige upsatte åre, med någon förbåtring efter Sv. Rikes låglighet, så och beskicka några til Calmar, vid *Mar. Assumpt.* at fulkomna alt thet nu är tal om Gotland &c. Dat. Calmar Wårfru - afton *Nativ. a. 1483.*

Ibid. p. 333.

2867. Danmarks Rikes Fulm. Såndebuds til Calmare Dagtingan, Quitens och *Vidimus* på the Svenske Såndebuds Fulmacht, som voro af R. Råd til Calmar förändt, at stadfästa then Calmariska Reces, som året för uprättades om alla tre Riken sammanblifvande under en Konung, och K. Hanses intagelle. Dat. Upsala, *in crast. S. Ericæ*

*Eri R. a. 1484, och vidimerat i Calmar B. III.
Ser. VI. post Fest. Nativ. Mar. Virg. 1. å.*

Ibid. p. 334.

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2868. K. Hanses och Danm. R. Råds
Fulmacht för sine Utskickade til Calmare
Möte, som stå skulle Wårfrud. *Nativ. Dat.
Köpenh. d. b. Petri ad vinc. a. 1484.*

Ibid. p. 336.

2869. Danmarks och Noriges Rikens
Råds och Fulmåchtiges Stadfästelse på then
eviga Frid och Bebindelse emellan alla tre
Riken, och at vara under en Kohung til
evig tid. *Dat. Calmar, Dom. inf. O. Nativ.
Mariæ, a. 1484.*

Ibid. p. 337.

2870. Herr Sten Stures Dagtinge-Bref
med Ifvar Axellons Mån och Tiånare, som
hade Stegeborgs Slot inne, at the thet skulle
upgifva efter 14 dagars tid, om the in-
gen undsättning finge, althenstund Herr
Ifvar sig nu för Rikens fiende förklarad
hade. *Dat. utanför Stegeborg, Månd, för
S. Eriçi 1487.*

Ibid. p. 338.

2871. Incerti Auctoris Chronica
Sclavica.

Uti Etp. Lindenbrogii *Scriptor. rer. Ger-
Bibl. H. S. G. Del. 5. R män.

B. III. *man. Septentr. Frfrt. 1630. in fol. p. 203 —*
 C. 3. *274, eller Hamb. 1706. in fol. p. 189—247.*
 Sveriges På et och annat ställe förekommer något rörande
 Almänna Historia. Sverige; i synnerhet vilar sig Författaren mycket nitisk emot Aflats-handelen, hvarigenom stora Penninge-summor drogos ur desse Nordiske Riken.

2872. Herr Sten Stures och Rikens Råds Stadga, om Sventienares Löner och Håstar &c. Dat. Stockh. 11000 Jungfr. dag 1489.

Ibland gamla Stadgarne, bakom *Bidrköa-Rätten*, p. 65. Är märkelig i anseende til klagan öfver yppighet bland Adelen, nya Seder &c.

2873. Bref från Kim, Ja och Lymin-ghe, om Rysarnas grufveliga Tyranni på them, thesas hultrur och barn, samt then elaga Handel the uppe hos them i Lapmarken bruka, sökandes hjelp och bättring härpå; hvaraf synes hvad marterande Rysen then tid på the Christne brukat hafver. Dat. Kim, Midfastotid, år 1490.

Rimkr. D. 2, p. 343.

2874. Rikf. Råds och Mäns Stadga och Försäkring, gjord i Telge, år 1491, om åtskillige mål: at bevisa Herr Sten Sture tro och manskap m. m.

Ibland gamla Stadgarne, bakom *Bidrköa-Rätten*, (Stockh. 1687. *in fol.*) p. 67.

2875.

2875. Et *Vidimus* på K. Hanses Ful-
 macht för hans Sändebud til Lódóse Mö-
 te, som skulle stå emellan Sveriges Ful-
 mächtige och them. Dat. Kópenh. Fred.
 efter *Dom. Miseric.* 1494.

B. III.
 C. 8.
 Sveriges
 Almäna
 Historia.

Rimkr. D. 2. p. 347.

2876. Danm. Rik. Råds Slut med
 the Svenske, om et Möte i Calmar, nu om
 S. Johan. tid, ther då Calmar Recess, som
 gjordes 1483, och alle puncter theruti för-
 handlade, skulle stadfäste och fulgjorde var-
 da. Dat. Nylóse, Pingesdag 1494.

Ibid. p. 348.

2877. Sv. R. Råds Stadfästelse uppå
 Calmare Recess af åhr 1483, om K. Han-
 ses intagande i Riket, så framt han sam-
 ma Förfäkring theremot hålla ville. Dat.
 Stockh. d. 12 Aug. 1494.

Ibid. p. 349.

2878. K. Hanses Fulmacht för sine
 Sändebud til Calmare Möte. Dat. Kópenh.
 Sönd. efter Wårfrud. *Asumpt.* 1495.

Ibid. p. 353.

2879. Begge Rikenes Danmarks och
 Sveriges Sändebuds Stadfästelse uppå then
 förre evige Bebindelse, Riken emellan,
 hvartil et Måte i Nylóse nästkom. Sommar
 hållas skal. Dat. Calmar, *Aegid.* dag. 1495.

Ibid. p. 354.

R. 2.

2880.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

2280. Herr Sten Stures och Riksråds Qvittens på S. Eriks Baner ifrån Upsåla, som emot Rysfen brukas skal, och efter förrättad resa til Upsåla Kyrka igen lefvereras. Dat. Stockh. Tisd. inf. Oð. S. Martin. a. 1495.

Ibid. p. 355.

2281. Disfert. Grad. de Tonitru f. eticio Viburgensi. Fr. Joh. Ihre, Resp. Ant. BAHDE. in quarto. Holmiæ. J. L. Horn, 1740. pp. 28.

Disputationen hölts i Upsåla, i en tid då man beredde sinnen til krig emot Rysland. Knut Posse visste at nyrja krut; däruti bestod hela konsten.

En berättelse om Wiborgs Belägring. och dels uphåfvande, skrifven af Bisk. i Åbo Magnus Nicolai (Stiernkors) til Archibisk. Jacob i Upsåla, d. 6. Jan. 1496, på Latin, och som förvaras uti Ant. Archivo, har v. Stiernman låtit trycka i sit *Tal om de Ldrda Vetenskap. tilstånd*, p. 68. n. 142. Vill man läsa en fabuleuse Relation om den beryktade Wiborgska Smällen, så fås en sådan igen i *Sw. Fästningen*, 1v. Öpn. p. 161 — 165.

2282. Anmärkningar, rörande Riks-Föreståndaren Sten Sture den äldre, och någre Bref ifrån honom.

De äro meddelte af *Affes. Sam. Gagnerus*, och läsas i *Sw. Magazinet*, 1766. Aug. p. 562 — 567, Oð. p. 731 — 735, 1767, I. B. D. 2. p. 132 — 136, och p. 150. §. 10.

§. 10.

JOHAN II.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2883. K. Hanses öpne Bref til Calmar By, om sin laglige Utvåljelse til Sveriges Krona, thet honom på många Möten är lofvat och stadfäst; men sedan af Herr Sten Sture och flere hans medhållare förhindrat, bedjandes them, nu anamma honom för sin Konung, lofvandes theremot at hålla them vid Lag och Rätt, efter Calmare Dagtingan &c. Dat. Kiöpenh. Sönd. efter H. Lekamad. år 1497.

Rimkr. D. 2, p. 357.

2884. K. Hanses Bref til Sv. Rikes Råd, som honom inkallat emot Hr Sten Sture, at Hr Arfved Trolle och Nils Bonson hade anammat och hyllat honom til Sveriges Konung, och antvardat honom Calmar och Borkholm, theremot han lofvar, at hålla them vid Calmare Recept, och med forderligaste komma them til tröst. Dat. Calmar, d. b. *Fac. Ap. a. 1497.*

Ibid. p. 358.

2885. Twenne Danske Fulmågtiges Afhandling med Hr Arfvid Trolle, ang. K. Hanses intagande efter Calmar Recept, hvilket måsta delen af R. Råd bifalla, undantag. Herr Sten Sture och hans medhållare. Dat. Leckó, *Dom. Trinit. a. 1497.*

Ibid. p. 359. Lås Hadorphs Anmärkn.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

2886. Sv. Rikes Råds öpne Bref til Strengnås Biskopsdöme (lika lydande til de andra) at the hafva, efter förrige många Herramöten i Calmar och annorstådes, intagit och krönt Kon. Hans til Sveriges Konung, och emedan et rykte i Landet följär, at alla Herrarne icke vore öfverens om honom, ty fände the en Skrift therjemte, som sådant utvisar; förmanandes Allmoget til lydno. Dat. Stockh. Fred. näst efter S. Andr. dag, år 1497.

Ibid. p. 363.

2887. K. Hanses Försäkring til Hertig Sten Sture, och alle Riksfens Inbyggjare, at all den tvedrächt och oenighet thes tre Riken hafver emellan varit, i hans och hans Faders tid, aldeles förlåta och afläggas, samt alla Fångar å begge sidor lösgjöras. Dat. Stockh. Sönd. efter *Concept. Martii*. a. 1497.

Ibid. p. 365.

2888. K. Hanses Försäkring af samma innehåld, som den näst föregående. Dat. Kiöpenh. Månd. efter *Dom. Jubilate*. a. 1498.

Ibid. p. 366.

2889. Sv. Rikes Råds och Ständers Förening, om Kon. Hanses Son, Christiern, til

til Sveriges Konung, efter sin Faders död. B. III.
 Dat. Stockh. Tiotul. Riddaredag 1499. C. 3.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

Ibid. p. 367.

2890. Någre Sv. Rikes Råds Förbindelse emot K. Hans, som nu, emot Sveriges Lag och Calmare Recefs, upfätter the Danske Fogdar til Slot och Lähn, och Svenske affätter. Item, Sv. Rikes Banner til Danmark fördt, och i Köpenh. upfat, med någre flere befvär emot honom. Dat. Wastena, S. Pauli dag, år 1501.

Ibid. p. 372.

2891. Drottn. Christinæ Löftes - Bref för någre Danska Fångar, som nu hemförlofvades, at the sig igen skulle inställa när Herr Sten Sture thet åskade, och aldrig tjena emot Sveriges Krono. Dat. Stockholm d. *App. Petri & Pauli*, a. 1501.

Ibid. p. 374.

2892. Någre Rikf. Råds Bref til Borgmest. och Råd i Stockh. om sin flit at vinna K. Hans, til at hålla Ständerne vid Lag och rätt, men sådant icke kunnat århålla, therföre uplagt honom tro och manskap, begärandes thet samma af Stockholms Stad. Dat. Wastena, Månd. efter S. *Petri ad vinc.* 1501.

Ibid. p. 375.

B. III. 2893. Herr Swante Stures upfäjelse-
 C. 3. Sveriges
 Almännas
 Historia. Bref til K. Hans på tro och manskap, för
 then myckne tilfogade Orätt genom sina
 Fogdar, &c. Dat. Ståkeborg, Onsd, efter
 dyre Wårfr. dag, år 1501.

Ibid. p. 377.

2894. Någre Biskopars och Hr Sten
 och Svante Stures med flere R, Råd, Bref
 til Stockholm, om K. Hanses omilda för-
 hållande emot Sv. Rikes Inbyggare, sin
 Ed och Calmare Recefs, hvarföre the ho-
 nom tro och huldskap uppsagt hafva, begä-
 randes förevetta sig med Stockh. Stad om
 samma ärende. Dat. Wastena, d. *Cosmi &*
Dam. Mart. a. 1501.

Ibid. p. 379.

2895. Gùlden-Grofchen des zweiten
 Nordischen Monarchens aus dem Oldenbur-
 gischen Stam, Kön. Johanns.

J. D. Köhler, *Hist. Münzbelust.* 1747, p. 161
 — 168. Autoren følger troligen Danske Scri-
 benterne, afmålar följachteligen Sten Sture
 med de svartaste färgor.

2896. Mfc. Bref och Handlingar til
 K. Johans Historia.

I Anr. Archivo, *Opus Diplom. T. XIX.*
 n. E. 22.

2897. *Petri OLAI, Minoritæ, Ro-
 skil-*

Skildensis, Chronica Regum Danorum a
Dano ad obitum Johannis Regis.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Hos Langebek, *Scriptor. rer. Danicar.*
med. ævi, T. I. n. xiv. p. 68 — 148.

Om denna Francisc. Munk, hvilken Daniska Historici sig ofta åberopa, samt om des Skrif-
ter och Smålingar, handlar den lärde Utgif-
waren, i sit Företal. Han menas hafva lefvat
til emellan 1560 och 1570. Des Daniska Ko-
runnga-Krönika anföres här i samma affigt som
föranlätit mig, at intaga flere Danske måns dy-
lika Arbeten; man kan åfven, til jämnförän-
de med våra egna efterrättelser, nyttja des
Annales rer. Danicar. a Cimbrorum exitu ad an.
Chr. 1541, dem Langebek också lätit trycka,
l. c. n. xvi. p. 171 — 197.

§. 11.

STEN STURE Gustafsson.

Riks-Föreståndare.

2898. D. Hemming Gadds Bref, at
hafva gjort Förbund med Herr Sten Stu-
re och andre Sv. Rikes Råd, af egit
fria betänkte mod, och ej med sit Ca-
pituli råd och samtycke, til något argt
emot K. Hans. Dat. Stockholm S. Bar-
laræ dag, år 1501.

Rimkr. D. 2, p. 382.

2899. Någre Riks-Råds Förliknings-
Skrift, befinnerligen Herr Sten Stures,
R 5 med

B. III. med Erchieb. Jacob, sedan han hade up-
 C. 3. sagt K. Hans tro och manskap, at an-
 Sveriges namma honom hans Capitel och under-
 Almäna Historia. sätare i sin och Rikfens hågn, förbiu-
 dandes alle håremot honom något qual
 tilfoga &c. Dat. Stockh. S. Joh. Bapt.
 afton 1502.

Ibid. p. 383.

2900. K. Hanses Bref, thermed han
 gifver Erchieb. Jacob sin Ed lös, efter
 han then icke längre kan få hålla, för
 H. Sten Stures och hans medhållares
 skull, så framt han vil niuta sin Kyr-
 kos Privilegier och Friheter til godo:
 klagar ock öfver Herr Sten, som hans
 Drottning fångat hade, undfåjandes Sve-
 rige med Krig och örlog. Dat. Roschild.
 S. Olofs K. Dag, år 1502.

Ibid. p. 384.

2901. Tre Leigde-Bref för the Sven-
 ske, som följde Dr. Christina ned til
 gråntzen 1503.

Ibid. p. 386.

2902. Msc. Bref och Handlingar til
 Herr Sten Stures Historia. 1471—1503.

Uri Ant. Archivo, *Opus Diplomat.* T. xviii,
 och T. xx. n. E. 21. 23.

2903.

2903. Msc. Gamle Herr Sten Stures Aeter och Handlingar, *in fol.*

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Uti Anr. Archivo n. I. 8.

Är en fort Registratur på publique årender, emellan honom och Archi-Bisk. Jacob.

Vid slutet finnes uplatsen på det som Af-latskråmaren *Antonius* upburit, uti Stiften i Sverige, för sina indulgentier: se här ofvanföre, n. 1853.

2903 (a) Steno Sture senior, inclyti Regni Sveciæ Gubernator. In honorem Illustriss. & Sereniss. Principis ac Domini, D. Erics Regis Suec. Goth. & Vandalor. electi, Carmine elegiaco celebratus ab *Henrico MOLLERO*. Heslo. Præcescit Elegia ad eundem, Upsaliæ Svecorum scripta. *in quarto*. Wittebergæ, 1557.

En intet mindre sällsynt Skrift, än den af samma Författare, som här ofvanföre, n. 2831, finnes upteknad.

2904. Msc. *Adolph Fr. von Bassewitz* Geschichte und Handlungen, welche sich im Reiche Schweden, bey König Carl Knutsons letztern Zeiten, und der Könige Christiani I. und Johannis Regierung, vom Jahr 1470. an, bis 1503. zugetragen.

Hufvudskriften läser böra sökas uti Bassewitzska Bibliotheket, hvilket ägaren testamente-rade til Ridderskapet i Meklenburg, och nu skal

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

skal stå uti Johannis Kyrka i Rostock. En År 1727 efter Originalet afskrifven, samt behörigen vidimerad Copia, har Kon. Adolph Fredrich skänkt til Kongl. Bibliotheket i Stockholm. Se *Nuente Gesck. der Gelehrsamk. in Schwed.* IV. St. p. 677.

Ad. Fr. v. Basewitz, Ledamot af Ridderskabet i Meklenburg, och Churf. Braunschweig Lüneb. Minister vid Kongl. Sv. Hofvet, var en så curieux som lärđ man; den der under sit flerårige vistande i Sverige ingen ting sporde, för at öka de Samlingar han redan för ägde uti Tyska och Nordiska Historien och Antiquiteterna. Han säges hafva förđt sig utur Riket många Original - Skrifter och Handlingar af värde, som man intet hopp om at återfå.

§. 12.

SWANTE STURE Nilsson,
Riks-Föreståndare.

2905. Mfc. Nogle Breve vaxlade imellem Danske og Svenske 1501, 1502, 1504, henhoerende til Kong Hanses Historie, og den af Sten Sture i Sverige opvaekte urolighed.

De förvaras ibland Kongl. Daniska Sällskaps Handskrifter i Köpenh. Se bem. *Sällskaps Historia*, 1748, in 8:o p. 158. n. 93.

Desse Bref skola icke finnas hos Huisf.

2906. Danm. Rikes Fulmäktige Leigde-Bref för D. Hemming Gadd och två sina medbröder, at komma til Holstenstad och förhandla om Rikens ärenden.

Dat.

Dat. Lund, d. *Fab. & Sebast. Mart.* a. 1504.

Rimkr. D. 2, p. 387.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2907. Leigde-Bref för Bisk. Matths i Strengnäs och Herr Bengt Ryning, at komma med 20 personer til Aws, at ther framsätta Riksfens angelågna åreneder. &c. 1504.

Ibid. p. 388.

2908. Kon. Hanses och Danm. Rik. Råds Leigde-Bref för Bisk. Matths i Strengnäs och B. Ryning, at komma med 20 personer til Köpenh. efter the Danske icke få tid komma til Aws. Dat. Köpenh. *Phil. & Jac.* afton 1504.

Ibid. p. 395.

2909. Kon. Hanses och Danm. R. Råds Dagtingan och slut med Bisk. Matths och B. Ryning, å begge Rikens vågnar, om et Môte i Calmar, et år härefter, 14 dagar för S. Joh. B. tid, och thes förinnan Frid och Stilstånd, samt fri handel å begge sidor. Dat. Köpenh. d. b. *Erici, R. & M.* a. 1504.

Ibid. p. 390.

2909 a). *Msc. Copia Litterarum confectarum super Pace & Treugis factis inter Regnum Suecie & Ruthenos, duraturis per xx annos ab anno Domini MD quarto.*

Efter en Affkrift uti Ant. Arch. ibland mina Samlingar.

2910.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2910. K. Hanses Bref til Norske Almogen Sunnan-fiels om Mötets afföpan-
de i Calmar, at ingen af Svenske Sån-
debuden ditkommo; — at Svante Nils-
son med flere Svenske hafva sat sig up
emot honom, förmanandes de Norske,
at stå the Svenske emot, om the inpå
Norige något arga vele. Dat. Calmar,
Wårfrud. *visit.* år 1505.

Ibid. p. 397.

2911. K. Hanses Leigde-Bref för
the Svenske Såndebuden, med 30 per-
soner, at komma til Lund. Dat. Nest-
ved, *Décol. Jöh.* dag, år 1505.

Ibid. p. 399.

2912. K. Hanses Leigde-Bref för
Bisk. Vincentius i Skara och någre af
S. R. Råd, at komma til Malmö, på en
afhandling, 20 dag Jul nästkomande.
Dat. Randers, Månd. näst efter Allhelg-
dag, år 1505.

Ibid. p. 400.

2913. Trenne Leigde-Bref för the
Svenske Såndebuden til Dagtingan i
Malmö 1506.

Ibid. p. 401.

2914. Någre Danske Råds Leigde
för the Svenske Såndebuden med 60
per-

personer til Malmö. Dat. Lund, in Oct. B. III.
S. Innocent. a. 1506. C. 3.

Sveriges
Allmänna
Historia.

Ibid. p. 403.

2915. Msc. Chronicon (rerum Sveo-Gothicarum) excerptum ex cod. Mscito.

Uti Ant. Archivo, D. 29. b. (n. 6.) är i mycket lika med det som Ol. Celsius låtit trycka, och här ofvanföre, ad an. 1320, är an- tecknat, dock vidlyftigare, och går til 1506.

2916. K. Hanses Leigde - Bref för them, som för Fullmyndige Sändebud ville komma af Sverige med 400 hästar til Köpenhamn nästkom. Midfasta. Dat. Malmö, Torsd. efter *Conv. Pauli*, 1508.

Ibid. p. 404. "Detta Leigde begärte någre "Herrar, som hemligen stämplade med Dan- "ska Rådet emot S. Sture". *Had.*

2917. K. Hanses och Danm. Rik. Råds Förening med Sv. Sändebuden, om et nyt Möte i Nya Wardberg, S. Botulphi nästkom. hvarest 12 af Sverige, och 12 af Danm. och Norige skulle sam- mankomma och sluta om sådana vilkor, som alla tre Riken til Frid och endragt komma skulle. Dat. Kiöpenh. Månd. ef- ter Palmfönd. 1508.

Ibid. p. 405.

2918. K. Hanses och Danm. Rik. Råds

B. III. Råds Leigde-Bref för Svenske Sändebuden, til Nya Wardberg, med 700 personer. Dat. Köpenh. Månd. efter Palm-sönd. 1508.

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 407.

2919. Kon. Hanses Leigde-Bref för Svenske Sändebuden til Malmö med 200 personer. Dat. Ny-Wardberg, Wårfru af-ton. *visit.* 1508.

Ibid. p. 410.

2920. Then Wardbergiska Afskedan, emellan K. Hans och Sver. Rik. Råds Sändebud, om en Frid emellan Riken til Martini nåstk. tå emedlertid af til-och af-försel skulle vara obhindrat til land och vattn. Dat. Ny-Wardberg, Fred. efter Petri och Pauli 1508.

Ibid. p. 411.

2921. Danm. Rikes Råds Leigde för the Svenske Sändebuden til Köpenh. med 60 personer til S. Cathar. dag nästkom. Dat. Lund. *Fer. II. post Fest. b. Calixti P. & M.* år 1508.

Ibid. p. 412.

2922. K. Hanses Bref och afsked med Svenske Sändebuden som til honom komne voro om Wardbergiska Recessen, at en Frid skulle stå emellan Riken til S. Joh. Bapt. nästkom. Dat. Helsingborg, Sönd. efter *Epiph. Dom.* a. 1509.

Ibid. p. 413.

2923.

2923. K. Hanses Leigde-Bref för the Svenske Sändebuden til Malmö, med 300 personer, at fulgöra den Wardbergiska Recesen. Dat. Helsingborg S. *Marcelli* dag år 1509.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Ibid. p. 417. Denna Sammankomst i Malmö "skedde icke för de odråglige Conditioner, .. i Wardbergiske Recesen införde voro". *Had.*

2924. K. Hanses och Danm. Rikes Råds Leigde-Bref för de Svenske Sändebuden til Köpenhamn, at fulgöra Helsingborg- och Wardbergiska Receserne. Dat. Köpenh. Petri och Pauli afton, 1509.

Ibid. p. 417.

2925. K. Hanses och Danm. Rikes Råds Bref om thet Affked the nu i Köpenh. gjordt hade med the Syenske Sändebud, at Sverige skal årligen gifva K. Hans 1200 Sth. Mark, och til des Drotning Christina 1000 Mark, til thes et Möte kan blifva hållit i Stockholms Skår, at intäga K. Hans eller des Son igen til Sveriges Konung. Dat. Köpenh. Fred. efter Vårfrud. *Assumpt.* 1509.

Ibid. p. 419.

2926. En sanfärdig Oration och trogen Förmaning, som utaf the ärevördige, höglärde och manhaftige *Hemming GADD*, fordom Electo til Linköping, uti Sverikis

Bibl. H. S. G. Del. 5.

S

Rijkis

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Rijkis Rådz och Biskopars närvaru, för 100 år sedan är proponerat och framställdt vorden, uppå Latin: therutinnan the Danskes ilfundige lister och practiker, som the uti alla tidher, jämväl ock nu, icke allena emot Sverigis Rijkis inbyggjare, utan och emot alle andre Nationer bruka plåga, sanfärdeligen och med lefvandes färgor affmålade varda: Alle trogne och rättfärdige Svenske Män til en varnagel, at the granneligen tagha sig til vara för the Danskes skadeliga Förbund, uthfätt och uthållkat af E. S. *in quarto*, utan årtal, Ställ. eller Boktr. namn, 8 Ark.

På Latin läses denna Oration uti Joh. Magni *Histor. Gothor. Sueonumque*, L. XXIII. Cap. 21, så väl i den Romerska, som alla andra Uplagorna.

Af E. S. det år *Erici Schroderi Svenska Öfversättning* finnas tvenne Uplagor: den första är den här ofvanföre utfätte, tryckt med grof styl, på 8 ark, hvaremot sednare Uplagan, mindre tryck, allenaft består af 5 $\frac{1}{2}$ ark. Begynnelse-Bokstäfverne af Translatorens namn jämte des Dedication äro här utelämnade, ej heller har man utfat hvarken årtal, eller Stålets och Boktryckarens namn.

Uti *Er. Schroderi Svenska Version af Joh. Magni Svea och Götha Chrönika*, Stockh. 1620, *in fol.* borde denna Oration hafva sit ställe p. 657, men finnes där icke; urlåktandes sig Öfversättaren med bem. "Orations vidlyftighet, hvarföre han tyckt onödigt vara henne där "reperera och prånge låta". At

At P. Parvus Rosfontanus, det är Joh. B. III. Svaningius, budit til förvara sine Landsmän, så godt han kunnat, påminnes här okvanföre n. 2499. C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

I förbigående anmärkes, at Biskop Gadd ock lå författat et arbete om de Svenskas och Danskas gamla Handlingar. Han nämner det i sit Bref til Archi-Bisk. Jacob, hvilket kan läsas hos Joh. Magnus L. c. Cap. 20. Det är nu förkommit.

2927. K. Hanses och Danm. Rikes Råds Leigde-Bref för the Svenke Sändebuden, med 100 personer, til Halmstada Dagtingan, innan Vårfru *Purificat.* 1511.

Rimkr. D. 2, p. 423.

2928. Mf:t. Herr Svante Stures Acta och Handlingar. *in Fol.*

Uti Ant. Archivo. n. I. 9.

En del af desse Handlingar har Hadorph låtit trycka i *Rimkr.* D. 2. Så många där finnas, äro här lårskilt uptagne.

2929. Mf:t. Bref och Handlingar til Svante Stures Historia.

Ibid. *Opus Diplom.* T. XXI. n. E. 24.

Et Supplement är teknat. n. E. 96.

§. 13.

STEN STURE Swanteson,

Riks Föreståndare.

2930. Förening emellan Sveriges Rikes Biskopar och Råd, om Malmö Reces,

B. III. S. Jörans dag giordes, at then stadigt och
C. 3. fast hålla och med lif och blod förfäkta
 Sveriges) then eviga frid så begynt var, samt stå
 Almänna) them emot som thetta bryta vilja. Dat.
 Historia. Stockh. d. *commemorat. S. Pauli*, a. 1512.

Rimkr. D. 2, p. 424. De andre Biskopar och R. Råd, som den gången icke tillstådes voro, stadfäste denna Förening i Stockh. *Fer. v infra Oct. Vift. Mar.* 1512.

Ibid. p. 427.

Med Malmö Recels förstås Freds-Tractaten emellan Kon. af Danmark och Hanse-Städerne, som slöts i Malmö, icke 1511, som Hadorph säger, utan 1512, d. 23 Apr. och i hvilken Sverige var inbegripet: se v. Dalina *Sv. Rik. Hist.* T. II. p. 870.

2931. P. PARVI *Rosfontani* (Jo. Svaningii) *Chronicon*, sive *Historia Joannis Regis Daniæ.*

Är tryckt tillika med samme Författares *Refut. Calumniar. Joan. Magni &c.* 1560, in 4°. Se här ofvanföre n. 2499.

Fol. Ff. 4. seqq. äro de tvenne sällsamma Handlingar inryckte, som Danska Scribenterne sig til förmån åberopa; men af de Svenske med förakt anses, neml. 1) Danska och Norska Rådets Dom, af d. 1 Julii 1505, hvaruti Svenska Rådet förklaras för menedare och uproriske, som förvärkat gods, frihet, ära och Adelskap, och hvaruti Kon. Hans. tildömmes Svenska Kronan m. m. 2) Kåsar Maximilians Bekräftelse på denna dom, samt des Aëts förklaring emot de ypperste Män i Sverige, gifven Grätz d. 2 Oct. 1506, hvarvid
 bör

bör märkas; at åfven Sten Sture förklaras B. III.
 däruti för fogelfri, fastän han då varit död ^{C. 3.} Sveriges
 snart i tre år. Fören. Handlingar finnas ock-Almänna
 så hos Huitfeldt, *Dann. Rik. Kroen.* T. II, ^{Historia.}
 p. 1053, Edit. 1652, in fol.

2932. Ein Goldgulden Kön. Johannis
 von Dänemark.

J. H. Lochner, *Saml. merk. Medail.* v 111
 Jahr, Nürnberg. 1744, in 4°, p. 49 — 56.

2933. Riksdaler slagen af Kon. Jo-
 han II.

E. Ziervogel, *Hist. Afhandl. om Sv. Mynt
 och Med.* N. 28. p. 217 — 224.

2934. Danem. Rik. Råds tvenne Leig-
 de-Bref för the Svenske Såndebuden, med
 300 personer til Köpenhamn, til S. Joh.
 Bapt. tid &c. 1513.

Rimkr. D. 2, p. 427.

2935. Förening emellan K. Christiern
 II. och hans Råd i Danmark, samt Sv. Ri-
 kes Såndebud, om et Môte S. Joh. Bapt.
 tid, året efter, at förhandla om alla tre
 Rikens menige bästa, och stadfästa Malmö
 Recept. Dat. Köpenh. *Divis. Apost.* dag.
 1513.

Ibid. p. 429.

2936. K. Christiern II. och hans Råds
 Afhandling med the Svenske Såndebuden,

B. III. om et Môte i Halmstad, nästkommande
 C. 3. Purif. Mar. öfver et år, at besluta om
 Sveriges Almänna Historia. frid och enighet emellan alla tre Riken,
 emedlertid skulle frid vara å bågge fidor,
 Malmö och Köpenhamns nyligst gjorde
 Recesser hållas &c. Dat. Köpenh. S. Olai
 dag, år 1515.

Ibid. p. 432.

2937. Herr Sten Stures Bref til alla
 Hårader i Riket, om then Förfäkring som
 Almogen i Arboga Riksdag gjordt hade,
 om troskap och lydno, at vilja lefva och
 dö med sit Fådernes Rike, emot K. Chri-
 stiern, then the icke vilja för Konung in-
 taga, efter som han ingen Dagtingan, Ord
 eller Bref håller m. m. Dat. Arboga, xii.
 Dag, Jul, år 1516.

Ibid. p. 434.

2938. Sveriges Rikes Ständers Beslut,
 gjordt på det Almänneliga Mötet, som
 hållit blef uti Stockholm, år 1517, om
 Erchie-Biskopens i Upsala Gustafs Afslät-
 ning, och Fästningen Ståkets demolition.

Det år dat. Stockh. d. S. Clement. Martyr,
 1517, och tr. uti III Saml. af polit. Ane-
 doter och Forntidens Hemligheter. Stockh. 1769,
 in 4°, p. 19 — 22.

2938 a). Herr Sten Stures Bi- Afsked,
 som Borgerskapetets Fullmägtige i alla Lands-
 orter

örter bekomma med sig hem, innehållandes thet Slut, som nu på Riksdagen i Stockholm gjort var, om Erchie-Biskop Trolle; hvilken allmänt är förklarad at hafva fört avog sköld emot Riket, therföre Ståkes Slott skal nederrivas och Erchie-Biskopen få Leigde hem til sit Embete, emot Löftesman, at aldrig göra så mer &c. Dat. Stockh. d. S. Cathar. år 1517.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

Rimkr. p. 435.

2939. Instrux för Antonius van Metz, som af Kong Christian II. blef försendt til det Spanske Hof. 1519.

Läses uti *Danske Magazin* III B. 36 Hefte, Köpenh. 1747, in 4:o, p. 357 — 361.

Ibland annat som Ant. van Metz skulle uträtta, var i synnerhet at klaga öfver de Svenske, som, understödde af Hanse-Städerne, satte sig emot Christiern, och at löka förmå Kon. Carl, at genom nya och eftertryckeliga Bref stadfästa och verkställa de Mandater, som Rom. Kåjseren tillförene så väl emot Sverige, som Städerne, utgå låtit.

2940. Msc. Unge Herr Sten. Stures Acta och Handlingar. *in fol.*

Förvaras uti Ant. Archivo n. I. 10.

2941. Msc. Bref och Handlingar til Herr Sten Stures den Yngres Historia.

Ibid. *Opus Diplom.* T. xxii, n. E. 25.

Et Supplement därtill är teknat E. 97.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2942. Penning, slagen i Riks-För-
ståndaren Sten Sture den Yngres tid.

Afrit. och beskrifven uti prof-arket fram-
för E. Ziervogels *Hiflor. Afhandl. om Sv. Mynt
och Med.* Historiska Berättellen handlar om
Sturarne, som varit Riks-Föreståndare.

Uti XIII, arket finnas ännu 6 så kallade
Sturiska, hela och halfva Riksdaler afritade
och beskrifne. Uti min Svenska Mynt-Sam-
ling, den jag år 1755 förfälde til Kon. i Dan-
mark, var en oftridigt åkta Sten Stures så
kallad Riksdaler, til prägel aldeles lik den som
af Brenner beskrifves p. 43, men af ovanlig
tjocklek och något öfver två Riksdalers vikt;
hvilket bestyrker Hr. Canc. Råd. Berchs me-
ning, at desse Sturens Penningar icke varit
något gängle Mynt, utan Skåde-eller-Åminnel-
se-penningar.

2943. Ein Ortugs Sten Sturens, des
jüngern, Gubernatoris des Reichs Schweden.

J. D. Köhler, *Hist. Münzbelust.* 1739. p.
289 — 296.

§. 14.

CHRISTIERN II, den Omilde.

2944. K. Christierns II. Stadfästelse
på den Dagtingan och Förskrifning hans
utskickade Fullmäktige hade gjort och up-
rättat, med S. R. Råd i Upsala, Fer. III.
post. Dom. Reminisc. f. å. (hvilken här
ord ifrån ord införd år) om hans Konun-

ga-

ga-vælde och intagande til Regementet i Sverige. Dat. Köpenh. Palme-Lögerd. 1520.

Rimkr. D. 2. p. 437.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

2945 K. Christiern II. Öpne Bref til Wester-Göthland, når han drog til Stockholm om handgång och hyllning af them, såsom af the andre Landsändar, — lofvandes them och alle som honom handgå, at hålla vid Sveriges Lag och theras Friheter, upfordrandes och visse Män til en Herredag som han hålla ville utanför Stockholm. Dat. Calmarefund H. Korsdag *Invent.* år 1520.

Ibid. p. 440.

2946. K. Christiern II. Bref til Upsala Biskopsdöme (och likalydande til alla Landsändar) om sin ankomst för Stockholm och Hyllning af Sv. R. Ständer til deras Konung i hans Faders tid, och sedan, hvilket han klagar sig dock icke åtniutit. — Berättar sig nu vara kommen at sluta om en evig frid med Sverige, och blifva the- ras Konung, förskrifver en Riksdag, at hålla i Stockholm Dat. för Stockh. Tisd. för Christi Himmelsf. dag 1520.

Ibid. p. 442.

2947. K. Christierns II. Förskrifningar på the Puncter han lofvade til samtel. Riksfens Ständers säkerhet, så i gemen, som i synnerhet, hålla och fullgöra vilja, tå

B. III. Stockholms Stad och Slott honom upant
 C. 3. Sveriges vardas skulle &c. Dat. Wognsön Onsd
 Almänna efter *Egidii* dag, år 1520.
 Historia.

Ibid. p. 444.

2948. Borgerskapet i Örebro och Al
 mogens i Nerike Försäkring til K. Chr
 stiern, at annamma honom til Konung, e
 ter Biskop Matts i Strengnäs anfordran
 införandes hårti bem. Biskops många skä
 emot Herr Sten Sture och andre Herrar,
 som hafva stådt K. Christiern emot. Dat.
 Örebro, S. Mich. dag, år 1520.

Ibid. p. 450.

2949. Incerti Auctoris Chronicon
 Rerum Danicarum, ab. A. 1295. ad A. 1520.

J. P. de Ludewig, *Reliquiæ Mstorum*. T.
 IX. p. 92 — 149.

2950. Msc. Chronica Svetica, ex Bi
 bliotheca, feu Libraria Cœnobii Wastenens
 sis quondam desumpta ac descripta.

Uti Ant. Archivo, Cœd. D. 27.

På Svenska, i obundet tal, går, fast mye
 ket ofullkomligt, til år 1520.

2951. Rerum gestarum Narratio suc
 cincta, quæ in Dania & Svecia, aliisque
 his finitimis locis ab A. 1510 usque ad A.
 1520 Christiano II. Rege imperante acci
 derunt: quibus adjecta est ejusd. Regis vitæ
 & coronationis brevis descriptio.

Uti Sim. Schardii *Scriptor. Rer. Germani
 enr.* Edit. II. Gielæ, 1673, in fol. T. II. p.

84 — 87.

2952.

2952. Christiani II. Regis Danmarchiæ
 Crudelitas perpetrata in proceres Sveciæ &
 populum Holmensem; Autore Jac. Zieg-
 lero, Landav. Bavaro.

B. III.
 C. 3.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

Bakom samma Författares *Schondia*, Argent.
 1536, *in fol.* se här ofvanköre n. 185; och
 med Alb. Krantzi *Chron. II. Regnor. Aquilona-*
lonar. Edit. J. Wolfii, Ffr. 1575, och 1583,
in fol. Et stycke af denna Berättelse läses hos
 Schardius, *Script. rer. German.* T. II. p. 83.

Paul. Jovius, som håller Ziegler för varit
 Svensk, sätter på denna människens våltalighet,
 samt vackra och rena Latinska skrifflätt han i
 denna Berättelse brukat, mycket värde. Se des
Elogia Viror. Liter. illustr. Basil. 1577, *in fol.*
 p. 139.

2953. K. Christiern II. Placat til Waf-
 bo och Wartofta Hårader, sammaledes til
 Örestens Låhn och andra i Riket om the
 Klagomål, som Erchi-Biskop Gustaf i hans
 Kröning förde emot Herr Sten Svanteson
 och flere af Ridderskapet, som hafva låtit
 nederbryta Kyrkones Slott, Ståke, och Dom-
 kyrkan och Biskops-gården i Upsala skin-
 nat, med mera dylikt: therföre hafver han
 nu sådan sak skutit under Domare, som
 them för Kättare dömt hafva, och thet
 straff at undergå, som S. Eriks Konunga-
 Lag innehåller; thet han ock bekänner sig
 hafva efterfölgt, förmodandes nu frid och
 rolighet i Riket, och lofvar Almogen hål-
 la

B. III. la vid Lag och rätt. Dat. Stockh. Fred.
 C. 3. för S. Martini, år 1520.
 Sveriges
 Almänna
 Historia.

Rimkr. D. 2, p. 453, Läs Hadorphs Anmärkning.

Uti et ännu otrökt Bref föregifver Konungen, hos Påfven, at Svenska Biskoparne, som i Blodbadet omkommit, i et upror blifvit af Soldaterna nedergjorde. Se J. H. Schlegels Historie der Kön. von Dänemark aus dem Oldenb. Stamme. T. I, p. 105. Köpenh. 1769, *in fol.*

2954. Relation om Kon. Christierns Tyranni i Sverige.

Rimkrön. D. 2, p. 459 — 467. Samman-
 dragen utur *Laur. Petri* och *Olai Petri* hand-
 skrefne Chronikor.

2955. *Joan. Meursii* Historia Danica.
in fol. Amstelod. Guil. Joh. Blaeu, 1638.

Historien, delt i III Delar och XIII Böcker, begynner med Dan, och slutar med Christiern den Omilde. De tre sista Böcker, hade redan någre år tilföre varit sårkilt trykte, under Titel: "*Joan. MEURSI* Histor. "*Danicæ Libri III. in quibus res commemorantur gestæ a Christiano I. ac Joanne, ejus filio, "& nepote Christiano II. Hafn. 1630". in 4° pp. 252.* Se J. Molleris *Hypomn. ad A. Bartholin. de Script. Danor.* p. 286.

Meursii Danska Historia var ringa aktad, och hade aldeles fallit i förgåtenhet, til thes en Bokhandlare i Florentz, som företog sig å nyo uplågga denna Författares samteliga Skrifter,

ter, förmådde Etats-Rådet Gram, at genom Anmärkningars tilläggande göra detta Meursii Arbete brukbart.

B. III.
C. 3.
Sveriges
Allmänna
Historia.

Under denna nya Skapnad står det i 1x Tomen af J. MEURSI Opera, såljes ock låfårskilt, med Titel: "Joh. Meursii Historia Danica, cujus sex Libri postremi nunc primum in lucem prodeunt. Omnia a V. C. Jo. GRAMMIO, scholiis perpetuis illustrata: Jo. Lamius recensuit". Florentiæ, 1746 in fol. Jäm för L. A. Gebhardi *Geschichte des Königr. Dänemark*. Föret. p. 29.

"Meursius, Græciæ Antiquitatum fuit callentissimus; non historiæ aut rerum barbari ævi. Primam sphaeram cum transiliret, ultimam adfectando, dedit se turpiter famamque, quam in prima habuerat, amisit ac perdidit, conatu inconsulto". J. P. de Ludewig, *Præfat.* Tom. IX. Reliqui. Mstor. p. 4.

Årskillige Fel, som Meursius begådt, rörande Svenska sakerne, och i synnerhet K. Gustaf I, anmärker Sam. Pufendorf uti *Bihaget til Inledn. til Sv. Historien*, stald emot Franska Scribenten Varillas, och tryckt på Tyska, Erf. 1687, in 8:o. Se här ofvanföre n. 2522.

Följande Anecdote ang. Meursii *Historia Danica* läses uti *Ups. Tidn.* 1776, n. 35, p. 276: "Secretæren Grubb ihugkom, huruledes Meursius har låtit utgå *Historiam Regni Daniæ*, deruti han mycket blamerar vår Nation, och kallar dem bland andra förvitelser *fædisfragor*, den samma lägges nu up på nytt; Grubben har tilförene prænterat K. Maj: et exemplar deraf, hvilken allestädes där *in margine* har noterat och sagt han skulle revangerat. Senaten rykte det illa vara, och mente man skulle låta

B. III. Christierno, und Sigismundo I. König in Polen. *in quarto*. Leipz. 1732.

C. 3.
Sveriges
Almänna
Historia.

År den 164 *Entrevuen* uti den stora Samlingen af Samtal, som hos den olärde hopen funnit så mycket bifall, och den bekante *Dav. FASSMANS* arbete.

2961. Der unschuldige Tyran, vorgestellt in der Person Königes Christiani II. von Dänem. Schwed. und Norwegen.

Se auserlesene Anmerkungen, über allerhand wichtige Mater. und Schrift. Frf. u. Leipz. Renger. 1705. *in 8:o*. Th. 2, p. 50 — 86.

Det bekanta Blodbadet ursäktas därmed, at Christiern intet annat gjort, än verkställas Påfvens Befallningar. Bevis på den okände Författarens okunnighet, gifver A. H. Lackman, *Einl. zur Schlesw. Holst. Histor.* Th. I, p. 244 och 253.

2962. Dissert. qua asseritur, Christiernum II. Sv. Dan. & Norv. Regem vere fuisse Tyrannum. Pr. Joh. Upmark. Resp. *Zach. ESBERGIUS in oct.* Upsal. 1713. p. 44.

År til någon del en vederläggning af nästföregående Anmärkning.

I detta Ämne förtjänar i synnerhet at läsas: "*Joan. GRAMMII* Dissert. de illa, quam Rex "*Christiernus II. animo agitavit Sacrorum in Dania Reformatione*" &c. in *Script. a Soc. Hafn. edit.* P. III. n. I. uti hvilken lärda Afhandling åtskillige icke allmänt bekante omständigheter förekomma, rörande Stockholmska Blodbadet, K. Christierns affigter dervid, och de Underfökningar som därom anstältes m. m.

Register. *)

- Aggonis, S. 2630.
 Alfted, P. A. 2727.
 Alfting, J. D. 2484.
 Andæ, C. 2771.
 Anecdotes Svédoifes, 2542.
 Anmärkingar och Handlingar om K. Carl Knutson, 2830.
 Annales Rerum Danicarum Esromenles, 2664.
 - - - Rerum - - - in Sve-
 cja, 2732.
 Appendix ad Annales Dano-
 rum, 2694.
 Bæmeister, H. L. C. 2536.
 Bahde, A. 2881.
 Ballewitz, A. F. von, 2904.
 Beer, J. C. 2520.
 Benzellus, C. J. 2527.
 - - - E. Sonen, 2489,
 2490, 2492, 2527,
 2642, 2681, 2729,
 2771, 2773.
 Benzellerna, J. 2532.
 Berch, C. R. 2535 a.
 Berättelse om Tyskarnes För-
 råder, i Stockholm, 2707.
- Bexell, D. 2582.
 Björndahl, G. 2622.
 Björner, E. J. 2449, 2454,
 2547, 2559, 2565, 2566,
 2568, 2574, 2577, 2578,
 2585, 2586, 2591, 2592,
 2595, 2596, 2597, 2598,
 2599, 2604, 2610, 2645.
 Björnsfon, G. se G. Bonde.
 Bonde, G. 2532, 2551, 2574,
 2604, 2620.
 Botin, A. af, 2533, 2536,
 2603, 2644.
 Brander, J. 2711 a.
 Brandt, F. 2726 a.
 Brask, P. 2522.
 Bring, S. se Lagerbring.
 Brocman, N. R. 2455, 2615.
 Busling, C. 2711.
 Bäckström, J. 2482.
- C**ARL VIII, Konung i Sve-
 rige, 2801.
CARL IX, Konung i Sveri-
 ge, 2506.
 Carlens, A. G. 2802.
 Casström, N. 2633.
 Catalogus Regum Sveciæ, 2489,
 2490.

Celse,

*) Detta Register är egentligen et Nominat-Register, så vida görligt varit, men hvarest antingen Författares, Granskares eller Utgivvares Namn aldeles saknas, där har Titeln måst uptagas, hvilka Artiklar åter utgöra Real-Registret, bägge äro dock förbundne til et Register. Zifran betyder här ej Sidan, utan Artikelns Nummer, hvori eller hvarunder Namnet eller Saken bör fö-
 kas. Med et sådant Register, som detta, förses hvar Del, men hela Verket åtföljer icke destomindre til slut et General-Register.

Register.

- Celse, M. von, 2496, 2504.**
Celsius, O. Fadren, 2491, 2581.
 - - - 2674.
 - - - O. Sonen, 2459.
Chemnerus, H. M. 2500.
Christiani, W. E. 2710 a. 2853.
Chronica Danorum, 2663.
 - - - Sclavica, 2871.
 - - - Svetica, 2950.
Chronicon Daniæ, 2659.
 - - - - - 2725.
 - - - Danorum, 2670.
 - - - Regum Sveciæ, 2472,
 - - - - - 2473.
 - - - Rerum Danicarum,
 2949.
 - - - - - Sveo-Gothica-
 rum, 2674.
 - - - - - 2915.
Chronologia Anonymi Nestve-
densis, 2660.
 - - - Rerum Danicarum,
 2673.
 - - - - - 2675.
 - - - Rerum in Svecia ge-
 ritarum, 2642.
 - - - - - 2729.
 - - - Rerum Svecicarum,
 2773.
Chronologie des Rois de Sve-
de, 2477.
Chrönika, Norlandz, m. m.
 2628.
Chrönikor på Rim om Sveri-
ge, 2493, 2494, 2495.
Clausön, P. 2627, 2704.
Cornerus, H. 2744.
Crönik, Schwedische, 2505.
Curtius, M. C. 2548.
Dahlstedt, G. 2598.
Dal, N. H. 2468.
Dalin, O. von, 2552, 2722.
Disquis. de Olao Trätälja, 2581.
Drake, H. 2609.
Dusén, J. 2617.
Dähnert, J. C. 2532.
Eccard, J. G. 2744.
Eekman, A. 2706.
ERIC XIII, Kon. i Sverige,
 2653.
Erici, J. 2450.
Ericus Olai, 2496.
Ervallius, J. J. 2569.
Esberg, Z. 2962.
Estenberg, O. 2650.
Fant, E. M. 2458 a.
Fafsman, D. 2657, 2966.
Fragmenta Chronici veteris,
 2733.
Frigelins, P. 2616.
Frykfell, J. 1636.
Gadd, H. 2926.
Gagnerus, S. 2882.
Genberg, J. C. 2696.
Gheysmerus, T. 2681.
Gislonis, J. 2466.
Gjörwell, C. C. 2830.
Gothenius, J. 2465.
Gottfried, J. L. 2510.
Gottmark, C. 2589.
Gram, J. 2955.
Grip, G. A. se. Gyllengrip.
Gualterus, 2575.
Gudmundi, J. 2576.
Gyllengrip, G. A. 2512.
Gyllenstolpe, D. 2628.
 - - - M. O. 2515.
Göransson, J. 2534.
Haberfelt, G. 2460.
Hadorph, J. 2495.

Hall.

Register.

- Hallman, J. G.** 2708.
Hamsfort, C. 2774.
Hedenberg, E. 2662 a.
Hepley, J. 2528.
Henricus, Bisk. 2800.
Hermelin, C. 2638.
Hesslius, A. 2626.
Historia om Harald Hårfager,
 2600.
 - - - om Olof den Helige,
 2614.
 - - - om Olof Trygvason,
 2606.
Historien, Svenska, för Be-
gynnare, 2544.
History of Sweden, 2538.
Humbly, E. 2480.
Hyphoff, E. 2530, 2531.
Höök, P. 2623.
Ihre, J. 2488, 2547.
Johannis, E. 2773.
Jollyvet, E. 2516.
Keder, N. 2550, 2619, 2715.
Kütz, C. A. 2631.
Koehler, J. D. 2613, 2716,
 2895, 2943.
Konunga-Historia, Svea-Rikes,
 2546.
Konungar (Christna) i Sveri-
ge, 2487.
Kortholt, C. 2730.
Krantzius, A. 2497.
Lacombe, J. 2539.
Laetus, E. M. 2714.
Lagerbring, S. 2459, 2461,
 2463, 2509, 2541, 2545,
 2830.
Lange, J. 2480 a.
Langebek, J. 2485, 2486,
 2630, 2642, 2659, 2660,
 2664, 2670, 2674, 2675,
 2681, 2729, 2773, 2774.
Langfedgatal, f. Series Regum
Sueticorum, 2486.
Laurinus, L. 2514.
Lidgren, M. A. 2567.
Lieferus, J. 2669.
Liknelle om Sverige och Kon-
Albrecht, 2710.
Loccenius, J. 2472, 2496, 2518.
Lochner, J. H. 2932.
Ludeniüs, L. 2513.
Ludewig, J. P. von, 2659,
 2664, 2725, 2949.
Ludwigson, R. 2504.
Lundborg, P. 2720 a.
Lundström, E. 2537.
Luth, P. 2959.
Lysholm, F. 2593.
Lönbom, S. 2540, 2830.
Magnæus, A. 2663.
Magnus, J. 2498.
 - - - O. 2498.
Manuscripta Scandica &c. 2452.
Martini, M. 2521.
Mesenius, J. 2467, 2493,
 2494, 2496, 2500, 2509,
 2554, 2571, 2693.
Meursius, J. 2955.
Minnestafva öfver Sveriges Ko-
nungar, 2543.
Minor Suemensis, J. se Messenius.
Mollerus, H. 2831, 2903 a.
Muncheberg, F. C. 2722.
Murray, J. P. 2447.
Möller, J. G. P. 2545.
 - - - J. J. 2552.
Narratio Rerum in Dania &
Svecia gestarum, 2951.
 Nehr-

Register.

- Nehrman, J. 2631.
 Nem-itz, J. C. 2461.
 Nicolaus (Sanctus) 2708.
 Nordin, C. G. 2453.
- O**ddur, 2605, 2615.
 Olai E. 2496.
 . . . G. fe G. Olofson.
 . . . P. 2897.
 Olofson, G. 2452, 2557, 2562.
 . . H. 2956.
- P**arvus Rosæfontanus, P.
 2499, 2931.
 Paulinus Gothus, L. 2511.
 Paullinus, C. F. 2570.
 Peringskiöld, J. 2452, 2474,
 2475, 2509, 2524, 2558,
 2563, 2627.
 . . . J. F. 2452, 2551,
 2560, 2590, 2608.
 Petrejus, P. 2507.
 Petri, L. 2503.
 . . . O. 2502.
 Pontanus, J. I. 2775.
 Pravitz, J. F. 2650.
 Prytz, A. J. 2612.
 Pufendorf, S. 2522, 2523.
- R**agualdi, N. 2507.
 Raimundius, L. 2508.
 Ramus, J. 2548.
 Reenhielm, J. I. 2564, 2605.
 Reftelius, O. 2656.
 Reise auf S. Erichs Straffe,
 2625.
 Relation om K. Christierns Ty-
 rynn, 2954.
 Rentröm, E. 2459.
 Rhyzelius, A. O. 2517, 2529.
 Richardsson, J. 2611.
 Richter, D. 2709.
- Rim om Carl och Grim, 2559.
 Rolén, J. 2549.
 Ryggiar-Strycke, 2621.
- S**aga, Hjalmtæs och Olvers,
 2551.
 . . . Herverar, 2555.
 . . . af Sturlauge, 2557.
 . . . af Gänge-Rolf, 2558.
 . . . Asmund Kappabanes,
 2560.
 . . . Illuge Grydar Fostres,
 2562.
 . . . Hjalmars, 2563.
 . . . Thorsten Wikingsons,
 2564.
 . . . af Frithiof den Fräc-
 ke, 2565.
 . . . Göthriks och Rolfs,
 2566.
 . . . om Kon. Alf, 2568.
 . . . om Kon. Hrolf Krake,
 2574, 2575.
 . . . Hildins och Hognes,
 2576.
 . . . af Sorle den Starke,
 2577.
 . . . af Halfdan, 2578.
 . . . om Hronund Gripsfen,
 2585.
 . . . om Halfdan Östenfon,
 2586.
 . . . Kättil Hänge och Grim
 Ludikins, 2587.
 . . . Orvar Oddes, 2588.
 . . . Herrauds och Bols,
 2589.
 . . . Wolfunga, 2591.
 . . . Ragnar Lodbroks, 2592.
 . . . An Bågvångares, 2595.
 . . . om Torsten Bäarmagn,
 2597.

Register.

- Saga om Samfon Fagra, 2598.
 - - - Oddes, 2599.
 - - - om Olof Tryggwafon,
     2605.
 - - - Jomsvikinga, 2608.
 - - - om Ingv. Widtfarne, 2615.
 - - - Knitlinga, 2629.
 - - - Håkan Gamles, 2645.
 Sagobrott om Norriges Upfindel-
     se, 2547.
 - - - om några fordna Ko-
     nungar i Sverige, 2590.
 Sagor om Sv. och Götha Christne
     Konungar för Almogen, 2535.
 Sagudater om Norna- Gelter,
     2596.
 Sahlman, E. P. 2602.
 Salanus, P. 2561.
 Saxo, 2631.
 Schardius, S. 2951.
 Schefferus, J. 2465, 2566.
 Schenberg, P. 2517.
 Schlegel, J. H. 2802.
 Schroderus, E. 2498, 2926,
     2956.
 Schwartz, A. G. 2608.
 Schöning, G. 2464.
 Schönström, P. 2462.
 Series Regum in Svecia, 2491.
 - - - in Sveonia, 2485.
 Sithon, D. 2553.
 Spole, A. 2519.
 Stechau, J. A. 2451.
 Stephanus, S. J. 2631.
 Stieruhielm, G. 2548.
 Stiernman, A. A. von, 2488.
 Stobæus, K. 2446.
 Sturleson, S. 2579, 2600,
     2606, 2614, 2627, 2628,
     2704.
 Suhm, P. F. 2631.

Svaningius, J. 2499, 2958.
 Sylvius, J. 2496.

Tabula chronologica, eller
 Beskrifning öfver alla Sv.
 Konungars Regemente, 2479.
 Thomas, Biskop i Strenguås,
     2751.

Thorleuius, I. 2587, 2588.

Tibelius, O. 2594.

Tiburtius, T. E. 2720.

Tideräkning vid Norriska Hi-
 storierne, 2474.

Torfæus, T. 2448, 2575,
     2601, 2607, 2705.

Troil, U. von, 2452.

Troilius, - . 2580.

Trägård, P. L. 2532.

Tuneld, E. 2637.

Twet, P. 2531.

Tyran (der unfschuldige) in der
 Person Kön. Chriltiani II,
     2961.

Törngren, A. 2721.

Verelius, O. 2485, 2517,
     2555, 2556, 2566, 2589,
     2605.

Verzeichnis aller Könige in
 Schweden, 2478.

Voigt, J. H. 2476.

Wallin, S. 2483.

Westhofius, W. 2501.

Wetstein, G. 2573.

Wexionius, M. O. se Gyl-
     lenstolpe.

Wiberg, M. C. 2584.

Widekindi, J. 2469.

Wilde, A. 2523.

- : : J. 2463, 2523.

Wifm

Register.

Wisa om Kon. Habor m. m. 2572.	2458, 2481, 2618, 2624, 2695, 2933, 2942.
Z eifing, H. P. 2526.	Ä hman, N. S. 2643.
Ziegler, J. 2952.	Ö rneklow, P. 2525.
Ziervogel, E. 2456, 245.	Ö rnhjelm, C. A. 2470, 2471.

ANMÄRKNING.

Såsom uti denna Femte Del af detta Bibliographiska Verk de särskilda *Konunga-Historierne* taga vid, och Hr Hof-Rådet WARMHOLTZ fogat ihop med dem alla de *publique Handlingar*, som höra för *hvarje* Konungs, Drottning's eller Riks-Föreståndares Regerings-Tid, med Hänvisning til de Böcker eller Förräder, hvar de finnas; så hafva dock dessa Handlingar ej blifvit uptagne på Registret, icke så mycket för at undvika Vidlöftigheten, som af Svårigheten, at här rubricera dem utan at afskrifva dem å nyo; men Läsaren, en gång för alla underrättad häröf, behagade, hvad dylika Acta Publica beträffar, söka dem uti sjelfva Verket, och detta blott *efter Tiden*, då de blifvit utfärdade; ty *uti denna* Ordning hafva de ock blifvit af den flitige och vidt-fökande Handen uptagne samt denna Bok-Längd införlifvade. — *Marginalen* har man icke heller velat belasta med de flera utteknade Subdivisioner, så snart Konunga-Historierne taga vid, utan har man låtit den af: *Sveriges Almännas Historia* löpa här uti Delen alt utföre til des slut, såsom våre Regenters Historier ändå utgöra sjelfva Hufvud-Delarne af Rikets Almännas Historia. Läsaren redt sig utomdes lätt sjelf, blott han kastar ögat på Verkets hela *Innehåll*, som finnes framföre Första Delen, eller ock på Delens Titelblad, som åter utmärker des *särskildta Innehåll*.

C. C. Gjörwell,

RÄTTELSER.

- Sid. 30, rad. 3; läs: *Joh. MESSENIUS*.
 90 — 7; läs: och J. C. - -
 96, — 28; läs: *Ludw. Christ. BACMEISTER*; - -
 107, — 22, läs: *Jona RAMO*.
 113, — 28; läs: *Joh. ROSÉN*.
 114, — 6; läs: *Nic. KEDERI*, cum - -
 116, — 10; läs: *Jo. Joach. MOELLER* Differt. - -
 121, — 28; läs: *Petr. SULANUS*.
 124; — 8; läs: *Jac. I. REENHJELM*, - -
 125, — 6, böra orden: E. J. Björners *Nordiska
 Kämpadater*, n. 4, dragas under
 Titeln.
 132, — 9; läs: *SNORRE STURLESONS Yngl. Saga*.
 225, — 22; läs: *Joh. Ifacio*. - -

De öfrige eller mindre Bokstafs-felen uti et Verk, be-
 stående utomdes af föga annat än Namn och Boktitlar, be-
 hagade Läsaren sjelf rätta, ehvar de vidare kunde före-
 komma.

FÖR KÖPAREN.

FÖRSTE Delen af <i>Bibliotheca Historica Sveo-Gothica</i>									
kostar	-	-	-	-	-	-	-	-	24 sk.
ANDRE Delen	-	-	-	-	-	-	-	-	12 -
TREDJE Delen	-	-	-	-	-	-	-	-	20 -
FJERDE Delen	-	-	-	-	-	-	-	-	26 -
FEMTE Delen	-	-	-	-	-	-	-	-	24 -

*Denne Femte Del slöts at tryckas i Stockholm, den
8 Maji 1790.*

H. G.

